

**Notulen van de vergadering van Provinciale Staten van
Noord-Brabant op donderdag 8 en vrijdag 9 juli 2010**

VASTGESTELD

Inhoudsopgave	blz.	nummer
Lijst van de leden van Provinciale Staten	7	
Agenda	9	
Presentielijst	11	
Opening van de vergadering op 8 juli 2010	11	
Sprekers:		
Voorzitter	11	
Dörr	11	
Coonen	12	
Mw. Geeraedts	11	
Wagemakers	12	
Jaarstukken 2009	12	30/10
Sprekers:		
Voorzitter	12,14,16,18,20,21,22,25,27,28,29,34	
Mw. Arts	15,19,23,28	
Coonen	12,14,18,27,34	
Essed	22,23,24,25	
Mw. Geeraedts	34	
Heijmans	14,24,25,34	
Van Heugten	27	
Hoes	26,28	
Mw. Jetten	34	
Kielenstijn	16,17,18,28	
Mw. Lestrade-Brouwer	17,21,25	
Martens	19,28,34	
Verrijt	18,19,28,34	
Mw. Verstappen	34	
Vreugdenhil	20,28,34	
Schorsing van de vergadering	29	

Presentielijst	31	
Heropening van de vergadering op 9 juli 2010	31	
Sprekers:		
Voorzitter	31,32,33,34	
Arkes	33	
Dörr	34	
Heijmans	34	
Mw. Tsoutanis-van der Koogh	32	
Wagemakers	33	
Indienen motie 1 vreemd aan de orde van de dag	31	
Indienen motie 2 vreemd aan de orde van de dag	32	
Indienen motie 3 vreemd aan de orde van de dag	33	
Notulen van de vergadering van Provinciale Staten van 22/23 april 2010	34	43/10
Ingekomen Stukken	34	44/10
Verantwoording fractiebijdragen 2009	34	41/10
Wijziging Provinciale Legesverordening	34	34/10
Invulling vacature Havenschap Moerdijk	34	47/10
Wijziging verordening Rechtspositie Bestuurders	35	32/10
Sprekers:		
Voorzitter	35	
Arkes	35	
Dörr	35	
Mw. Geeraedts	35	
Heijmans	35	
Martens	35	
Mw. Jetten	35	
Martens	35	
Mw. Verstappen	35	
Vreugdenhil	35	
Voorjaarsnota 2010	35	39/10
Sprekers:		
Voorzitter	35,36,38,39,40,41,43,45,46,47,48,51,52,53,55,56,57,60,61,62,63,64,65,67,68,69,72,73,74,75,76,78,79,80,81,82	
Arkes	38,39,48,49,50,51,64,67,74,79,80,81,82	
De Boer	68,69,78	
Coonen	35,36,37,38,39,44,45,49,52,62,69,70,71,77,79,80,81,82	

Essed	57,58,59,60,77
Mw. Geeraedts	41,42,43,44,45,46,49,50,58,59,60,66,73,79,80,81,82
Mw. van Haaften-Harkema	68
Heijmans	39,40,41,42,55,58,59,63,72,79,80,81,82
Hoes	61,62,63,64,77,78
Mw. Jacobs	64,65,66,67
Mw. Jetten	40,45,56,76,79,80,81,82
Mw. Kerkhof-Mos	70
Van Lopik	66
Martens	43,51,52,71,74,75,79,80,81,82
Mulders	67
Mw. Prins-Afman	62
Mw. Slegers	43,61,62,74
mw. Tsoutsanis-van der Koogh	78
Mw. Verstappen	55,56,63,71,76,79,80,81,82
Vreugdenhil	37,46,53,55,65,70,71,75,79,80,81,82
Amendement A1 (Martens e.a.; aangenomen)	53,79
Motie M4 (Van Lopik e.a.; aangenomen)	46,79
Motie M5 (mw. Prins-Afman e.a.; aangenomen)	47,80
Motie M6 (mw. Prins-Afman e.a.; aangenomen)	47,80
Motie M7 (mw. Tsoutsanis-van der Koogh e.a.; aangenomen)	48,80
Motie M8 (mw. Jetten; aangenomen)	57,81
Motie M9 (mw. Slegers e.a.; verworpen)	72,81
Motie M10 (nw, Gounou e.a.; aangenomen)	75,81
Motie M11 (mw. Verstappen e.a.; verworpen)	76,82

Verordening Stikstof

82

40/10

Sprekers:

Voorzitter	88,89,92,93,94,95
Mw. Aarts-van de Loo	82,91,94,95
De Boer	91,92,93
Van der Burgt	84,90,91,93,94,95
Hoes	89,90,91,92,93
Martens	86,89,92,94,95
Mw. Slegers	82,94,95
Mw. Verstappen	84,85,87,89,91,92,93,94,95
Vreugdenhil	86,94,95
Mw. Wijnands	84,85,91,92,93,94,95
Amendement A2 (mw. Verstappen e.a.; verworpen)	88,94
Motie M12 (mw. Verstappen e.a.; verworpen)	88,95
Motie M13 (mw. Verstappen e.a.; ingetrokken)	88,94
Motie M14 (mw. Verstappen e.a.; verworpen)	94,95

Ontwerp-inpassingsplan AFC West-Brabant**95****33/10**

Sprekers:

Voorzitter	100,104,105,106
Mw. Aarts-van de Loo	95,104,106
Van Heugten	101,102,103,104,105,106
Martens	97,99,104,106
Mw. Prins-Afman	97,98,104,105,106
Mw. Verstappen	100,102,105,106
Vreugdenhil	100,106
Wagemakers	98,103,106
Zeegers	95,97,98,101,104,105,106
Motie M15 (Martens e.a.; verworpen)	100,106

Kaartwijziging Verordening ruimte Noord-Brabant**106****45/10**

Sprekers:

Voorzitter	108,110,111
Heijmans	107,110
Van Heugten	109,110
Martens	108,111
Mw. Prins-Afman	107,109,110,111
Mw. Slegers	110,111
Mw. Verschuuren	106,110,111
Vreugdenhil	111
Wagemakers	108,110,111
Amendement A3 (Wagemakers e.a.; aangenomen)	108,111

Stimuleringsfonds nieuwbouwwoningen Noord-Brabant**111****19/10**

Sprekers:

Voorzitter	111,112,113,114,115,116,119,120,121
Dörr	111,112,116,119,121
Van Heugten	116,117,118,119,120
Van Lopik	112,114,115,116,118,120,121
Van Schoonhoven	113,114,117,118,120,121
Vreugdenhil	115,116,121
Wagemakers	113,114,121
Zeegers	112,114,115,116,118,119,120,121

Motie 1 vreemd aan de orde van de dag**121**

Sprekers:

Voorzitter	121,122,123
Arkes	123
Dörr	121,123
Mw. Geeraedts	123
Heijmans	122,123
Van Heugten	122
Van Schoonhoven	123
Vreugdenhil	122,123

Motie M1 (Dörr e.a.; aangenomen)	31,123	
Motie 2 vreemd aan de orde van de dag	123	
Sprekers:		
Voorzitter	123,124	
Mw. Gounou	124	
Martens	124	
Smolders	124	
Van der Staak	124	
Mw. Tsoutsanis-van der Koogh	123,124	
Vreugdenhil	124	
Motie M2 (Mw. Tsoutsanis-van der Koogh e.a.; aangenomen)	32,124	
Motie 3 vreemd aan de orde van de dag	124	
Sprekers:		
Voorzitter	124,125,126,127,128	
Van Heugten	126	
Mw. Kerkhof-Mos	125,126,127	
Martens	125	
Mw. Slegers	126	
Wagemakers	124,125,127	
Motie M3 (Wagemakers e.a.; aangehouden)	33,128	
Sluiting van de vergadering	128	
Spreker:		
Voorzitter	128	
Besluit nr. 63/10	129	63/10

LIJST VAN DE LEDEN VAN PROVINCIALE STATEN

VAN NOORD-BRABANT

prof. dr. W.B.H.Ĵ. van de Donk, Commissaris van de Koningin

Aarts-van de Loo, mw.ing. J.P.H.	CDA	St.Oedenrode
Andreas-de Jong, mw. H.F.C.	SP	Bergen op Zoom
Arkes, J.G.	PvdA	Rosmalen
Arts, mw. W.M.A.	SP	Eindhoven
Boxtel, mw. M.W.A. van	SP	Sint Oedenrode
Breda, mw. R.E.M. van	PvdA	Tilburg
Burgt, C.H.M. van der	VVD	Helmond
Coonen, drs. G.P.J.H.M.	CDA	's-Hertogenbosch
Doelen, W.M. van der	CDA	Maren-Kessel
Dörr, J.E.J.	CDA	Waalwijk
Erarslan, ing. S.	PvdA	Breda
Erciyas, M.	SP	Oss
Geeraedts, mw. mr. M.B.Ph.	VVD	Rosmalen
Göring, R.A.H.M.	CDA	Lieshout
Gounou, mw. E.	PvdA	Oss
Harmsen van der Beek, M. ten	VVD	Roosendaal
Heijmans, N.G.L.	SP	's-Hertogenbosch
Hoogeveen, drs. J.H.	VVD	Eersel
Hosseini-Ghreani, mw. Z.	SP	Boxmeer
Jetten, mw. A.A.V.C.	Brabantse Partij	Heeswijk-Dinther
Kamphorst, mw. M.T.	SP	Eindhoven
Kerkhof-Mos, mw. C.C.	CDA	Roosendaal
Kielenstijn, drs. H.J.	VVD	Eindhoven
Lamers, mw. drs. A.J.H.W.	CDA	Prinsenbeek
Lavrijssen, mw. A.A.P.M.	CDA	Hapert
Lestrade-Brouwer, mw. M.C.	D66	Boxtel
Lopik, ing. A.T. van	VVD	Heesch
Martens, J.A.M.	GroenLinks	Biezenmortel
Moonen-Gerrits, mw. J.M.C.W.	CDA	Uden
Mulders, A.A.W.G.	CDA	Moergestel
Paulides-RuitenberĴ, mw. drs. ing. P.A.	CDA	Raamsdonkveer
Prins-Afman, mw. drs. M.W.	VVD	Sint Oedenrode
Schoonhoven, E.F.H. van	GroenLinks	Ravenstein
Schouten, N.	SP	Oss
Slegers, mw. drs. V.T.C.	SP	Tilburg
Smolders, A.P.H.	CDA	Bergeijk
Staak, W.R. van der	SP	Boskant

Stalknecht, J.W.	PvdA	Bergen op Zoom
Thuis, drs. W.T.	CDA	Eindhoven
Tsoutsanis-van der Koogh, mw. mr. M.E.	VVD	Breda
Ven, mr. C.P.J.M. van de <i>(tijdelijk)</i>	CDA	Moergestel
Verhoeven, J.A.	VVD	Bergeijk
Verrijt, P.A.	PvdA	's-Hertogenbosch
Verschuuren, mw. mr. I.R.G.W.	CDA	Gemert
Verstappen, mw. dr. B.E.J.M.	PvdD	Hilvarenbeek
Voeten, drs. M.M.A.J.	VVD	Made
Vreugdenhil, ing. H.J.	CU-SGP	Nieuwendijk
Vught, A.C.J.M. van	CDA	Rijkevoort
Vugt, drs. R.J. van	CDA	Woudrichem
Wagemakers, R.J.J.M.	PvdA	Tilburg
Wijnands, mw. drs. A.M.	PvdA	Helmond
Wolters, H.	CDA	Uden
Zeegers, S.J.	SP	Uden
Zeeland, R.J.C. van	SP	's-Hertogenbosch
Zwijnenburg-van der Vliet, mw. J.	VVD	Woudrichem

Mw. drs. E.M.W.Ĵ. Wöltgens, griffier

VERGADERING VAN

PROVINCIALE STATEN VAN NOORD-BRABANT

OP DONDERDAG 8 EN VRIJDAG 9 JULI 2010

Agenda

- I Opening van de vergadering/vaststellen agenda
- II Notulen van de vergadering van Provinciale Staten van 22/23 april 2010
- III Ingekomen stukken
- IV Voorstellen

De nummers:

- 30/10 *Jaarstukken 2009*
- 41/10 *Verantwoording fractiebijdragen 2009*
- 32/10 *Wijziging Verordening Rechtspositie bestuurders*
- 39/10 *Voorjaarsnota 2010*
- 33/10 *Ontwerp-inpassingsplan AFC West-Brabant*
- 40/10 *Verordening Stikstof*
- 34/10 *Wijziging provinciale Legesverordening*
- 45/10 *Kaartwijziging Verordening ruimte Noord-Brabant, fase 1*
- 47/10 *Invulling vacature Havenschap Moerdijk*
- 19/10 *Stimuleringsfonds nieuwbouwwoningen Noord-Brabant*

- V Vragenuurtje
- VI Sluiting

VERGADERING VAN

PROVINCIALE STATEN VAN NOORD-BRABANT

OP DONDERDAG 8 JULI 2010

Voorzitter: prof. dr. W.B.H.J. van de Donk, Commissaris van de Koningin

Griffier: mw. drs. E.M.W.J. Wöltgens

Volgens de presentielijst zijn 38 leden aanwezig, te weten:

Dörr, drs. Voeten, Wagemakers, Verrijt, drs. Coonen, Ten Harmsen van der Beek, Martens, mw. Zwijnenburg-van der Vliet, mw. Lavrijssen, ing. Van Lopik, mw. drs. Prins-Afman, Van der Staak, Van der Burgt, Van der Doelen, mw. Moonen-Gerrits, mw. drs. Lamers, mw. Arts, mw. mr. Geeraedts, mw. ing. Aarts-van de Loo, Wolters, mw. drs. ing. Paulides-Ruitenbergh, ing. Vreugdenhil, Schouten, Heijmans, Van Vught, Van Vugt, drs. Kielenstijn, Stalknecht, mw. Lestrade-Brouwer, mw. Gounou, Mulders, Erarslan, mw. Van Breda, mw. mr. Tsoutsanis-van der Koogh, mw. drs. Slegers, Van Zeeland, mw. Andreas-de Jong en drs. Hoogeveen.

Afwezig zijn 17 leden: Arkes, mw. Van Boxtel, Erciyas, Göring, mw. Hosseini-Ghreani, mw. Jetten, mw. Kamphorst, mw. Kerkhof-Mos, Van Schoonhoven, Smolders, drs. Thuis, mr. Van de Ven, Verhoeven, mw. mr. Verschuuren, mw. dr. Verstappen, mw. Wijnands en Zeegers.

De voorzitter opent om 19.30 uur de vergadering en verzoekt allen te gaan staan.

De *voorzitter*: Ik heb begrepen dat een aantal van onze leden afwezig is wegens ziekte. Wij hebben namens u voor een bloemetje gezorgd.

Ik stel nu de agenda aan de orde en stel voor vanavond alleen de jaarstukken 2009 te behandelen en de besluitvorming daarover morgen te doen plaatsvinden. De overige stukken staan morgen op de agenda.

Kan ik op deze wijze de agenda vaststellen?

Overeenkomstig het voorstel van de voorzitter wordt besloten.

De heer *Dörr* (CDA): Voorzitter! Ik wil graag een motie vreemd aan de orde van de dag aankondigen. Deze motie gaat over de open huishouding in de provincies en wordt in alle

Provinciale Staten aangeboden. Wij hebben nog even wat tijd nodig om de handtekeningen op de goede plek te laten zetten en willen de motie daarom graag morgen aan u overhandigen.

De *voorzitter*: Dank u wel. Zij is bij deze aangekondigd. Als u ervoor zorgt dat de motie morgenochtend op tijd bij mij is, zal ik ervoor zorgen dat zij gekopieerd wordt zodat zij morgen aan het eind van de vergadering kan worden behandeld.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Voorzitter! Ik wil morgen ook graag een motie vreemd aan de orde van de dag indienen.

De *voorzitter*: Kunt u het onderwerp al noemen?

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): De motie heeft

betrekking op de N65.

De heer *Coonen* (CDA): Voorzitter! Het is mij bekend dat de fractie van de PvdA wenst dat de verordening stikstof morgen op een eerder moment behandeld wordt. Misschien kan daarmee rekening worden gehouden?

De *voorzitter*: Mij heeft een dergelijk bericht ook bereikt. Dan zullen wij morgenochtend even regelen.

De heer *Wagemakers* (PvdA): Excuus, voorzitter, ik was nog even bezig om de Statenleden op te trommelen. Ook wij willen morgen een motie vreemd aan de orde van de dag indienen. Die motie gaat over de lopende zaken bij bedrijfsverplaatsingen intensieve veehouderij. Die motie wordt op dit moment opgesteld.

Nummer 30/10

Jaarstukken 2009

De *voorzitter*: Het woord is aan de heer Coonen van de fractie van het CDA.

De heer *Coonen* (CDA): Voorzitter! Nadat wij de bijeenkomst met de nieuwe raadsleden achter de rug hebben, wil ik nu even stilstaan bij wat wij vorig jaar samen hebben gerealiseerd. Wij kunnen vaststellen dat continuïteit van het bestuur in ieder geval iets anders is dan de continuïteit van de bestuurders. Als ik kijk naar degenen die achter de collegetafel zitten, constateer ik dat 50% daarvan andere personen zijn dan bij de aanvang van deze bestuursperiode. De overheid is er altijd en er is sprake van continuïteit van haar beleid.

Voorzitter. Het is een beetje een magnetronwerking. Ik had mij voorbereid op behandeling in de vorige Statenvergadering. Nu is inmiddels de Voorjaarsnota verschenen en zijn wij eigenlijk een stukje verder. Wij hechten echter zeer aan dit verantwoordingsdebat. In het duale stelsel moeten wij eigenlijk niet zozeer blijven spreken over de voorkant van het beleid en het college doorzagen op de millimeter van het laatste bedrag, maar na

het zetten van de piketpaaltjes het college de ruimte geven om te besturen en op grond van de gegeven verantwoording met het college van gedachten te wisselen over de vraag of wij tevreden zijn. In die context moet je met elkaar willen werken. Dat wil nog niet helemaal lukken. Wij hoeven ons daar echter niet voor te schamen, want ook de Tweede Kamer lukt het alsmaar niet om werkelijk inhoud te geven aan die woensdag gehaktdag. Kennelijk is het in de politiek nog steeds zo dat spreken over wat je van plan bent de burgers meer moet overtuigen dan hetgeen je daadwerkelijk gerealiseerd hebt en door de maatschappelijke effecten je hebt bereikt. Volgens mij heeft de burger dat allang door.

Onno Quist de gewezen staatssecretaris in het boek van Mulisch 'de Ontdekking van de Hemel' constateert dat in de politiek de woorden de daden zijn. Is dat in jaren negentig toen dit boek geschreven is, niet een wat cynische opvatting over de politiek die als wij niet uitkijken bewaarheid dreigt te worden?

Voorzitter. Bij het begin van deze periode waren wij van plan om tot een andere bestuursstijl te komen: niet meer de blauwdruk maar het proces, niet meer als overheid vertellen hoe de samenleving in elkaar dient te zitten, maar het samen doen met anderen; samen optrekken; niet meer hier het laatste bedrag vaststellen maar het college de gelegenheid geven om een en ander waar te maken. Eerlijk gezegd worstelen wij nog steeds met 'Sturen met kaders'. Net zoals dat bij de kerntakendiscussie is gebeurd, zou het goed zijn als het college en de Staten samen reflecteren op de vraag wat wij nu eigenlijk voor een bestuur willen zijn. Als wij dat weten, kunnen wij ook beter spreken over een jaarrekening. Een jaarrekening laat de prestaties van het afgelopen jaar zien. Over de effecten van dat beleid zouden wij eigenlijk moeten spreken bij de beleidsevaluatie. De effecten zitten immers niet in de jaarrekening. Zelfs bij een voetbalclub dient de jaarrekening ertoe om het bestuur te dechargeren van zijn bestuursverantwoordelijkheid. Wij moeten vaststellen of wij tevreden of ontevreden zijn met wat het college gedaan heeft. Als het college voor eigen rekening en risico zou werken en er sprake is van een normaal bedrijfsleven, zou het daaraan hechten. Maar in de politiek werkt het

toch anders. Misschien zouden wij dat wat meer gelijk moeten trekken. In het verantwoordingsproces zou dat ongetwijfeld een ander effect hebben.

Voorzitter, zijn wij tevreden? Er is alle reden om aan te geven op welke punten wij waardering hebben voor het college en op welke punten er kritiek is.

Wij hebben recent een midterm review gehad over de ILG (Investeringsbudget Landelijk Gebied). Dat was nu een gelegenheid om met elkaar het beleid te evalueren. Hebben wij daar gedaan wat wij wilden? Gebeurt dat op een goede manier? Leidt een en ander tot het beoogde effect? Uiteindelijk was het slechts een commissienotitie. Het enige dat wij eruit hebben overgehouden is dat gelden die gereserveerd staan omdat zij inmiddels onder de ILG vallen gebruikt kunnen worden om de EHS (Ecologische Hoofdstructuur) te financieren. Wat mij betreft mag dat want het past allemaal in het budgetrecht, maar voor de Staten is het belangrijk te weten welke verschuivingen hebben plaatsgevonden, waarom dat is gebeurd en of een en ander in lijn is met wat de Staten van plan waren. Zo zouden wij ook eens moeten kijken naar de wijze waarop wij omgaan met de instrumenten. Zolang als ik deel uitmaak van de Staten is er altijd sprake geweest van onderbesteding. Er is sprake van mooie idealen maar ook van regelingen die eigenlijk niet benut worden, althans niet in die mate zoals wij hebben voorzien. Andere subsidie-regelingen stellen wij vast met een subsidieplafond. Die worden vervolgens ruim overtekend en dan roepen wij dat er meer geld bij moet. Wat is daarvan de bedoeling? Waarom hebben wij dat zo gedaan? Het is een variant op eerdere discussies die wij gevoerd hebben over realistisch begroten.

Voorzitter. Ik wil een compliment geven voor de bestuursverantwoording – eigenlijk een nieuw stuk – en voor het feit dat het college erin geslaagd is om het burgerjaarverslag te integreren in het jaarverslag. Wij vinden dat uitstekend, want het gaat daarin over het functioneren van het bedrijf. In het bestuursverslag slaagt het college erin verslag te doen van wat er gerealiseerd wordt op een manier die de mensen aanspreekt. Mooi en schoon Brabant, het zal wel, maar als wij spreken over het

Groene Woud is voor iedereen waarneembaar dat het de goede kant opgaat. Cocreet wordt het voor eenieder beter te volgen.

Wij hebben in deze begroting ongeveer €1,5 mld. weggezet. Dat betekent dat er twee keer zoveel is omgezet als in het verleden gebruikelijk was, maar het gevoel blijft bestaan dat het te weinig is. In het crisispakket hebben wij zelfs gelden van 2014 al aangewend voor deze periode. Er is dus geweldig hard gewerkt door de ambtenaren, waarvoor onze complimenten. Wij moeten echter wel vaststellen dat er niet alleen hard gewerkt is door de 1350 ambtenaren plus de extra capaciteit die wij beschikbaar gesteld hadden voor crisisinterventie, etc. Er blijken ook geweldige bedragen om te gaan bij inhuur en uitbesteding. Wij wisten het, maar ik wil hier wel een paar kritische opmerkingen plaatsen. Wij willen sturing geven en daarom spreken wij met elkaar nauwkeurig over het aantal fte. Ik snap dat men zich dan hier intern afvraagt of dit geen fetisjisme is. Maar waarom doen wij het? Juist omdat het om veel financiële middelen gaat, hebben wij ons afgevraagd hoe wij sturing en prioriteit kunnen aanbrengen en dat was aanleiding om ook over de personeelsformatie te spreken. Anders hadden wij daaraan helemaal geen behoefte gehad. Wij vragen ons af hoe het mogelijk is dat in dit huis die andere lijnen lopen terwijl wij als Staten zo nauwkeurig bezig zijn. Het gaat mij niet zozeer om de bedragen die daar omgaan, maar om het gedachtegoed dat hier kennelijk leeft. Het zijn twee compleet verschillende sturingslijnen.

Voorzitter. Ik ben tevreden met de mededeling dat daarop nu gestuurd gaat worden. Dat is een heel goede zaak waarin ik alle vertrouwen heb, maar eigenlijk gaat het om de onderliggende cultuurboodschap. Wij moeten echt werk gaan maken van een door iedereen gedeelde opvatting over de organisatie en samen kaders vaststellen waaraan wij elkaar kunnen houden. Nu lijkt het wel alsof wij steeds achteraan komen en dat betreuren wij. Wij willen dan ook de toezegging dat het college op korte termijn komt met een stuk over de structuur van de organisatie en op welke wijze gestuurd wordt, op een goede rolverdeling tussen de Staten en het college.

Ik wil nog een kritische opmerking maken over de

inhuur. In de betreffende tabel kom ik vaak het woord communicatie tegen. Het volgende moet mij toch van het hart. Als de commissies BM en EMG een werkbezoek brengen aan de HAS en de De Gruyterfabriek wordt er een externe reisbegeleider ingehuurd. Is dat nu nodig? Ik geef dit voorbeeld als een signaal. Het gaat niet over de hoofdbeweging om niet alles zelf te doen maar ook anderen daarbij in te schakelen, het gaat vooral over de cultuur die hier ontstaat. De Staten moeten daarop ook alert zijn, want soms lokken zij dit zelf uit. Ik laat het daarbij. Wij kunnen immers vaststellen dat er veel gedaan en is bereikt. Wij gaan naar een andere tijd, maar wij kunnen trots zijn op wat Brabant weet te realiseren.

De heer *Heijmans* (SP): Voorzitter! Ik kan de woorden van de heer Coonen voor een groot deel onderschrijven. Ik denk dat dit voor iedereen hier geldt. Is het voor de heer Coonen denkbaar dat er een moment komt waarop wij als Staten sturing geven aan die externe inhuur en een bepaald maximum en een bepaalde grens vaststellen? Of wil hij het dagelijks bestuur nooit zodanig vastpinnen? De heer Coonen weet dat wij hierop jaar na jaar na jaar terugkomen. Wanneer is het zover dat de Staten zeggen: 10%, 15%, dat is het?

De heer *Coonen* (CDA): Ik ben wel blij met deze vraag, voorzitter. Ik merk dat de heer Heijmans ingaat op mijn oproep aan de Staten om daarover samen een opvatting te formuleren. Ik heb indertijd zelf meegedaan aan de discussie over de mogelijkheid om te kunnen sturen op hoofdlijnen. Wij hebben toen gesproken over een afwijking van 5% op de exploitatiebegroting en een afwijking van 80% op de investeringsbegroting. U weet dat wij inmiddels 220%! produceren. Ik zou geen percentages willen noemen, het gaat om de intentie van die percentages. Wij weten allemaal dat niet alles gerealiseerd kan worden en dat er ruimte moet zijn. Wij moeten eerst weten wat voor soort organisatie wij zijn. Als wij een capaciteitsorganisatie zijn heeft het zin om te zeggen: deze capaciteit hebben wij; die wordt efficiënt ingezet; meer is er niet dus meer doen wij niet. Ik ben gaan voorstander van dichttimmeren op capaciteit. Moet

je dan alles uitbesteden? Wij weten dat daarbij zoveel kennis verloren gaat dat je op een gegeven moment niet meer weet wat je aan het sturen bent. Wij kunnen ons vinden in hetgeen zich in dit huis al een tijdje aftekent: kom tot een competente kernorganisatie die vooral gericht is op de majeure opgave waarvoor de provincie staat: het verbinden, het samenbrengen en het bij elkaar brengen. Daarop moet de organisatie gericht worden. Bij de beleidsontwikkelingen breng je de kosten bij de programma's in rekening. Er moet vooral gekeken worden welke competenties en deskundigheid nodig zijn. Daarbij past een bepaalde flexibiliteit. Moeten wij dat in percentages uitdrukken? Ik zou best een slag durven slaan. Ik denk niet dat ik uitkom op 15%, het ligt gedifferentieerder. Maar heeft dat zin? Ik ben met de heer Heijmans van mening dat het tijd wordt dat het college met een ontwerp komt hoe wij willen sturen en welke capaciteit daarvoor nodig is in dit huis. Daar hebben de medewerkers recht op! Wij hoeven niet alle medewerkers in dienst te hebben. Dat is absoluut niet noodzakelijk. Die tijd is geweest en dat moeten wij niet meer willen. Ook de jongeren willen dat niet meer. Kijk eens naar alle zzp'ers; die verhuren zichzelf, zij hoeven geen baas. Ik ben het wel met de heer Heijmans eens dat wij moeten weten wat wij inzetten. Het kan niet zo zijn dat er via de voordeur iets geregeld wordt terwijl er via de achterdeur andere dingen gebeuren.

De heer *Heijmans* (SP): Ik denk dat de heer Coonen het met mij eens is dat veel mensen uit noodzaak zzp'er zijn geworden en niet omdat dit zo geweldig aantrekkelijk was.

Nu ben ik even kwijt wat ik wilde zeggen.

De *voorzitter*: Komt u tot uw punt, mijnheer Heijmans. Zullen wij er iemand voor inhuren?

De heer *Heijmans* (SP): Ik kom er dadelijk wel op terug, voorzitter, want ik ben het echt kwijt!

De heer *Coonen* (CDA): De fractie van de SP kan in haar termijn ongetwijfeld precies aangegeven hoe zij aankijkt tegen de organisatie. Het heeft alles te maken met de manier waarop je kijkt naar de

overheid, naar de zelfbepaling van mensen en naar de manier waarop een arbeidsorganisatie wordt ingericht. Die gedachtegang moeten wij hier met elkaar kunnen delen, want anders praten wij langs elkaar heen.

Mevrouw Arts (SP): Voorzitter! Die twee heren hebben mij – misschien onbedoeld – een beetje het gras voor de voeten weggemaaid. Ik wil het college een compliment geven voor het feit dat de accountantsverklaring er weer ligt en dat er €5,5 mln. kan worden toegevoegd aan de algemene reserve.

Ik wil een kleine opmerking maken naar aanleiding van de opbrengst van Essent. In de jaarrekening staat €50 mln. minder geboekt dan in de ramingen. Op pagina 4 van de Memorie van Antwoord komt het college daarop terug en geeft onder punt 1 aan dat de renteopbrengst inmiddels ergens anders is ondergebracht. Wij willen nog graag een toelichting van de gedeputeerde omdat bij punt 2 staat dat er o.a. €50 mln. minder is omdat sprake is van een andere presentatie van de opbrengsten in de jaarrekening. Wij vinden dat een rare zaak. Het gaat immers wel om €50 mln. op de jaarrekening!

Voorzitter. Ik ga uiteraard in op de externe inhuur. Het geheel overziende kan de SP niet anders zeggen dan dat de externe inhuur, de mate waarin en de daarmee gepaard gaande kosten zich de afgelopen jaren volledig aan de controle van GS hebben onttrokken. Erkent het college dat het vorig jaar de ontsparing van de externe inhuur voor PS heeft verzwegen? Waarom zijn de Staten niet geïnformeerd toen dat duidelijk werd? Er wordt nu wel gezegd dat er zoveel meer is omgezet etc. etc., maar wij vinden dat het college in dezen een actieve informatieplicht heeft tegenover de Staten. Tot nu toe hebben wij niet de indruk dat het college daaraan heeft voldaan.

Daarbij komt dat GS door nu een veranderde systematiek in te voeren, de Staten de mogelijkheid ontnemen om zicht te krijgen op de ontwikkelingen van de afgelopen jaren in dit dossier. Dat is des te schrijnender omdat wij alle tijd gevraagd hebben om extra gegevens over dit dossier. Vorig jaar bij de behandeling van de jaarstukken en de Voorjaarsnota is dit punt o.a. door mijn

fractievoorzitter uitvoerig aan de orde gesteld. Er is toen niets gemeld door het college. Nu staan wij hier weer te praten c.q. te zeuren over hetzelfde punt. Het gaat echter om aanzienlijke bedragen. Bovendien wisten GS in oktober 2009 al te melden dat er 25% bezuinigd kon worden op personeel. Blijkbaar hadden GS wel een idee over het vaste personeel maar niet over wat er extern allemaal gebeurde. Wij willen weten hoe GS tot de conclusie gekomen zijn dat er aan de ene kant 25% bezuinigd kon worden terwijl aan de andere kant de externe inhuur tot grote hoogte is gestegen.

Externe inhuur heeft zowel een inhoudelijke als een financiële kant. De heer Coonen heeft daarover ook al het een en ander gezegd. Het is een afweging of een bepaalde taak al dan niet tijdelijk door de provincie moet worden uitgevoerd. Wij maken in dezen soms andere politieke keuzes dan GS, want zoals ook in de Memorie van Antwoord staat: wat voor soort organisatie willen wij zijn? Daarover moet inderdaad een stevig debat plaatsvinden. Het kan niet zo zijn dat wij hierover volgend jaar weer moeten discussiëren. Dan moet toch duidelijk zijn welke richting wij uit willen gaan.

Verder vraagt de SP zich af, of veel externe inhuur ook goed is voor de banen aan de onder- en de bovenkant van het loongebouw. Het zet de cao's onder druk. Ik verwijs in dit verband naar een juichend artikel in het Eindhovens Dagblad van afgelopen dinsdag over de Driessen Payroll B.V. die o.a. zeven provincies en 26 waterschappen tot haar klanten rekent. Er staat dat de forse winst bij de firma gerealiseerd wordt omdat werknemers bij Driessen hetzelfde werk doen als werknemers bij overheden maar wel voor minder salaris. Driessen doet dat werk dus namens de overheden. Die kant wil de SP niet op. Externe inhuur bevordert volgens ons ook de brain drain. Is er nog wel voldoende kennis in huis over de zaken waarover de provincie gaat? Bovendien is het de vraag of externe inhuur uiteindelijk goedkoper en efficiënter is. De voorliggende Memorie van Antwoord overtuigt in dezen totaal niet; eerder het tegendeel. Doordat juist nu een nieuwe systematiek wordt ingevoerd, hebben wij in ieder geval geen idee of het echt beter/goedkoper/efficiënter is. Hebben GS in concrete gevallen uitgezocht en berekend of externe

inhuur echt goedkoper is? Wij hebben het gevoel dat wij vaak voor de gek gehouden worden. GS geven toe dat een aantal ambtenaren, eventueel na aanbesteding, via de draaideur toch weer voor de provincie gaat werken. Het is via allerlei bv-constructies een eitje om zelfs na een afwezigheid van minder dan twee jaar toch weer bij de provincie aan de slag te kunnen maar dan wel voor méér salaris.

Voorzitter. Wij lopen niet de hele bijlagenlijst van GS langs. De heer Coonen zei ook al dat wij dat kunnen doen maar dat het niet opschiet. De extreem hoge uitgaven voor externe inhuur op een aantal posten vallen wel op. De heer Coonen heeft er in zijn bijdrage één genoemd. In de Memorie van Antwoord wordt op het eind een aantal verbeterpunten aangegeven met betrekking tot de controle op de omvang van externe inhuur binnen de provinciale organisatie. Ik sluit mij aan bij mijn fractievoorzitter en vraag of het college bereid is om de externe inhuur in stappen te gaan beperken tot bijvoorbeeld 10%?

De *voorzitter*. Het woord is aan de heer Kielenstijn van de fractie van de VVD.

De heer *Kielenstijn* (VVD): Voorzitter! Natuurlijk is de neiging groot om een aantal mooie complimenten uit te delen aan het college en het ambtelijk apparaat voor het werk dat zij hebben verricht. Dat wil ik ook best doen, maar ik wil mijn beperkte spreektijd vooral gebruiken om enkele kritische punten te benoemen. Wij denken juist lang die lijn verbeteringen te kunnen aanbrengen. De kwaliteit van de jaarrekening is duidelijk beter dan die van de eerste jaarrekening van deze bestuursperiode.

In de commissie BM hebben wij erop gewezen dat de uitvoering van het bestuursakkoord niet op schema ligt, zij loopt achter. Dat vinden wij ernstig. Het realisatiepercentage blijft fors achter. In de bestuurlijke samenvatting schrijft het college dat in 2009 pas 67% gerealiseerd is, terwijl in datzelfde stuk staat dat er 91% gerealiseerd wordt op de normale exploitatielasten. Het college geeft kennelijk onvoldoende prioriteit aan de uitvoering van het bestuursakkoord? De onduidelijke teksten die worden gebruikt, versterken deze indruk. Ik

citeer uit de Memorie van Antwoord: "De programma's van het bestuursakkoord liggen in het algemeen goed op koers en de gestelde doelen zullen naar verwachting gehaald worden." Onze zorg is dat het college volgend jaar net voor de verkiezingen laat weten dat het bestuursakkoord slechts ten dele is uitgevoerd. Een derde deel van het begrote geld is namelijk nu nog niet uitgegeven. Dat gaat ook het komende jaar niet gebeuren. Het college lijkt zelf ook rekening te houden met dit scenario, want in de Memorie van Antwoord staat dat in de toegezegde evaluatie "zal worden ingegaan op de bereikte resultaten, de soms lang benodigde voorbereidingstijden, de afhankelijkheid van derden." Het is een voorspellende tekst. Er wordt blijkbaar nu al geoefend op argumenten die het college straks gaat gebruiken om te verklaren waarom afspraken niet zijn nagekomen. Dat kan toch niet waar zijn! Wat betekent dit signaal voor de uitvoering van de ambities van de Investeringsagenda? Het gaat daar om €1 mld. aan projecten. Het college wil dit samen met partners gaan doen. Hoe wordt dat weggezet als het nu al niet lukt om een regulier programma op schema te houden?

Wij zijn wel tevreden met de toezegging aan mijn fractie om in begin 2011 een eindevaluatie van het bestuursakkoord te leveren. Dan is het echter voor ons als PS te laat om bij te sturen. Daarom willen wij in de gelegenheid worden gesteld om indien nodig nú te sturen. Wij willen daarom graag de toezegging dat wij zo mogelijk voor de begrotingsbehandeling horen hoe het staat met de uitvoering van het bestuursakkoord, aangevuld met bijsturingsvoorstellen. Wij willen aan het eind van de periode graag lezen dat het bestuursakkoord voor 100% is uitgevoerd. Nu heeft het college de kans een hersteloperatie uit te voeren en eventuele bijsturingsvoorstellen ten aanzien van het bestuursakkoord voor te leggen aan PS. Wij kunnen overigens wel wederom een batig saldo inboeken. Het batig resultaat van de jaarrekening 2009 komt na verwerking van de overheveling en de extra stortingen uit op ruim €5 mln. Het is mooi dat ook de laatste jaarrekening die wij in deze samenstelling bespreken een positief resultaat laat zien. Is het echter wel positief? Heeft het college met minder

geld gedaan wat het moest doen en verdient het een compliment, of is er geld over omdat er minder is gedaan dan afgesproken? Ik heb eigenlijk geen idee. Daarom verzoek ik het college dringend om per programma in paar zinnen aan te geven of het programma wel of niet op schema ligt en er wel of niet bijgestuurd moet worden. Is het college hiertoe bereid?

Voorzitter. Ruim een jaar geleden hebben wij ons als Staten druk gemaakt over de wijze waarop en met welke middelen wij de voor de EHS benodigde gronden zouden kunnen verwerven. Tot op dat moment was er immers minder grond aangekocht dan gepland. Vorig jaar werd 300 ha méér aangekocht dan gepland. Hierdoor is het beschikbare grondverwervingsbudget voor de ILG-periode uitgeput. Prima, zou je zeggen. Wij vragen ons echter af of het Rijk voldoende middelen ter beschikking zal stellen om de beoogde doelen daadwerkelijk te realiseren. Er zijn immers verwachtingen gewekt bij organisaties en gemeenten. Daarnaast is er het risico dat met ILG-geld gefinancierde EHS-gronden niet tot de ILG-doelstellingen gerekend mogen worden. Dat baart ons zorgen want het ministerie van LNV kan terugvorderen als de doelstellingen begin 2018 niet worden gehaald, terwijl het Rijk daarvan nota bene zelf de oorzaak is! Eerst met veel overleg, moeite en geld gronden aankopen en herinrichten om deze daarna weer te verkopen! Wie wil deze gronden dan nog hebben? Hoe leg je dit uit aan burgers, gemeenten en natuurorganisaties? Zou het college het eerst eens aan ons willen uitleggen?

Voorzitter. De jaarrekening geeft ons nog steeds onvoldoende inzicht of de gestelde doelen in het kader van BrabantStad Culturele Hoofdstad bereikt worden. PS hebben een motie van de VVD waarin gevraagd wordt om financiële transparantie Statenbreed aangenomen. Helaas moeten wij constateren dat die motie nog niet tot resultaten heeft geleid. Is het college het eigenlijk wel met ons eens op dit punt? Wat gaat het eraan doen?

Mijn laatste punt betreft het gebrek aan sturing op externe inhuur. Gezien de maatregelen die worden getroffen, kunnen wij niet anders dan concluderen dat er kennelijk niet gewerkt wordt met inhuurplannen; dat inhuurbeslissingen niet vooraf hoeven

te worden gemotiveerd en dat er niet gewerkt wordt met raamcontracten. Het college stelt namelijk voor om dit in de toekomst wél te gaan doen. Daar zijn wij overigens blij mee. Minder verheugd zijn wij over het feit dat een en ander pas in gang is gezet met het bewuste krantenbericht in juni en dat zes maanden voorbij zijn gegaan voordat het college de volgens hem zelf onverklaarbare verschillen heeft verklaard en opdracht heeft gegeven voor een nadere analyse, waardoor wij nu méér dan een jaar later een antwoord hebben. Wij vinden dat merkwaardig. Wij zijn geen partij die gaat fileren op een enkele formatie: één meer of één minder, dat is niet het punt. Het gaat ons om een goede sturing. Wij weten dat er voor een goede sturing bepaalde componenten nodig zijn. Wij willen graag sturen op realisatie van beleid en op budgetten. Wij snappen dat er rekening gehouden moet met een flexibele schil om te kunnen anticiperen op toekomstige veranderingen. Dat schrijft het college ook in zijn stuk. Wij vinden het evenals vorige sprekers belangrijk dat gemanaged wordt op kennis. Als het naar de verkeerde kant doorslaat, gaat het ten koste van de kennis en die moet wel geborgd worden in deze organisatie. In welke mate is wellicht een onderwerp voor een discussie op een ander moment. Wij vinden het wel belangrijk dat het college meer regisseert op het sturen en op de juiste wijze aan de knoppen draait. Wij hebben het gevoel dat wij stuurlaars waren en dat het college nu een hersteloperatie uitvoert.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Voorzitter! Is de heer Kielenstijn het met ons eens dat het soort kennis dat wij in deze tijd nodig hebben, in een betrekkelijk kort aantal jaren verandert? Ik zie de heer Kielenstijn ja knikken. Lijkt het hem dan niet verstandig om juist op die fronten wel externe mensen in te huren?

De heer *Kielenstijn* (VVD): Ik vind dat het niet aan PS is om tot op dat niveau te bepalen op welke onderdelen wel of niet externen moeten worden ingehuurd. In algemene termen vind ik dat onze organisatie leep genoeg moet zijn om te kunnen anticiperen op een veranderende omgeving. Dat betekent dat je een bepaalde flexibele schil moet

hebben. Een flexibele schil betekent per definitie dat je daarvoor wat meer betaalt, maar heeft ook een maatschappelijk opbrengst. Daarin moet een balans gevonden worden. Wij hebben niet de indruk dat er erg goed nagedacht is over de wijze waarop sturing gegeven moet worden aan die verschillende determinanten. Dat punt willen wij nu maken. Wij willen daarop graag op een later moment terugkomen.

De heer *Coonen* (CDA): Wat weeg je nu bij de jaarstukken? Hoe worden effecten gewogen? Deelt de fractie van de VVD het standpunt van het CDA dat wanneer je wilt sturen op effecten er sprake moet zijn van systematische beleidsevaluatie – die zal nooit volledig in de jaarschijven zitten – en dat in het jaarverslag met name gekeken moet worden of de voor die periode afgesproken prestaties gerealiseerd zijn? Als wij dat door elkaar blijven gooien, blijft er verwarring over de relatie tussen GS en PS en wat wij in de stukken verwachten. Dat is nu al een aantal jaren het geval. De heer *Kielenstijn* gaf aan dat hij bij de jaarstukken wilde sturen op de effectiviteit van beleid. Meent hij dat nu echt, of gaan wij de prestaties meten in de jaarstukken en de effecten bij de beleidsevaluatie?

De heer *Kielenstijn* (VVD): Alles wat je bij de jaarrekening méér kunt doen dan het meten van beleidseffecten, is mooi meegenomen. Wij vinden dat je die ambitie moet hebben, maar natuurlijk is dat onvoldoende. Uiteindelijk wil je de outcome weten voor de burgers en ondernemers in de provincie; een en ander in relatie tot de financiële uitputting en realisatie. Wij zijn het dus eens, mijnheer Coonen.

De *voorzitter*: Het woord is aan de heer Verrijt van de fractie van de PvdA.

De heer *Verrijt* (PvdA): Voorzitter! Ik ben net zoals de heer Coonen van mening dat juist de bespreking van het jaarverslag een van de hoogtepunten zou moeten zijn in de jaarlijkse begrotingscyclus. Ook ik moet constateren dat dit ook dit jaar niet het geval is. Wij hebben het afgelopen halfjaar vooral vooruitgekeken. Zeker in relatie tot de Agenda van

Brabant hebben wij nieuwe plannen gemaakt en kijken wij via het jaarverslag heel beperkt terug naar wat er in het verleden allemaal gebeurd is. Het is in het politieke bedrijf nu eenmaal veel interessanter om plannen te maken dan terug te kijken naar de kwaliteit van hetgeen er is verricht. In het kader van de Agenda van Brabant hebben wij duidelijk gezegd dat het anders moet; er moet als het ware een transitie plaatsvinden van de provinciale organisatie. Het werk moet integraler worden uitgevoerd en bovendien met een afgeslankte organisatie. De organisatie moet ruim eenderde kleiner worden. In het kader van het jaarverslag heb ik mij de vraag gesteld of deze organisatie in staat is om die transitie daadwerkelijk vorm te geven en het echt anders te doen. Ik denk dat de huidige organisatie daartoe nu nog niet in staat is. Dat betekent niet dat alles wat hier gebeurt alleen maar slecht is. Verre van dat! Wij als PS zijn ook het afgelopen jaar weer vaak de provincie ingegaan. Wij hebben gezien hoe er gewerkt wordt aan een meanderend beekje of aan een nieuwe inrichting van een bedrijventerrein en hoe dorpen met verve werken aan IDOP's (Integrale Dorpsontwikkelingsplannen). Wij hebben gezien wat er gebeurt in de jeugdzorg, etc. Er gebeuren veel goede dingen.

In het kader van het jaarverslag hebben wij de accountant indringend gevraagd of het nu echt zo positief was als in zijn rapport is aangegeven. Het was immers een duidelijk en positief rapport waarin staat dat de provincie vooruitgaat en het op een aantal terreinen heel erg goed doet. Hij heeft bevestigd dat het inderdaad goed gaat. Op veel terreinen gaat het heel erg goed, zowel in de uitvoering als in het administratieve proces.

Wanneer je je echter verdiept in de meer complexe projecten stuit je wel op een groot aantal problemen en knelpunten. Ik geef een paar voorbeelden. In december hebben wij uitgebreid gesproken over het grondbedrijf omdat daar fout op fout werd gestapeld. De processen klopten op geen enkele wijze met wat hier was afgesproken. Onlangs hebben wij het OP-Zuid (Operationeel Programma Zuid-Nederland) aan de orde gehad. Daar lopen allerlei zaken niet zoals het zou moeten. Natuurlijk hebben wij ook gesproken over de

inhuur. Ik kom daarop later terug. Het zijn allemaal processen waarbij duidelijk is dat het allemaal niet goed is gelopen. Het is daarom ontzettend belangrijk dat wij als Staten ons sturend bezighoudend met de inrichting van deze organisatie, de omgang met het personeel en de uitvoering van de werkzaamheden. De heer Coonen sprak daar al over.

Het moet mij van het hart dat ik vorig jaar bij de behandeling van de jaarrekening 2008 dat pleidooi ook al heb gehouden. Ik heb gevraagd wanneer wij samen aan de voorkant kaders kunnen stellen voor de organisatie op basis waarvan gewerkt kan worden. Eerlijk gezegd had ik toen het gevoel dat het college mij met een kluitje in het riet stuurde. Er werd namelijk gezegd dat het niet nodig was, dat het niet aan de orde was, dat het allemaal prima ging, etc. Wij kennen nu de dossiers. Ik heb daarover al gesproken. Ik ben dan ook blij dat de heer Essed namens het college heeft toegezegd dat wij in het najaar heel nadrukkelijk met elkaar zullen praten over die kaders. Ik zou het op prijs stellen als hij dat vandaag wil bevestigen. Ik wil niet in dezelfde positie komen als een jaar geleden het geval was.

Ik kom nu op het punt van de inhuur. Ook anderen hebben daarover gesproken. Dit is nu juist een voorbeeld van een dossier waarop het op allerlei terreinen misgaat. Drie punten zijn daarbij van belang. Op de eerste plaats is er geen duidelijke visie op de inrichting van de organisatie. In de Memorie van Antwoord krijgen wij een soort doorkijkje. Er staat dat er gewerkt moet worden met een kleine organisatie en een ruime schil daar omheen. Dat is de visie op de organisatie. Dat gebeurt dan tussen de soep en de aardappelen. Het wordt gemeld in de Memorie van Antwoord maar er wordt niet helder aangegeven hoe de organisatie er in de toekomst moet uitzien. Ik heb ook niet de indruk dat dit beeld in de organisatie bestaat.

Vervolgens meen ik dat er onvoldoende sprake is van beheersing van de informatie en de processen op dit terrein. Bij tijd en wijle was het zelfs komisch. Ik verwijs naar een artikel in de krant over een notitie die hier al in juli beschikbaar was over de overschrijding van inhuur, en dat het vervolgens nog tot december geduurd heeft voordat duidelijk is

om welke aantallen het precies gaat. Dit laat zien dat in dit huis onvoldoende informatie beschikbaar is over dit soort processen. Ten slotte meen ik dat er sprake is van onvoldoende transparantie met betrekking tot de gang van zaken op dit dossier. Deze drie punten hebben bij het dossier inhuur heel sterk gespeeld. Het is een soort cultuur in de organisatie. Die moet veranderen. De zaak moet op een andere wijze worden ingericht. Voor mij is dit hét onderwerp van de bijeenkomst die wij in de tweede helft van dit jaar zullen hebben over de organisatie en de inrichting daarvan. Dit is het punt dat ik namens de fractie van de PvdA wil maken. Wij willen dat daaraan meer aandacht wordt besteed. Ik zou het echt een afgang vinden als wij er met de Agenda van Brabant wel in slagen om daadwerkelijk vooruit te kijken en een en ander opnieuw in te richten maar niet beschikken over de juiste organisatie om die nieuwe doelen te kunnen uitvoeren. Het is een belangrijk aandachtspunt.

Mevrouw Arts (SP): Voorzitter! Is de heer Verrijt het met mijn fractie eens dat de Staten ingelicht hadden moeten worden toen in december duidelijk werd dat er iets fout zat bij de externe inhuur?

De heer Verrijt (PvdA): Voorzitter! Ik heb hieraan uitgebreid aandacht besteed in de commissievergadering omdat ik het heel belangrijk vond. Terugkijkend en ook de Memorie van Antwoord lezende, vond ik het soms wel komisch. Ik heb echter niet de indruk dat er toen een helder inzicht was en dus hadden GS niet de mogelijkheid om PS daarover te informeren. Dat vind ik een ernstig en laakbaar feit.

Mevrouw Arts (SP): Wat het laakbare betreft, zijn wij het met elkaar eens. Toen ik de Memorie van Antwoord las, vond ik het niet zo komisch!

De heer Verrijt (PvdA): Ik bedoel komisch tussen aanhalingstekens, mevrouw Arts, maar dat hebt u denk ik wel begrepen.

De heer Martens (GroenLinks): Voorzitter! Ik kan kort zijn na de vorige sprekers. Dat komt ook door het feit dat wij in juli 2010 de jaarstukken 2009

bespreken. Morgen hebben wij de Voorjaarsnota aan de orde en daarbij moeten wat ons betreft de volgende zaken besproken worden. Dat betreft allereerst de inhuur van externen. Wij hebben die discussie goed kunnen volgen in de pers. GS hebben ons twee Memories van Antwoord gestuurd. Waar zijn wij mee bezig? De inhuur in 2009 was exorbitant hoog. Het gaat daarbij om een bedrag van €29 mln. GS hebben inderdaad het goede voornemen om dit terug te brengen. Zij stellen dat het streefniveau van 2008 te weten €18 mln. hun wel goed lijkt. Ik heb nergens kunnen lezen waarom dat een redelijk bedrag is. Welke visie zit daarachter? Ik sluit mij aan bij het verzoek van de vorige woordvoerders om een uitgebreide visie op het terrein van inhuur.

Bij alle begrotingsposten is geld voor inhuur opgenomen. Ik heb altijd in de veronderstelling geleefd dat inhuur bedoeld was voor noodgevallen en slechts van tijdelijke aard was. Als echter in de begroting standaard een post inhuur wordt opgenomen, lijkt mij er toch iets mis te zijn.

Mijn tweede punt betreft de EHS. Ik dank het college voor de duidelijke bestuurlijke samenvatting. Dat stuk leest een stuk gemakkelijker dan het dikke boekwerk. In die bestuurlijke samenvatting staat dat voor de EHS 900 hectare grond verworven is en dat het beschikbare totaalbudget daarmee verregaand benut is. Morgen bij de Voorjaarsnota komen wij hierop uitgebreid terug. Waarom is er geen actie ondernomen? Waarom heeft het college niet tegen de Staten gezegd dat het totaalbudget bijna op was en dat er iets extra's moet gebeuren of dat er niet verdergegaan kon worden omdat het geld op was? Er had in december aan de bel getrokken moeten worden!

Als derde punt wil ik ingaan op de opmerking dat wij naar een papierloze organisatie gaan. Wij staan daarachter. Het vergt echter wel veel verantwoordelijkheid voor de medewerkers. Bij ict-werkzaamheden wordt bijna iedereen ingehuurd. Ook bij een digitale papierstroom moet goed geregistreerd worden. Daarvoor is een organisatie nodig. Ik hoor graag van GS of dit inderdaad op een goede manier gebeurt. Als wij over twee of drie jaar de Rekenkamer onderzoek willen laten doen

naar bepaalde dossiers, kunnen die weliswaar niet meer uit de kast getrokken worden maar zij moeten wel herkenbaar uit een digitaal bestand gehaald kunnen worden.

Ik hoor graag de reactie van het college.

De voorzitter: Het woord is aan de heer Vreugdenhil van de fractie van de ChristenUnie-SGP.

De heer Vreugdenhil (ChristenUnie-SGP): Voorzitter! Het is al een aantal keren gememoreerd: het debat over de jaarstukken zou eigenlijk het hoogtepunt van het politieke jaar moeten zijn. Daarin moeten wij terugkijken op de geboekte resultaten en het college daarvoor ter verantwoording roepen.

De bijdragen van de diverse fracties waren uiterst scherp. Ik betrek daarbij ook de bijdrage van de heer Van der Doelen afgelopen vrijdag over grondaankopen. Als ik daarbij dan ook nog de rapporten van de Rekenkamer betrek, zijn er ontzettend veel dossiers waarbij wij ons moeten afvragen of het college bereikt heeft wat wij wilden dat het zou bereiken en waarvoor wij het college de opdracht en de middelen gegeven hebben en of wij als Staten bereikt hebben wat wij wilden bereiken. Ik ben van mening dat kaders helder genoeg waren, maar dat het meer zit in de wijze waarop het college het heeft gedaan en in de transparantie. Dat is ook de rode lijn van de Rekenkamer. Die stelt dat op verschillende dossiers de transparantie ontbreekt en er niet conform de kaders gewerkt wordt. Ik voeg daaraan toe dat het college telkens nadat de rapporten beschikbaar kwamen de uitkomsten betwistte en dat vervolgens na intern onderzoek weer ter discussie moest stellen. Ook bij de inhuur zit zoveel licht tussen de Memorie van Antwoord en de vervolgnoot van het college dat wij niet het gevoel krijgen dat het college grip op de situatie heeft en dat wij dit met een gerust hart in zijn handen kunnen leggen.

Ik wil nog een paar onderwerpen uit de jaarstukken noemen waar dit heel nadrukkelijk speelt en waar wij vraagtekens hebben. Dat betreft allereerst het bestuursakkoord. Het bestuursakkoord is helder en bevat duidelijke afspraken o.a. over hoe wij omgaan met het personeel, over het aantal fte, over de efficiencykorting die toegepast zou worden. In

de bestuurlijke rapportage zegt het college dat het bestuursakkoord op koers ligt. De heer Kiensstijn heeft al een aantal cijfers genoemd die ik niet zal herhalen. Het college zegt nu al rekening te houden met voorbereidingstijden voor zaken die niet in deze periode gerealiseerd konden worden, afhankelijkheid van derden en dergelijke. Wij kunnen dan wel invullen wat “en dergelijke” betekent. Het gaat zelfs zover dat het college straks in de Voorjaarsnota nog €200 mln. in de komende periode wil reserveren plus extra 45 fte om alsnog dit bestuursakkoord uit te voeren. Wij moeten constateren dat er onvoldoende voortgang is bij dit bestuursakkoord en dat de uitvoering ver achterloopt. Volgens mij moeten wij dat helder benoemen. Ik vind dat een onvoldoende.

Het college is in de jaarstukken nog heel positief over de stimuleringsmaatregelen. Wij weten allemaal dat het investeringsbudget tot de helft is teruggebracht. Dat betekent dat het daarvoor bedoelde programma niet voldoende was. Het college zegt zelf dat de voortgang en de prognose een aanknopingspunt bieden voor het bijsturen van de aanpak. Ik vind dat een heel eufemistische manier om te zeggen dat het college het verkeerd heeft aangepakt en het proces niet goed in de vingers had. Ik denk niet dat daarover in de jaarstukken dan zo positief gerapporteerd kan worden.

Wat de realisatie van de EHS en de natte natuurplekels betreft kunnen wij inderdaad constateren dat er 300 ha. is aangekocht, maar waar liggen die? Op de betreffende kaarten zien wij echter dat die aangekochte percelen op de verkeerde plekken liggen. Daaruit blijft dat het college het proces niet goed in de vingers heeft gehad. De heer Van der Doelen heeft daarover zeer wijze woorden gesproken in de commissie RM. Ik kan het haast niet scherper zeggen.

In het project Investeren in BrabantStad zitten nog heel veel risico's. Wij hebben geen grip op de uitvoering en op de stand van de projecten en dat terwijl het bijna 2011 is; het jaar waarin de eerste schop in de grond zou moeten gaan. Volgens mij moeten de Staten hier grip op krijgen om volgend jaar bij de Voorjaarsnota maatregelen te kunnen nemen.

Ik sluit af met de grondaankopen. Wij hebben daarover hier een stevig debat gevoerd. Dat heeft geleid tot een beheersstatuut. Wij hebben daarbij de toezegging van het college gekregen dat de begroting een hoofdstuk zou bevatten waarin het verloop van de grondaankopen, de risico's en dergelijke helder zouden worden aangenomen. Wij hebben het besluit genomen dat de Staten tweemaal per jaar namelijk tegelijk met de begroting en de jaarstukken een rapportage zouden krijgen over de stand van zaken van elk door het ontwikkelbedrijf in exploitatie genomen project. Juist naar aanleiding van het debat dat wij in het najaar gevoerd hebben, hebben wij onze pijlen gericht op de jaarrekening omdat dit het moment is om de voortgang van het grondbedrijf te kunnen beoordelen. Nu moeten wij het doen met enkele regels. Ik moet wederom constateren dat het college zijn afspraken niet nakomt en dat de jaarrekening niet conform de BBV (Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten) is. Als het college niet aan de besluiten van de Staten en aan onze eigen beheersstatuur voldoet, maakt het college het ons onmogelijk om vooral op dit dossier onze controlerende taak naar behoren uit te voeren binnen de reguliere planning- en controlcyclus.

Voorzitter. Was 2009 een goed jaar? Naar mijn mening moeten wij constateren dat wij voor dat jaar zeker geen voldoende kunnen geven.

Het college geeft tenslotte een aantal zaken aan die zij naar 2010 wil overhevelen. Ik stel voor dat debat te voeren bij de behandeling van de Voorjaarsnota en niet nu al te zeggen dat wij die doorschuiven omdat er subsidieplafonds overschreden worden. Wij gaan derhalve nu niet akkoord met de voorgestelde overheveling. Ook gaan wij niet akkoord met deze jaarrekening omdat daarin het grondbedrijf ontbreekt en dat is voor ons een essentieel onderdeel.

De *voorzitter*: Het woord is aan mevrouw Lestrade van de fractie van D66.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Voorzitter! Ik neem aan dat u nu van mij iets aardigs wilt horen. Ik ga in op de technische kant van de jaarstukken. U weet dat D66 jarenlang heeft meegewerkt aan

het verbeteren van de overzichtelijkheid van de jaarstukken en de begroting. Het gaat steeds beter en daar zijn wij tevreden over. Met het oog op het komende papierloze tijdperk hebben wij het jaarverslag van onze fractie volledig interactief gemaakt. Er kan doorgelinkt worden naar alle gegevens, naar gebeurtenissen die hebben plaatsgevonden en naar archiefstukken die daaronder liggen. Als het papierloze tijdperk aanbreekt, verwacht ik dat het college de jaarstukken op dezelfde wijze inricht. Het moet interactief zijn, wij moeten kunnen doorlinken naar de stukken die nodig zijn om de bewijsvoering van de jaarstukken te zien of waarnaar verwezen wordt. Als het college dat zo wil inrichten, moet een en ander ook goed gearchiveerd worden. Daarop valt immers wel wat aan te merken omdat er iedere keer andere termen verzonnen worden voor de stukken die het college levert. Wij willen een gestructureerde toelevering van stukken hebben met namen die altijd hetzelfde zijn, opdat wij weten op welk moment wij waar staan. Wij willen die structuur ook graag terugzien in de wijze waarop gewerkt wordt.

Ik wil het college complimenteren met het accountantsverslag. Ik zou immers ook iets aardigs zeggen, voorzitter. Bij dezen! Inhoudelijk staan wij achter de lijn die het CDA aanhoudt als het gaat om de wijze waarop deze stukken tot ons moeten komen. Ik wil dat zelfs doortrekken naar de wijze zoals de heer Coonen aangaf, namelijk dat bij de jaarstukken de prestaties en in de beleidsevaluatie de effecten behandeld zouden moeten worden. Wij kunnen namelijk steeds opnieuw zeggen dat de behandeling van de jaarstukken het feest van de democratie zou moeten zijn, maar eigenlijk moeten wij onder feest van de democratie verstaan dat wij laten zien welke effecten er bereikt zijn. Het gaat om het controleren van die effecten. Ons feestje van de democratie is het moment waarop wij de beleidseffecten kunnen beoordelen van wat wij afgesproken hebben en wat er gerealiseerd is. Als wij werken volgens de cyclus die wij zelf in Sturen met Kaders hebben afgesproken, zou dat in elk beleidsstuk automatisch moeten terugkomen. Wij onderschrijven het voorstel om te gaan praten over de vraag wat voor organisatie wij willen zijn en hoe wij het werk willen doen. Of daarvoor wel of niet

veel externe inhuur nodig is, maakt mij niet zoveel uit. Voor het ene onderwerp is veel externe fte nodig en voor het andere niet. Het moet echter wel gebaseerd zijn op een filosofie, vandaar mijn vraag bij interruptie aan de heer Kielenstijn. Ik vind de wijze waarop het college aangeeft wat het nu gaat doen met inhuur van extra fte eigenlijk een beetje kortetermijnpolitiek. Lopende het dossier heeft het college wat maatregelen genomen. Ik zou graag zien dat er een filosofie gehanteerd wordt met betrekking tot het kennisniveau dat wij hier in huis willen hanteren. Als het fluctuerend is, wordt dan gekozen voor het extern binnenhalen van het kennisniveau dat op dat moment nodig is?

Ik heb nog een opmerking over het standaard overprogrammeren dat het college doet en dat natuurlijk terugkomt in de bijdragen van de collega's. Waar staan wij nu? Het ziet er niet naar uit dat het college alles haalt binnen zijn termijn. Dat is echter een standaardverhaal. Ik hoop echt dat wij een organisatie kunnen krijgen waarin eerlijk wordt aangegeven hoeveel er wel gedaan wordt en hoeveel niet. Het moet niet zo zijn dat aan het begin van een bestuursakkoord gezegd wordt dat er 150% gedaan zal worden terwijl je weet dat dit niet mogelijk is. Overigens is er veel gedaan. Ik ben niet alleen negatief, absoluut niet. Ik heb er begrip voor dat het moeilijk is om in korte tijd met zo gigantisch veel minder geld geconfronteerd te worden en zoveel meer geld te moeten wegzetten dan voorheen het geval was. Het is niet simpel. Ik begrijp een deel van de problemen.

De vergadering wordt van 21.00 uur tot 21.15 uur geschorst.

De *voorzitter*: Dames en heren. Ik heropen de vergadering en geef het woord aan de heer Essed.

De heer *Essed* (GS;CDA): Voorzitter! Ik dank de Staten voor de positieve opmerkingen over de jaarstukken. Er zijn terdege positieve signalen afgegeven, zowel vanavond als in de verschillende commissies. Er is positief gereageerd op het oordeel van de accountant; niet alleen de goedkeuring maar ook de kwalitatieve bijdrage van de accountant.

Voordat ik inga op de andere opmerkingen, heb ik er behoefte aan nog een paar dingen te zeggen omdat het gewoon goed is wat er is gebeurd. Wij hebben dit jaar een beperkt rekeningresultaat: €31,3 mln. Dat is slechts 2,5% van een totaal weggezet bedrag van €1,3 mld. De realisatie van de investeringen is hoger dan ooit. Als wij uitgaan van de oorspronkelijke begroting kan ik met trots melden dat wij dit jaar meer dan 80% van de oorspronkelijke begroting op onze investeringen hebben gerealiseerd. Na een gestage stijging van bestemmingsreserves is er sprake van een daling van die reserves. Wij gaan van €571 mln. naar €454 mln., een daling van dik 20%. Dat is het vermelden waard. Ik benadruk ook dat wij in 2009 €400 mln. meer hebben weggezet dan in 2008. Deze wapenfeiten pluk ik uit de stukken. Ik wil daarmee natuurlijk niet zeggen dat wij het geweldig gedaan hebben en dat er niets fout gaat. Dat zou niet getuigen van realiteitszin na het aanhoren van de bijdragen van de Staten in eerste termijn. Natuurlijk loopt niet alles goed. De vertragingen die wij op onderdelen oplopen, geven reden tot zorgen. Met name bij zaken waarbij wij afhankelijk zijn van participatie van derden zullen wij nooit 100% halen, hoe goed en realistisch wij een en ander ook proberen in te schatten.

Ik kom nu bij de pièce de résistance: de externe inhuur. Elke fractie heeft daarover gesproken. De externe inhuur is ten opzichte van 2008 opmerkelijk gestegen. Ik wil die stijging plaatsen tegen de achtergrond van de informatie die ik zojuist heb gegeven. Er is gezegd dat het college niet aan zijn informatieplicht heeft voldaan. Ik wil glashelder aangegeven dat wij met elkaar afspraken gemaakt hebben over verantwoording van de externe inhuur in de jaarstukken. Dat is nu niet anders dan de afgelopen jaren. Ik geef de Staten na dat zij ons bij de behandeling vorig jaar hebben gevraagd daarop wat dieper in te gaan. Na de laatste vergadering van de commissie BM heb ik de stukken er vertwijfeld op nageslagen. In mijn beleving hebben wij de procedureafpraak gemaakt dat wij er nader op zouden terugkomen in het verlengde van de afronding van de takendiscussie en de Agenda van Brabant.

Mevrouw Arts (SP): Voorzitter! Is de gedeputeerde niet met ons van mening dat er forse overschrijding is en dat het college daarom naar de Staten had moeten komen?

De heer Essed (GS;CDA): Als u mij kunt aangeven wat wij aan de voorkant hebben afgesproken over een forse inhuur, dan kan ik met u praten over een forse overschrijding.

Mevrouw Arts (SP): Het probleem is dat de zaak vorig jaar ook al niet helder was. Ik heb de notulen nog eens nagelezen. Wij hebben toen wel aangedrongen op duidelijkheid. Als in december intern geconcludeerd wordt dat het behoorlijk meer is dan verwacht, kan de gedeputeerde toch naar ons toekomen?

De heer Essed (GS;CDA): Voorzitter! Wij hebben niet geconcludeerd dat het meer was dan verwacht. Er was geen inhuurplan om de doodeenvoudige reden dat wij daarover geen afspraak met elkaar gemaakt hadden. Wij hebben aan het eind van het jaar wel vastgesteld dat de inhuur grote proporties had aangenomen en verklaard waaraan dat lag. Wij hebben ook gezegd dat wij vonden dat de inhuur niet verder kon groeien en dat wij maatregelen zullen nemen. Ik reageer ook op de opmerking dat geen taakstelling mogelijk is als er een visie ontbreekt. Als je zit in een situatie waarin alle subsidierelaties gekort moeten worden, variërend tussen de 15% en de 100%, en je de medewerkers moet zeggen dat de organisatie wordt afgeslankt van 1400 naar 1000 man; als je zit in een situatie waarin je moet gaan beperken tot de kerntaken en zakelijk daarmee wilt omspringen, kun je niet op dezelfde manier extern blijven inhuren omdat daarover vooraf geen afspraken zijn gemaakt. Dat is de primaire reden waarom wij zeggen dat de inhuur niet verder kon groeien. Dat neemt niet weg dat wij met de Staten van mening zijn dat wij daarover in een breed verband structureel met elkaar moeten spreken. Wij omarmen de suggestie van de heer Coonen en anderen. Ik heb dit ook al toegezegd in de commissie. Wij komen voor het eind van dit jaar met een notitie. Dan kunnen wij met elkaar spreken

over een integrale visie op de organisatie, inclusief de omvang van de kernorganisatie, welke medewerkers daarvoor nodig zijn, welke kwaliteiten wil je wel en welke niet, en over de vraag hoe wij daarmee omgaan in de PenC-cyclus. Aan de voorkant de personele inzet aangeven, de wijze waarop gerapporteerd wordt en de posities van PS en GS in het geheel. Wat mij betreft doen wij dat aan de hand van een driedimensionale opzet: de structuur, de inhoud van het verhaal en de cultuur. Die toezegging staat en wij komen daarop voor het einde van het jaar terug.

Ik heb in de commissie al aangegeven dat wat de werkwijze betreft niet is afgewezen van voorgaande jaren. Dat betekent een kernorganisatie voor de taken waarvoor wij staan. Met name met het oog op de beoogde afslanking van de organisatie hebben wij niet gekozen om af te wijken van het aantal fte dat wij vooraf met de Staten hebben afgesproken. Externe inhuur is de afgelopen jaren ingezet om met name de piekbelasting op te vangen.

De heer *Heijmans* (SP): Voorzitter! Ik wil de gedeputeerde toch een paar citaten voorleggen. Wij hebben de behandeling van de jaarstukken uitgesteld. Net voordat deze jaarstukken eigenlijk aan de orde zouden komen, stond er nogal een pittig artikel in het Brabants Dagblad. Ik citeer daaruit het volgende: Het provinciebestuur van Brabant erkent vorig jaar de ontspoorde uitgaven voor extra personeel bewust te hebben verzwegen voor Provinciale Staten. Dat gebeurde omdat er grote onzekerheid was over de juistheid van de cijfers, zo luidt de nadere verklaring van GS als reactie op de onthullingen over de uit de hand gelopen inhuur.

Dit verwijt aan GS lijkt erg duidelijk en ook nogal pittig: erkend, verzwegen en het college was niet op de hoogte van de juiste cijfers. Iets verzwijgen is al een doodzonde, maar niet op de hoogte zijn van de juiste cijfers zou voor het college reden geweest moeten zijn om dit aan de Staten te melden. Actieve informatieplicht houdt in dat het college onze kaders kent, zich daaraan houdt en op het moment dat er iets onverwachts gebeurt of dat er iets dreigt te gebeuren waardoor GS zich misschien

niet aan de kaders kunnen houden, moeten zij daarmee naar de Staten komen. Kan de gedeputeerde daarop reageren?

De heer *Essed* (GS;CDA): Ik ken de heer Heijmans als een buitengewoon zorgvuldig Statenlid. Ik vind het dan ook buitengewoon jammer dat wij nu met elkaar het debat voeren aan de hand van een krantenartikel en niet op grond van de stukken die wij gewisseld hebben. Wij hebben een genuanceerd verhaal neergezet over hoe het is gelopen. Mede vanwege het feit dat de fractie van heer Heijmans heeft aangegeven dat er een rijksnorm is en dat zij het op prijs zou stellen als wij die als referentiekader zouden gebruiken, zijn wij op zoek gegaan naar de definitie van die rijksnorm. Wij hebben vervolgens de misschien wel honderdduizenden facturen moeten checken die in dit huis omgaan. Nogmaals als je vooraf niet afsprekt dat je stuurt op externe inhuur, registreer je daar ook niet op. Het nagaan van al die stukken heeft enige tijd geduurd. Halverwege het jaar heeft mij informatie bereikt in een beleidsoverleg. Ik heb toen gedacht: mensen, verklaar het verschil. Toen bleek dat de zaken niet goed op een rijtje stonden. De omvang van de externe inhuur in inderdaad eind van het jaar bekend geworden. Ook in het kader van de actieve informatieplicht vind ik het redelijk dat je dan niet met een paniekverhaal komt maar dat je eerst de reden uitzoekt. Ik heb toen meteen om een analyse gevraagd om het in de rekening te kunnen verantwoorden. Dat is immers altijd de lijn geweest. Dat hebben wij gedaan.

De heer *Heijmans* (SP): Voorzitter! Ik vind het te gemakkelijk als de gedeputeerde zegt dat er niet gestuurd werd op die externe inhuur. Alle fracties hebben jaar op jaar in het kader van de jaarstukken met het college gesproken over externe inhuur en gezegd dat die post op de begroting voor de meeste fracties tegenviel. Het kan toch niet zo zijn dat het college niet begrepen heeft dat wij wilden dat er gestuurd werd op die externe inhuur. De gedeputeerde zegt dus dat het citaat in het Brabants Dagblad juist is. Er was grote onzekerheid over de juistheid van de cijfers. Terwijl deze Staten het college jaar op jaar stevig ondervragen over die

externe inhuur, zegt de gedeputeerde nu dat het college halverwege het jaar eigenlijk niet zo goed wist wat het aan het doen was?

De heer *Essed* (GS;CDA): Voorzitter! De heer Heijmans laat mij in herhaling vallen. Ik geef nogmaals aan dat wij het uitvoerig hebben toegelicht in de Memorie van Antwoord. Mede gegeven het feit dat zijn fractie wilde kunnen benchmarken aan de hand van de percentages van het Rijk, zijn wij op zoek gegaan naar de definitie van het Rijk. Vervolgens hebben wij invulling moeten gaan geven aan die definitie van het Rijk. Dat heeft veel meer tijd gekost dan mij lief was. Ik begrijp dat de heer Heijmans ons graag iets wil aanrekenen. Wat hij ons kan aanrekenen is dat wij de Staten niet tussentijds hebben geïnformeerd over de worsteling waarmee wij zaten. Achteraf gezien was het verstandig geweest als wij in tussenrapportage hadden aangegeven dat wij ermee bezig waren maar nog niet die informatie konden verstrekken die de Staten graag wilden hebben.

De heer *Heijmans* (SP): Mijnheer Essent, ik reken u niets aan. Als ik hier iemand iets aanreken, is dat het hele college.

De heer *Essed* (GS;CDA): Ik vind die verspreking heel aardig, mijnheer Heijmans. U noemt mij mijnheer Essent.

De heer *Heijmans* (SP): Ik wilde mijnheer Essed zeggen. Ik dacht ik weet zeker dat ik het deze keer goed zeg. De griffier knikt want ik heb het er pas over gehad dat ik die fout niet meer zou maken.

Ik verwijt het dit college echt dat er ondanks het signaal dat deze Staten keer op keer hebben gegeven met betrekking tot externe inhuur, toch nog zoveel onzekerheid was. Ik ben in ieder geval blij dat de gedeputeerde nu zegt dat wij dat het college inderdaad mogen verwijten.

De *voorzitter*: De heer Essed vervolgt zijn betoog.

De heer *Essed* (GS;CDA): Ik heb aangegeven dat wij voor het eind van het jaar komen met een stuk op basis waarvan wij dan met elkaar kunnen

spreken over de organisatie.

Er is in dit verband ook gesproken over normstelling. Ik vind dat lastig. Die hangt samen met de visie die wij ontwikkelen. Ik heb ook geluiden gehoord die ervoor pleiten om vooral geen normstelling te hanteren. Ik stel voor om ook dat debat met elkaar te voeren aan de hand van de notitie. Wij kunnen dan spreken over de wenselijkheid, over mogelijkheden en onmogelijkheden, etc. De heer Kielenstijn sprak over de stand van zaken bij de uitvoering van het bestuursakkoord. Hij heeft een punt als hij zegt dat de Staten daarover moeten kunnen spreken bij de begroting. De midterm review heeft vorig jaar plaatsgevonden en wij vonden het heel erg snel om dit najaar al te komen met een eindevaluatie. Ik begrijp de opmerking van de heer Kielenstijn. Als wij dit in verband brengen met de begroting, is er ruimte om aan te geven waar het goed loopt, eventuele risico's die er nog bestaan en opties voor bijsturing.

De €50 mln. bij Essent hebben deels te maken met het tijdstip van de verkoop. Dat was later dan vooraf was ingeschat. Daardoor is er een rentenadeel opgetreden. Het heeft ook te maken met een CBL (Cross Border Lease) en dat is veel ingewikkelder. Ik heb anderen gevraagd of zij mij de details daarvan konden geven. Het antwoord was dat het te technisch en te ingewikkeld is. Ik wil met alle plezier buiten deze vergadering om een afspraak met u maken om u van de hoed en de rand in kennis te brengen.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Zegt de heer Essed dat het met Cross Border Lease te maken heeft?

De heer *Essed* (GS;CDA): Ik quote wat mij is ingefluisterd.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Ik denk dat de hele Staten die informatie willen hebben. Wij hebben immers continue gewezen op de problematiek rondom de cross boarder leases.

De heer *Essed* (GS;CDA): Dat zeg ik toe, voorzitter.

De *voorzitter*: Ik zou meteen de tweede termijn

willen aanvangen. Het woord is aan de heer Coonen.

Excuus, het woord is aan gedeputeerde Hoes.

De heer *Hoes* (GS;VVD): Voorzitter! Er is ons gevraagd om nog even terug te komen op de EHS en de financiële verantwoording. Wij hebben afgesproken dat ik dat zou doen.

Het is een beetje in het kader van de vraag of het glas halfvol of halfleeg is. Wij gaan ervan uit dat het glas meer dan halfvol is. Het gaat heel erg goed met de ecologische hoofdstructuur. Laten wij dat eerst constateren voordat wij een negatieve saus over dit thema uitgieten.

Verskillende woordvoerders hebben gesproken over de kaderstelling. Die is volgens mij duidelijk. Het is ook duidelijk dat wij spreken over een rijksverantwoordelijkheid. Terecht wijst de woordvoerder van de VVD-fractie op pagina 7 van de Memorie van Antwoord. In het kader van de discussie met het ministerie van LNV (Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit) is de vraag of wij die gronden op een goede manier verantwoord krijgen. Het feit dat wij gronden hebben gekocht voor een te hoge prijs geeft aan dat ons contract met het Rijk niet meer klopt. Als het budget op is en wij hebben er minder voor gekocht, zou dat een probleem kunnen vormen, aldus de heer Kielenstijn. Dat is een terechte constatering. Het is altijd duidelijk geweest dat er bij het investeringsbudget landelijk gebied tussentijds een evaluatie zou plaatsvinden: een midterm review. Die vindt op dit moment plaats. De Staten hebben daarvan de rapportage gekregen. Collega Van Heugten heeft namens het IPO het overleg met de minister daarover gevoerd. Wij zitten echter met het probleem dat de minister demissionair is. Wij hebben steeds geweten dat de grond duurder en duurder en duurder werd en wij met het budget niet het aantal afgesproken ha. konden kopen. Wij wisten allemaal dat bij de midterm review er nieuwe afspraken met het Rijk gemaakt zouden worden. Zo is het afgesproken. Dat was het realistische moment om met elkaar van gedachten te wisselen. Dat moment doet zich nu voor onder heel andere omstandigheden dan gepland. Dat betekent overigens niet dat de gesprekken niet plaatsvinden. Collega Van

Heugten voert die gewoon. Er worden echter afspraken gemaakt die wat meer procesmatig van aard zijn en niet inhoudelijk. Kortom, er komen op dit moment geen extra euro's. Wij zullen met een nieuw kabinet nieuwe onderhandelingen moeten voeren.

De verantwoording over wat het college heeft gedaan met onze mensen in het veld, de Dienst Landelijk Gebied (DLG), de waterschappen, etc., is steeds heel duidelijk geweest. De heer Van der Doelen heeft in de commissie gevraagd of de Staten verkeerd of te laat geïnformeerd zijn over het feit dat er te weinig middelen voor handen waren. Zowel de Staten als het college hebben steeds enthousiast gezegd: kopen, kopen, kopen, want dit is prioriteit nummer één bij het natuurbeleid. Er is gevraagd of wij niet eerder pas op de plaats hadden moeten maken omdat wij konden zien aankomen dat er minder geld voorhanden zou zijn. Ik heb de afgelopen dagen nog even alles op een rijtje gezet, ook chronologisch. December vorig jaar kreeg ik in het beleidsoverleg voor het eerst ernstige signalen dat er geld te kort zou zijn. Ik heb dat in diezelfde maand laten uitzoeken. Daarna is er een rapportage naar het college gegaan. Na de kerstvakantie is de rapportage aan de Staten toegezonden. Wij hebben die in maart met elkaar besproken. Ik meen dat er in februari geen commissievergadering geweest is. Ik heb toch het idee dat wij de Staten zo snel mogelijk geïnformeerd hebben. Dat neemt niet weg dat het vervelend is dat wij geld tekortkomen en wij nu in een soort van impasse zitten. Morgen zullen wij daarover uitgebreider met elkaar discussiëren. De Staten hebben zelf aan het college gevraagd om zo creatief mogelijk te zijn. Wij hebben dat op twee momenten gedaan. Het college heeft eerst gekeken of binnen het ILG-budget geld naar voren gehaald kon worden. Daarbij hebben wij ook stilgestaan met collega Essed. Rentetechnisch maakt het natuurlijk wel wat uit als je nu geld gaat gebruiken dat je pas over vier jaar zou gebruiken. Wij hebben daarover goede afspraken gemaakt. Binnen het budget hebben wij een aantal posten verevend. Dat was de eerste tranche. De tweede tranche houdt in dat wij extra geld gaan lenen bij het Groenfonds. De dekking wordt intern afgewerkt. Dit komt

morgen aan de orde en wij hopen dat de Staten daarmee instemmen.

Voorzitter. Ik denk dat ik hiermee voldoende informatie heb gegeven over hoe het is gelopen met de EHS in relatie tot de jaarrekening.

De *voorzitter*: Gedeputeerde Van Heugten zal ingaan op de vraag over het grondbedrijf.

De heer *Van Heugten* (GS;CDA): Voorzitter! De heer Vreugdenhil constateert terecht dat er een beperkte opgave is gedaan van de activiteiten van het grondbedrijf. Die activiteiten zijn gerelateerd aan de begroting. Wij hebben in maart jongstleden bij de vaststelling van het beheerstatuut een eerste overzicht gegeven van de lopende projecten. Zoals in de Memorie van Antwoord wordt aangegeven, zullen wij vanaf 2011 tweejaarlijks een uitgebreid overzicht van de activiteiten van het grondbedrijf verstrekken.

De *voorzitter*: Ik stel voor om direct aan te vangen met de tweede termijn en geef daartoe het woord aan de heer Coonen.

De heer *Coonen* (CDA): Voorzitter! Gedeputeerde Essed heeft groot gelijk als hij zegt dat er veel gebeurd is en dat er veel geld is omgezet. Wij hebben daarvoor alle waardering. Dat is ook door de accountant als juist bevonden. Ik wil best memoreren dat de onderzoeksvragen die de rekeningcommissie aan de accountant gesteld heeft over declaraties, salarissen, etc. tot tevredenheid zijn beantwoord. Alles is conform de afspraken gegaan. Wij willen het college daarmee echt complimenteren want collega-provincies leveren die prestaties niet altijd.

Wij zijn tevreden met de toezeggingen met betrekking tot de personele paragraaf, zij het dat wij van mening blijven dat ook de politieke gevoeligheid in huis voor het verstrekken van informatie relevant blijft. Dat zou ik niet alleen willen toepassen op dit dossier maar ook op het ILG-dossier. Er valt €1,5 mln. vrij omdat de parels onder ILG gaan vallen. GS zeggen dat zij daarmee het aanschaffen van gronden in het kader van de EHS kunnen financieren. Dit is een verantwoor-

ding van verschuivingen. Wat mij betreft mag het college binnen productgroepen in overleg met de Staten schuiven. Voortvarend beleid maken is voor ons essentieel, maar het moet wel gebeuren binnen het kader van de verwachtingen die de Staten in dezen mogen hebben. Wij zullen morgen uitgebreid ingaan op het ILG-dossier en de aanschaf van gronden in relatie tot wat wij voor de toekomst daarmee beogen. Wij moeten Statenbreed weten wat hier gebeurt.

Wij zijn ook tevreden met het gegeven dat het college zijn besluit heeft gemuteerd en de politiek gevoelige zaken doorgeschoven heeft naar de Voorjaarsnota en niet ten laste van het rekeningresultaat heeft gebracht. In de politiek realiseren wij natuurlijk nooit een rekeningresultaat; wij maken geen winst. Het is een begrotingstechnische zaak. Het zou heel knap zijn als wij op nul zouden uitkomen. Wij hebben daaraan nooit echt behoefte gehad. Wij willen best werken met percentages en ruimten. Er is een zeer nette prestatie geleverd. De aanpassing van het besluit was voor ons echter van wezenlijk belang omdat daarmee opnieuw het signaal wordt afgegeven dat wij een aantal spelregels met elkaar hebben afgesproken en niet willen dat het idee ontstaat dat er ad hoc met die spelregels wordt omgegaan. Dat is niet alleen relevant voor het college, ook de Staten geven daarmee via het college aan de ambtelijke organisatie door welke moraal en welke spelregels in dit huis gehanteerd dienen te worden. Als wij een aantal keren aangegeven dat het ook om de cultuur gaat, zijn wij als Staten zelf ook verantwoordelijk voor de cultuur die wij in dit huis laten ontstaan en creëren. Dat is niet alleen een zaak van de ambtelijke organisatie, het is een gezamenlijk proces van PS en GS. Ik ondersteun de opmerking van een aantal collega's dat een en ander tot conclusies moet leiden. Voorzitter. Morgen bij de Voorjaarsnota komen wij op een aantal aspecten terug, maar dan in het perspectief van de toekomst. Nu kijken wij terug naar het verleden. De conclusie is dat wij kunnen instemmen met het gewijzigd besluit dat voor ons ligt.

De *voorzitter*: Het woord is aan mevrouw Arts van de Socialistische Partij.

Mevrouw *Arts* (SP): Voorzitter! De heer Coonen heeft al een paar behartigenswaardige woorden gezegd over politieke gevoeligheid. Ik zal die niet herhalen. Er blijft voor ons een schril contrast tussen de opmerking van de gedeputeerde dat de cijfers onduidelijk waren en het college geen onrust in de organisatie wilde zaaien en het feit dat er voordat de Staten daarover geraadpleegd zijn, een stuk in de krant verschijnt waarin staat dat de vaste bezetting hier in huis wel met 25% naar beneden kan. Dat is toch zeer opvallend! Ik hoop echt dat wij volgend jaar hier niet weer over hetzelfde onderwerp staan te praten. Ik vind dat wij als Staten dan echt zelf kaders moeten stellen en plafonds moeten inbouwen. Wij hopen echter dat de discussie die nu eindelijk eind dit jaar gaat plaatsvinden, voldoende duidelijkheid schept en wij hier volgend jaar niet dezelfde discussie krijgen.

De *voorzitter*: Het woord is aan de heer Kielenstijn van de fractie van de VVD.

De heer *Kielenstijn* (VVD): Voorzitter! Wij zijn in algemene zin tevreden met de beantwoording door het college. Wij hechten eraan op te merken dat wij de kwaliteit van de opmerkingen in de Memorie van Antwoord over de inhuur van zeer goed niveau vinden. Dat boezemt wel vertrouwen in met betrekking tot de bespreking die wij dit najaar gaan hebben.

Wij zijn ook erg tevreden dat wij de mogelijkheid krijgen om indien noodzakelijk bij te sturen teneinde te komen tot een finale afronding van het bestuursakkoord. Daarvoor doen wij het immers. Wij zijn ook tevreden met de beantwoording van de heer Hoes en ook met zijn inspanningen om te komen tot oplossingen bij de realisatie van de EHS.

De *voorzitter*: Dan is het woord aan de heer Verrijt van de fractie van de Partij van de Arbeid.

De heer *Verrijt* (PvdA): Voorzitter! Wij zijn tevreden met de toezeggingen en wij zullen instemmen met het gewijzigde besluit.

De *voorzitter*: Ik geef het woord aan de heer Martens van de fractie van GroenLinks.

De heer *Martens* (GroenLinks): Wij hebben op dit moment geen behoefte aan verdere opmerkingen, voorzitter.

De *voorzitter*: Dan geef ik het woord aan de heer Vreugdenhil van de fractie van de ChristenUnie-SGP.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Voorzitter! Ik wil ingaan op het grondbedrijf. De gedeputeerde heeft mij een beetje van mijn stuk gebracht. In mijn eigen langetermijnagenda had ik wel degelijk opgenomen dat wij bij deze jaarstukken ook het grondbedrijf zouden bespreken. Ik moet nalezen wat wij echt concreet met elkaar hebben afgesproken. Ik ga dat zeker doen. Wij hebben er zo'n urgent debat over gevoerd en hebben op 8 maart een overzicht gekregen van de globale cijfers. Dan had alle informatie er moeten zijn om in de jaarrekening het exploitatieoverzicht daadwerkelijk beschikbaar te hebben. Zoals het beheerstatuut aangeeft, is dat niet enkel gekoppeld aan de begroting. Kun je het pas in de jaarrekening opnemen als je een begroting hebt? Ik vind nog steeds dat het college in deze jaarrekening dit exploitatieoverzicht had moeten opnemen mede gezien alle op- en aanmerkingen van de Rekenkamer en het feit dat tegen ons is gezegd dat wij als Staten hier nadrukkelijk onze controlerende taak moeten oppakken. Ik kan er op dit moment niet zoveel mee, maar ik wil dat signaal toch afgeven. Mijn fractie wil heel nadrukkelijk haar verantwoordelijkheid nemen om dit dossier te controleren. Mijn fractie vindt nog steeds dat de jaarstukken vanwege het ontbreken van dit hoofdstuk onvoldoende zijn en niet conform het vastgestelde BBV.

De *voorzitter*: Mevrouw Lestrade ziet af van een tweede termijn.

Ik kijk even of een van de leden van het college nog wil reageren?

De heer *Hoes* (GS;VVD): Voorzitter! Ik wil nog een opmerking maken in de richting van de CDA-fractie. Het is een verantwoordingsdebat en daarom kan ik het beter nu doen. Het betreft de tot

nu toe aangekochte gronden in het kader van de EHS, waarbij het idee zou bestaan dat wij zo maar willekeurig gronden hebben gekocht. Dat is absoluut niet waar. Ik wil dat per se in de notulen opgenomen hebben. Wij schatten in dat van de ruim 4000 ha. ruilgrond die wij nu beschikbaar hebben, straks slechts enkele honderden ha. over zullen zijn. Het gaat daarbij om overhoekjes die wij her en der hebben moeten kopen. De rest van die gronden wordt allemaal substantieel ingezet. Niet morgen, maar wel vanaf gisteren zijn wij bezig om te proberen dat bij alle projecten waar wij gronden willen aankopen die gronden ingezet kunnen worden. Wij zijn ervan overtuigd dat het op die manier gaat gebeuren.

De voorzitter: Ik dank de heer Hoes. Ik kijk even rond of deze opmerking nog aanleiding is voor een eventuele volgende termijn. Dat blijkt niet het geval te zijn. Ik rond nu de beraadslagingen over de jaarstukken af. Zoals u weet zullen besluitvorming en stemming eerst morgenochtend plaatsvinden. Ik kan dus nu overgaan tot schorsing van deze vergadering tot morgenochtend 09.30 uur. Dan zien wij elkaar weer.

De vergadering wordt om 21.55 uur geschorst.

VERGADERING VAN

PROVINCIALE STATEN VAN NOORD-BRABANT

OP VRIJDAG 9 JULI 2010

Voorzitter: prof. dr. W.B.H.J. van de Donk, Commissaris van de Koningin

Griffier: mw. drs. E.M.W.J. Wöltgens

Volgens de presentielijst zijn 50 leden aanwezig, te weten:

Wagemakers, mw. Moonen-Gerrits, Van der Doelen, mw. Lavrijssen, Heijmans, Martens, drs. Coonen, mw. drs. ing. Paulides-Ruitenbergh, mw. Kerkhof-Mos, Wolters, Van Vugt, Schouten, mw. Hosseini-Ghreani, Dörr, mw. Zwijnenburg-van der Vliet, ing. Vreugdenhil, mr. Van de Ven, mw. drs. Slegers, mw. drs. Prins-Afman, Van der Burgt, mw. Wijnands, Zeegers, mw. mr. Geeraedts, mw. mr. Verschuuren, mw. Jetten, mw. ing. Aarts-van de Loo, mw. dr. Verstappen, drs. Voeten, Ten Harmsen van der Beek, mw. Van Breda, Arkes, Göring, Erarslan, mw. drs. Lamers, drs. Kielenstijn, mw. Andreas-de Jong, Erciyas, mw. Gounou, ing. Van Lopik, Mulders, Van der Staak, Van Zeeland, Smolders, Van Vught, mw. Arts, Verrijt, mw. mr. Tsoutsanis-van der Koogh, Stalknecht, Van Schoonhoven en drs. Hoogeveen.

Afwezig zijn 5 leden: mw. Van Boxtel, mw. Kamphorst, mw. Lestrade-Brouwer, drs. Thuis en Verhoeven.

De voorzitter heropent om 9.30 uur de vergadering en verzoekt allen te gaan staan.

De *voorzitter*: Ik heet u allen van harte welkom en in het bijzonder de gasten op de publieke tribune. Dat zijn vandaag uiteraard de vaste bezoekers maar ook vrijwilligers bij een verzorgingstehuis in Lieshout, enkele personen die zich via de website hebben aangemeld en een groep van CDA-jongeren. Nogmaals, van harte welkom. De gasten worden vandaag ontvangen door de heren Van der Burgt en Mulders. U heeft een mooie dag uitgekozen om hier te zijn. Het is een koele zaal, maar wie weet wordt het nog wel een warm debat. Wij wachten af.

Ik vraag of de leden met de agenda kunnen instemmen. Ik teken daarbij aan dat de gisteravond door de heer Dörr aangekondigde motie vreemd aan de orde van de dag over de open huishouding intussen hier op tafel ligt. Zij is

voldoende ondertekend en maakt deel uit van de beraadslaging. Ik zal ervoor zorgen dat u snel een kopie krijgt, zodat wij de motie aan het eind van de vergadering kunnen behandelen. Dat zal wellicht het begin van de avond worden.

Door de leden Dörr, Van der Burgt, Van Schoonhoven, mw. Lestrade-Brouwer, Wagemakers, mw. Jetten, Vreugdenhil en mw. Verstappen wordt de volgende motie voorgesteld:

"Provinciale Staten van Noord-Brabant in vergadering bijeen op 8 en 9 juli 2010;

constaterende dat:

- *de provincie een zelfstandige, algemene bestuurslaag is, rechtstreeks door de kiezers gelegitimeerd;*
- *artikel 123 van hoofdstuk 7 van de Grondwet provincies (en gemeenten) voorziet in het overlaten van de bevoegdheid tot regeling en bestuur inzake hun huishouding, de zogenaamde "open huishouding";*
- *een eigen belastinggebied is verbonden aan de open*

huishouding;

- *het advies van de commissie-Lodders, het Bestuursakkoord rijk-provincies 2008-2011 en het document "Profiel Provincies" van het IPO het zwaartepunt van de provinciale kerntaken leggen bij de verantwoordelijkheid voor het regionale omgevingsbeleid, maar tegelijkertijd en onlosmakelijk daarmee verbonden het belang van de open huishouding benadrukken; en*
- *de provincies voortvarend aan de slag zijn met de uitwerking en uitoefening van de provinciale kerntaken conform de commissie-Lodders, het bestuursakkoord en 'Profiel Provincie';*

overwegende dat:

- *de open huishouding de provincie de ruimte biedt om vanuit de kerntaken te werken aan het op integrale wijze oplossen van maatschappelijke vraagstukken op regionaal niveau;*
- *de provincies door de open huishouding in de afgelopen decennia in staat waren om in het licht van nieuwe behoeften en onder sterk wijzigende maatschappelijke omstandigheden bij te dragen aan het proces van de modernisering van ons land; en*
- *de maatschappelijke problemen waar de provincies verantwoordelijkheid voor nemen vaak regionaal van aard zijn en vragen om een gedifferentieerde aanpak naar tijd en regio;*

spreken als hun mening uit dat:

- *de open huishouding van de provincies van grote en onmisbare betekenis is voor het functioneren van de provinciale bestuurslaag en roepen het bestuur van de vereniging IPO op deze motie door te geleiden naar de kabinets(in)formateur en de leden van de Eerste en Tweede Kamer der Staten-Generaal,*

en gaan over tot de orde van de dag."

De *voorzitter*: Deze motie maakt onderwerp van beraadslaging uit en krijgt nr. M1.

Ik heb begrepen dat er nog meer moties vreemd aan de orde van de dag zijn aangekondigd. Wie mag ik het woord geven?

Mevrouw *Tsoutsanis-van der Koogh* (VVD): Voorzitter! Wij willen namens een groot aantal partijen een motie vreemd aan de orde van de dag indienen over de N65 en de spoorproblematiek bij Vught.

De *voorzitter*: Door de leden mw. Tsoutsanis-van der Koogh, Stalknecht, mw. Verstappen, Smulders, mw. Jetten, Van der Staat, Martens en Vreugdenhil wordt de volgende motie voorgesteld:

"Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering bijeen op 8 en 9 juli 2010, constaterende dat:

- *de motie over de N65 die met overgrote meerderheid aangenomen is in de vergadering van Provinciale Staten van 23 april jl. mede eraan heeft bijgedragen dat het Rijk gaat werken aan de oplossingsrichting van de problematiek; de minister heeft concreet toegezegd van de N65 een pilot te gaan maken;*
- *het werkbezoek van 18 juni jl. van de commissie EMG met raadsleden van de gemeenten langs het hele traject N65 heeft wederom laten zien dat de Statenleden doordrongen zijn van de urgentie van de problematiek; zij hebben gezamenlijk een open brief meegegeven aan de bestuurders c.q. de Stuurgroep die het eerste algemeen overleg tussen de minister en de vaste Kamercommissie gingen bijwonen;*
- *het begrijpelijk is dat de regionale focus sterk op de N65 is gericht en minder op de andere infrastructuurele problematiek, namelijk die van het spoor in en bij Vught;*
- *GS wel reeds hun zorgen over de effecten van PHS (het Programma Hoogfrequent Spoor) en de vierdeling van Vught kenbaar gemaakt hebben bij de minister, net zoals de Tweede Kamer bij motie-Koopmans/Boelhouwer concreet aandacht voor de spoorse doorsnijdingen in Vught had gevraagd;*
- *het kabinet nu op 4 juni j.l. een besluit heeft genomen over PHS;*
- *dit besluit onder meer een herrotering van goederenvervoer via Meteren betekent, waardoor het goederenvervoer op de lijn 's-Hertogenbosch - Eindhoven met 400% toeneemt (van 1 naar 4 goederenpaden per uur);*
- *dit voor Vught betekent dat naast de intensivering van het personenvervoer tussen Eindhoven en Den Bosch en tussen Tilburg en Den Bosch dagelijks 570 treinen zullen passeren waarvan een groot deel (150) goederentreinen;*
- *het daarom zeer urgent is om genoemde spoorproblematiek en de nu reëel te verwachten toename daarvan in zijn vele facetten – bereikbaarheid, milieunormen, externe veiligheid en afnemende leefbaarheid –*

hoog op de politieke agenda te plaatsen;

overwegende dat:

- *de pilot N65 zoals door de Minister reeds is toegezegd een stevig aanknopingspunt biedt om de genoemde spoorproblematiek in de infrastructurele oplossingsrichting in en rondom Vught mee te nemen;*
- *binnen de pilot dan ook de samenhang en de afstemming tussen de oplossingen voor Vught voor de N65 en voor de spoorproblematiek in alle te doorlopen fases van voorbereiding, ontwerp, planning en uitvoering geborgd is;*

roepen het college van Gedeputeerde Staten op:

- *de minister nogmaals te wijzen op de in maart per brief geuite zorgen van GS die sinds het kabinetsbesluit van 4 juni j.l. nog verder zijn toegenomen;*
- *in lijn daarmee indringend bij de minister te bepleiten de spoorwegproblematiek in en rond Vught in de pilot N65 op te nemen, teneinde in samenhang tot effectieve en efficiënte oplossingen van de knelpunten N65 en spoor in en om Vught te komen,*

en gaan over tot de orde van de dag."

De *voorzitter*: Deze motie maakt onderwerp van beraadslaging uit. Zij krijgt nr. M2.

De heer *Wagemakers* (PvdA): Voorzitter! Wij hebben gisteren aangekondigd dat wij een motie vreemd aan de orde van de dag willen indienen over de lopende zaken bij de intensieve veehouderij.

De *voorzitter*: Door de leden Wagemakers, Van de Burgt, mw. Jetten, mw. Slegers, Martens, mw. Verstappen en Vreugdenhil wordt de volgende motie voorgesteld:

"Provinciale Staten van Noord-Brabant in vergadering bijeen op 8 en 9 juli 2010;

constaterende dat:

- *PS op 19 maart 2010 besluiten hebben genomen onder statenvoorstel 24/10 over de intensieve veehouderij;*
- *deze besluiten op 21 mei 2010 onder statenvoorstel 20/10, de verordening ruimte fase 1, zijn vastgelegd ingaande op 1 juni 2010;*
- *tijdens de commissievergadering Ruimte en Milieu van 21 mei uitgebreid gesproken is over de keuze van de LOG's en ook over de lopende zaken;*

- *er afspraken gemaakt zijn dat circa 31 LOG's in de provincie in aanmerking komen voor verdere ontwikkeling ("groen en lichtgroen" van de lijst);*
- *lopende zaken in relatie tot verplaatsers in de LOG's die de beoordeling "twijfel" of "niet goed" hebben aan de commissie RM dienen worden voorgelegd;*
- *GS een verklaring van geen bezwaar hebben afgegeven voor een varkensbedrijf in Heeze Leende (LOG Chijnsgoed). Dit gebied is opgenomen als "twijfel" (oranje), waarvan afgesproken is dat verplaatsingen naar zo'n gebied naar de cie RM geleid moeten worden;*
- *het LOG Chijnsgoed in een "twijfel (Oranje)" gebied ligt;*

overwegende dat:

- *duidelijk moet zijn dat de inhoud van de verordening fase 1 alsmede de doorwerking daarvan voor de lopende zaken van verplaatsers niet tot ongewenste interpretatie mag leiden;*
- *de gemeentes behoefte hebben aan eenduidige regelgeving mede naar aanleiding van de burgerparticipatie;*

dragen GS op:

- *alle aanvragen onder lopende zaken in rode (niet goed) en oranje (twijfel) LOG's, alsmede aanvragen van lopende zaken van meer dan 1,5 hectare in verwevingsgebieden aan de commissie RM ter beoordeling aan te bieden;*
- *de voorgenomen verklaringen van geen bezwaar voor verplaatsingen in de "rode" en "oranje" gebieden ter kennisname aan te bieden aan de cie. RM en in afwachting van eventuele behandeling geen verder besluit gaan nemen.*

en gaan over tot de orde van de dag."

De *voorzitter*: Deze motie maakt onderwerp van beraadslaging uit. Zij krijgt nr. M3.

De heer *Arkes* (PvdA): Voorzitter! Ik wil een ordevoorstel doen. Ik wil u verzoeken de verordening Stikstof meteen te behandelen na de Voorjaarsnota, dus voor het ontwerp-inpassingsplan AFC West-Brabant.

De *voorzitter*: Wij gaan het aldus doen: na de Voorjaarsnota eerst de verordening Stikstof.

U heeft gezien dat wij vandaag een zware en volle agenda hebben. In ons aller belang doe ik een beroep op u om de interrupties zo kort, zo bescheiden en misschien zo beperkt mogelijk te

houden. Ik zal vandaag misschien wat strenger zijn dan normaal in ons algemeen belang. Anders wordt het vanavond heel laat en dat is denk ik niet de bedoeling.

Nummer 43/10

Notulen van de vergadering van Provinciale Staten van 22/23 april 2010

De notulen worden ongewijzigd vastgesteld.

Nummer 44/10

Ingekomen stukken

Er wordt besloten conform de voorstellen van de griffier.

De *voorzitter*: Wij beginnen zo dadelijk met de besluitvorming over de jaarstukken 2009. De beraadslagingen hebben gisteravond plaatsgevonden en zijn afgerond.

Nummer 41/10

Verantwoording fractiebijdragen 2009

Het Statenvoorstel wordt zonder beraadslaging en zonder stemming aangenomen.

De *voorzitter*: Voorstel 32/10 betreft de Wijziging Verordening Rechtspositie bestuurders. Hierbij is slecht door twee leden kort spreektijd aangevraagd: de heer Dörr en de heer Heijmans.

De heer *Heijmans* (SP): Ik wil slechts een stemverklaring geven, voorzitter.

De *voorzitter*: Geldt dat ook voor de heer Dörr?

De heer *Dörr* (CDA): Nee, voorzitter.

De *voorzitter*: Dan krijgt u even het woord als dat voorstel aan de orde is.

De Verordening Stikstof bespreken wij meteen na de behandeling van de Voorjaarsnota.

Nummer 34/10

Wijziging Provinciale Legesverordening

Nummer 47/10

Invulling vacature Havenschap Moerdijk

Deze Statenvoorstellen worden zonder beraadslaging en zonder stemming aangenomen.

De *voorzitter*: Na de behandeling van stuk nr. 19/10 Stimuleringsfonds nieuwbouwwoningen Noord-Brabant behandelen wij de moties vreemd aan de orde van de dag.

Verder stel ik vast dat er geen vragen zijn ingediend voor het vragenuurtje.

In stemming komt het Statenvoorstel 30/10

De heer *Coonen* (CDA): Voor.

De heer *Heijmans* (SP): Voor.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Voor.

De heer *Verrijt* (PvdA): Voor.

De heer *Martens* (GroenLinks): Voor.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Voor.

Voorzitter. Wij betreuren het nog steeds dat juist onderdelen van het grondbedrijf die wij in de controlcyclus zouden willen meenemen, geen plek hebben gekregen binnen deze jaarstukken. Wij hebben daarover na de vergadering nog doorgesproken. Wij hebben goede afspraken kunnen maken voor de toekomst. Met die aantekening stemmen wij in met de jaarstukken.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Voor.

Mevrouw *Jetten* (Brabantse Partij): Voor.

De *voorzitter*: Ik stel vast dat het voorstel met algemene stemmen is aangenomen. De fractie van D66 is afwezig.

Nummer 32/10

Wijziging Verordening Rechtspositie Bestuurders

De *voorzitter*: Het woord is aan de heer Dörr.

De heer *Dörr* (CDA): Voorzitter! Dit agendapunt bestaat in feite uit twee stukken. Het ene deel slaat op de fractievoorzitters. Dat moeten wij verplicht vaststellen, dus daarmee is niet veel mis. Het is bovendien heel terecht, al gaat het goed beschouwd over drie keer niks, want het totaal van de vergoeding voor al onze negen fractievoorzitters is net een kwart van de vergoeding van een Statenlid. Je weet dat je dan over een fooi praat en zelfs een kleine, maar het is altijd beter dan niks.

Het tweede deel betreft het punt dat er een extra vergoeding kan worden verstrekt voor zware commissies. Wij kunnen wij dat zelf bepalen. Wij steunen dat, maar wel met dien verstande dat het alleen betrekking heeft op de genoemde commissies, te weten de vertrouwenscommissie, een rekenkamerfunctie of wel een onderzoeks- of enquêtecommissie op grond van artikel 151. In onze visie kan er geen extra beloning worden verstrekt aan leden van de commissie Beleidsevaluatie of van de Rekeningcommissie. Met die restrictie gaan wij akkoord met dit voorstel.

In de marge van dit voorstel verzoek ik het college alsnog om goede regels op te stellen ter voorkoming van onterecht gebruik van de telefoonkaart bij de laptop in het buitenland.

De *voorzitter*: De heer Heijmans wil een stemverklaring afleggen.

De heer *Heijmans* (SP): Zal ik dat voor de stemming doen, voorzitter?

De *voorzitter*: Dan is het geen stemverklaring, dan krijgt het een iets ander karakter, maar waarom ook niet mijnheer Heijmans? Gaat uw gang.

De heer *Heijmans* (SP): Voorzitter! De heer Dörr heeft gelijk dat het niet om gigantische bedragen

gaat, maar wij zijn principieel van mening dat zeker in deze tijd van bezuinigen wij het goede voorbeeld moeten geven en niet onze vervoeging voor het fractievoorzitterschap of voor het zijn van lid van een zware commissie moeten verhogen. Vandaar dat wij tegen dit voorstel zijn.

De *voorzitter*: Ik kijk even naar de heer Essed en vraag hem of hij de behoefte heeft om te reageren op de inbrengen van de heer Dörr en de heer Heijmans. Ik stel vast dat dit niet het geval is. Wij gaan over tot stemming.

In stemming komt het Statenvoorstel 32/10

De heer *Dörr* (CDA): Voor.

De heer *Heijmans* (SP): Tegen.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Voor.

De heer *Arkes* (PvdA): Voor.

De heer *Martens* (GroenLinks): Voor.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Voor.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Voor.

Mevrouw *Jetten* (Brabantse Partij): Voor.

De *voorzitter*: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fractie van de SP tegen dit Statenvoorstel hebben gestemd en die van de overige fracties ervoor, zodat het is aangenomen.

De fractie van D66 is afwezig.

Nummer 39/10

Voorjaarsnota 2010

De *voorzitter*: Ik geef het woord aan de heer Coonen van de fractie van het CDA.

De heer *Coonen* (CDA): Voorzitter! Na het verleden waarover wij gisteravond spraken, kunnen wij het nu weer over de toekomst hebben.

De *voorzitter*: Mijnheer Coonen, wij vinden het heel lief als u tijdens het spreken het college aankijkt, maar ik heb uit de zaal gehoord dat u daar dan niet meer verstaanbaar bent. Dat is een dilemma dat ik u graag laat oplossen!

De heer *Coonen* (CDA): Ja, je moet spreken tegen de voorzitter en ondertussen anderen aankijken. Zo ben ik niet opgevoed, dat zal het probleem zijn.

De *voorzitter*: Ik vergeef het u graag.

De heer *Coonen* (CDA): Voorzitter! Alvorens ik toekom aan de Voorjaarsnota, wil ik namens mijn fractie even stilstaan bij de problematiek die zich op het ogenblik in Oss afspeelt. De fractievoorzitter van de VVD zal namens ons allen straks in haar bijdrage een motie daarover aanbieden. Wij moeten vaststellen dat wat daar gebeurt een drama is voor alle individuele gezinnen. Een en ander is een gevolg van de wijze waarop wij ook in Nederland in neoliberale termen met elkaar bezig zijn. Het zou goed zijn als wij ons daarover nog eens zouden beraden. Laten wij wel zijn, wij kunnen natuurlijk zeggen dat het Amerika is dat ver weg beslissingen neemt, maar het was natuurlijk de voormalige minister van Economische Zaken, nu voorzitter van de raad van bestuur van Akzo Nobel, die niet vasthield aan het naar de beurs brengen van dit hoogkennisintensieve instituut maar besloot om het voor €11 mld. te verkopen. Vervolgens kwam het bedrijf terecht in het Amerikaanse systeem van concurrentie bedrijven. Hadden wij daarover eerder met elkaar gesproken, wie weet wat er gebeurd was. Wij vinden dat wij er alles aan moeten doen om de kenniseconomie ook op het gebied van farma in Brabant te waarborgen. Die uitnodiging volgt straks in de motie.

Voorzitter. De thematiek van de Voorjaarsnota heeft alles te maken met de Agenda van Brabant. Wij zijn zeer content met het technische karakter van dit stuk. Er is nog wel eens verwarring over wat je doet bij de Voorjaarsnota. Zijn dat algemene beschouwingen? Wij hebben er steeds voor gepleit om de nota een financiële actualisatie te laten. Het stuk is helder en krachtig. De

problematiek wordt goed op een rij gezet. Ook in die zin verdient het lof.

Ik begin met de technische analyse, van kader en context, waarin wij met elkaar verkeren en waarmee rekening gehouden moet worden bij het opstellen van de begroting. Het college wordt geacht tot een evenwichtige afweging van belangen en posities te komen en ons zodanige voorstellen te doen dat wij op grond daarvan kunnen besluiten of wij kunnen instemmen met de begroting dan wel ons budgetrecht willen gebruiken om tot andere prioriteitstellingen te komen. Het kan niet zo zijn dat wij het budgetrecht alleen maar invullen om redenen van boekhoudkundige rechtmatigheid. Soms lijkt het daarop. Het gaat bij het budgetrecht primair om de verhouding tussen GS en PS, waarbij GS aan PS evenwichtige voorstellen voorleggen waarbij belangenafweging, prioriteiten, doorstroming en tijdsigheden die in het beleid thuishoren goed zijn afgewogen. Over dat geheel vellen PS een oordeel. Het kan niet zo zijn dat wij steeds op onderdelen met problemen van het college geconfronteerd worden die wij dan geacht worden op te lossen. Die volgorde zullen wij deze keer strikt toepassen. Zonodig komen wij bij de begroting tot mutaties. Op dit moment dienen wij geen moties in. Wij gaan wel even in op een paar politiek gevoelige punten en niet op de meer technische punten. Er zijn acht punten die wij nog even met het college willen doornemen en wij volgen daarbij de nota.

Allereerst tabel 9. Ik heb die in de commissie ook al aan de orde gesteld. Het college zegt eigenlijk dat er nog wat bestuurlijke problemen zijn in het jaar 2010. Alles bij elkaar gaat het om €15 mln. op een begroting van €1,5 mld. Deze problemen kunnen kennelijk niet al in het jaar 2010 worden opgelost door middel van schuiven tussen productbegroting respectievelijk overschrijdingen binnen programma's. Kennelijk heeft het college die €15 mln. nodig om dit jaar goed te kunnen laten verlopen. Tegelijkertijd horen wij van het college dat het eigenlijk nog niet zoveel kan zeggen over 2010. Het college heeft kennelijk €70.000 nodig om het Huis van Europa te verhuizen. Dat bedrag wordt niet gevonden in de huidige ruimte. Wij zullen er maar niet moeilijk over doen. Wij

stemmen in met €15 mln. die nodig zijn voor 2010, maar wij hadden liever over hoofdlijnen gesproken.

Het volgende punt betreft de uit de vorige periode nog openstaande €23 mln. en €10 mln. die op dit moment doorgetrokken worden in de meerjarenraming. Dat steunen wij, al hebben wij wel wat problemen met biodiversiteit. In de kerntakendiscussie hebben wij niet alleen over domeinen gesproken, wij hebben ook gezegd dat wij gaan voor focus, voor ontsnipperen en dat wij niet op andermans stoel gaan zitten. Dan moeten wij ook bereid zijn om met dat meetlatje te kijken naar de reguliere exploitatie, de activiteiten en de subsidies die zo hier en daar worden verstrekt en ons afvragen of dat past bij de nieuwe opvattingen over de taak van de provincie. Voor de CDA-fractie is daar nog steeds ruimte en zij zou het op prijs stellen als het college dit bij de begroting nog eens heel strikt meeneemt.

Vervolgens kom ik bij een discussie die gisteravond ook al aan de orde was. Het gaat daarbij om de EHS en ik neem daarin EVZ (Ecologische Verbindingszone) mee. Of die nu nat zijn of droog, beleidsmatig gaat het om precies dezelfde ontwikkeling waarvan wij een erg grote voorstander zijn. Ook wij hebben gepleit voor een versnelde aanleg van de EHS. Ook wij hebben in het verleden middelen vrijgemaakt en gezegd: kom op, jongens, niet praten maar doen. Dat was de inzet. Wij kunnen echter niet alsnog op de stoel van de rijksoverheid gaan zitten, of op die van de waterschappen of de gemeenten. Als wij in de EVZ een 100% vergoeding stimuleren om de zaak op gang te helpen, is het logisch dat de pot eerder leeg is. Het kan niet zo zijn dat wij nu horen dat er nog €9 mln. op jaarbasis nodig is. Dat hoort immers bij de afweging aan de voorkant! Wij willen dat het college tot evenwichtige afwegingen komt, zijn plaats kent, zijn positie inneemt en actief aanpakt, maar wij moeten wel reëel blijven. Die inspanningsverplichting leggen wij terug bij het college. Bij de begroting wensen wij op dit punt een heldere uitspraak.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Voorzitter! De heer Coonen legt de bal telkens bij

het college neer. Hij haalt echter een aantal voorbeelden aan waarin de Staten heel nadrukkelijk hun verantwoordelijkheid gepakt hebben. Het was een voorstel vanuit de Statencommissie om de EVZ daarbij op te pakken. Vindt hij het reëel om die bal volledig bij het college neer te leggen, of moet dit soort zaken dual in de Staten worden afgewogen en moeten wij erop vertrouwen dat het college de plaatsgevonden besluitvorming volgt? Daar komen die EVZ's vandaan. Het is zo gemakkelijk om de bal telkens alleen bij het college te leggen.

De heer *Coonen* (CDA): Ik leg die bal ook heel nadrukkelijk terug in de Staten. Wij beoordelen de begroting op integraliteit en onderlinge afstemming en zullen als Staten ons budgetrecht moeten invullen en onze verantwoordelijkheid moeten nemen. Daarmee ben ik mijn betoog begonnen. Het kan echter niet zo zijn dat wij commissiegewijs of programmagewijs zeggen waar de urgenties liggen en vervolgens de onderlinge afweging ergens anders neerleggen. Dat is niet verantwoordelijkheid nemen voor een duurzame financiële huishouding. Degelijkheid in de financiële huishouding vraagt dat wij als wij beslissen gelden voor iets vrij te maken, in het totale perspectief van de mogelijkheden afwegingen maken en aangeven dat het geld hier weggaat en dat het daar heengaat. Dat kan niet gebeuren op programmaniveau, maar op provincieniveau in totale samenhang.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Voorzitter! Dat is nu juist politiek bedrijven. Uiteindelijk komt het allemaal bij elkaar bij de begroting, maar wij bepalen wel de prioriteiten en dat gebeurt inderdaad deels in de functionele commissies. Het verbaast mij dat de heer Coonen dan vraagt of biodiversiteit wel een kerntaak is, terwijl juist zijn eigen fractie het MOLO-initiatief (MOLO = Milieu Overleg Lagere Overheden) geagendeerd heeft en ook in de commissie een helder signaal heeft afgegeven. Dan moet je het niet hybride houden maar helder en scherp en staan voor wat je uitgesproken hebt en voor de koers die je wilt bepalen.

De heer *Coonen* (CDA): Voorzitter! Besluitvorming vindt plaats in deze Staten en niet in de commissies. Dat hebben wij met elkaar afgesproken.

Wij staan nog steeds voor de inhoud. Daaraan willen wij niets afdoen. In het kader van de kerntaken hebben wij afgesproken dat de provincie moet ophouden met op de stoel van een ander te gaan zitten; of dat nu de stoel van de gemeenten is, of van het Rijk. De overheden moeten elkaar houden aan de verantwoordelijkheden die zij hebben. Als dat op evenwichtige wijze gebeurt, vindt u het CDA altijd aan uw zijde om te helpen voor problemen tot oplossingen te komen. Vandaar dat ik ook geen negatieve uitspraak doe over de voorfinanciering van de EHS. Die steunen wij, waarbij ik – maar dat is een persoonlijke opmerking – liever bewust naïef ben maar niet gek dan cynisch wantrouwend. Wij weten dat er grote bezuinigingen op ons afkomen, dat het Rijk met ernstige financieringsproblemen zit en dan moeten wij elkaar geen mietje noemen. Ik laat de bijdrage van het CDA niet klein maken, want die is groot. Wij doen het met volle overtuiging maar wel met een reëel perspectief met betrekking tot de onderlinge afweging. Daarvoor gaan wij in alle dossiers, niet alleen bij de EHS maar ook bij EVZ.

De *voorzitter*: Mijnheer Coonen, wilt u uw betoog afronden want uw reguliere spreektijd zit er al op?

De heer *Coonen* (CDA): Ik zal het tempo verhogen, voorzitter.

Het verbaast mij dat er €350 mln. vrijgemaakt kan worden voor de grote steden en €400 mln. voor infrastructuur en dat ik gisteren in de krant moest lezen dat een voormalig gedeputeerde thans waterbestuurder eigenlijk de wedstrijd weer aanvangt met de vraag of het de IDOP's of de natuur moet zijn. Dat irriteert ons. Wij vragen het college of het werkelijk zo moeilijk is om op de totale begroting pakweg €25 mln. beschikbaar te krijgen voor IDOP's. Inmiddels heeft West-Brabant zelf een royaal aanbod gedaan aan de regio hoewel dat een oneigenlijke bestemming van deze middelen is. Hoewel wij daar in principe tegen zijn, zullen wij enthousiast zijn over de

bijdrage van West-Brabant omdat wij ervan uitgaan dat de samenleving zich opbouwt van onderaf en de overheid er is om de gemeenschap te dienen. Wij nodigen het college uit daarmee op een serieuze manier om te gaan en bij de Voorjaarsnota gewekte verwachtingen waar te maken. Ook de Staten moeten die verantwoordelijkheid nemen.

Mijn volgende opmerking heeft betrekking op het bedrag van €50 mln. voor infra. U weet dat wij die beslissing nemen in relatie tot de Agenda van Brabant. Het college plaatst dit ook zelf in die context. Op dat moment zullen wij daartoe besluiten. Inhoudelijk hebben wij daarmee geen problemen, daarover geen misverstand. Wij hebben afspraken gemaakt hoe wij dat zullen doen en die gelden ook voor dit dossier. Het gemakkelijkste is om de €50 mln. die zit in de horizonplanning even op te maken. Wij zijn daarvan echter geen voorstander. Het is de helft van het bedrag dat wij bij de overdracht van de vorige bestuursperiode van onze voorgangers hebben gekregen. Toen was er meer dan €100 mln. op jaarbasis beschikbaar om met elkaar op basis van een nieuw bestuursakkoord te komen tot vernieuwing in de provincie. Wij wensen die lijn vast te houden. Het is heel aardig dat het bedrag tot de helft is teruggebracht. In deze periode is er kennelijk geen einde aan de behoefte aan geld. Ook dat dienen wij ons te realiseren. Deze periode wordt bijna het dubbele omgezet van de vorige periode.

De heer *Arkes* (PvdA): Voorzitter, €50 mln. is de helft van €100 mln. Ik vraag de heer Coonen waarom de helft zo belangrijk is. Kan het ook geen 40% of 60%?

De heer *Coonen* (CDA): Dat is nu net de rolverdeling tussen PS en GS waarover ik aan het begin van mijn betoog sprak. Eigenlijk hadden wij meer gewild. Het college komt in een totaal-afweging op 50%. Wij gaan niet miezemuizen of het er tien meer of tien minder moeten zijn, maar met het oog op het scala van problemen dat voorligt, verwachten wij van het college een zinnig voorstel. Wij laten echter wel weten dat wij in deze

periode niet alles kunnen opeten en na ons de zondvloed! Dat is geen duurzaam beleid, zo zit het CDA niet in elkaar.

De heer *Arkes* (PvdA): Voorzitter! Ik ben zeer gerustgesteld door het antwoord van de heer Coonen dat hij niet gaat miezemuizen over 50% en €50 mln.

De heer *Coonen* (CDA): Bij de Agenda van Brabant is een puntje blijven hangen over een te hoge korting op het OV-budget. Er is 25% gekort. Met de PvdA is er discussie over de vraag of dat 15% of 25% moet zijn. Kan de gedeputeerde van vervoer aangegeven of er een fout gemaakt is bij de afspraken en er meer gekort is dan wat uit de toegepaste systematiek zou voortvloeien? Als dat zo is, moet die fout hersteld worden. Of is er sprake van alsnog terugdraaien van de door ons allen geaccepteerde systematiek? Dan moet het college goede argumenten geven waarom daarvan wordt afgeweken. Overigens, het openbaar vervoer is ook ons een lief ding waard. Als er projecten zijn die op het ogenblik niet kunnen worden uitgevoerd maar die wel de moeite waard zijn om uit te voeren, zal de fractie van de PvdA op onze steun kunnen rekenen om die projecten uit te voeren. Ook dat hoort bij eerlijk met elkaar omgaan.

In het jaarverslag staat dat het college in vervolg op West-Brabant aan de gang is gegaan met Oost-Brabant en Midden-Brabant en dat de regiotafels daar in 2010 worden afgerond. Wij gaan ervan uit dat ook daar gewekte verwachtingen hun weerslag zullen vinden in de begroting voor 2011. Het kan niet zo zijn dat het college alle mogelijke verwachtingen wekt, gesprekken aangaat, contacten legt en vervolgens de financiële consequenties bij de Staten neerlegt en de Staten vraagt te helpen bij het zoeken naar geld. De wedstrijd hoort op de volgende manier gespeeld te worden. Het college komt met gedegen voorstellen en een evenwichtige afweging en de Staten beoordelen of het college zijn huiswerk goed gedaan heeft. Zij corrigeren eventueel door gebruik te maken van hun budgetrecht.

Voorzitter. Ik laat het hierbij. Zo nodig kom ik in

tweede termijn nog op een enkel punt terug.

De *voorzitter*: Het woord is aan de heer Heijmans van de Socialistische Partij.

De heer *Heijmans* (SP): Voorzitter! Ik zal kort zijn over de Voorjaarsnota. Ik sluit mij aan bij de woorden van de heer Coonen over de situatie in Oss bij MSD. Het gaat om duizenden mensen. Ik voel mij behoorlijk machteloos. Ik begrijp uit de media dat u als voorzitter van deze Staten u er op allerlei manieren tegenaan hebt bemoeid (ik zeg het wat onparlementair). Ik denk dat ik namens de hele Staten spreek als ik u laat weten dat u alle steun van ons heeft om datgene te doen wat in uw vermogen ligt. Maak daarbij vooral ook gebruik van uw uitstekende contacten in Den Haag. Door de VVD-fractie wordt er een motie ingediend over dit onderwerp die wij van harte zullen steunen.

Voorzitter. De Voorjaarsnota is dit keer een beetje moeilijk onderwerp voor de SP, omdat wij nog niet zo lang geleden zoiets als de Agenda van Brabant aan de hand hadden. In die Agenda van Brabant hebben wij onze koers vastgelegd voor de komende tijd. In feite doet een Voorjaarsnota niet veel anders; die wijst de koers en de richting aan voor het opstelling van de komende begroting. Zo zie ik ook deze behandeling. Dit is niet het moment waarop moties en amendementen worden ingediend op detailonderdelen. Dat lijkt mij ook niet verstandig. Ik geloof dat mijn fractie de vorige Statenvergadering 28 amendementen heeft ingediend en zeven moties. Ik ga dat nu goedmaken door er geen enkele in te dienen.

Dat is echter ook meteen het probleem. Deze Staten hebben duidelijk gekozen voor een bepaalde richting. Ik denk dan bijvoorbeeld aan het investeringsprogramma Essent. Deze Staten kiezen voor het uitgangspunt: vermogen blijft vermogen, terwijl de SP deze middelen graag anders zou inzetten. Ik denk bijvoorbeeld ook aan de motorrijtuigenbelasting. Wij hebben een eigen belastinggebied via de motorrijtuigenbelasting. Dat heet heel mooi een niet retributieve belasting, dat wil zeggen dat er geen diensten en geen service tegenover staan. Zo'n belasting dient ervoor om hetgeen je voor je burgers belangrijk vindt o.a. via

die belasting mogelijk te maken. Gemeenten doen dat met de OZB (Onroerend Zaakbelasting). Als een gemeente haar zwembad of haar bibliotheek sluit omdat zij het lef niet heeft de OZB met een paar procent te verhogen, vinden wij dat toch een beetje laffe gemeente die niet echt opkomt voor haar burgers, een gemeente die het eigenlijk niet waard is een eigen belastinggebied te hebben.

Hoe is de situatie in de provincie? Wij hebben er de afgelopen jaren voor gekozen de motorrijtuigenbelasting effectief te verlagen, want dat doe je als je haar niet mee laat stijgen met de inflatie, en kiezen er ook voor om neer te leggen bij het feit dat de inkomsten uit de motorrijtuigenbelasting structureel €10 mln. lager zullen zijn. Dat is een keuze waardoor wij nu voor heel moeilijke beslissingen staan, want wij moeten bezuinigen; het geld is op.

Voorzitter. Ik zou u willen waarschuwen. Als ik in Den Haag zat en ik zou zien dat de provincie Brabant op deze manier met haar eigen belastinggebied omgaat – een aantal zaken niet meer doet en aan de andere kant niet het lef heeft om die motorrijtuigenbelasting met een procentje te verhogen – zou ik zeggen dat zo'n provincie het niet verdient om een eigen belastinggebied te hebben. Ik begrijp dat daarover nog een motie vreemd aan de orde van de dag komt, maar ik dacht dat deze provincie dat zo graag wilde. Zoals ik al vaker heb betoogd, verlagen van de motorrijtuigenbelasting belooft nu juist de rijders in de Hummer en SUV. Degene die een Fiat Panda rijdt of een ander licht autootje heeft een paar dubbeltjes voordeel.

Mevrouw *Jetten* (Brabantse Partij): Voorzitter! Proef ik bij de heer Heijmans nog steeds dat hij verdrietig is over het feit dat hij niet in het college zit? Dit college heeft immers afgesproken dat zij de motorrijtuigenbelasting niet zouden verhogen. De heer Heijmans en ik waren daar niet bij. Ik ben het geheel met zijn betoog eens, laat dat duidelijk zijn.

De heer *Heijmans* (SP): Voorzitter! Mevrouw *Jetten* heeft gelijk. Het is een afspraak van dit college. U zult het misschien niet geloven, maar ik vind de

collegepartijen af en toe redelijk verstandig. Deze partijen zien ook dat wij inmiddels een economische crisis hebben, dat de situatie dramatisch veranderd is. Het Rijk bezuinigt enorm op de uitkering uit het Provinciefonds. Dan verwacht ik van deze partijen dat zij gaan nadenken over de vraag hoe wij moeten omgaan met ons eigen belastinggebied. De provincie heeft door allerlei omstandigheden structureel €10 mln. minder te besteden. Moet dat niet worden aangevuld? Gemeenten doen dat ook. Als de prijzen van de huizen omlaag gaan, gaat de gemeente toch uit van de middelen die zij nodig heeft en verhoogt zij de OZB met een paar procent.

Mevrouw *Jetten* (Brabantse Partij): Ik ben blij dat de heer Heijmans al een voorschotje neemt op mijn betoog.

De *voorzitter*: Dat scheelt alweer tijd!

De heer *Heijmans* (SP): Voorzitter! Het college stelt voor om €1 mld. te investeren in de kenniseconomie. Wij zouden dat graag omzetten in een structurele dekking waarmee wij €40 à €50 mln. per jaar zouden kunnen uitgeven. Het opplussen van de motorrijtuigenbelasting naar een gemiddeld Nederlands niveau zou ons enorm veel financiële mogelijkheden geven en wij zouden bijna weer moties en amendementen daarvoor gaan indienen. Ik hoop echter dat andere fracties dat doen.

Ik geef een aantal punten aan waar wij in deze Voorjaarsnota andere keuzes zouden maken. Ik heb al twee belangrijke keuzes genoemd. Allereerst de €50 mln. voor infrastructuur. Zoals ik al vaker heb betoogd, zitten daar ook rijkswegen bij. Met provinciale wegen hebben wij veel minder moeite. Voor ons zou dat wel een tandje minder mogen en wij zouden graag zien dat er in plaats van naar infrastructuur wat meer zou gaan naar openbaar vervoer. Dat zal de Partij van de Arbeid niet verbazen. Ik vind dat de provincie hier tekortschiet.

Dan de €50 mln. horizonplanning. Nee, in de Voorjaarsnota spreekt het college van profiel-

versterking. Dan moet ik denken aan dat mooie boekje dat wij een paar weken geleden hebben gehad bij de Agenda van Brabant, getiteld: Profielversterkend ombuigen. Nu vraagt het college €50 mln. voor profielversterking. Hier zit dus absoluut ruimte. Volgens mij is dat die post waarvan mijnheer Hoes vorige keer zei: Mijnheer Heijmans, u weet toch wel dat in elke begroting enorm veel lucht zit. Hier heeft u hem!

Voorzitter. Het college neemt geen grote risico's bij onze risicopositie en dat steunen wij volledig. Ik wil af en toe ook iets positiefs zeggen.

Wat de voorfinanciering EHS betreft, wij hebben de middelen ervoor en wij vinden dit zo belangrijk. Het CDA heeft het ook gezegd. Alle fracties zeggen keer op keer dat dit versneld moet worden omdat het belangrijk is. Dan moeten wij nu het lef hebben om voor te financieren.

Ik heb begrepen dat er een motie komt over de ecologische verbindingzones. Wij zullen die absoluut steunen.

Bij de verordening stikstof willen wij pleiten voor serieuze handhaving. Wat heeft een verordening voor zin als er niet gehandhaafd wordt?

Inzake de IDOP's steunen wij het college volledig. Ik eindig met een vraag omdat ik het echt niet snap. Op bladzijde 5 staat dat met de verkoop van Essent de financiële positie van de provincie is versterkt. Voorzitter. Ik heb het tegenovergestelde horen zeggen. Hoe komt het college tot deze uitspraak?

De *voorzitter*. Dan is het woord aan mevrouw Geeraedts van de fractie van de VVD.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Mijnheer de voorzitter. Welk kabinet er ook komt, van welke politieke kleur dan ook, in ieder geval staat vast dat er de komende jaren voor miljarden moet worden bezuinigd om het huishoudboekje van het Rijk weer op orde te krijgen. Het is duidelijk dat deze bezuinigingen ook de provincies treffen. Met de €300 mln. voor het komende begrotingsjaar zijn we er nog niet. Het is dus nog maar helemaal de vraag of deze Voorjaarsnota dan ook werkelijk het uitgangspunt zal zijn voor de komende begroting. In ieder geval is het noodzakelijk dat het college

zodra er een coalitieakkoord is en ook bekend is welke bezuinigingen het nieuwe kabinet zich voorstelt, gaat doorrekenen wat dat voor onze provincie betekent. Hierbij tekenen wij als reactie op het betoog van de heer Heijmans van de SP meteen maar aan dat wat er ook gebeurt de VVD-fractie tegen verhoging van de opcenten van de motorrijtuigenbelasting is en ook vindt dat andere provinciale tarieven niet mogen worden verhoogd. Het is wel makkelijk om meteen naar het instrument van belastingverhoging te grijpen.

De heer *Heijmans* (SP): Voorzitter! Ik wil mevrouw Geeraedts vragen hoe zij de motorrijtuigenbelasting ziet. Deze belasting heeft tot doel dat de provincie een eigen beleid kan voeren. Het uitgangspunt is niet dat er een dienst tegenover staat. Nu blijkt uit deze Voorjaarsnota dat wij jaarlijks €10 mln. minder gaan ontvangen aan motorrijtuigenbelasting. Dat is niet vanwege het weglaten van de inflatiecorrectie, het zijn gewoon autonome effecten zoals dit bij een gemeente het geval zou zijn als de huizen minder waard worden. Als de begroting gebaseerd wordt op een inkomen uit je belasting, is het toch logisch dat de provincie naarmate zij inkomsten verliest, iets gaat doen om dat recht te trekken? Dat is toch niet onlogisch? Ik vraag niet om af te zien van de inflatiecorrectie.

De *voorzitter*: Mijnheer Heijmans, u herhaalt uw betoog in eerste termijn. Mevrouw Geeraedts kan antwoorden.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Het is mij duidelijk wat de bedoeling is van de motorrijtuigenbelasting. Daarover hebben wij al vaak discussies gevoerd. Desalniettemin vinden wij toch dat zo lang niet vaststaat dat wij binnen de huidige begroting onze taken niet kunnen uitvoeren – de heer Heijmans zegt zelf dat er nog zoveel lucht tussen zit – moet je niet meteen grijpen naar het instrument van verhoging van belastingen. Ik weet wel dat de heer Heijmans dat niet zo erg vindt omdat het de meervermogende burgers nu zou treffen, maar goed dat doet er nu even niet toe. Wij vinden dat het instrument van belastingverhoging zeker in een tijd van bezuiniging niet past.

De heer *Heijmans* (SP): Ik sprak over rijders in Hummers en SUV's. Heeft mevrouw Geeraedts een naam voor dat soort burgers?

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Nee, maar daar wil ik wel over nadenken, mijnheer Heijmans.

Voorzitter. De afgelopen twee Statenvergaderingen hebben geheel in het teken gestaan van de Agenda van Brabant. Die agenda is erop gericht om Brabant tot de Europese top van kennis- en innovatieregio's te brengen om zo op langere termijn duurzame welvaart voor alle Brabanders te garanderen. Dit is een prachtige ambitie maar de vraag is of wij die ook kunnen waarmaken. We hebben de afgelopen dagen de berichtgeving kunnen volgen over de massaontslagen ten gevolge van een drastische reorganisatie in Oss. Die farmaceutische industrie is een van de voorbeelden van kenniseconomie. Het probleem is echter dat deze bedrijven niet langer meer in Nederlandse handen zijn. Het gevolg daarvan zien we nu in Oss. Daar wordt een forse streep gezet door onze ambitie van kennis- en innovatieregio en hoogwaardige werkgelegenheid voor de Brabanders. In onze Staten is uitvoerig aan de orde geweest dat het juist de kracht van het middenbestuur is om partijen bij elkaar te brengen, meer samenhang in lokale en regionale projecten te brengen en de regionale belangen te behartigen in Den Haag en Brussel. De VVD vraagt nu het college om al zijn krachten aan te wenden ten behoeve van de situatie in Oss. Wij dienen daartoe een motie in die bijna Statenbreed wordt ondersteund. Het college is er al mee bezig, maar wij willen hier toch nog een keer een duidelijk signaal afgeven. Wij kunnen met z'n allen prachtige ambities hebben, maar wij zien nu nadat wij de Agenda hebben vastgesteld, welke risico's wij lopen en dat wij kennelijk niet in staat zijn om die ambities helemaal waar te maken. Ik zal de motie aan het eind van mijn betoog indienen, voorzitter. De motie is overigens niet Statenbreed ondertekend, maar wij denken dat alle fracties het ermee eens zullen zijn. Wij dienen de motie nu in namens de VVD en het CDA. Dat komt omdat wij niet in de gelegenheid zijn geweest iedereen daarover te benaderen.

Voorzitter. Misschien wreekt zich nu dat de provincie op dit moment eigenlijk geen echt op deze tijd toegesneden economisch beleid heeft geformuleerd. In de discussie over bedrijven-terreinen bijvoorbeeld gaat het altijd over ruimtelijke ordeningsaspecten. Die hebben de overhand. Het economisch belang is feitelijk niet beleidsmatig onderbouwd en driegt nu het onderspit te delven. Wat nu in Oss gebeurt en het vertrek van Wärsilä uit Drunen, zijn daar typische voorbeelden van. Het wordt zo langzamerhand tijd dat wij een krachtig economisch beleid en een industriebeleid te formuleren samen met het bedrijfsleven en de onderwijsinstellingen. Ik wil het college daarover straks wel horen.

Mijnheer de voorzitter. Wij vragen ons af waarom in de Voorjaarsnota wel het €75 mln. ombuigingsscenario uit de Agenda van Brabant is opgenomen, maar niet de daar bijhorende formatieontwikkeling. In de Voorjaarsnota krimpt de organisatie van 1373 fte in 2010 naar 1289 fte in 2015, terwijl wij toch bij de Agenda van Brabant hebben besloten dat de formatie krimpt van 1390 naar 1000 (profielversterkende ombuigingen). Wij krijgen een beetje het gevoel dat in dit huis wij wel beslissingen nemen maar dat die vervolgens niet verwerkt worden in de nieuwe stukken. Misschien was het stuk al klaar, maar dan moet het in ieder geval worden aangepast.

Gisteren bij de bespreking van de Jaarrekening maar ook bij de bespreking van de Agenda van Brabant is aan de orde gekomen dat uitvoering van de Agenda van Brabant een totaal andere organisatie vraagt. De drie kernrollen van de provincie vragen andere competenties van de medewerkers in dit huis. Dat betekent ook dat er moet worden geïnvesteerd in mensen, in inrichting van systemen ICT etc en in andere gebruiksmogelijkheden van het gebouw. Over de organisatie zelf komen wij nog te praten. Maar het kost toch geld! Klopt het dat wij daarover in de Voorjaarsnota niets terugvinden, behalve de apparaatskosten uitvoering Agenda van Brabant te weten €0,2 mln. Waar moet dat geld vandaan komen of zit het gewoon in de reguliere budgetten?

Voorzitter. Het zal u niet verbazen dat de VVD,

altijd een groot voorstander van het versneld uitvoeren van de EHS, akkoord gaat met de voorfinanciering van de €70 mln. Vooralsnog gaan wij ervan uit dat het Rijk dit geld terugbetaalt, maar mocht dat niet het geval zijn dat is er in ieder geval dekking middels de ruilgronden. Wij vinden overigens wel dat als het Rijk helemaal geen geld meer beschikbaar stelt voor de EHS, de provincie dan moet stoppen met de realisatie van de EHS. Wij hebben immers afgesproken geen taken van derden over te nemen!

De heer *Martens* (GroenLinks): Ik hoor mevrouw Geeraedts zeer pleiten voor een regionaal economisch beleid. Volgens mij is zij het mij eens dat natuur- en landschap essentiële voorwaarden zijn om het bedrijfsleven naar Brabant te krijgen? Daarmee kan Brabant zich immers onderscheiden? Als zij nu de EHS helemaal afschuift op het Rijk en stelt dat de provincie daarin helemaal geen taak heeft, denk ik dat zij toch verkeerd bezig is. Wij vinden dat de provincie wel degelijk een eigen taak heeft om natuur en landschap te versterken en daarin dus ook geld te steken.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): De heer Martens hoort mij niet zeggen dat wij dan helemaal niets meer moeten doen. De EHS is een rijksaangelegenheid en de provincie heeft de taak om haar uit te voeren. Daar stopt zij ook geld in. Als het Rijk zegt er geen geld meer voor te hebben, moeten wij ons afvragen of het dan een prioriteit van de provincie moet zijn.

De heer *Martens* (GroenLinks): Ik spreek daarover graag verder met mevrouw Geeraedts, misschien in het kader van de verkiezingsstrijd. Als het Rijk geen geld meer over heeft voor de EHS, kan Brabant misschien een eigen EHS vorm gaan geven en daarin geld steken.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Daarover komen wij ongetwijfeld nog te spreken, mijnheer Martens.

Mevrouw *Slegers* (SP): Nu triggert mevrouw Geeraedts mij, voorzitter. Zij zegt dat de EHS bij het Rijk moet blijven liggen, maar zij komt zelf

met een motie voor de realisatie van de EVZ waarin wordt gevraagd de daarvoor benodigde circa €18 mln. tot herprioritering in de begroting te laten uitwerken. Hoe rijmt zij dat?

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Voorzitter! Wij hebben de ecologische hoofdstructuur en wij hebben de ecologische verbindingzones. Wij hebben altijd gezegd dat de provincie geld moest steken in de ecologische verbindingzones.

Mevrouw *Slegers* (SP): Dat hebben wij van de EHS ook altijd gezegd.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Ja, wij hebben daarin inderdaad geld gestoken, maar altijd samen met het Rijk. Tot nu toe heeft het Rijk altijd betaald. Dat is logisch want het is een rijksaangelegenheid. De uitvoering gebeurt door de provincie.

Mevrouw *Slegers* (SP): Voorzitter!

De *voorzitter*: Mevrouw Slegers, u heeft twee keer geïnterrupteerd op dit onderwerp. Mevrouw Geeraedts vervolgt haar betoog.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Ik kom zo nog terug op de EVZ, maar ga nu eerst in op de IDOP's. Wij hebben met enige verbazing gezien hoe GS nu voorstellen doen in de Voorjaarsnota waarvoor de dekking nog niet vaststaat. Dat is boeiend. Ik refereer even aan de discussie de vorige keer naar aanleiding van onze motie over de bibliotheken. Toen werden wij door GS gekapitteld omdat in de motie niet werd aangegeven waar de dekking moest worden gevonden. Dit staat wel in schril contrast met hetgeen GS nu voorstellen ten aanzien van de IDOP's. Voor die IDOP's is €27 mln. nodig, waarvan €9,5 mln. gedekt is. Er resteert nog een bedrag van €17,5 mln. GS stellen dat dit bedrag gevonden moet worden in de herprioritering en onderuitputting in de uitvoering begroting 2010. Het is van tweeën één! Als GS het zo doen, prima, maar als wij daarmee instemmen hebben wij ook een wensenlijstje en passen dat op dezelfde manier toe.

De heer *Coonen* (CDA): Voorzitter! Hoe ziet mevrouw Geeraedts de ruim €350 mln. voor stedelijke ontwikkeling in Brabant? Het gaat hier toch eigenlijk om zaken van de betreffende steden zelf? En hoe beoordeelt zij het feit dat de provincie meefinanciert aan de rijksuitgaven voor de infrastructuur? Hierbij zou toch hetzelfde argument moeten gelden dat zij zojuist hanteerde in het kader van de IDOP's? Waarom is het voor de VVD zo moeilijk om ook dorpen de gelegenheid te geven om zich evenwichtig te ontwikkelen in een moeilijke tijd wat de reconstructie betreft? Zou zij dat eens willen uitleggen.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Voorzitter! Dan begrijpt de heer Coonen mij niet goed. Wij zijn zeer voor de IDOP's. Daar gaat het niet om. Wij zijn daarvan een groot voorstander. Dat hebben wij ook altijd gezegd. Het gaat mij alleen om de wijze van de dekking. Misschien heb ik het niet goed gezegd, of de heer Coonen heeft het niet goed begrepen.

De heer *Coonen* (CDA): Voorzitter! Over de dekking zijn wij het met elkaar eens. Ik heb net aan het college gevraagd ons duidelijk te maken hoe het aan dekking komt. Mevrouw Geeraedts brengt het echter tegen de achtergrond van nog een stelletjes wensen naast al die andere dingen. Wij hebben hier Statenbreed uitgesproken dat de steden zich moeten ontwikkelen, dat er spoorse doorbrekingen moeten komen en dat dorpen de kans moeten krijgen om er iets aan te doen. Wij kunnen daar verder over praten. Maar waarom wordt dit punt door haar zo bijzonder behandeld?

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Mijnheer Coonen, u begrijpt mij niet. IDOP's, prima! Wij zijn daar een groot voorstander van. Als wij een voorstel doen dat consequenties heeft voor de begroting, zegt het college altijd dat wij de dekking moeten aangeven. Met name de heer Essed kijkt ons dan altijd heel streng aan. Prima, je mag van alles, maar je moet wel de dekking zoeken! Nu doet het college dat niet. Het is logisch, naast de IDOP's en de €350 mln. voor Samen Investeren zijn er nog meer

dingen. De EVZ bijvoorbeeld is een van onze kerntaken. Wij zijn een groot voorstander van het realiseren van de EVZ. Wat zeggen GS? Wij hebben geen geld meer, dus wij doen niks meer. Wij vinden dat niet juist. Er is voor 2010 en 2011 voor de natte en droge natuur een bedrag van €18 mln. nodig. Wij hechten zeer veel belang aan de realisatie en dragen het college daarom op die €18 mln. te vinden in herprioriteringen en onderuitputting in de begroting 2011. Het is dezelfde techniek, mijnheer de voorzitter. Ook daarvoor dienen wij een motie in die bijna Statenbreed gesteund wordt.

Als de Staten een amendement aannemen, dienen GS dat uit te voeren. Dat is de regel. Daarom is het een amendement. Een motie kan het college nog naast zich neerleggen, maar een amendement niet. Zo ook het amendement over het bibliotheekbeleid dat wij op 11 juni j.l. hebben aangenomen. GS geven in de Memorie van Antwoord aan drie scenario's te zullen uitwerken, variërend qua niveau van maatschappelijk effect. Onder maatschappelijk effect wordt volgens GS ook verstaan het antwoord op de vraag wat de burger van het eventueel wegvallen van taken van Cubiss merkt. Dat is een toevoeging aan het amendement. Dat staat er niet in. Daarmee veranderen GS de inhoud van het amendement. Daartoe zijn zij niet bevoegd en wij gaan daarmee dan ook niet akkoord.

De uitvoering van de verordening Stikstof en Natura 2000, die straks nog aan de orde komt, valt of staat bij handhaving. De verordening vereist technische aanpassingen. Uit het verleden blijkt dat daarmee op grote schaal werd gefraudeerd. Waarom zou dit onder het regime van deze verordening nu anders zijn? Wij vinden dan ook dat er meer geld beschikbaar moet komen voor toezicht. Wij geven dan ook de voorkeur aan optie één in plaats van aan optie vier. Er moet dus geld bij en ook hier passen wij de techniek toe van het college. Wij zeggen namelijk dat dit geld moet worden gevonden in herprioritering en onderuitputting. Ik dien daartoe straks een motie in, voorzitter.

De heer *Coonen* (CDA): Het gaat nu niet over de

financieringstechniek. Daar komen wij samen wel uit. Dat zien wij wel bij de begroting.

Voorzitter. Ik heb een meer politiek-ideologische vraag. Gaat de VVD-fractie een maximale controle toepassen op de uitvoering van wet- en regelgeving? Past het in de filosofie van de VVD dat mensen zelf verantwoordelijk zijn en zich aan de wet moeten houden, en dat er gesanctioneerd wordt bij overtredingen? Je moet de echte doerakken pakken. Is het echt nodig om 100% controles uit te voeren?

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Voorzitter! Ik ben het helemaal met de heer Coonen eens. Ik vind dat wij niet in alle situaties 100% moeten toezien. Wij gaan nu echter een verordening maken die staat of valt bij het toezicht. Als je hier geen toezicht op uitoefent, kun je die verordening net zo goed niet vaststellen. In die zin is dit heel onderscheidend ten opzichte van een aantal andere regelingen. Laten wij beginnen met de constatering dat het een gekunstelde verordening is. Wij staan er echter wel achter. Wij moeten het proberen omdat wij daarmee enige verruiming krijgen. Er kan echter op grote schaal worden gefraudeerd met deze verordening. Wij hebben gezien dat dit in het verleden gebeurd is. Als je daarop geen toezicht loslaat, stel haar dan maar niet vast.

De heer *Coonen* (CDA): Voorzitter! Wij zijn altijd voor effectieve controle, maar kiezen voor maximale controle geeft blijk van een mens- en maatschappijvisie die de CDA-fractie niet kan delen.

De *voorzitter*: Het hoeft niet samen te vallen.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Voorzitter! Bereikbaarheid is belangrijk. De bereikbaarheid van Brabant per spoor is opgehangen aan twee assen, die van Rotterdam via Breda naar Eindhoven en die van Amsterdam via Utrecht en Den Bosch naar Eindhoven. In dit laatste treintraject neemt de Diezebrug in Den Bosch een strategische positie in. Deze stalen brug is verouderd en veroorzaakt veel overlast door trillingen en geluid. Als wij die brug kunnen vervangen ontstaan er kansen om de

milieuproblematiek van het treinverkeer te verminderen, om door meer spooraanbod het goederenvervoer bij Breda en Tilburg te ontlasten en in de toekomst het personenvervoer van en naar Utrecht uit te breiden. Dat is een belang voor heel Brabant. De kosten zijn €24,7 mln. Het Rijk en Prorail betalen daarvoor €12,4 mln., de gemeente neemt €6,5 mln. voor haar rekening en er resteert nog €6,5 mln. Daarvan heeft de provincie €2 mln. toegezegd. Die €2 mln. komt uit de pot spoorse doorsnijdingen Vogelstraat. De gemeente Den Bosch heeft hieraan een lagere prioriteit gegeven, overigens met instemming van het Rijk en GS. Nu resteert er nog een bedrag van €4,15 mln. waarvoor geen dekking is. Nogmaals, aangezien met het vervangen van deze brug een groot belang wordt gediend voor Brabant zowel ten aanzien van het personenvervoer als het goederenvervoer, is de VVD fractie en met haar ongeveer alle fracties in deze Staten van mening dat de provincie het ontbrekende bedrag van €4,5 mln. moet aanvullen.

Mevrouw *Jetten* (Brabantse Partij): Is dit geen mooie reden om de opcenten te verhogen?

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Nee, voorzitter, ik blijf bij mijn standpunt daarover en zal daarop nu niet meer ingaan.

De *voorzitter*: Daarvoor heeft u ook geen tijd meer. U moet nu echt afronden.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Wij dienen daarvoor een motie in, voorzitter, en worden daarbij gesteund door de andere partijen. Ook hierbij geldt dezelfde techniek: het college moet het bedrag maar zoeken.

Naar aanleiding een motie over het OV die waarschijnlijk door de Partij van de Arbeid wordt ingediend, zou ik het volgende willen opmerken. Het OV is een kerntaak. Daarom hebben wij ons er destijds over verbaasd dat toch gekozen is voor een verlaging naar 15%. Wij hebben in dezen dezelfde vragen als die de heer Coonen aan het college heeft gesteld.

Mijn laatste opmerking betreft het geld dat moet

worden uitgegeven ten behoeve van de Floriade. Dat zien wij echt niet als een noodzaak. Wij geloven in de eigen activiteiten van de Brabantse ondernemers om daarbij betrokken te zijn door middel van deelname of via hun netwerk.

De *voorzitter*: Op de valreep is er nog een interruptie van de heer Vreugdenhil.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Inderdaad op de valreep, voorzitter, ik heb expres gewacht tot het eind van het betoog van mevrouw Geeraedts. Zij heeft namens haar fractie een aantal prioriteiten op tafel gelegd. Ik wil graag weten of mevrouw Geeraedts het college ook een richting kan aangeven waarin het die herprioriteringen moet vinden. Heeft zij al nagedacht over beleidsterreinen waar het volgens haar fractie een paar tandjes minder kan en waar die ruimte gezocht kan worden?

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Wij hebben dat niet gedaan. Wij vinden dit een taak van het college. Het college moet met voorstellen komen. Daarna kijken wij of wij ons daarin kunnen vinden of dat het misschien ergens anders vandaan moet komen. Zoals ik al zei, wij hanteren dezelfde techniek als het college.

De *voorzitter*: Door de leden Van Lopik en Van Vugt wordt de volgende motie voorgesteld:

"Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering bijeen op 8 en 9 juli 2010, behandelende de Voorjaarsnota 2010,

constaterende dat:

- *heden bekend is geworden dat ten gevolge van een reorganisatie bij het farmaceutische bedrijf MSD te Oss (voormalige Organon) de werkgelegenheid van duizenden werknemers komt te vervallen;*
- *de gevolgen voor de indirecte werkgelegenheid bij de toeleverende bedrijven en de lokale middenstand nog niet bekend zijn, maar dat ook hier met een aanzienlijk banenverlies rekening moet worden gehouden;*
- *met name het R&D onderdeel zwaar wordt getroffen;*
- *de provincie helaas niet de wereldwijde trend, dat grote bedrijven hun onderzoeksactiviteiten afstoten kan*

tegengaan;

overwegende dat:

- *het de hoofddoelstelling van deze provincie is om tot de Europese top van kennis- en innovatieregio's te blijven behoren om zo ook op lange termijn duurzame welvaart voor alle Brabanders te garanderen;*
- *de provincie deze doelstelling kan realiseren dankzij de aanwezigheid van o.a. een groot aantal internationale bedrijven en een sterke regionale oriëntatie op hoogwaardige economische clusters;*
- *het wegvallen van een kennisintensief bedrijf als MSD niet alleen een aderlating voor de kenniseconomie in Brabant is, maar dat dit ook betekent dat de belangrijkste drager voor de economische cluster Food & Pharma in de regio Brabant Noordoost wegvalt;*
- *een dergelijk dramatische verlies aan werkgelegenheid niet door Oss alleen kan worden opgevangen, mede omdat Oss ook in andere bedrijfssectoren onevenredig zwaar getroffen is door de gevolgen van de economische crisis en globalisering;*

verzoeken het college van Gedeputeerde Staten:

- *in aanvulling op de door de partners in het economische domein te nemen maatregelen op het gebied van arbeidsbemiddeling, omscholing en ontslagbegeleiding, voortvarend de provinciale rol van aanjager en regisseur ter hand te nemen en hierbij de kennis en ervaring van de mobiliteitscentra kredietcrisis in te zetten voor de getroffen medewerkers bij MSD;*
- *in genoemde rol de ernst van de situatie indringend onder de aandacht van het ministerie van Economische zaken, de Tweede Kamer, de Europese Commissie en het Europees Parlement te brengen;*
- *daarbij de uitstekende kansen in Oss en omgeving voor nieuwe economische dragers en ontwikkelingen gericht op het behoud van hoogwaardige werkgelegenheid, te benadrukken;*
- *te stimuleren dat in de regio Oss een creatieve innovatieve ontwikkelingsomgeving kan opbloeien, in lijn met (maar op kleinere schaal dan) de High Tech Campus Eindhoven;*
- *na te gaan, en de Staten hierover te informeren, welke mogelijkheden de bestaande kredietcrisismaatregelen voor deze situatie kunnen bieden;*
- *daartoe samen met de gemeente en partners zoals de Kamers van Koophandel en de BOM in lijn van de Agenda voor Brabant een promotietraject te ontwikkelen, en gaan over tot de orde van de dag."*

De voorzitter: Deze motie maakt onderwerp van beraadslaging uit en krijgt nr. M4.

Door de leden mw. Prins-Afman, Van der Doelen, mw. Wijnands, mw. Verstappen en mw. Jetten wordt de volgende motie voorgesteld:

"Provinciale Staten van Noord-Brabant in vergadering bijeen op 8 en 9 juli 2010, behandelend de Voorjaarsnota 2010, overwegende dat:

- *het college van GS in 2008 op initiatief van Provinciale Staten besloten heeft de aanleg van EVZ's extra te stimuleren;*
- *doordat de subsidie voor het gemeentelijk deel van de EVZ's is verhoogd tot 100% veel gemeenten daarop met de voorbereiding aan de slag zijn gegaan;*
- *in de tweede Bestuursovereenkomst "Water" met de waterschappen afspraken zijn gemaakt over de aanleg van de natte EVZ's;*
- *het één à twee jaar vergt om van voorbereiding tot subsidieaanvraag en uitvoering te komen;*
- *er door de gemeenten en waterschappen voor de realisatie van de EVZ's de nodige investeringen gedaan zijn die, bij het niet beschikbaar komen van de benodigde financiën, niet tot uitvoering zullen leiden;*
- *er bij de gemeenten en waterschappen reeds enige tijd grote onzekerheid bestaat rond de financiering van de EVZ's;*
- *de realisatie van de EVZ's ernstig in gevaar komt;*

constaterende dat:

- *er in 2010 veel aanvragen van gemeenten zijn binnengekomen;*
- *deze het beschikbare budget voor het jaar 2010 ver overstijgen;*
- *er voor het jaar 2010 nog maar €2,8 mln. beschikbaar is;*
- *om verdere overbesteding te voorkomen besloten is het subsidieplafond op nul euro vast te stellen;*
- *de kosten eventueel ten laste kunnen worden gebracht van de structurele uitvoeringsbudgetten van 2011-2014;*
- *de consequentie dan is dat tot en met 2014 geen projecten meer gesubsidieerd kunnen worden;*
- *de gemeenten die al ver gevorderd waren met de voorbereidingen voor een aanvraag moeten wachten tot 2015;*
- *er vanwege de bezuinigingen en het succes in de uitvoering van andere doelen er geen mogelijkheid is om op een andere creatieve manier dekking te vinden;*

- *om de gemeentelijke projectaanvragen te kunnen honoreren voor 2010 en 2011 in totaal €9,3 mln. extra nodig is;*
- *voor de realisatie van de natte EVZ's voor de periode 2010-2011 €8,75 mln. extra nodig is;*

besluiten:

- *GS te verzoeken om voor de realisatie van de EVZ's, en de daarvoor benodigde ca €18 mln. een voorstel tot herprioritering in de begroting 2011 uit te werken, en gaan over tot de orde van de dag."*

De voorzitter: Deze motie maakt onderwerp van beraadslaging uit en krijgt nr. M5.

Door de leden mw. Prins-Afman en mw. Wijnands wordt de volgende motie voorgesteld:

"Provinciale Staten van Noord-Brabant in vergadering bijeen op 8 en 9 juli 2010, behandelend de Voorjaarsnota 2010, overwegende dat:

- *met de Verordening Stikstof en Natura 2000 Noord-Brabant een belangrijke stap wordt gezet om de stikstofbelasting te verminderen;*
- *de belangrijkste maatregel uit de Verordening Stikstof en Natura 2000 Noord-Brabant is de inzet van emissiereducerende technieken;*
- *de correcte inzet van deze technieken van cruciaal belang is voor het effectief verminderen van de stikstofbelasting;*
- *de Verordening Stikstof en Natura 2000 Noord-Brabant staat of valt met een gedegen handhaving op de uitbreiding van bedrijven in relatie tot de inzet van emissiereducerende technieken;*
- *gebleken is dat al in 2009 op grote schaal gefraudeerd is met de toepassing van luchtwassers;*

constaterende dat:

- *de Verordening Stikstof en Natura 2000 Noord-Brabant vergezeld wordt van een toezichtsplan;*
- *GS in de notitie Opties toezichtsaanpak Stikstofverordening vier opties hebben uitgewerkt;*
- *GS kiezen voor de minst vergaande optie nummer vier waarbij slechts 50% van de nieuwe stallen bezocht gaat worden;*
- *optie één uit de toezichtsaanpak Stikstofverordening volgens de notitie de beste waarborg biedt voor een goede naleving;*

besluiten:

- *GS te verzoeken, optie één uit de toezichtsaanpak Stikstofverordening uit te voeren en de meerkosten te*

financieren uit herprioritering en onderuitputting in de begroting 2010, en gaan over tot de orde van de dag."

De *voorzitter*: Deze motie maakt onderwerp van beraadslaging uit en krijgt nr. M6.

Door de leden mw. Tsoutsanis-van der Koogh, Göring, Martens, Stalknecht, Vreugdenhil, Heijmans, mw. Verstappen en mw. Jetten wordt de volgende motie voorgesteld:

"Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering bijeen op 8 en 9 juli 2010, constaterende dat:

- er een concreet plan ligt om de stalen Diezebrug in 's Hertogenbosch met al zijn overlast door trillingen en geluid van treinen niet meer verder in onderhoud te nemen maar te vervangen door een geluidsarme betonnen spoorbrug;*
- de gemeente 's-Hertogenbosch met het Rijk al vergaande overeenstemming hierover heeft bereikt en de gemeente over deze plannen zowel binnen de B5 als met de Provincie steeds goed overleg heeft gevoerd;*
- onder de plannen een financieel plaatje ligt van €24,7 mln. waarvan het Rijk bereid is 50% beschikbaar te stellen en de gemeente 25%; op de provincie is de hoop gevestigd van de overige 25%;*
- de drie partijen ieder voor zich aan de lat stonden voor de spoorse doorsnijding Vogelstraat en in overleg deze bedragen nu zullen herbestemmen ter kostendekking van de vervanging van de stalen spoorbrug (provincie voor €2 mln.);*
- de gemeente 's-Hertogenbosch dringend de provincie verzocht heeft dit bedrag aan te vullen omdat de forse bijdrage van het Rijk als ook die van de gemeente zelf niet toereikend zijn om de gewenste vervanging te realiseren;*
- dit betekent dat additioneel van de provincie nog een investering van €4,15 mln. wordt gevraagd; hetgeen neer komt op 15% cofinanciering van een klaar liggend project van €24,7 mln.;*
- er sterke argumenten hiervoor moeten zijn op grond van de bovenlokale effecten en de toekomstige spoorontwikkelingen in en vanuit Brabant;*
- de provincie voeding hiervoor kan vinden in het kabinetsbesluit van 4 juni j.l. over PHS en intensivering van het treinverkeer omdat dit besluit voor Brabant grote effecten*

heeft;

overwegende dat:

- deze Diezebrug een strategische positie inneemt in de treintrajecten in Brabant*
- met de moderne vervanging van deze brug toekomstgerichte kansen ontstaan om de milieuproblematiek van het treinverkeer te verminderen en om door meer spooraanbod het goederenvervoer bij Breda en Tilburg te ontlasten;*
- tevens de mogelijkheid ontstaat om in de toekomst het personenvervoer van en naar Utrecht uit te breiden waar Brabant mee gediend is;*
- het Rijk en de gemeente in de medefinanciering van het project verhoudingsgewijs een forse bijdrage leveren;*
- het een groot project is met landelijke, regionale en lokale belangen (rijk, gemeente en provincie) en ook de provincie zich bewust moet zijn van haar aandeel daarin;*
- met het realiseren van de betere voorziening een groot belang wordt gediend voor Brabant ten aanzien van zowel het personenvervoer als het goederenvervoer;*

dragen het college van Gedeputeerde Staten op om:

ten behoeve van een concrete aanpak van dit project en gelet op het belang voor het personen- en goederenvervoer in Brabant additionele middelen ter grootte van €4,15 mln. vrij te maken uit beschikking dan wel uit onderuitputting om de vervanging van de Diezebrug mogelijk te maken,

en gaan over tot de orde van de dag."

De *voorzitter*: Deze motie maakt onderwerp van beraadslaging uit en krijgt nr. M7.

Het woord is aan de heer Arkes van de Partij van de Arbeid.

De heer Arkes (PvdA): Voorzitter! Ook mijn fractie is geschokt door de gebeurtenissen in Oss en het verlies van banen bij Organon. Het zijn ontzettend ingrijpende gebeurtenissen die de gemeenschap enorm kunnen ontwrichten. Wij stellen het op prijs dat de provincie zich echt inzet om te kijken hoe er tot duurzame oplossingen gekomen kan worden die Oss en de bevolking aldaar kunnen steunen. Het college heeft hiervoor ook onze support.

Voorzitter. Wij bespreken thans de financiële vertaling van de discussies over de Agenda van Brabant. Wij hebben eerst de Voorjaarsnota gekregen en daarna een Memorie van Antwoord.

Onze vragen zijn keurig beantwoord, waarvoor dank. Er rest nog een aantal zaken waarover wij graag met college van gedachten willen wisselen. Het begint met het infrafonds van €50 mln. per jaar. Voor ons is het niet duidelijk of het nu gaat om een onderdeel uit de investeringsagenda waarover op pagina 18 wordt gerept, of hebben wij het over iets dat al regulier in de begroting zit? Of is het dubbelop? Wanneer beslissen wij inhoudelijk over dat bedrag? Volgens ons hebben wij in deze Staten daarover nog nooit een inhoudelijke discussie gevoerd en een besluit genomen. Bovendien zijn wij van mening dat geld beleid moet volgen. Het lijkt ons de ordentelijke weg om eerst het beleid vast te stellen. Uiteraard wachten wij het antwoord van het college af, maar om die reden gaan wij deze discussie voeren in het kader van de investeringsagenda en met name in het kader van de begroting 2011 en verder. Op dit moment staat het erin, maar het is wat ons betreft geen uitgemaakte zaak dat dit bedrag overeind blijft. Wij willen eerst een inhoudelijke discussie.

Het tweede punt betreft de reservering, de horizonplanning van €50 mln. per jaar. Het heet nu profielversterking. Ik heb daarover met de heer Coonen een interruptiedebatje gehad. Wij vinden het prima dat ook voor volgende collegeperiodes middelen beschikbaar komen om het profiel van de provincie te verstevigen. Het is voor ons echter geen wet van Meden en Perzen dat het €50 mln. moet zijn. Het is ook geen automatisme dat het de helft moet zijn van de vorige periode. De situatie is ernstig veranderd. Daarmee moet wat ons betreft flexibel kunnen worden omgegaan. Het is natuurlijk raar om geld te reserveren voor profielversterkende activiteiten in een volgende collegeperiode als in de huidige collegeperiode profielversterkende activiteiten afgebouwd worden omdat wij daarvoor geen geld meer hebben. Ik noem als voorbeelden de EVZ en de basisvoorziening bibliotheken. Het is een rare redenering. Dan kun je beter het geld naar voren halen en ervoor zorgen dat die activiteiten niet afgebroken worden.

De heer *Coonen* (CDA): Zo gaat het vaker, voorzitter, de woorden veranderen een klein beetje

en dan heb je het opeens over iets anders. Ik zou het met de fractie van de PvdA eens zijn als profielversterking iets nieuws was wat wij eigenlijk regulier niet doen en wij zouden daarvoor geld gaan reserveren. Wij hebben begrepen dat de redenering is dat de provincie niet meer die dingen wil doen die in het verleden aangesluid zijn maar eigenlijk niet behoren tot de taak van de provincie en zij zich gaat concentreren op de kerntaken. Het gaat hier gewoon om geld voor regulier beleid, ook voor de toekomst, want de wereld stopt niet aan het einde van deze periode. Ook de generatie na ons moet de ruimte hebben om haar eigen afweging te kunnen maken. Dat is de lijn!

De heer *Arkes* (PvdA): Voorzitter! Daarmee zijn wij het helemaal eens. Ik verwijs nogmaals naar de ecologische verbindingzones. Als de provincie op dit moment zegt dat het haar afspraken met waterschappen en gemeenten niet kan nakomen en wij zouden na de verkiezingen in 2011 met elkaar afspreken om daarin toch weer te gaan investeren, is er een gat geslagen en loopt het imago van de provincie als betrouwbare overheid in ieder geval een deuk op. Wij vinden dat onacceptabel.

De heer *Coonen* (CDA): Ik steun die gedachtegang van de PvdA. Wij hebben ingestemd met prioriteit op het waterplan. De Staten hebben zelf de financiering daarvan moeten organiseren. Dit hoort wat ons betreft gewoon bij het reguliere beleid. Maar niet alles wat wij hier doen, valt in die categorie. Ik heb aangegeven dat bij het aanscherpen van de uitgangspunten van de kerntakendiscussie geen versnippering moet plaatsvinden. De provincie moet zich concentreren op haar eigen taken en zij moet weten waar zij het verschil kan maken. Het beleid in dit huis is dat er tot een bedrag van €50 mln. omgebogen kan worden voor nieuwe initiatieven die wel passen.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Voorzitter! Als ik het betoog van de heer Arkes beluister over de €50 mln. voor infra en horizonplanning, vraag ik mij af of hij het besluit ter discussie stelt dat wij bij de Agenda van Brabant hebben genomen. In die

Agenda van Brabant staat dat die bezuiniging van €75 mln. waarmee wij dus ingestemd hebben, gebaseerd is op een aantal uitgangspunten o.a. die €50 mln. voor infra en die €50 mln. voor horizonplanning. Ik wil graag van de heer Arkes horen of hij dit inderdaad ter discussie stelt.

De heer *Arkes* (PvdA): Voorzitter! Ik wil eerst even een reactie geven op de opmerking van de heer Coonen. De essentie in de discussie over de Agenda van Brabant en de financiële vertaling daarvan in deze Voorjaarsnota is nu juist dat wij alle activiteiten eruit gehaald hebben waarvan wij vinden dat de provincie zich daarmee niet zou moeten bemoeien. De hele som geldt in deze Voorjaarsnota willen wij dus voor onze echte kernactiviteiten benutten.

Dan kom ik bij de vraag van mevrouw Geeraedts. Dat is inderdaad een lastig verhaal. Volgens mij zitten wij redelijk op dezelfde lijn, want ook zij geeft aan dat haar fractie met een aantal bezuinigingen niet kan instemmen en zegt tegen het college: los het maar op, zoek de dekking. Het college moet het geld dus ergens vinden. Wij geven aan dat die €50 mln. voor infra en horizonplanning wat ons betreft ook best €40 mln. zou kunnen zijn. Wij houden niet zo strak vast aan die €50 mln. Het zou inderdaad kunnen betekenen dat het van €75 mln. teruggaat naar €65 mln.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Maar dat is geen antwoord op mijn vraag. Wij hebben een aantal wensen maar die zitten niet in die €75 mln. Wij hebben ingestemd met die €75 mln. Wij hebben een mooi lijstje gehad waarin staat waar het allemaal voor is. Wat wij net genoemd hebben, staat daar niet in. Wij hebben daarmee ingestemd en de fractie van de PvdA ook. Naar mijn mening hebben wij dan ook ingestemd met €50 mln. infra en €50 mln. horizonplanning. Als de heer Arkes dat niet wil en zegt dat hij dat eigenlijk niet zo heeft bedoeld, stelt hij dat besluit ter discussie. Dan zal daarover toch ook binnen de Staten besluitvorming moeten plaatsvinden.

De heer *Arkes* (PvdA): Voorzitter! Ik zie dat toch iets anders. Wij hebben een duidelijke discussie

gevoerd over de Agenda van Brabant, de lijnen aangegeven waarlangs wij willen werken en gezegd dat wij over de financiële vertaling nog met elkaar zouden spreken. Nu blijkt dat in die financiële vertaling toch enkele knelpunten zitten. Ik noem de EVZ's maar er zijn meer zaken, bijvoorbeeld de basisbibliotheken. Laten wij dan tegen elkaar zeggen welke activiteiten wij willen laten doorgaan; dus bovenop de inhoudelijke discussie over de Agenda van Brabant. Die activiteiten moeten in ieder geval gefinancierd worden. Als dat betekent dat de €75 mln. de facto €70 mln. of €65 mln. wordt, is dat acceptabel.

De eerste discussie, mevrouw Geeraedts, was vooral een inhoudelijke discussie. Nu is de financiële vertaling gemaakt.

Ik wil er geen misverstand over laten bestaan, ook wij willen in de horizonplanning graag middelen beschikbaar houden voor een volgend college om daarin zijn speerpunten te kunnen aangeven, Nogmaals, voor ons hoeft dat niet per se €50 mln. te zijn.

Bij de behandeling van de Agenda van Brabant hebben wij al aangegeven dat wij de korting van 25% op het OV raar vinden vanwege het feit dat het OV een kerntaak is van de provincie. Wij vinden dan ook dat het 15% moet zijn. De heer Coonen is daarop ingegaan en heeft gevraagd wat de argumentatie is om terug te gaan naar 25% in plaats van 15% en welke projecten dan nu niet kunnen worden uitgevoerd. Dat zijn goede vragen. Wij willen het antwoord van GS afwachten, maar geven nu reeds aan dat wij een amendement achter de hand hebben om die 25% terug te brengen naar 15%.

Over de EVZ's is voldoende gesproken. Dat moet opgelost worden. Wij zullen de betreffende motie ondersteunen.

Met betrekking tot de EHS hebben wij gevraagd of het werkelijk gaat om voorfinanciering en hoe zeker het is dat het geld werkelijk terugkomt. Wij hebben daar grote twijfels over. Desalniettemin vinden wij dat wij het toch moeten doen, want de EHS is een van onze kerntaken. Ik ben dat met de heer Martens eens. Daar moeten wij achter staan; wij moeten die EHS realiseren.

De heer *Martens* (GroenLinks): Dat is een schot voor open doel. Ik vind het prima dat de heer Arkes de bezuiniging ongedaan wil maken, maar wil hij niet een stapje verdergaan en autonoom geld in de EHS steken als het Rijk niet meer over de brug komt?

De heer *Arkes* (PvdA): Voorzitter! Volgens mij moeten wij die discussie nu niet voeren, maar pas als dit werkelijk aan de orde is. Wij gaan uit van de huidige realiteit, namelijk dat de financiering vanuit het Rijk komt.

De *voorzitter*: Komt u tot een afronding, mijnheer Arkes.

De heer *Arkes* (PvdA): Ik wil nog een paar punten noemen, voorzitter, als het mag.

Ook wij constateren dat de dekking bij de IDOP's er zeer rommelig uitziet. Een deel van de dekking bestaat uit onderuitputting 2010. Hoezo onderuitputting? Dat kan nooit ons streven zijn. Feitelijk praten wij pas in juni 2011 over de bestemming daarvan. Het besluit van PS is niet eerder dan volgend jaar juni te verwachten. Het blijft dus een onzeker verhaal.

Handhaving komt zo meteen aan de orde als wij de Verordening Stikstof bespreken. Als die van kracht wordt, moet er inderdaad stevig gehandhaafd worden. Wij stemmen dan ook in met een stevige inzet op dit punt. Het is wel lastig dat een totaalplaatje op handhaving ontbreekt. Daarom zijn wij aarzelend geweest in de inhoudelijke discussie. Wij willen kunnen zien of er geen verschuiving van handhaving kan plaatsvinden; of er op dit punt meer inzet gepleegd kan worden en op andere punten minder. Ik denk bijvoorbeeld aan controle op bedrijven waaraan een vergunning verleend wordt. Dat wordt in het kader van de Wabo (Wet op de algemene bepalingen omgevingsrecht) een stuk minder. Ik vraag mij af of daar niet wat capaciteit weggehaald kan worden. Wij verzoeken het college met ons een discussie aan te gaan over het totale handhavingsplaatje en daarbij ook de komst van de Wabo en van de regionale uitvoeringsdiensten betrekken. Dat heeft namelijk zeer grote invloed

op onze handhavings- en vergunningencapaciteit. Tot die discussie heeft plaatsgevonden, zijn wij van mening dat de Verordening Stikstof alleen kan worden ingevoerd als er ook fors ingezet wordt op handhaven.

Ik sluit aan bij de vragen van mevrouw Geeraedts over de informatie met betrekking tot de formatie. Is daar overeenstemming met de discussie in het kader van de Agenda van Brabant? Er zitten soms rare details in. Er staat bijvoorbeeld: drie formatieplaatsen voor de regionale luchthavens. Krijgen wij dat budget mee van het Rijk? Volgens mij is dat niet het geval. Verder staat er: acht formatieplaatsen voor de Wabo. Bij mijn weten gaat een groot aantal van onze bedrijven naar de gemeenten. Hoezo uitbreiding in het kader van de Wabo? Ik zou eerder zeggen: inkrimping. Dat soort rare gedachten krijg ik bij de informatie die het college ons geeft.

De *voorzitter*: Het woord is aan de heer Martens van de fractie van GroenLinks.

De heer *Martens* (GroenLinks): Voorzitter! Het motto van GroenLinks is: zin in de toekomst. Zin in de toekomst hebben wij wel degelijk, maar het moet wel een duurzame toekomst zijn. Wij weten maar al te goed dat het financieel moeilijke tijden zijn. Dan moet je niet de gemakkelijkste weg kiezen door vooral voor de economie te gaan en niet voor een impuls in de EHS en de EVZ's. Deze Voorjaarsnota maakt ons wel duidelijk dat de verhouding tussen people, planet and profit (om toch maar Engelse woorden te gebruiken, mijnheer Zeegers) totaal uit balans is. Wij reserveren wel €50 mln. voor een infrafonds maar voor de EHS en de EVZ is er geen geld meer. Wij vinden dat de provincie Brabant vooral moet investeren in twee speerpunten: natuur en landschap en duurzame energie.

Mijn fractie gaat voor vergroening van de Brabantse economie. Brabant moet in 2030 energieneutraal zijn. Daarvoor moet volop worden ingezet op de opwekking van duurzame energie. Wij hebben al eerder in de commissie EMG gezegd dat dit wat ons betreft vooral zonne-energie is. Wij zijn nog steeds in blijde verwachting van

het masterplan energie. Waar blijft dat trouwens? Wij willen dat graag hebben voordat wij spreken over de Essent-gelden. In dat masterplan energie moet wat ons betreft zonne-energie centraal staan. Daarvoor moet het grootste gedeelte van de Essent investeringsagenda worden ingezet. Er komen allerlei rekensommetjes langs. Ik las toch weer €1 mld. Als wij de getallen echter op een rijtje zetten, blijkt dat slechts €650 mln beschikbaar is. Als ik dit voeg bij het feit dat de Splitsingswet ongedaan gemaakt is door de Hoge Raad, kan ik mijn uitspraak van vorig jaar slechts herhalen, namelijk dat wij met de verkoop van Essent een historische vergissing hebben begaan.

Voorzitter. Vervolgens wil ik ingaan op de EHS en versterking van de biodiversiteit.

De heer *Coonen* (CDA): Voorzitter! De heer Martens daagt mij uit met zijn opmerking over Essent. Het vermogen dat wij hadden, is zichtbaar geworden. Eigenlijk is er niets anders gebeurd. Zoals de commissaris gisteren constateerde, leidt dat natuurlijk wel tot jaloezie. Als het gaat om hoge salarissen en grote vermogens mengt iedereen zich in de discussie. Maar materieel is alleen de vermogenspositie die er altijd al was, zichtbaar geworden.

De heer *Martens* (GroenLinks): De heer Coonen zegt al dat mensen en organisaties jaloers zijn geworden. Mocht het Rijk over een jaar zeggen: Brabant, u heeft zoveel vermogen, geef de helft, een kwart of alles maar aan de rijksoverheid, heeft de heer Coonen dan geen spijt als haren op zijn hoofd dat wij dit gedaan hebben?

De heer *Coonen* (CDA): Statenbreed hebben wij uitgesproken dat het Rijk dat niet dient te doen. Als wij zien hoeveel rijksgeld er in Brabant omgaat en hoeveel in andere provincies, zou dat getuigen van wanbeleid. Het Rijk blijft van dat vermogen af. Wij zorgen ervoor dat het effectief in Brabant besteed wordt. Dat was toch ons uitgangspunt? Als wij die wedstrijd aan het spelen zijn, beginnen wij toch niet te roepen dat het anders zal lopen? Het CDA staat voor de standpunten die zijn ingenomen. Gelukkig werden die breed in deze Staten

gedragen. Volgens mij ook door GroenLinks. Laten wij samen nog even doorpakken.

De *voorzitter*: De heer Martens vervolgt zijn betoog.

De heer *Martens* (GroenLinks): In de Voorjaarsnota is een bezuiniging opgenomen van €500.000 voor de biodiversiteit. Wij hebben samen met de ChristenUnie-SGP en de Partij voor de Dieren een motie opgesteld om die bezuiniging ongedaan te maken. Wij hebben daarvoor een dekking gevonden. Mocht die dekking geen goedkeuring krijgen, kan zij altijd nog gevonden worden in de begroting 2011. Ik hoor straks wel of de andere fracties met ons dekkingsvoorstel kunnen instemmen.

Alle woordvoerders zijn ingegaan op de EVZ's. Er is volop bestuurlijk draagvlak en ambitie in elke regio. Elk Statenlid heeft de brieven kunnen lezen. Er zijn zelfs bestuursovereenkomsten ondertekend. Dat is een commitment waaraan wij ons te houden hebben. Ik noem slechts de Kleine Beerze, de Maashorst, de Groene Delta en het Groene Woud. Als betrouwbare overheid kunnen wij het niet maken om tegen een streek te zeggen: wij stoppen ermee, wij hebben geen financieringsmogelijkheden meer, u zoekt het maar uit! Ik chargeer een beetje. Het argument "er is geen geld meer" is natuurlijk een drogargument. Ik noemde al het Infrastructuurfonds van €50 mln. dat nu voorgesteld wordt. En kijk eens wat er aan de ruit rondom Eindhoven besteed wordt: €1,2 mld. tot €1,5 mld. Het komt neer op het maken van politieke keuzes. Wij kunnen ervoor kiezen om wel geld te steken in de EHS en het potje voor infrastructuur wat kleiner te maken. Ik heb per interruptie al gezegd dat het wat ons betreft ook gerust autonoom geld gebruikt mag worden om de EHS in 2018 gerealiseerd te hebben.

Voorzitter. Ik wil ook een paar complimentjes uitdelen. Wij kunnen wel akkoord gaan met de financiering van het Provinciaal Waterplan (PWP). Het is prima dat dit nu gerealiseerd wordt. Wij gaan uiteraard akkoord met de voorfinanciering van €70 mln. voor de EHS. Het had een tandje meer mogen zijn. Dit is vast een begin. Wij gaan ook akkoord met het budget om de IDOP's te

kunnen uitvoeren. Wij ondersteunen de oproep vanuit West-Brabant om daarvoor €5 mln. extra beschikbaar te stellen uit de Majeureprojectenpot West-Brabant.

Wij kunnen niet akkoord gaan met het voorstel om voor dit bestuursakkoord nog extra menskracht in te zetten om nog €90 mln. uit te geven. Gisteravond gaf de heer Kielenstijn van de VVD al aan dat wij nog maar negen maanden voor de verkiezingen zitten. Ik zou zeggen: neem je verlies. Zeg gewoon dat het niet meer lukt en besteedt dat geld aan nuttiger zaken. In het najaar komt er nog een kaderplan in de Staten: Fiets in de versnelling. Wij hebben Statenbreed aangegeven dat het een goed plan is dat uitgewerkt dient te worden. Het kan dan niet zo zijn dat er nul komma nul euro beschikbaar is voor het uitvoeringsprogramma. Ik hoor ook graag van GS of er voldoende olie in de begroting zit om de fietsketting soepel te laten rondgaan. Anders krijgen wij daar problemen. Kortom, ik heb duidelijk gemaakt dat de keuzes van GS niet de onze zijn. Ik zei al dat over negen maanden de verkiezingen plaatsvinden. Op 2 maart kunnen wij zien of de kiezers hetzelfde willen als GS, of dat zij echt toekomstgericht gaan kiezen.

De *voorzitter*: Door de leden Martens, Vreugdenhil en mw. Verstappen wordt het volgende amendement voorgesteld.

"Provinciale Staten van Noord-Brabant in vergadering bijeen op 9 juli 2010, behandelend de Voorjaarsnota, constaterende dat;

- in het ombuigingspakket 2011 wordt voorgesteld €550.000 te bezuinigen op biodiversiteit (productgroep 04.01);*
 - 2010 het jaar van de biodiversiteit is;*
- besluiten:*
- de bezuiniging ongedaan te maken*
 - en hiervoor de post energiebesparende maatregelen (productgroep 06.03) te verminderen met €500.000 dan wel een herprioritering in de begroting 2011 uit te werken."*

De *voorzitter*: Dit amendement maakt onderwerp

van beraadslaging uit en krijgt nr. A1.

Het woord is aan de heer Vreugdenhil van de fractie van de ChristenUnie-SGP.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Bedankt voor het woord, mijnheer de voorzitter. Ik wil eerst een compliment geven voor het feit dat het college de Voorjaarsnota samengevat heeft op één A-kaartje. Dat nodigt eigenlijk uit tot een debat over die hoofdlijnen om het college een aantal richtingen aan te geven hoe zij die kunnen vertalen in de begroting. Met alle vraagstukken die op GS afkomen, kan ik mij voorstellen dat het een heel moeilijke begroting gaat worden voor 2011. Meer dan voorheen is het belangrijk dat het college zich vragen stelt over de effectiviteit van de uitvoering. Daarom hebben wij gisteren een aantal scherpe opmerkingen gemaakt over bepaalde dossiers waarbij wij het uit de hand zien lopen.

Dit debat staat niet op zichzelf, het is een vervolg op discussies die wij eerder gevoerd hebben en op de Agenda van Brabant. Toch willen wij één punt heel scherp naar voren brengen: wij kunnen natuurlijk kijken hoe wij het beleid gaan invullen maar wij moeten ook afmaken waarmee bezig zijn. Er is een aantal zaken in gang gezet. Wij hebben daarvoor commitment gevraagd van Brabantse gemeenten en burgers. Ik vind dan ook dat wij die zorgvuldig tot uitvoering moeten brengen.

Voorzitter. Ik wil nu ingaan op een paar zaken waarbij dit aan de orde is en kom dan allereerst bij de IDOP's. Niet voor niets hebben wij samen met de fractie van D66 de IDOP's in de commissie geagendeerd om daarover voorafgaand aan de Voorjaarsnota inhoudelijk met elkaar te spreken. Juist bij de dorpsontwikkelingsplannen is veel losgemaakt in de Brabantse samenleving. Er is heel veel kracht ontwikkeld om de leefbaarheid van de kernen te combineren met de stedelijke ontwikkeling. De kernen hebben de stad nodig en de stad heeft het platteland nodig. West-Brabant heeft de invulling daarvan heel goed opgepakt. De provincie heeft een aantal verwachtingen gewekt en een aantal dingen aangegeven waarop die kracht juist ontwikkeld is. Het is dan ook fair dat wij hier maximaal nadenken en ons maximaal inspannen om de in gang gezette ontwikkelingen

tot goede uitvoering te brengen. Daarom ben ik blij dat het signaal dat wij in de commissie aan de gedeputeerde hebben gegeven, in de Voorjaarsnota mooi opgepakt is. Natuurlijk moet de dekking nog gevonden worden, maar het is een belangrijk signaal dat het college zelf zegt er alles aan te gaan doen om die te vinden. Wij mogen er dan ook van uitgaan dat het college daarvoor nu al mogelijkheden ziet. Het is belangrijk om daarin het voorstel van de West-Brabantse vergadering mee te nemen. Dit voorstel is op onderdelen nog wat aangescherpt. De West-Brabantse gemeenten geven hiermee aan dat zij willen meedenken in het hele proces en een duidelijke koppeling willen aanbrengen tussen stad en platteland. Dat moet de kracht van Brabant zijn en de mozaïekstructuur van Brabant overeind houden. Ik wil graag een reactie van de gedeputeerde op het laatste voorstel van de West-Brabantse gemeenten en vraag haar of zij dit kan meenemen bij de uitwerking van de Voorjaarsnota.

Voorzitter. Als één item de komende jaren een hoofdtaak is van de provincie, is het wel de ecologische hoofdstructuur. Wij moeten er nu voor zorgen dat het in gang gezette beleid en de richting die wij daarin gekozen hebben zorgvuldig vormgegeven worden. Door het extra beschikbaar stellen van middelen wordt het proces in ieder geval niet gefrustreerd. Er hoort echter niet alleen een financiële vertaling bij maar ook een beleidscomponent. Wij hebben daarover geregeld met gedeputeerde Hoes gesproken. Wij moeten proberen de aanpak van de EHS en de natuurontwikkeling te vertalen analoog aan de manier waarop dat bij het MIRT (Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport) gebeurt. Dan kan er effectief gestuurd worden en wordt het niet fragmentarisch. Wij willen daarvoor extra geld vrijmaken. Wij halen ons echter ook een beleidsvraagstuk op de hals dat wij tot een goede uitvoering moeten brengen.

Mijn fractie heeft het onderwerp EVZ's anderhalf jaar geleden stevig op de agenda gezet, niet alleen omdat zij van mening is dat de EVZ's gerealiseerd moeten worden omdat zij zoals blijkt uit verschillende rapporten en ook heel helder uiteengezet tijdens de bijeenkomst in het kantoor van de

Dommel zeer belangrijk zijn voor het behoud van de biodiversiteit, maar ook omdat er binnen de gemeenten verschillen zijn in het aantal kilometers EVZ. Daardoor is de pijn van de biodiversiteit niet eerlijk verdeeld over alle gemeenten. Ik vind dat de provincie zich moet inzetten voor een goede realisatie. Daarvoor is een prachtig instrument opgetuigd en er is een einddatum aangegeven. Wij ondersteunen de motie van de fractie van de VVD. Wij moeten ons maximaal inspannen om dit tot een goed einde te brengen.

Voorzitter. Ik kom nu bij de incidentele ombuigingen. In de eerste Statenvergadering na het bezuinigingsdebat voeren wij alweer een bezuinigingsdebat. Eén punt willen wij eruit halen omdat wij daarmee ontzettend veel moeite hebben: de biodiversiteit. Dit onderwerp is ook de coalitiefracties geagendeerd in de laatste commissievergadering. Het MOLO-initiatief is een prachtig initiatief om het onderwerp biodiversiteit onder de aandacht van de burgers te brengen en de biodiversiteit echt een plek te geven in de Brabantse samenleving. Niet voor niets is onze gedeputeerde ook landelijk een van de trekkers van het biodiversiteitsbeleid. Wij moeten dat signaal oppakken en een en ander niet afbreken door die bezuiniging van €500 mln. in stand te houden. De heer Martens heeft ook namens ons een amendement met dekking ingediend om dit om te buigen.

Voorzitter. Motorrijtuigenbelasting betreft een belastinggebied waarmee de provincie eigenlijk niet kan sturen. Het is heel controversieel. Het is zelfs zo dat een ING-carlease-rijder in Friesland meebetaalt aan de belasting hier in Brabant. De door de heer Dörr ingediende motie is heel belangrijk om een eigen belastinggebied te krijgen dat in relatie gebracht kan worden met de provinciale taken; een belastinggebied waarmee je kunt sturen. Een open huishouding vereist een eigen provinciaal belastinggebied waarmee de provincie kan sturen. Dat signaal moet aan Den Haag worden afgegeven. Ik denk dat de fractie van de SP daarin kan meegaan en met ons de discussie wil aangaan over de vraag of wij die belasting zouden moeten verhogen om een aantal taken te kunnen realiseren.

De heer *Heijmans* (SP): Voorzitter! Ik begrijp niet zo goed wat de heer Vreugdenhil bedoelt als hij spreekt over een belastinggebied waarmee je kunt sturen. Ik vind het belangrijkste bij het heffen van belasting dat er gestuurd wordt op sociale rechtvaardigheid. Het is de provincie nu eenmaal verboden om inkomenspolitiek te voeren. Zij zal nooit een belasting kunnen heffen die recht doet aan het meest wezenlijk dat ten grondslag hoort te liggen aan het heffen van belastingen: de zwaarste schouders moeten de zwaarste lasten dragen.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Voorzitter! Volgens mij is er een heel aantal opties langsgelopen van belastinggebieden die de provincie zou kunnen oppakken, bijvoorbeeld de koppentaks. Ik denk dat daarbij een aantal aardige voorstellen zitten waarmee ook de fractie van de SP kan instemmen. Ik daag de SP uit om constructief met andere partijen mee te denken, ook in Den Haag, om te komen tot een belastinggebied waarmee wij onze openhuishouding c.q. de kracht van de provincie in stand kunnen houden. De uitdaging ligt bij u, mijnheer Heijmans.

De *voorzitter*: Dan is nu het woord aan mevrouw Verstappen van de Partij voor de Dieren.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Voorzitter! In de vorige PS-vergadering was er een korte discussie over de vraag of Brabant in balans zou zijn als het gaat over vestigingsklimaat aan de ene kant en leefmilieu, natuur, gezonde lucht, water, bodem etc. aan de andere kant. Hoewel een meerderheid van PS en GS vindt dat het in balans is, zijn wij van mening dat het duidelijk uit balans is. Bij biodiversiteit, lucht en water scoort Brabant slecht binnen Nederland en het slechtste van allemaal binnen Europa. Het is dus wel degelijk uit balans. Ook deze Voorjaarsnota is wat ons betreft uit balans. Wij vinden dat er veel meer geld moet gaan naar natuur, milieu en duurzame energie. Volgens ons ligt het hele plan voor opwekking van duurzame energie enorm achter. Wij horen er niets meer over. De opwekking van duurzame energie door middel van windmolens in Etten-

Leur gaat te koste van natuur vanwege een trucje dat GS toepassen. Het is principe is “de vervuiler bepaalt”. Wij hebben er dan ook grote problemen mee dat de kosten voor de luchtwassers bij de burgers worden neergelegd. Wij moeten het met z’n allen betalen. En daar blijft het niet bij! Er vindt onderzoek plaats naar nieuwe luchtwassers omdat de oude niet goed blijken te functioneren. Volgens de VVD moet er 100% ingezet worden op controle want anders heeft het geen zin. Er wordt voortdurend geld in gestopt; het is een bodemloze put, maar het probleem zelf wordt niet aangepakt. De bio-industrie in Brabant is dier-, milieu- en zelfs mensonvriendelijk. Die moet worden aangepakt. Er moet transitie komen in plaats van dat wordt ingezet op luchtwassers waardoor de oude situatie gehandhaafd kan blijven en de problemen zich eigenlijk alleen maar verder opstapelen.

Het is goed dat er extra geld komt voor de EHS, maar wat ons betreft is het nog te weinig. De waardebepaling van de ruilgronden – de €30 mln. – is zo conservatief mogelijk gedaan om geen risico’s te lopen. Volgens mij lopen wij enorme risico’s als wij er niet voor zorgen dat de natuur op orde komt. Er is veel te conservatief gekeken. Er moet méér geld beschikbaar worden gesteld.

De impuls voor de EVZ heeft goed gewerkt, zo wordt geconcludeerd. Gedeputeerde Van Heugten zei dat je op een gegeven moment het lef moet hebben om een stapje terug te zetten naar een regulier financieringssysteem. Wij zijn het daarmee absoluut niet eens en begrijpen ook niet wat voor lef daarvoor nodig is. Er is juist lef nodig om er nog een schepje bovenop te doen in plaats van een stap terug.

Ook de bezuiniging op het onderwerp biodiversiteit moeten ongedaan gemaakt worden. Wij dienen het betreffende amendement mede in. De heer Hoes heeft verschillende keren in de commissie gezegd dat het meerjarenprogramma soortenbeleid het goed doet en dat de leefgebiedbenadering aanslaat. De afgelopen zes weken hebben wij bijna onophoudelijk gevraagd om de evaluatie. In de laatste commissievergadering is gezegd dat die ons zou worden toegestuurd voor deze vergadering. Dat is echter

niet gebeurd, helaas. Wij willen graag nogmaals van de heer Hoes horen of die leefgebiedbenadering inderdaad goed aanslaat. Anders komen wij met een motie.

De proeftuinen worden afgebouwd en in principe wordt daarmee gestopt na deze bestuursperiode. Wat is nu eigenlijk rendement geweest? Wat hebben de proeftuinen concreet opgeleverd? Een aantal proeftuinen is niet goed uitgepakt. Oké daar zijn het proeftuinen voor, maar wij hebben twijfels over de inzet bij die proeftuinen en vragen ons af of het geld goed besteed is. Maar goed, dat is nu niet aan de orde.

De *voorzitter*: Wij behandelen de Voorjaarsnota. Ik zou mevrouw Verstappen willen vragen zich te richten op signalen die voor de begroting van belang zijn.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Dat was het, voorzitter.

De *voorzitter*: Dat komt mooi uit. Ik geef nu het woord aan mevrouw Jetten van de Brabantse Partij.

Mevrouw *Jetten* (Brabantse Partij): Voorzitter! Ook ik wil even stilstaan bij het MSD-drama in Oss. Ik ben benieuwd naar de motie van de VVD en het CDA hierover. Wij kunnen mijnheer Wijers nog dankbaar zijn voor de splitsing van Essent. Ik denk dat hij de credits die hij toen kreeg bij nader inzien niet verdiende. De kenniseconomie en de innovatie waarop Brabant inzet, krijgt een enorme deuk door de gebeurtenissen in Oss. Er moet hard op worden ingezet. Het is jammer dat dit niet eerder is gebeurd; dat wij dat niet hebben ingezien. Gedane zaken nemen geen keer. Nu moeten wij er de schouders onderzetten.

Voorzitter. De Brabantse Partij heeft een doel: zorgen voor een mooi Brabant, waar het goed wonen, leven en werken is; dus een goed leef- en investeringsklimaat. Wij hebben ons jarenlang ingezet om dat doel te bereiken en hebben ons verzet als wij vonden dat het de foute kant op ging. Het doel dat wij ons nu gesteld hebben, is geld vinden voor het ondersteunen van o.a. de

bibliotheken en de IDOP's.

Wij hebben nog een doel, voorzitter: het opzetten van een natuurfonds. Twee jaar geleden heb ik dit al eens voorgesteld in de Staten, maar toen was het blijkbaar nog te vroeg. Misschien is het nu wel een goed moment vanwege de huidige problemen en de doelen die wij willen halen. Ik heb daarvoor een motie opgesteld. Ik heb daarvoor niet gelobbyd bij de andere fracties, maar als ik de verhalen van iedereen hoor over de EHS en de EVZ, neem ik aan dat het wel goed zal komen met die motie. Daarin staat namelijk precies verwoord wat iedere fractie hier zegt. Het is een kerntaak van de provincie. Wij moeten ervoor zorgen dat daarvoor structureel genoeg geld beschikbaar is. Wij moeten niet ten onder gaan aan ons eigen succes. Dat is op dit moment wel het geval.

Voorzitter. Wij willen dat natuurfonds graag opzetten omdat wij een droom hebben. Wij willen door heel Brabant natuurgebieden aan elkaar schakelen, van Cuyk tot aan Woensdrecht. Ik heb er hier al vaker over gesproken. Dat kan als wij dat echt willen! Maar dan moet er geld gereserveerd worden en dat kan door middel van een natuurfonds.

Er wordt ook gekort op biodiversiteit. De betreffende motie van o.a. GroenLinks heeft natuurlijk onze sympathie, maar ik vraag het college er nog even naar te kijken want iedereen moet iets inleveren.

Verder weten wij niet hoeveel geld het Rijk bij ons komt weghalen. Dat het graaien gaat worden in plaats van geven, moge duidelijk zijn en dan heb ik het maar niet over de solidariteit binnen het IPO. Daarom moeten wij juist onze eigen doelen veiligstellen. Dat hebben wij al gedaan in de Agenda van Brabant, maar misschien moeten wij toch eens nadenken over een verhoging van de opcenten. Ik ga hierop niet uitgebreid in want dat heeft de heer Heijmans van de SP al gedaan. De tijden zijn sinds de afspraken in het bestuursakkoord wel ingrijpend veranderd.

De optie van een slankere uitvoering van de IDOP's kan een goede optie zijn. Wij zijn blij dat daarover goed is nagedacht. Ik wil nog een opmerking maken. Ik weet dat het peanuts zijn. Op pagina 4 van de bijlage staat Cuijck. Dat is

fout geschreven en dat vind ik slordig voor een provincie. Cuijk is zonder een extra c. Ik ben geboren in Cuijk dus ik ben er extra alert op. Het zijn van die kleine dingen waarvan ik denk: provincie dat moet je niet willen; je moet namen van plaatsen in je eigen provincie gewoon goed schrijven coûte que coûte.

Wij kijken uit naar het plan van aanpak voor de bibliotheken.

Zoals het college weet uit de verhalen die wij hier jarenlang gehouden hebben, zijn wij er niet van overtuigd dat er meer ontwikkelruimte geboden moet worden aan de veehouderijsector. Wij denken meer aan het terugdringen van het aantal dieren, aan het inzetten van technische middelen en aan handhaving. Blijkbaar wordt via een omweg nu toch uitvoering gegeven aan de motie over handhaving die de vorige PS-vergadering is ingediend. Zo zie je maar weer, voorzitter, de wegen van de Staten zijn ondoorgrondeijk.

De *voorzitter*: Dank u wel, mevrouw Jetten. Door mw. Jetten wordt de volgende motie ingediend:

"Provinciale Staten op 9 juli 2010 in vergadering bijeen, overwegende dat:

- *een dynamisch pluriform buitengebied waarin meerdere functies tot hun recht kunnen komen van groot belang is voor de kwaliteit van wonen, werken en recreëren;*
- *een van de belangrijke vestigingsvoorwaarden voor bedrijven is de kwaliteit van wonen, werken en recreëren;*
- *er weinig ruimte is voor extra bestedingswensen op korte termijn;*
- *er voor nieuwe investeringsbijdragen gespaard moet worden;*
- *in de voorliggende stukken €50 mln. op jaarbasis vanaf 2012 voor een gecombineerd spaar- en financieringsfonds voor infrastructuur aan de Provinciale Staten wordt voorgesteld en hiermee goed aan de economische peiler wordt gedacht;*
- *er nu al moeite is om de EHS gefinancierd te krijgen en de EVZ van voldoende geld te voorzien terwijl er wel veel plannen zijn, en dat we tot 2014 geen nieuwe aanvragen meer kunnen opvangen en de uitvoering dus zal stilvallen;*
- *in de voorliggende stukken in vergelijking tot economie/infrastructuur onvoldoende voor reserveringen ten behoeve*

van sociaal-ecologische investeringen wordt gezorgd; spreken uit dat:

GS een voorstel uitwerken tot oprichting van een spaar- en financieringsfonds voor ecologische investeringen in natuur en dit na het zomerreces aan de Staten voorleggen, en gaan over tot de orde van de dag."

De *voorzitter*: Deze motie maakt onderwerp van beraadslaging uit. Zij krijgt nr. M8.

Ik stel voor dat wij de vergadering een kwartier schorsen voor koffie en collegeberaad.

De vergadering wordt van 11.20 uur tot 11.35 uur geschorst.

De *voorzitter*: Het woord is aan gedeputeerde Essed voor de repliek in eerste termijn betreffende de Voorjaarsnota.

De heer *Essed* (GS;CDA): Voorzitter! Ongeveer iedereen is begonnen met een opmerking over MSD. Collega Jacobs zal straks ingaan op de acties die van ons uit zijn ondernomen. Uiteraard onderschrijven wij de gevoelens en delen wij de zorgen.

Voorzitter. Ik kom dan bij de Voorjaarsnota zelf en kijk dan met name even naar mevrouw Geeraedts. Ik doe dat niet met een strenge blik maar met een van verbazing en zorg. Twee weken geleden hadden wij een vergadering van de commissie Bestuur en Middelen naar aanleiding van de Voorjaarsnota. Ik ben toen door verschillende fracties bestookt met de vraag of het college wel begrip had voor, zicht had op en gevoel voor de krappe financiële situatie waarin wij zitten. Figuurlijk gesproken stuurde men mij naar de schatkist die hier onder aan de trap van deze Statenzaal staat om mij ervan te vergewissen dat de bodem toch echt in zicht was. Die boodschap kreeg ik mee naar aanleiding van het signaal dat het college had meegenomen uit een vergadering van de commissie ZWC over de IDOP's. Ik heb nog geciteerd uit het verslag van die vergadering. Commissiebreed heeft het college opdracht gekregen uitvoering te geven aan de breed gedragen wens om middelen te zoeken voor de tekorten die nog bestaan bij de realisatie van de

IDOP's. Ik had eigenlijk gerekend op complimenten van de commissie vanwege de voortvarendheid waarmee wij dat signaal hebben opgepakt, maar wij kregen verwijten omdat wij het in de Voorjaarsnota hebben durven opnemen zonder dekking. Het gaat om een financieel belang van €17 mln. Ik spiegel even richting de Staten en gooi de vraag die toen op ons is afgevuurd naar hen terug. Beseffen de Staten de urgentie van de financiële situatie waarin wij op dit moment verkeren? Zij hebben het bedrag verdrievoudigd. Het zit nu op ongeveer €50 mln. De Voorjaarsnota is bedoeld om alle signalen die op het moment van het schrijven bekend zijn, kenbaar te maken en met de Staten te spreken over waar wij richting begroting heen willen gaan.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Voorzitter! Ik ben zelf niet bij de ZWC-vergadering geweest, maar ik heb begrepen van mijn fractie dat daar de IDOP's aan de orde zijn gekomen. Dat iedereen daarover zeer enthousiast is, maar dat met name de VVD-fractie de gedeputeerde heeft gevraagd aan te geven hoe hij aan die €17 mln. komt. Hij moet wel met onderbouwde voorstellen komen voor de dekking. Vandaar mijn vraag hoe het kan dat die dekking er nog niet is.

De heer *Essed* (GS;CDA): Voorzitter! Mevrouw Geeraedts heeft gevraagd hoe wij het durven te vermelden zonder dat de dekking er is. Die opmerking heeft een andere strekking. De Staten gaan veel verder dan die €17 mln.; zij willen een verdrievoudiging; meer dan €50 mln. Dat kan natuurlijk. De Staten hebben budgetrecht en maken daarvan stevig gebruik. Tegenover dat budgetrecht staat echter ook een plicht. Ik ken de VVD als een partij van financiële soliditeit. De Staten hebben niet alleen het recht om over het budget te beschikken, zij hebben ook plichten ten aanzien van een duurzame sluitende begroting. Daarover moeten wij met elkaar praten.

De heer *Heijmans* (SP): Voorzitter! Dit valt mij een beetje tegen van deze gedeputeerde. Het is een beetje jijbakken: de Staten verwijten het college dat het met €17,5 mln. ongedekt komt bij deze

Voorjaarsnota en nu doet het college hetzelfde. Is het niet juist onze plicht om als parlementair orgaan ons dagelijks bestuur uit te dagen? Ons dagelijks bestuur dat inderdaad zegt: beste mensen, maakt u zich geen zorgen, die €17 mln. vinden wij wel. Verder is er een gedeputeerde die regelmatig laat weten dat in elke begroting lucht zit en bovendien wordt er €50 mln. voor horizonplanning aangegeven. Vindt de gedeputeerde het dan zo vreemd dat deze Staten zijn nieren willen proeven en durven te zeggen dat zij graag een aantal zaken willen en het dagelijks bestuur uitdagen om daarvoor straks bij de begroting met een dekking te komen? Lukt dat niet, dan kunnen wij nog altijd zien welke consequenties dat heeft.

De heer *Essed* (GS;CDA): Mijnheer Heijmans, de vakantie nadert, dus ik durf het in het Frans te zeggen: "À l'impossible nul n'est tenu", ofwel tot het onmogelijke is niemand gehouden. U stuurt ons op pad met de mededeling: wij hebben voor €50 mln. aan wensen; ga maar aan de slag en zie maar waar je dat geld vindt. Uiteraard willen wij dat doen. Mevrouw Geeraedts gaf terecht aan dat het college er in het verleden een punt van gemaakt heeft dat het in het kader van het dualisme prima is dat de Staten met hun wensen komen, maar dan moeten zij ook meteen aangegeven waar de dekking gevonden wordt. Met deze voorstellen van de Staten is een dermate groot financieel belang gemoeid dat wij er veel behoefte aan hebben dat zij in ieder geval richtingen aangeven waar die dekking gezocht moet worden. Ik sluit in dezen graag aan bij de opmerking van de heer Vreugdenhil.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Ik begrijp het niet. Bij de IDOP's geeft het college ook niet aan in welke richting de dekking gezocht wordt. Het college zegt alleen maar: wij gaan herprioriteren en er wordt gesproken over onderuitputting. Het zijn waarschijnlijk verschillende potjes waar het allemaal uitkomt. Wij doen dus hetzelfde.

De heer *Essed* (GS;CDA): Mevrouw Geeraedts, bij de IDOP's ging het over een financieel belang van €17 mln. Wij hebben dat neergezet in de

Voorjaarsnota. Die is twee of drie weken na de commissievergadering uitgekomen. Wij zijn heel voortvarend bezig geweest maar konden die dekking niet vinden. Wij hebben aangegeven dat dit wij rekening zullen houden met deze wens van de Staten en de dekking gaan zoeken in de begroting. Nu verdrievoudigen de Staten het bedrag met hun wensen. Wij komen straks nog te praten over moties en amendementen. Ik wil in algemeenheid het signaal afgeven dat wij heel veel behoefte hebben aan richtinggevende uitspraken van de Staten over de dekking. Er is op dit moment immers sprake van een heel andere situatie dan twee weken geleden vanwege de wensen van de Staten.

De heer *Heijmans* (SP): Ik vraag het college te snappen hoe dit tot stand is gekomen. Het is volgens mij een bewuste keuze van de VVD-fractie om het niet via een amendement te doen, maar om het college bij motie een inspanningsverplichting te vragen. Mijnheer Essed, u realiseert zich toch net zo goed als wij dat het college met het complete ambtenarenapparaat veel beter in staat is om die middelen te vinden. Wij zijn nu eenmaal als Statenleden goedwillende amateurs en meer niet, ook al doen wij ons soms anders voor. Daarvoor vraag ik ook begrip.

De heer *Essed* (GS;CDA): Mijnheer Heijmans, leg het aan mij voor als portefeuillehouder bestuur en middelen en u krijgt het. Volgens mij zijn wij bezig met een politieke afweging en daarvoor hebben wij de Staten nodig. Ik zeg niet dat wij het niet doen, ik vraag om signalen waar wij het geld moeten zoeken.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Misschien mag ik nog even reageren, voorzitter? Ik sluit mij aan bij de woorden van de heer Heijmans van de SP. Het lijkt wel of de gedeputeerde het niet helemaal begrijpt. Het college zegt: wij hanteren deze systematiek; wij gaan zoeken. Wij als Staten hebben ook wensen. Dan is het toch logisch dat wij dan zeggen: gedeputeerde, ga dat ook maar zoeken; kom met voorstellen en wij zullen die voorstellen bekijken. Als het niet kan, of het klopt

niet of wat dan ook, of er moet geschoven worden, komt het in deze Staten terug. Het is echter aan het college om te zoeken en met voorstellen te komen. Daar is het voor en daarvoor heeft het college inderdaad het ambtenarenapparaat en dat hebben wij niet.

De heer *Essed* (GS;CDA): Voorzitter! Wij gaan op zoek. Ik begrijp dat de Staten er op dit moment geen behoefte aan hebben of niet in staat zijn aan te geven in welke richting wij het moeten zoeken. Wij komen met voorstellen en wachten het debat bij de begroting af. Ik vind het jammer dat de Staten die signalen niet afgeven. Dat zou immers de efficiency van het begrotingsdebat ten goede komen.

De heer *Heijmans* (SP): Ik wil toch even erop wijzen dat de SP-fractie het college in ieder geval mogelijkheden genoeg geboden heeft. Dat geeft ook meteen de positie van deze Staten aan. De mogelijkheden die wij bieden om in ruime mate de middelen te vinden, zijn voor andere fracties en voor het college niet acceptabel. De gedeputeerde moet niet zeggen dat deze Staten geen denkrichting geven. Ik heb die duidelijk gegeven, maar die vindt hij niet acceptabel.

De heer *Essed* (GS;CDA): Voorzitter! Ik daag de Staten uit om het debat met de heer Heijmans aan te gaan.

De heer Coonen sprak over middelen voor Oost- en Midden-Brabant. De lijn is geweest dat wij regiovorming zouden faciliteren. Dat is ook gebeurd. In Oost-Brabant is een pril proces op gang gekomen. Inmiddels hebben wij €600.000 beschikbaar gesteld voor een regiofonds. Hoe hier verdergegaan wordt, is wat ons betreft een afweging in de toekomst als die regio's voldoende substance hebben en het beleid in de toekomst voorziet in het substantieel ondersteunen van die regio's.

Er is een opmerking gemaakt over de financiële positie van Essent. Hoezo versterkt? Het lijkt mij lastig om het Essent-debat over te doen, ik wil de heer Heijmans echter nog een keer erop wijzen dat een van de belangrijke redenen waarom Essent

een risicovolle deelneming was – dus los van de Splitsingswet – was dat de onderneming een substantieel deel van haar winst niet uit energievoorziening genereerde maar uit de aan- en verkoop van energie. Als wij op het moment van verkoop aan onze toezichthouders gevraagd zouden hebben aandelen Essent te mogen genereren, hadden wij nul op het rekest gekregen vanwege de onzekere financiële toekomst van het bedrijf. Wij hebben de opbrengst die wij kregen uit het bedrijf nu geconsolideerd. Dat is de achtergrond van de opmerking over de versterkte financiële positie.

Er is gesproken over de formatieontwikkeling. Als mevrouw Geeraedts daarmee akkoord kan gaan, stel ik voor daarop bij de uitwerking van de begroting nader terug te komen en dan in ieder geval concreet inzichtelijk maken hoe de cijfers tot stand zijn gekomen.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Mag ik dan even van de gedeputeerde weten waarom dat nu niet in de Voorjaarsnota is opgenomen? Dit is toch gek? Wij nemen besluiten over de Agenda van Brabant en vervolgens krijgen wij een Voorjaarsnota waarin daartussen geen enkele relatie zit.

De heer *Essed* (GS;CDA): Het was misschien gelukt als wij wat mensen hadden ingehuurd, mevrouw Geeraedts. Ik heb u aangegeven dat de tijd tussen de vaststelling van de Agenda van Brabant en het verschijnen van de Voorjaarsnota kort was. Er worden steeds dezelfde vragen gesteld. Ik heb in de commissie al aangegeven dat de tijd tussen de totstandkoming van de Agenda van Brabant, het besluit daarover en het maken van de Voorjaarsnota erg beperkt was. Wij hebben zoveel mogelijk de besluiten uit de Agenda meegenomen o.a. de €75 mln. bezuinigingen. Het overige wordt verwerkt in de begroting.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Voorzitter! U moet het mij niet kwalijk nemen, maar dit is echt een antwoord waarmee wij niets kunnen. Het kan toch niet zo zijn dat wij hier besluiten nemen, dat wij daarna stukken krijgen die daarop niet aansluiten en dat dan het argument is: wij hadden geen tijd

want het zat zo dicht op elkaar. Dat kan natuurlijk niet! Het kan best zijn dat het verhaal in concept al gereed was, maar de stukken dienen gewoon nagekeken te worden. Daarvoor is helemaal geen externe inhuur nodig, dat moet hier binnen het ambtelijk apparaat kunnen gebeuren. Ik vind het dus uitermate slecht dat dit niet gebeurt en dat wij dat moeten constateren.

De heer *Essed* (GS;CDA): Voorzitter! Ik neem daar kennis van en herhaal wat ik eerder in dit debat heb gezegd: à l'impossible nul n'est tenu.

Voor de organisatieontwikkeling is in tabel 4 een bedrag voorzien van €8,8 mln. Volgens mij hebben wij daarover in de commissie gesproken. Het gaat om transitiekosten gericht op.....

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Als ik het goed heb begrepen ziet die €8 mln. alleen op het sociaal plan. Dat is wat anders. Ik heb gezegd dat er misschien een ander soort ambtenaren nodig is – om maar weer over soorten mensen te spreken – en heb ook gesproken over ICT en over dit gebouw. Dat zit niet in die €8 mln.

De heer *Essed* (GS;CDA): De inrichting van het gebouw zit er inderdaad niet in. U weet dat daarvoor een ander dossier is. Er komen geen gedwongen ontslagen. Ik heb in de commissie toegelicht dat er gelden zijn gereserveerd met name voor het aanpassen van de competenties en om de mensen die moeten uitstromen te faciliteren. Daarop ziet die €8,8 mln. ook.

De *voorzitter*: Mag ik als uw voorzitter vaststellen dat er een toezegging van de gedeputeerde is dat, hoe betreurenswaardig het wellicht ook is dat het er nu niet ligt, het er snel dit najaar zal komen en daarmee dit debatje nu afronden? Dan kunnen wij verder.

De heer *Essed* was klaar met zijn betoog?

De heer *Essed* (GS;CDA): Ik heb verder geen opmerkingen meer te maken, voorzitter.

De *voorzitter*: Ik kijk even naar de collegetafel. Ik neem aan dat gedeputeerde Hoes, gedeputeerde

Jacobs, gedeputeerde De Boer en gedeputeerde Van Haaften nog kort het woord zullen voeren over de onderwerpen die hun portefeuilles regarder. Ik geef eerst het woord aan gedeputeerde Hoes.

De heer *Hoes* (GS;VVD): Voorzitter! Ik dank de Staten voor hun ondersteunende opmerkingen met betrekking tot de EHS. Wat wij nu geregeld hebben in deze Voorjaarsnota moeten wij beschouwen als een noodoplossing. Wij gaan er echt van uit dat dit een prioriteit blijft van welk kabinet er ook gaat komen. Er is altijd EHS-geld geweest. Er komt sowieso geld voor de ecologische hoofdstructuur, in welke mate dan ook. Wij hebben ook binnen het IPO gezegd dat dit de eerste tranche is die wij daarvan zullen afboeken. Wees ervan overtuigd dat wij er nog steeds van uitgaan dat het een tijdelijkheid is waarvoor wij de financiering moeten regelen.

Verschillende woordvoerders hebben gezegd dat zowel de EHS als de EVZ onderdeel is van het vestigingsklimaat in Brabant. Het college deelt die mening. De heer Martens heeft daarbij uitgebreid stilgestaan en ook mevrouw Geeraedts heeft daarover opmerkingen gemaakt. Het is een goede zaak als wij het blijven beschouwen als onderdeel van de integrale afweging die het college en de Staten samen maken.

Er is een amendement ingediend over de korting op biodiversiteit. Het lijkt mij verstandig te wachten op een uitspraak van de Staten. Ik moet eerlijk toegeven dat het een bewuste keuze van het college geweest is om het een te doen en het andere te laten. Als de Staten een andere opvatting hebben, zal dat straks bij de stemmingen blijken. Zij kunnen echter niet van het college verwachten dat wij op dit moment een aanpassing doen in onze eigen beleidskeuzes.

Mevrouw *Slegers* (SP): Voorzitter! De heer Hoes spreekt over de EHS. Wij waren verontrust door berichten dat er een stuk op de reservelijst terechtgekomen is waarover wij eerder in commissie hebben gesproken, namelijk de Maashorst. Het gaat daarbij over 49 ha., de aanleg van ecoducten en de aankoop van een veehouderij. Dat lijkt nu

op losse schroeven te staan. Kan de gedeputeerde daarover iets zeggen?

De heer *Hoes* (GS;VVD): Voorzitter! Zonder teveel in details te treden in deze plenaire vergadering kan ik u mededelen dat wij in ieder geval zodanig grond aankopen dat de aanleg van de twee ecoducten niet in gevaar komt. Het gaat om een rijksecoduct en een provinciaal ecoduct. Zoals u weet, moet daar een agrariër uitgekocht worden. Het geld daarvoor is in principe vorig jaar al geregeld. Het probleem is dat er verplaatst moet worden naar een LOG (Landbouwontwikkelingsgebied). Het gaat om een nieuwvestiging. Daarover hebben de Staten uitspraken gedaan. Het is een van de lopende zaken. Het moet dus aan de Staten worden voorgelegd of er moet met die agrariër gezocht worden naar een bestaande locatie. Er is nu overleg om ervoor te zorgen dat een en ander binnen redelijke termijn plaatsvindt. Het heeft dus niets met deze aankoop te maken.

Mevrouw *Slegers* (SP): Gaat het hier om ongeveer 1200 ha?

De heer *Hoes* (GS;VVD): Ik heb de juiste cijfers niet paraat.

Mevrouw *Slegers* (SP): Het resterende aantal ha. voor de Maashorst is nu dus op de reservelijst terechtgekomen. Ik heb eerder begrepen dat die ook veiliggesteld waren.

De heer *Hoes* (GS;VVD): Ik heb in de commissie aangegeven dat in de Agenda van Brabant waarover wij in het najaar meer in detail met de Staten zullen spreken, onder het domein natuur en landschap ook de provinciale landschappen worden genoemd. Het idee zou kunnen zijn om waar EHS in een provinciaal landschap zit, de uitzondering te maken om het sterker als een provinciale verantwoordelijkheid te zien als het Rijk misschien niet betaalt. Als ik de verschillende stukken op een rijtje leg en kijk naar de keuzes die de commissie steeds gemaakt heeft, zit er wat mij betreft licht aan het eind van de tunnel.

Mevrouw *Prins-Afman* (VVD): Voorzitter! Ik heb begrepen dat de twee ecoducten niet in de gevarenzone zitten. Tussen die twee ecoducten zou een verbindingszone moeten komen van de EVZ. Is die ook veiliggesteld? Anders heeft de aanleg van die twee ecoducten natuurlijk weinig zin.

De heer *Hoes* (GS;VVD): Ik begrijp de vraag, maar voor het antwoord moet ik naar mijn lijstje van de EVZ kijken. Ik heb nu alleen de totale bedragen in het hoofd. Het is wel duidelijk dat het geen zin heeft ecoducten aan te leggen als de verbindende natuur niet wordt aangelegd. Dan ga je van A naar niks!

De *voorzitter*: Ik kan mij overigens voorstellen dat de afwikkeling van dit debat plaatsvindt in de commissie en niet in deze plenaire zaal.

De heer *Coonen* (CDA): Wij willen daarmee best instemmen, voorzitter, maar hier gebeurt nu precies waar mijn fractie bezwaar tegen heeft. In al het geschuij met de budgetten wordt een voorschot genomen op het feit of het Rijk al dan niet zal betalen of dat het een provinciale taakstelling moet worden. Verder wordt de relatie gelegd met de Agenda van Brabant in het kader van het mozaïek. Ik heb geen bezwaar tegen goed beleid en het bestemmen van gelden daarvoor. Het kan echter niet zo zijn dat de Staten worden uitgenodigd om dekkingen te leveren als in de boezem van het college dit soort verbindingen en associaties worden gelegd en de Staten vervolgens moeten constateren dat geprobeerd wordt om op hier op detailniveau een zaak te regelen. Er moet sportiviteit zijn, ook van de kant van het college.

De heer *Hoes* (GS;VVD): Voorzitter! Bij de ruimtelijke ontwikkeling zijn wij bezig een grote puzzel te leggen om naar een idealer Brabant te gaan. Daar gaat het om. Wij proberen op een verantwoorde manier en met een goede verantwoordingsystematiek al die puzzelstukjes op de goede momenten aan elkaar te leggen. Zo heb ik mijn antwoord bedoeld. Volgens mij heb ik het ook zo gezegd. U kunt dat naluisteren op de band

of nalezen in het verslag. Het gaat erom dat wij nu heldere besluiten nemen en dat wij mogelijkerwijs in de toekomst besluiten nemen. Ik loop niet vooruit op besluiten die wij nog niet genomen hebben. Straks vindt de discussie over de Agenda van Brabant plaats. De Staten hebben zelf de Agenda en de vijf domeinen vastgesteld, waaronder natuur en landschap. Dat is een andere pijler dan die de heer Coonen noemt. De provinciale landschappen zijn onderdeel van het domein natuur en landschap. Ik heb het over wat daar een mogelijke invulling zou kunnen zijn. Wij nemen nu geen besluiten die waardeloos zouden kunnen worden als wij de andere besluiten straks niet nemen.

Mevrouw *Slegers* (SP): Voorzitter! Ik wil even tegen de heer Coonen zeggen dat het ons niet gaat om nieuwe besluiten. Wij willen veiligstellen wat de provincie eerder met bijvoorbeeld gemeentelijke partners of met de stuurgroep Maashorst heeft afgesproken. Dat is de reden van mijn interruptie.

De heer *Hoes* (GS;VVD): De heer Coonen heeft natuurlijk wel gelijk als hij zegt dat wij hier vandaag niet alles kunnen veiligstellen, omdat er nog een aantal onzekerheden zijn over de toekomst. Wij kunnen alleen maar aangeven hoe alle stukjes in de puzzel passen en hoe wij stap voor stap proberen om afspraken wie wij gemaakt hebben of waarvan men veronderstelt dat wij die gemaakt hebben, zo goed mogelijk na te komen in het licht van de veranderde financiële situatie waarin wij inmiddels terechtgekomen zijn.

Mevrouw *Slegers* (SP): Voorzitter! Dat begrijp ik, maar ik probeer ook aandacht te vragen voor het feit dat wij ons wel als betrouwbaar bestuur moeten tonen en ons zoveel mogelijk moeten houden aan eerder gedane commitments.

De *voorzitter*: Het punt is helder. Ik sluit dit debat en de heer Hoes vervolgt zijn betoog.

De heer *Hoes* (GS;VVD): Voorzitter! Motie M5 betreft de EVZ. De Staten vragen ons circa €18 mln. beschikbaar te stellen via herprioritering in de

begroting 2011. Ik denk dat hierbij dezelfde redenering opgaat die de heer Essed zojuist heeft gebruikt: het ware gemakkelijker geweest als daarbij een concrete dekking was aangegeven. Het gaat echter niet om het gemak, het gaat om de uitdaging. Als die motie wordt aangenomen, zullen wij kijken wat wij kunnen doen.

De heer *Heijmans* (SP): Ik wilde al heel lang geleden interrumpen, maar de Maashorst kwam er tussendoor.

De gedeputeerde sprak over de biodiversiteit en zei dat de bezuiniging op biodiversiteit een beleidskeuze van het college was en dat het college afwacht wat de Staten in dezen beslissen. Die opmerking moest ik echt even tot mij laten doordringen. Dat is nu eens verdediging van een beleidskeuze van GS. Ik ben verbaasd over de gemakkelijke manier waarop de gedeputeerde die beleidskeuze weggeeft. De gedeputeerde wekt de indruk dat het college een lijstje voor zich had en met de hand voor de ogen keuzes heeft gemaakt.

De heer *Hoes* (GS;VVD): Voorzitter! Met alle respect, maar ik vind dit een zeer politieke interpretatie van wat ik zojuist heb gezegd. Het college heeft keuzes gemaakt. Het heeft daarbij €500.000 laten vallen bij biodiversiteit omdat het college principieel van mening is dat het hierbij ook gaat om gemeentelijke activiteiten. Wij houden overigens nog een groot deel op onze eigen begroting. Wij vonden het verantwoord om dit onderdeel bij anderen neer te leggen. De post van €500.000 heeft te maken met maatregelen in het kader van de kredietcrisis en met schoon en veilig vervoer. Wij hebben daarin een keuze gemaakt. Ik heb verwezen naar het budgetrecht van de Staten. Zij kunnen een amendement indienen om de keuzes die wij gemaakt hebben, te veranderen. Wij blijven staan voor ónze keuzes.

De heer *Heijmans* (SP): Hebben GS nu wel bezwaar tegen het amendement of niet?

De heer *Hoes* (GS;VVD): Natuurlijk hebben wij er bezwaar tegen, want wij hebben niet voor niets die keuze gemaakt.

De heer *Heijmans* (SP): Bij mij heeft de gedeputeerde heel sterk de indruk gewekt dat de Staten maar moeten beslissen. Dan is dus duidelijk dat het college staat voor zijn keuzes?

De *voorzitter*: Het lijkt mij duidelijk.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Vindt de gedeputeerde dat het goed gaat met de biodiversiteit in Brabant?

De heer *Hoes* (GS;VVD): Nee.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Het meerjarenprogramma soortenbeleid is geëvalueerd. Is die evaluatie positief uitgevallen?

De heer *Hoes* (GS;VVD): Voorzitter! Ja, die evaluatie laat zien dat de extra ondersteuning en de toepassing van extra beleid succesvol geweest zijn. Iedere euro die wij investeren, heeft effect op het terrein van de biodiversiteit.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Dan zal ik daarover nog een motie indienen, voorzitter.

De heer *Hoes* (GS;VVD): In motie M6 van de VVD en de PvdA wordt het college verzocht optie één uit de toezichtsaanpak Stikstofverordening uit te werken. Wij kunnen daarover inhoudelijk spreken als wij straks die verordening bespreken. De financiën zijn hier aan de orde. Misschien lopen wij een beetje voor de troepen uit. Het college wordt gevraagd de meerkosten te financieren uit herprioritering en onderuitputting; hetzelfde type financiering als zojuist bij de EVZ aan de orde was. Er zit ook een principiële discussie achter. Dat werd ook naar voren gebracht door mevrouw Geeraedts. Het interruptiedebatje tussen mevrouw Geeraedts en de heer Coonen was volgens mij heel duidelijk daarover. Wij gaan ervan uit dat wij een zeker vertrouwen kunnen hebben in de partijen. Ik geef meteen toe dat deze verordening misschien wel op een stuk wantrouwen gebaseerd is. Daarom maakte mevrouw Geeraedts volgens mij een uitzondering. Ik wil niet zeggen dat dit bij alle

verordeningen het geval is, maar hier is wel sprake van een specifieke situatie. Natuur- en milieuorganisaties aan de ene kant en de agrariërs aan de andere kant hebben een heel moeilijke balans gevonden in deze Stikstofverordening. Ook gezien de budgettaire ruimte die wij hebben, gaan wij er vooralsnog van uit dat wij voldoende uit de voeten kunnen met de optie die wij gekozen hebben.

In de motie M8 vraagt de Brabantse Partij het college een voorstel uit te werken voor de oprichting van een spaar- en financieringsfonds voor ecologische investeringen in natuur. Ik vind het een sympathieke gedachte. Gevoelsmatig ligt dit in de dezelfde lijn als de discussie die ik al drie jaar voer met de heer Vreugdenhil om in feite te kijken hoe wij onze begroting zodanig kunnen inrichten dat wij veel gemakkelijker kunnen schuiven met bedragen, dat wij die discussie niet steeds plenair met de Staten hoeven te voeren maar gewoon één fonds hebben waar alles inzit. Ik ben het daarmee volledig eens. Ik raad aanvaarding van de motie graag aan. Wij kunnen na de zomer met een voorstel komen, maar de verwerking kan pas bij de volgende begroting plaatsvinden.

De heer *Arkes* (PvdA): Voorzitter! Ik ben een beetje verrast, niet zozeer vanwege het voorstel, maar ik had verwacht dat de gedeputeerde zou zeggen: dat is nu typisch iets wat wij in de investeringsagenda gaan uitwerken. Dat is blijkbaar niet aan de hand!

De heer *Hoes* (GS;VVD): Volgens mij hebben wij in het kader van de investeringsagenda nog niet over fondsvorming gesproken. Er wordt ons nu gevraagd om na de zomer met een voorstel te komen. Na de zomer spreken wij ook over de Agenda van Brabant. Laten wij dit idee gewoon meenemen in die discussie. Ik heb nog niet direct gedacht aan fondsvorming, maar het zou kunnen.

De heer *Arkes* (PvdA): De investeringsagenda is gebaseerd op een bepaald bedrag en op een reserve. Er is in feite geen verschil tussen een reserve en een fonds. Je praat eigenlijk over één groot fonds dat beschikbaar is en waarbij je gericht

moet bepalen waaraan het besteed wordt.

De heer *Hoes* (GS;VVD): Een van de voorwaarden bij de Agenda van Brabant is dat het om additioneel beleid moet gaan. Die discussie moeten wij in het najaar samen voeren. Het komende natuur- en landschapsoffensief zit ook op die twee sporen. Wij worstelen erg met de vraag hoe wij dat het beste kunnen doen. Structureel is er een beperkt budget in de begroting, maar iedere keer was er bij Voorjaarsnota's, bestuursakkoorden, etc. zoveel geld beschikbaar en stond natuur zo hoog op de prioriteitenlijst dat er extra geld aan gegeven is. Er is nu sprake van een andere situatie en dan is de vorming van zo'n fonds misschien wel een goed idee.

De *voorzitter*: Nu is het woord aan mevrouw Jacobs, gedeputeerde economie.

Mevrouw *Jacobs* (GS;PvdA): Voorzitter! Iedereen heeft erover gesproken: gisteren was het een zwarte dag voor de Brabantse economie. Een ingrijpende en kille sanering bij een van oorsprong Brabants bedrijf komt heel hard aan, ook als wij daarbij bedenken dat het lastige economische tijden zijn en het mensen treft die net voor hun zomervakantie staan. Niet alleen Oss maar ook de Brabantse en de Nederlandse economie worden hard getroffen. Met name kennis en innovatie zijn uniek en belangrijk voor Nederland en hier zat het hart van de farma, één van de speerpunten in Pieken in de Delta. Wij zien dat MSD juist research and development afstoot. Ook dat veel toeleveranciers uit het MKB (Midden- en Kleinbedrijf) zullen getroffen worden. De Staten kunnen erop vertrouwen dat de provincie zich maximaal zal inzetten om het verlies op te vangen en de economie en de werkgelegenheid in de regio overeind te houden. Dat zal echter niet heel eenvoudig zijn. Wij willen op korte termijn een doorstart van werknemers realiseren en kunnen daarvoor begeleiding en scholing via leerwerk-servicepunten inzetten. Gelukkig hebben wij daar een slag kunnen maken met kredietcrisismiddelen. Wij zetten al onze Haagse en Europese contacten in. Op de langere termijn zorgen wij ervoor dat

innovatie op het gebied van life science niet stil zal vallen. In dat kader is het heel prettig dat ik kan vermelden dat de commissaris zojuist van de heer Hendriks heeft gehoord dat ook Philips graag wil meedenken in de bestuurlijke task force die reeds een paar weken draait, om tot oplossingen te komen, met name gericht op de langere termijn.

Er is een convenant in voorbereiding in samenwerking met alle betrokken partijen. Wij hopen dat ook het ministerie van Economische Zaken en uiteraard de gemeente Den Bosch als voorzitter van de 5-sterrenregio hun handtekening zullen zetten. De BOM (Brabantse Ontwikkelings Maatschappij) is daarbij betrokken, alsmede de BZW (Brabants-Zeeuwse Werkgeversvereniging) en de gemeente Oss. Er bereiken ons van verschillende kanten berichten dat men wel wil meewerken. Wij zullen een stevig traject uitwerken om zowel de korte als de langetermijndoelstellingen zo goed mogelijk te realiseren. Ik teken daarbij aan dat wij dat zullen doen op de bekende Brabantse wijze. Wij schakelen snel en wij bellen snel en zien dat de betrokkenheid groeit.

Voorzitter. Er wordt op dit moment heel hard gewerkt aan een economievisie. Die visie is niet puur op Brabant gericht – dat kan niet meer – maar ook op internationalisering en globalisering. Wij hopen daarover tijdig voor de behandeling van het investeringskader met de Staten te communiceren, zodat zij zien hoe de economie in elkaar zit. De ontwikkelingen rondom Wärsilä zullen daarin ook een plek krijgen.

Economie is duidelijk een provinciale taak geworden, naast de ruimtelijke en andere meekoppelende taken. Daarom moeten wij schakelen van een beleidsterrein dat iedere vier jaar programmatisch werd ingevuld naar een beleidsterrein dat wij meer structureel zullen aansturen. Maatschappelijk verantwoord ondernemen ook door overheden speelt hierbij een belangrijke rol. Die discussie moeten wij meer gestructureerd gaan voeren. Tot op heden discussieerden wij immers op basis van cases.

Wij zien ook kansen. Die moeten op een bepaald moment daadwerkelijk tot resultaten leiden. Wij zullen hierbij voortvarend moeten optreden. Ik verwijs in dit verband naar de energieagenda.

Zoals u weet, zitten daar kansen. Wij zijn met ECN (Energieonderzoek Centrum Nederland) bezig en zullen daarover binnenkort met de Staten spreken. Ook de energieagenda komt binnenkort naar de Staten. Aan de hand daarvan kunnen wij de discussie over de investeringskaders goed voeren.

Motie M4 van de VVD en het CDA beschouwen wij als een steun in de rug bij de initiatieven die wij hebben opgestart en die wij de komende tijd willen voortzetten.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Voorzitter! De gedeputeerde zei zojuist dat de energieagenda er nog aan zit te komen. Hoe schat zij de kansen in om binnen het college en met het oog op de keuzes die gemaakt moeten worden, deze energieagenda een heel stevige plek te geven binnen de begroting 2011? Zijn die kansen er wel?

Mevrouw *Jacobs* (GS;PvdA): Voorzitter! Ik ga ervan uit dat die kansen er zijn, dat het college die discussie goed voert en afrondt en daarna een debat met de Staten plaatsvindt.

De *voorzitter*. Ik merk dat er een paar keer discussies zijn over de investeringsagenda en de verhouding met regulier beleid. Dat doet mij denken aan een wens die uw Staten indringend hebben geformuleerd om een heldere notitie over de criteria die voor de investeringsagenda gaan gelden. Daarin zit een afbakeningsvraag met regulier beleid. Het college heeft daarover gesproken en zou het volgende ordevoorstel willen doen. Wij zouden dit najaar in september voordat wij met u over de begroting en de investeringsagenda gaan spreken, eerst op een Statendag, die ook ons als college goed bevallen is, willen komen met een helder stuk over de criteria en dat met u bespreken. Daar kunnen dan goede afspraken gemaakt worden zodat wij later bij de besluitvorming helder met elkaar kunnen optrekken. Anders blijven die discussies voortdurend terugkomen. Dat is noch voor de kwaliteit van de besluitvorming noch voor de structuur van het debat goed. Wij zullen een voorstel doen om in de goede traditie die wij in

Hilvarenbeek hebben ingezet om de Agenda te ontwikkelen, dat ook hiermee te doen. Wij komen binnenkort met een voorstel. Ik denk dat wij daarmee allemaal geholpen zijn om straks in het najaar heldere besluiten te kunnen nemen. Dan hebben wij die discussies niet steeds op verschillende momenten maar één keer allemaal geconcentreerd.

De heer *Van Lopik* (VVD): Dat lijkt mij een uitstekend idee, voorzitter.

Ik wil nog even terugkomen op MSD in Oss en de komende energienota. Het is ook wezenlijk dat wij in de regio noordoost kijken. Het is heel goed om ons ook economisch op dat gebied te richten. Er verkeren daar zoveel bedrijven in nood en daarom lijkt het mij goed om te kijken hoe wij verder willen gaan. Als ECN zich ergens zou moeten vestigen, zou dat eigenlijk in die regio moeten gebeuren. Als ECN zich ook in Eindhoven vestigt, wordt het probleem in Oss daarmee niet geholpen.

Mevrouw *Jacobs* (GS;PvdA): Voorzitter! Ik denk dat wij de zaken steeds als volgt moeten benaderen. Wij moeten uitgaan van de eigen kracht van bepaalde gebieden. De heer Van Lopik heeft volkomen gelijk dat wij goed moeten kijken welke bedrijvigheid er rondom Oss zit. Het is een soort ecologisch stelsel zoals wij dat op andere plekken ook zien. Het is zeer divers, met een speerpunt gericht op farma. Daar dreigt nu weg te gaan. De kennis zit er wel. Wij moeten bekijken hoe wij die kennis zowel binnen farma als binnen life science kunnen benutten. Misschien kunnen wij een nieuw speerpunt formuleren: een open innovatief life science stelsel. Daar zit de kracht van die omgeving. Die zaken zullen wij verder onderbouwen en inventariseren.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Mijnheer de voorzitter. Ik begrijp het niet helemaal. Het was al langere tijd bekend dat dit eraan zat te komen. Ik hoor de gedeputeerde zeggen dat wij nu moeten gaan nadenken. Is dat niet te laat? Had de provincie niet veel alerter op deze problematiek kunnen reageren? Ik snap wel dat er niet meteen een oplossing voorhanden is, maar de gedeputeerde

sprekt nu in de trant van: wij kunnen dit en wij kunnen zo. Wat heeft Oss daar op dit moment aan?

Mevrouw *Jacobs* (GS;PvdA): Voorzitter! Op dit moment is de pijn voor Oss heel erg groot. Dat is ook de reden waarom gisteren tijdens de persconferentie vooral daarbij is stilgestaan. Het is niet zo dat de problematiek pas gisteren op onze agenda kwam. Er waren inderdaad geruchten, maar die werden tot op zekere hoogte ontkend. Dat had te maken met het feit dat het bedrijf niet wist hoe dit precies zou uitpakken. Zodra wij wisten dat het serieus was, hebben wij gekeken hoe wij goed zouden kunnen voorsorteren. Wij hebben geconstateerd dat het hier van een geheel andere orde is dan bij Wärtsilä. Het gaat om een belangrijk speerpunt in Nederland. Wij hebben het zo georganiseerd dat wij direct konden doorschakelen. Het door het bedrijf genomen besluit wordt niet van vandaag op morgen uitgevoerd maar wel sneller dan wij hadden gedacht. Volgend jaar mei is de situatie daar heel anders. Wij kunnen nu niet meer doen dan krachten bundelen, want het gaat om een besluit dat in de boezem van het bedrijf genomen is.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Dat ben ik met de gedeputeerde eens en dat begrijp ik ook wel. Ik vraag mij alleen af of wij niet allemaal aan de zijkant hebben staan kijken en pas als het moment daar is naar allerlei middelen gaan zoeken. Wij horen steeds dat wij ons met het onderwijs en het bedrijfsleven moeten richten op kenniseconomie en innovatie. Dat betekent dat er contacten moeten zijn en dat men goed geïnformeerd moet zijn. Wij krijgen nu het gevoel dat de provincie niet passief maar ook niet actief daarbij betrokken is geweest. Voor de toekomst lijkt mij dat wij dat anders moeten aanpakken.

Mevrouw *Jacobs* (GS;PvdA): Mevrouw Geeraedts, u kunt zich voorstellen dat wij afhankelijk zijn van informatie vanuit het bedrijf zelf over deze ontwikkelingen. Het bedrijf heeft die informatie niet eerder dan gisteren willen verstrekken. Dan kun je niet meer dan proberen om in ieder geval

klaar te staan zodat wij elkaar makkelijk kunnen vinden en alle betrokken partijen kunnen aanhaken. Dat is gebeurd. Daaraan is de afgelopen periode gewerkt.

De heer *Mulders* (CDA): De gedeputeerde sprak over Wärtsilä en zei dat de ontwikkelingen daar van een iets andere orde zijn. Kan zij iets concreter aangegeven wat zij in Oss meer denkt te gaan doen dat wat inmiddels bij Wärtsilä in gang is gezet? Kan zij ook aangegeven wat zij denkt minder te gaan doen voor het High Tech Centre in Eindhoven?

De *voorzitter*: Ik ga toch even een ordevoorstel doen. De gedeputeerde heeft aangegeven dat er een bepaald traject ingezet is. Wij zitten daar middenin. De Staten informeren terecht naar de stappen die gezet gaan worden. Ik denk echter dat het niet bij dit debat hoort en ook niet dat wij daarvoor de tijd hebben om de Staten daarover nu optimaal te informeren. Het zijn allemaal halfbakken antwoorden die wij kunnen geven omdat wij midden in het proces zitten.

Ik stel voor – en ik verwacht niet anders – dat de gedeputeerde uw Staten op het eerstvolgende moment, desnoods in een extra commissievergadering tijdens uw reces als u daar behoefte aan heeft, u optimaal zal informeren over wat daar aan de hand is. Nu weten wij onvoldoende om die vragen goed te kunnen beantwoorden. Ik stel voor dat de gedeputeerde even kijkt wanneer en op welke wijze u optimaal kunt worden geïnformeerd over de stappen die gezet gaan worden. Zij heeft zelf terecht de relatie gelegd met de aanstaande notitie over economie en internationalisering die wij in het perspectief van de Agenda van Brabant in ontwikkeling hebben.

Mevrouw *Jacobs* (GS;PvdA): Voorzitter! Ik wil daarover graag met de commissie spreken. Ik wil nog een punt toevoegen. Gisteren is de berichtgeving naar buiten toe ten volle op gang gekomen. Dat betekent dat partijen die misschien ideeën hebben over hun toekomst in relatie tot mogelijkheden die zij hier zien nu pas gaan denken. Daarom kunnen wij pas nu met hen gaan

schakelen. Dit staat de komende weken absoluut op de agenda. Ik weet zeker dat een en ander al in beweging is. Ik stel voor dat wij bijvoorbeeld begin september met elkaar de stand van zaken doornemen.

Voorzitter. Er is gevraagd waarom er niet 15% op OV wordt bezuinigd in plaats van 25%. Als portefeuillehouder ben ik natuurlijk blij met de zorg die de Staten uitspreken, maar als lid van het college ben ik uiteraard collegiaal en moet ik ruimte inleveren volgens het stramien dat wij met elkaar hebben afgesproken. In OV gaat meer dan €100 mln. om. Ook voor het volgend jaar hebben wij €2 mln. extra middelen kunnen inzetten om verbeteringen aan te brengen. Ik ben daar heel blij mee. Het bedrag waar het hier om gaat is een veel kleiner bedrag. Het betreft alleen de autonome middelen die de provincie inzet om allerlei kleinere projecten te faciliteren. Dat betekent dat er €427.000 moet worden ingeleverd. Dat hebben wij geaccordeerd binnen de afgesproken bezuinigingskader.

De heer *Arkes* (PvdA): Voorzitter! De vraag aan de gedeputeerde bestond uit twee delen. Ten eerste of de systematiek past. Daarop is een antwoord gekomen waarmee je het eens of oneens kunt zijn. Het tweede deel van de vraag is welke projecten nu niet uitgevoerd kunnen worden door die bezuiniging van €427.000. Wij kwamen op een bezuinigingsbedrag van €600.000, want het gaat om twee posten.

Mevrouw *Jacobs* (GS;PvdA): Voorzitter! Het is niet zo dat projecten niet uitgevoerd kunnen worden. Die bezuiniging moet worden toegepast op acht projecten waaronder verdere ontwikkeling actuele reisinformatie, informatie aan boord, ontwikkelen flexibelere contractvormen, ontwikkeling van mobiliteitscentra en verbeterde OV-chipcard.

De heer *Arkes* (PvdA): Die projecten worden niet of minder uitgevoerd.

Mevrouw *Jacobs* (GS;PvdA): Die projecten komen minder uitgebreid of vertraagd tot uitvoering.

De *voorzitter*: Ik geef nu het woord aan gedeputeerde Van Haaften.

Mevrouw *Van Haaften-Harkema* (GS;CDA): Voorzitter! Er is een concrete vraag gesteld over het voorstel vanuit West-Brabant over de IDOP's. Het college heeft bijzonder veel waardering voor het meedenken en voor het voorstel dat in West-Brabant is ontwikkeld. Vooral het willen delen van belangen en verantwoordelijkheden binnen dat gebied spreekt enorm aan. Wij gaan zeker in overleg om die ideeën te betrekken bij de verdere uitwerking van het voorstel dat de Staten bij de begroting krijgt. Volgens mij staat er in augustus al een afspraak gepland. Er wordt geknikt dat het klopt.

De *voorzitter*: Dan geef ik het woord aan gedeputeerde De Boer. Ik wijs de Staten erop dat dit zijn maidenspeech hier is en dat daarbij de goede gewoonte wordt gehanteerd dat hij niet wordt geïnterrupteerd.

De heer *De Boer* (GS;VVD): Dank u wel, voorzitter, wat een luxe! Het betoog dat de Statenleden hebben gehouden over zaken in mijn portefeuille loopt via twee moties. Als ik de inhoud van die moties bekijk en zie op hoeveel steun zij kunnen rekenen, zou ik vrij snel klaar zijn met mijn maidenspeech. Ik neem echter de vrijheid om een aantal zaken rondom dat object met de Staten te delen. Ik vind dat zij een goed besluit moeten kunnen nemen en dat niet moeten laten afhangen van enkele woorden op papier. Ik geef u dus enige achtergrondinformatie.

Ik wil beginnen met de Diezebrug. Uit de diverse bijdragen bleek duidelijk dat het enerzijds gaat over de functie en anderzijds over het geld. De heer Essed heeft namelijk het college aangegeven dat er geen dekking voor die ruim €4 mln. waarover mevrouw Geeraedts sprak. Ik heb onlangs overleg gevoerd met de B5-gemeenten over het programma Samen Investeren. Het probleem van Den Bosch werd ook gezamenlijk besproken en er werd gekeken naar een oplossing. De vraag lag nadrukkelijk bij Breda en Tilburg omdat deze gemeenten ook voordeel hebben van

dat omgelegde spoor waarvan de Diezebrug onderdeel uitmaakt. Ondanks dit feit zeggen deze twee gemeenten dat zij dit op dit moment niet doen. Dat was heel duidelijk. Met de Staten en met de B5 is afgesproken om in ieder geval afspraken en prioriteiten met elkaar te delen. Dit punt had blijkbaar niet die prioriteit die Den Bosch eraan wil geven. Wij snappen heel goed dat de gemeente Den Bosch er de voorkeur aan geeft om de stalen bruggen te vervangen. Volgens ProRail kunnen deze bruggen nog minstens 50 jaar gebruikt worden en is het niet noodzakelijk om die nu te vervangen.

In de B5 is ook gesproken over de spoorse doorsnijding Vogelstraat. Het college heeft aangegeven dat het ermee kan leven als dit plan geparkeerd wordt en het daarmee vrijkomende geld ingezet wordt voor de gewenste betonnen bruggen. Daarbij is opgemerkt dat de gemeente Den Bosch op termijn daarvoor zelf verantwoordelijk is. Er bleef nog een gat over dat niet gedekt kon worden. Ik heb in de vergadering voorgesteld een tweetrapsraket te formuleren. NS en ProRail hebben ons gevraagd voor 1 juli de knoop door te hakken. Sinds maart ligt die vraag op tafel bij de B5 en in het bijzonder bij Den Bosch. Uiteindelijk zijn de B5-gemeenten en het college van GS overeengekomen dat de eerste trap van de raket moet bestaan uit het aanleggen van nieuw spoor om te voorkomen dat anders het hele PHS-verhaal niet kan doorgaan. Dat is dus de eerste trap.

De tweede trap is de geluidsoverlast. Daarop werd door de gemeente Den Bosch nadrukkelijk gewezen. De verschillende ambtelijke organisaties reageren verdeeld op dit probleem. Als uit berekeningen blijkt dat de geluidsoverlast onaanvaardbaar is moet er uit andere bronnen geld gegeneerd worden om de gewenste betonnen bruggen te realiseren. Als de geluidsoverlast echter binnen de wettelijke normen valt, vinden wij dat om financiële redenen de eerste trap van de raket wel tot ontbranding moet worden gebracht en de tweede trap niet. Ik houd op met de metafoor.

De maatregel die Den Bosch voorstelt heeft beslist voordelen, dat weten wij. Een stalen brug veroorzaakt meer geluid, maar zoals gezegd niet

onaanvaardbaar. De bruggen kunnen langer mee dan de tien jaar waarover in eerste instantie werd gesproken. ProRail spreekt over 50 jaar.

De betreffende motie wordt breed gesteund, maar ik wilde de Staten toch even wijzen op de relevantie van een en ander.

De Staten hebben ook een breed gesteunde motie ingediend over de N65 bij Vught. Ook daarop zou ik enigszins genuanceerd willen reageren. Namens het college wil ik graag zowel bij het Rijk als bij de betreffende gemeente ervoor blijven pleiten om de relatie met de Diezeburg nadrukkelijk te leggen en ik zal mij blijven inzetten om bij het Rijk de problematiek die ongetwijfeld bij Vught en andere gemeenten gaat ontstaan over het voetlicht brengen. Wij moeten echter niet het opwaarderen van een weg koppelen aan het opwaarderen van het spoor. Naarmate de problematiek ingewikkelder en groter gemaakt wordt, is de kans op slagen kleiner. Ik wil dat waarschuwende geluid laten horen. Mijn toezegging blijft echter overeind. De heer Heijmans van de SP en de heer Arkes van de PvdA hebben gesproken over het infrafonds. Wij hebben het nog een keer nagekeken omdat er sprake was van enige verwarring. Op 11 juni is de Agenda van Brabant vastgesteld en daarmee is die €50 mln. voor het infrafonds bekrachtigd. Terecht is opgemerkt dat wij ervoor moeten zorgen dat de lange lijst van infrastructurele projecten met de Staten besproken wordt. De opmerking van de voorzitter om de Statendag in september ook te benutten om prioriteiten aan te geven, is duidelijk. Blijft staan dat met het oog op de wensen en de verwachtingen die er in de regio zijn enerzijds en anderzijds vanwege dat er bepaalde dingen gezegd zijn in een rijke periode toen dingen gemakkelijker gerealiseerd konden worden dan nu, wij heel goed moeten kijken om uiteindelijk, wellicht getemporeerd, al die projecten te realiseren. Wij willen nadrukkelijk vasthouden aan de wijze waarop dat infrafonds gerealiseerd is, maar het finale oordeel is aan de Staten. Zoals u in de Memorie van Antwoord heeft gezien, is het lijstje groot. Als wij een intelligente weg kunnen openen, of een betere bereikbaarheid c.q. doorstroming voor het OV kunnen realiseren, ontstaat er een win-winsituatie tussen enerzijds investeren in infrastructuur en

anderzijds investeren in openbaar vervoer.

Ik krijg van de griffier de tip dat de Staten graag willen weten hoe ik tegenover de moties sta.

De voorzitter: Ik meld even dat u al een motie vreemd aan de orde van de dag in uw beantwoording hebt betrokken. Dat kunnen wij voor later op de dag meenemen. Het gaat nu met name over de motie over de Diezebrug die onder stuk nr. M7 is uitgedeeld.

De heer De Boer (GS;VVD): Deze motie lijkt Statenbreed aangenomen te worden. Ik heb een en ander nadrukkelijk genuanceerd. Ik kan echter niet anders dan op dit moment aanvaarding van de motie ontraden om de doodeenvoudige reden dat vanuit architectonische overwegingen kan worden vastgesteld dat een vermeende geluidsoverlast op dit moment niet aan de orde is. Wellicht zijn er andere middelen te vinden, maar op grond van de huidige dekking moet het antwoord van college "nee" zijn.

De heer Martens van de fractie van GroenLinks heeft een vraag gesteld over Fiets in de versnelling. Ik zie geen enkele aanleiding om te veronderstellen dat zijn verwachting waar kan zijn.

De voorzitter: Ik wil de vergadering voor vijf minuten schorsen voor overleg en wil daarna meteen doorgaan met de tweede termijn, tenzij ik signalen krijg dat de Staten meer tijd hebben voor onderling beraad.

De heer Coonen (CDA): Voorzitter! Wij moeten in de fractie de verschillende moties bespreken om in tweede termijn meteen ons standpunt te kunnen geven. Tien minuten lijkt mij beter.

De voorzitter: Als het tien minuten wordt, maken wij er een dik kwartier van en combineren wij dat met de lunch. Ik kijk even of dat cateringtechnisch allemaal lukt. Ik zie dat dit zo is. Wij zien elkaar hier weer om 13.00 uur.

De vergadering wordt van 12.45 uur tot 13.00 uur geschorst.

De heer *Coonen* (CDA): Voorzitter! Ik ben het met gedeputeerde Essed eens dat wij met elkaar echt de ernst van de veranderde situatie onder ogen moeten zien. We kunnen niet doorgaan met stapelen. Ik heb in eerste termijn al gezegd dat we het dubbele hebben gedaan van in de vorige periode. Sowieso kan dat niet. Het tweede is: breng profiel aan en kijk opnieuw naar de dagelijkse gang van zaken. Er zitten te veel klassieke, automatische mechanismen in van doorlopende subsidies. Zijn dat nu echt de middelen om te realiseren wat we willen realiseren? We moeten gaan voor een effectieve keuze van middelen en dan hebben we als Brabant het geluk – dat standpunt van de commissaris deel ik – dat wij in Brabant wat financiële ruimte hebben. Laten we uitkijken dat we elkaar niet gek maken waardoor die financiële ruimte gewoon in de dagelijkse exploitatie terecht gaat komen. Dat kan toch niemand menen. Het gaat toch werkelijk om de toekomst op langere termijn en niet om het scoren vandaag in de krant of volgende week bij de verkiezingen. Wij horen mede verantwoordelijkheid te nemen voor het besturen van Brabant. Dat is meer dan scoren en je punt binnenhalen. Die grondtoon heb ik aan mijn bijdrage willen geven. Ook van het college wordt dat verwacht. Het college dient transparante uitspraken te doen en niet te zeggen: als de Staten het willen. Ik verwacht van het college dat het gezamenlijk beleid voert in dit huis, onderling prioriteiten bepalen om vervolgens te zeggen: Staten, dit zijn de mogelijkheden, dat kunnen we doen, daar lopen we vast en daarom vinden wij het verstandig dat niet te doen hoewel we aanvankelijk hebben gedacht dat ook te kunnen doen. Dat geeft helderheid in de communicatie met elkaar en dan inderdaad van onze kant uit leveren als we het willen veranderen. Maar dat is het eind van het proces en niet het begin.

Voorzitter. Ik heb de indruk dat ook in de antwoorden van de heer Hoes zowel over biodiversiteit als over stikstof helderheid is gegeven. Vijf ton weghalen uit de biodiversiteit was ook in de vorige ronde bij de CDA-fractie al een pijnpunt: moet dat nou, dat kan niet, je moet toch ondersteunen en stimuleren en biodiversiteit

is belangrijk. Ja, biodiversiteit is belangrijk, maar de vraag is of die vijf ton, op deze manier uitgegeven, inderdaad fundamenteel is voor de biodiversiteit. We moeten als Statenleden ook met elkaar reëel zijn in wat we kunnen doen en waar het op slaat. Leuke dingen voor de mensen zijn altijd leuk maar potverdorie mensen, dat heeft ook te maken met verbindingzones, met natuurgebieden, met zorg voor de infrastructuur daar.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Voorzitter! Ik denk dat de heer Coonen de discussie in de commissie niet heeft meegemaakt. Daar hebben we die discussie uitgebreid gevoerd en als commissie hebben we geconstateerd wat inderdaad belangrijk is. Als u het debat in de commissie hier over wilt doen, dan doe ik dat graag maar volgens mij hebben we het goed en zorgvuldig voorbereid. Als u nu net doet alsof er voor biodiversiteit zomaar wat uit de lucht komt vallen en in een motie of amendement wordt neergelegd moet ik zeggen dat het zo absoluut niet is. Ook uw fractie heeft zich in de commissie gecommitteerd aan het belang van die vijf ton voor de MOLO.

De heer *Coonen* (CDA): Voorzitter! Ik zeg het opnieuw: de eindbesluitvorming vindt na het debat in de commissies dat oriënterend van aard is, hier in de Staten plaats onder volle verantwoordelijkheid van de volledige fracties. Ik zeg het maar weer eens: de besluitvorming vindt niet plaats in functionele commissies. Die werken oriënterend en voorbereidend. Wij kunnen ons laten overtuigen door antwoorden van gedeputeerden, ook indien wij aanvankelijk misschien op een andere wijze instaken. Ook wij zullen ons er steeds bewust van moeten zijn of het wel kan. De bomen reiken niet tot in de hemel.

Mevrouw *Kerkhof-Mos* (CDA): Voorzitter! Ik vind het erg prettig als de heer Vreugdenhil hier naar de commissie verwijst. Ik heb in de commissie voor de CDA fractie het debat over de biodiversiteit niet alleen geagendeerd maar het onderwerp ook besproken en ik vind het heel vervelend dat hij een totaal andere interpretatie geeft van de conclusies

van de commissie dan het geval was.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Voorzitter! Dan hebben we blijkbaar heel verschillende commissies meegemaakt. We laten ons graag overtuigen door de gedeputeerde zoals ook de heer Coonen zei. Bent u dan overtuigd geraakt door de beantwoording van de gedeputeerde dat die ombuiging niet zou moeten plaatsvinden?

De heer *Coonen* (CDA): De 5 ton voor de biodiversiteit zoals die nu terugkomt in de motie is door de gedeputeerde ontraden met een wat ons betreft goede argumentatie. Wij zullen de motie dan ook niet steunen. Is dat antwoord helder? Één van de aantrekkelijkheden nu is juist de helderheid van de antwoorden.

Een veel lastiger punt voor ons is eerlijk gezegd de Diezebrug.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Sorry voor de late reactie. Ik was even verbaasd en moest daarvan bekomen. U zei dat u goede argumenten had gehoord maar ik heb alleen gehoord dat zij het er onderling met elkaar over hebben gehad en dat zij er op deze manier uitgekomen zijn. Welk argument heeft u gehoord?

De heer *Coonen* (CDA): Ik val terug op de argumenten die wij samen in deze Staten hebben vastgesteld bij de kerntakendiscussie.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): U zei net dat u goede argumenten van de heer Hoes had gehoord.

De heer *Coonen* (CDA): Voorzitter! Ik houd ook de collega Statenleden aan de uitspraken die we hebben gedaan in de kerntakendiscussie. Wij gaan niet zitten op de stoelen van anderen. Dat moeten we niet op de rijksstoelen en niet op de gemeentestoelen doen. Wij nemen geen functies over. Tijdelijk even wat dingen doen, prima. Stimuleren kan. Wat dit betreft zijn wij het eens, met de gedeputeerde dat we dit niet als Staten naar ons toe moeten halen hoezeer ook in CDA kringen, zeker op gemeentelijk niveau, betreurd wordt dat we dit hier zeggen.

De heer *Martens* (GroenLinks): Ik vermoed dat er toch een klein misverstand dreigt te ontstaan, ons amendement om die 5 ton ongedaan te maken is gebaseerd op de brief die we gisteren hebben gehad van de MOLO Task Force Biodiversiteit die ondersteund is door bijna alle gemeentes en ook door de provincie die als rol heeft de biodiversiteit te stimuleren. Het gaat er dan niet zozeer om de educatie van lokale groepen te financieren maar om gemeenten bij elkaar te brengen voor het samenwerkingsproces. Die task force is er ook voor bedoeld het uitvoeringsprogramma schoon Brabant met dit geld gestalte te geven.

De heer *Coonen* (CDA): Voorzitter! De CDA-fractie handhaaft haar argumentatie dat we meer moeten toespitsen en moeten ophouden taken naar ons toe te halen, ook als lobby's en andere groepen daarom vragen. We hebben het zelf vaak ook uitgelokt en daarvoor steken we ook zelf de hand in eigen boezem. Als de provincie bij die kerntaken haar toegevoegde waarde wil waar maken en zich niet met alles bemoeit, dan zullen wij ook moeten afleren alles naar ons toe te halen. Dat is de argumentatie die ik van het college heb gehoord en die wij voluit, niet alleen bij dit dossier, maar ook bij andere dossiers zullen ondersteunen.

Ik was toegekomen aan de motie over de Diezebrug die wij mede hebben ondertekend, maar het antwoord van de gedeputeerde heeft de CDA-fractie ertoe gebracht te zeggen dat het wat ontijdig lijkt om de zaak op deze manier te forceren. We hebben er volledig vertrouwen in dat de gedeputeerde in overleg met de gemeente en in de afweging serieus naar de problematiek zal kijken. Wij vertrouwen erop dat wij te zijner tijd geïnformeerd worden en wij zijn bereid, als daartoe voldoende aanleiding is en een zekere ondersteuning nodig is, iets wat door iedereen gewenst is, met een normale dekking en een behoorlijke bijdrage van anderen werkelijk mogelijk te maken. Dat was indertijd ook de inzet van het B5 argument: Als de zaken blijven liggen blijven we dan mekkeren over wie wat doet, of kunnen we met een klein steuntje een groot effect bereiken. Die lijn van de provincie, mogelijk maken, stimuleren, bij elkaar brengen, onder-

steunen wij ten volle.

Over de N65 hebben we al vaker gediscussieerd. Het probleem bestaat al lang. Het is een weg waaraan noch Tilburg noch Den Bosch zich indertijd veel gelegen liet liggen. Voor de plaatsen die aan deze weg lagen heeft het langdurig grote verkeersproblemen opgeleverd. De CDA-fractie hecht eraan dat aan deze weg voldoende prioriteit en aandacht wordt gegeven. In die zin verstaan wij ook de motie. Tegelijkertijd werd ik echter ook gemotiveerd door het antwoord van de gedeputeerde die zei dat we er voor moeten oppassen niet iedere vergadering een prioriteit erbij te leggen waardoor we eigenlijk niet meer weten welke volgorde van prioriteiten we ook in het overleg met andere financiers moeten hanteren. Ook daarvoor geldt dat wij de redenering van het college volgen.

Nog een opmerking over de opcenten. De CDA-fractie heeft in het bestuursakkoord geaccepteerd dat wij ze niet verhogen en zelfs de inflatiecorrectie niet doorvoeren. Een van de argumenten daarvoor in het verleden was – de SP-fractie zal het nog wel weten – we geven het geld weer terug aan de burgers. Is dit nu geld teruggeven aan de burgers? Ik steun de argumentatie van de SP dat een overheid die weet dat zijn goede dingen doet en efficiënt en effectief bezig is, haar burgers durft te vertellen dat er geld voor nodig is. Daar hebben we altijd voor gestaan. Dat hebben we in dit bestuursakkoord voor deze periode afgesproken. Wij gaan ervan uit dat als je alles gewoon indexeert, dat ook hierbij gewoon moet gebeuren. Mochten de volgende Staten besluiten het niet te doen dan is dat hun besluit. Het is niet zo dat het besluit van deze Staten in die systematiek maar gewoon door moet lopen.

Dat geldt eigenlijk ook voor de wegeninfrastructuur. Je kunt bezien hoe je dat definieert mede in het kader van de Agenda van Brabant.

De heer *Heijmans* (SP): Voorzitter! Er was even wat verwarring maar ik ga op het laatste moment toch nog een motie indienen. Als ik zo ver ben hoop ik dat ook duidelijk is waar het over gaat. Voor de tweede termijn heb ik niet veel meer dan de heer Coonen te danken voor zijn reactie aan zijn slot. Ik

ben in ieder geval blij dat het geen automatisme is dat we de motorrijtuigenbelasting ontzien als het gaat om de inflatiecorrectie en de vermindering altijd maar voor lief zullen nemen. Voor een nieuwe periode is er dus nog hoop.

Ik loop nog even snel de amendementen en moties langs en ik dien nog een nieuwe motie in.

Het amendement van GroenLinks zullen we steunen, maar onze voorkeur heeft wel het tweede voorstel tot de dekking: herprioritering in de begroting in plaats van verminderen met 500.000 euro aan energiebesparende maatregelen.

Uiteraard steunen wij ten volle de motie van de VVD en het CDA inzake de MSD Oss. Wij hadden ook bij de indieners kunnen horen.

Voor motie M5, de ecologische verbindingzones, geldt hetzelfde. Ik wil toch een aantal fracties in deze Staten prijzen voor hun keuze en voor hun dualistische opstelling. Dat is het in feite als ze zeggen zich niet altijd de mond te laten snoeren door tot achter de komma aangegeven dekkingen uit precies aangegeven posten. Ik vind dit een goed voorbeeld van een algemeen bestuur dat in feite een opdracht verstrekt en in een spanningsveld richting meegeeft aan het dagelijks bestuur.

Motie M6 gaat over de stikstofverordening. Ik heb al gezegd dat een dergelijke verordening pas zin heeft naast een maximale handhaving. Dus ook die motie zullen we steunen.

Motie M7 hebben wij mede ingediend en steunen wij dus ook.

Ook de motie van de Brabantse partij kan op onze steun rekenen.

Tot slot wil ik nog een nieuwe motie indienen. Die gaat over de Maashorst en betreft het nakomen van gemaakte afspraken.

De *voorzitter*: Door de leden mw. Slegers, Martens, mw. Verstappen, Vreugdenhil en mw. Jetten wordt de volgende motie voorgesteld:

"Provinciale Staten van Noord-Brabant bijeen in vergadering op 9 juli 2010, besprekende de Voorjaarsnota 2010, constaterende dat:

- *de verdere realisatie van projecten als de Maashorst, de Kleine Beerze en het Groene Woud niet is geborgd*

ondanks eerdere afspraken met de bij deze projecten betrokken maatschappelijke partners;

overwegende dat:

- *o.a. de commissie RM meermalen heeft uitgesproken prioriteit te willen geven aan verdere realisatie van de Ecologische Hoofdstructuur en van genoemde natuurgebieden;*

spreken hierbij uit dat:

- *de provinciale verplichtingen zoals vastgelegd in de betreffende bestuursakkoorden worden nagekomen, en gaan over tot de orde van de dag."*

De voorzitter: Deze motie maakt onderdeel uit van de beraadslaging. Zij krijgt nr. M9.

Mevrouw Geeraedts (VVD): Voorzitter! Wij zijn toch wat teleurgesteld door een aantal antwoorden van de gedeputeerden, met name van gedeputeerde Essed in zijn reactie op onze stelling dat wij dezelfde systematiek hanteren voor het vinden van dekking als het college zelf doet. Het is gemakkelijk om te zeggen dat wij dat als Staten maar moeten doen, maar ik vind het uitermate vreemd dat het college dat zelf niet doet en dat wij dan het verwijt krijgen dat we niet de richting aangeven. Ik vind dat een heel merkwaardige gang van zaken en eigenlijk ook heel storend.

Eigenlijk ben ik heel nijdig over het antwoord dat hij niet in de gelegenheid is geweest de Voorjaarsnota aan te passen omdat het allemaal kort op elkaar zit en dan misschien externe inhuur nodig zou zijn. Ik vind dat dergelijke antwoorden niet gegeven kunnen worden. We zijn hier serieus bezig en dan moeten we de zaken ook serieus met elkaar bespreken.

Het merendeel van de moties hebben we zelf ingediend en daar blijven we achter staan. Achter die over de Diezebrug blijf ik natuurlijk ook staan. Op dat punt ben ik teleurgesteld door de maidenspeech van de gedeputeerde. We hadden toch wel een ander betoog verwacht. Maar goed, ieder zijn eigen verantwoordelijkheid. Dat hebben we vandaag al vaker gehoord en ik voel dat ook zo. Wat ik niet begrijp in het betoog van de gedeputeerde is dat hij zei dat de brug best wel hersteld kan worden. Als ProRail zelf, toch niet de onbelangrijkste, voor die brug €12,5 miljoen ter

beschikking stelt, dan doet ProRail dat toch niet omdat die brug gemakkelijk hersteld kan worden. Dan doet ProRail dat omdat ook andere belangen een rol spelen. Zo'n belang is bijvoorbeeld dat bij zo'n nieuwe brug de doelstelling kan worden gerealiseerd om voor de corridor Amsterdam Eindhoven zes intercity's en zes sprinters per uur te kunnen laten rijden. De frequentie neemt dus toe en er zijn dus ook consequenties voor het goederenvervoer bij Breda en Tilburg. Dat neemt de gedeputeerde gemakshalve maar even niet mee maar dat is natuurlijk voor Brabant van belang en het is ook voor de ProRail een argument geweest om een substantieel bedrag te willen betalen. Wij zouden er niet mee zijn gekomen als niet ProRail zelf had gezegd bereid te zijn €12,5 miljoen te investeren. Als wij daarin nu niet meegaan terwijl het toch een groot Brabantse belang is, zijn wij dat geld van ProRail ook kwijt. Als we kijken naar het totale belang voor Brabant afgewogen tegen afgerond €4 miljoen begrijpen we niet dat hij een dergelijk betoog houdt. De gedeputeerde staat toch ook voor het belang van Brabant. In relatie tot het belang voor Brabant moet je gewoon die €4 miljoen ervoor over hebben. Wij handhaven dus die motie. Er wordt wel steeds gezegd dat we geen geld hebben, dat we dit niet hebben, dat we dat niet hebben, maar ik zal dan nog eens de woorden van de heer Hoes aanhalen die een paar keer stralend heeft gezegd dat er zoveel ruimte in de begroting zit dat we niet zo moeilijk hoeven te doen. Waarom zou die ruimte er nu niet meer inzitten? Bovendien moet het college dan nog maar eens aantonen dat het die ruimte werkelijk niet heeft. Dat is nog niet gebeurd, dus handhaven wij deze motie.

De motie van de Brabantse partij over het Spa en financieringsfonds ecologische investeringen zullen wij steunen. Wij vinden het een heel sympathieke motie en de gedeputeerde heeft zijn steun er al aan gegeven.

Dan is er nog een amendement over korting op de biodiversiteit. Ook wij hebben gisteren de brief van het MOLO gezien en die heeft voor ons de doorslag gegeven om het amendement van GroenLinks te steunen.

Ik geloof dat ik nu alles heb gehad.

De *voorzitter*: Er is zojuist nog een motie M9 ingediend. Ik stel voor die bij de stemverklaringen mee te nemen tenzij iemand nog een derde termijn wil. De motie is laat ingediend en ik kan mij voorstellen dat gelet op de tijd en de rest van de agenda, we het zo doen.

De heer *Arkes* (PvdA): Voorzitter! Ik sluit mij aan bij de opmerkingen van de heer Heijmans over de motie over DSM in Oss. Wij steunen de motie van harte; wij hadden haar graag mede ingediend. Wij hebben het ook geprobeerd maar door allerlei logistieke problemen is niet gelukt. Wij beschouwen de motie overigens ook daarom als onze motie en zullen haar steunen.

We hebben het ook gehad over het terugbrengen van de korting op het openbaar vervoer van 25 naar 15%. Gelet op de activiteiten die dan niet worden uitgevoerd en die wij toch zeer nuttig vinden gaan wij een motie op dat punt indienen. Deze motie is mede ondertekend door alle aanwezige partijen. Alleen D66 heeft de motie niet mede ondertekend maar ik schat in dat zij het zeker had gedaan als zij aanwezig was geweest. De motie houdt in dat gekoppeld aan de behandeling van de OV visie de bezuiniging in ieder geval tot dat moment van 25 naar 15 % wordt teruggebracht. GS wordt verzocht hiervoor het nodige budget vrij te maken.

Op het moment dat de gedeputeerde De Boer sprak over het infrafonds vond ik het wel jammer dat ik niet mocht interromperen. Ik had in de gaten dat anderen dat af en toe ook lastig vonden. Ik kan mij namelijk niet herinneren dat wij dat op 11 juni hebben vastgesteld. Ik herinner mij echt een andere interpretatie van onze besluitvorming en mijn fractie behoudt zich dan ook het recht voor het opnieuw aan de orde te stellen in het kader van de investeringsagenda en in het kader van de begroting.

Wij hebben gevraagd om een totaalbeeld op het gebied van handhaving en daar hebben we helaas geen antwoord op gekregen. Ik ga ervan uit dat dat toch komt want we moeten dat totale pakket van handhaving toch eens beoordelen in het licht van allerlei ontwikkelingen. Wij zullen de motie daarover zeker steunen.

Ik loop de moties nog even langs. Op de N65 komen we zo meteen nog terug. Wat de Diezebrug betreft kan ik me aansluiten bij het betoog van mevrouw Geeraedts. De motie over het spaar- en investeringsfonds ecologische verbindingen is een hartstikke goed idee en we gaan daar dus in mee. Wij denken echter dat dit vast opnieuw aan de orde komt bij de investeringsuitgaven want volgens mij is het een van de pijlers van die agenda. De motie zullen we steunen.

Op de motie van de SP wachten we de reactie van GS af want het benieuwt ons wat de consequenties zijn van de motie. Over welke verplichtingen hebben we het? Om welke partijen gaat het? Ik wil graag een inschatting van GS op dat punt horen.

Mevrouw *Slegers* (SP): Voorzitter! Natuurlijk is het wijs altijd eerst de consequenties te kennen voordat je een keuze maakt, maar in dit geval is het helemaal niet relevant. De verplichtingen zijn door de provincie al aangegaan in de verschillende bestuursakkoorden. Die moeten gewoon worden nagekomen en dat willen we borgen door middel van deze motie.

De heer *Arkes* (PvdA): ik wacht het antwoord van de gedeputeerde af in die zin dat ik wil horen of dat ook zijn inschatting is.

Het amendement zullen we niet steunen omdat de argumentatie van de gedeputeerde ons heeft overtuigd, namelijk dat het een gemeentelijke taak is waarvan we eerder hebben gezegd dat we het niet over gaan doen.

De heer *Martens* (GroenLinks): ik vind het betreuenswaardig dat u het amendement niet gaat steunen. Juist biodiversiteit is ook voor de PvdA een heel belangrijk punt. In de MOLO Task Force zitten ook heel veel PvdA'ers die er hard aan trekken. Dan wilt u ze droog zetten door geen middelen meer te geven!

De heer *Arkes* (PvdA): Ik vind dat de biodiversiteit niet alleen een zaak van de provincies is maar van alle overheden en van een hele hoop meer. Op het moment dat wij een verantwoordelijkheid van de gemeenten overnemen – dat is het argument van

gedeputeerde Hoes – zijn we juist verkeerd bezig. Houdt nu ook de gemeenten bij de les zodat het niet alleen ons probleem wordt maar ook hun probleem

De *voorzitter*: door de leden mw. Gounou, mw. Paulides-Ruitenbergh, mw. Geeraedts, Erciyas, Martens, Vreugdenhil, mw. Jetten en mw. Verstappen wordt de volgende motie voorgesteld.

"Provinciale Staten van Noord-Brabant in vergadering bijeen op 9 juli 2010, behandelend de Voorjaarsnota 30/10, constaterende dat:

- *het budget voor het openbaar vervoer vanaf 2012 tot 2015 structureel met 25% per jaar wordt gekort;*
- *er geen financiering en ondersteuning van gemeentelijk beleid en/of lokale projecten ter bevordering van het openbaar vervoer meer mogelijk is;*
- *door de bezuinigingen in de BDU al minder in het openbaar vervoer geïnvesteerd kan worden;*
- *de SWOT-analyse uit de 'Agenda van Brabant' aangeeft dat de kwaliteit van het openbaar vervoer achterblijft en de interne bereikbaarheid van steden onder druk staat,*

overwegende dat:

- *het openbaar vervoer een kerntaak is en blijft van de provincie;*
- *Visie OV als ambities heeft een snel, sociaal en schoon openbaar vervoer;*
- *er op korte termijn een nieuwe Visie OV zal worden vastgesteld;*
- *toenemende congestie en achterblijvende kwaliteit van het openbaar vervoer één van de bedreigingen is voor het vestiging- en leefklimaat in Brabant;*
- *het Reizigersoverleg Brabant waarschuwt voor de bezuiniging van 25% binnen het openbaar vervoer die het robuuste OV netwerk kunnen aantasten,*

Besluiten dat:

- *de voorgestelde bezuinigingen in het openbaar vervoer vooralsnog, tot de definitieve behandeling OV-visie, terug te brengen van 25% naar 15%;*
- *GS het benodigde budget hiervoor vrij te maken, en gaan over tot de orde van de dag."*

De *voorzitter*: Deze motie maakt onderdeel uit van de beraadslaging. Zij krijgt nummer M10.

De heer *Martens* (GroenLinks): Voorzitter! Ik heb nog een viertal punten waaraan ik in tweede termijn aandacht wil geven. Het eerste is de motorrijtuigenbelasting. GroenLinks is er een duidelijk voorstander van opnieuw te indexeren. Dat mag ook worden gezien als een preprioriteit voor het nieuwe bestuursakkoord, of we er nu wel of niet in komen te zitten.

Verder vinden we het heel belangrijk dat bestuursakkoorden die we als provincie hebben getekend gewoon worden nagekomen. We hebben daarom samen met de SP die motie opgesteld. Of het nu vandaag is of bij de agenda van Brabant, we moeten afspraken die in de bestuursakkoorden staan als provincie nakomen.

De doelstelling van ons amendement over de biodiversiteit is duidelijk: de Task Force Biodiversiteit goed aan het werk houden. Ze hebben goed werk verricht en ze hebben in hun brief duidelijk met argumenten aangegeven waarom zij hun werk moeten voortzetten. Dat is de strekking van het amendement.

Mijn laatste puntje betreft de "fiets in versnelling". Als metaforen worden gebruikt komt het antwoord misschien niet duidelijk over. Ik beschouw als een toezegging van de gedeputeerde dat er voldoende geld beschikbaar is voor een goed uitvoeringsprogramma zoals we bij de kaderstelling hebben afgesproken met de "fiets in versnelling".

Met de andere moties zullen we instemmen.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Voorzitter! Ik denk dat het vandaag toch een heel mooie dag is met deze Voorjaarsnota. We gaan als provincie op een aantal punten de goede kant op, deels ook afgedwongen door de Staten. Allereerst moet ik een compliment maken richting Brabantse partij die de heer Hoes uiteindelijk helemaal over de streep heeft getrokken. Het spaarfonds gaat er werkelijk komen en daar hoort een beleid bij. Het is uiteindelijk geregeld en de gedeputeerde gaat er hard mee aan de slag.

Verder zijn er een aantal zaken die wij als Staten heel belangrijk vinden en die nu werkelijk prioriteit krijgen. Ik noem de voortgang met de IDOP's, de EVZ en de EHS.

Nu wil ik toch nog even ingaan op de opmerking

die de heer Coonen maakte over de biodiversiteit. In het voorstel is het ook een bezuinigingsoperatie. We moeten nu beslissen over €33 miljoen aan bezuinigingen. Het is daarom wel van belang juist die punten ook te bespreken en concreet te maken wat we daarmee moeten doen in deze periode. Het is ook van belang dat we dat doen in het licht van de agenda van Brabant. In de discussie die we in de commissie hebben gehad, hebben we nadrukkelijk ook bekeken wat de meerwaarde is van de MOLO voor de provinciale taakstelling tot het creëren van draagvlak voor de biodiversiteit. We hebben dat bekeken en ook aan de sprekers gevraagd wat de meerwaarde is. Dat is een duidelijk naar voren gekomen. Taak en werkzaamheden van MOLO leveren daarmee een bijdrage aan onze taakstelling voor de Agenda van Brabant. Ik vind het dan heel legitiem dat, nu in deze Staten de bezuinigingen voor ons liggen, niet te scoren op onderdelen maar een heel belangrijk signaal af te geven om het draagvlak voor het provinciaal beleid overeind te houden. Ik ben dan ook blij met de meerderheid die zich daarvoor aftekent en het niet alleen in de commissie uitsprekt maar ook boter bij de vis doet en het overeind wil houden.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Voorzitter! U hoorde het net van de gedeputeerde, het gaat niet goed met de biodiversiteit in Brabant. U hoorde ook van de gedeputeerde dat er programma's zijn, zoals het meerjarenprogramma soortenbeleid, waar – nu citeer ik gedeputeerde Hoes – elke euro die erin wordt gestopt een concreet positief effect heeft. Die programma's willen wij vrijwaren van bezuiniging. Voor ons is het second best. Wij zouden graag op het hele terrein van biodiversiteit geen bezuinigingen willen zien en ook bijvoorbeeld de Task Force Biodiversiteit handhaven. Daar zitten belangrijke zaken in die moeten gebeuren, zoals groene daken maar die ook door gemeentes kunnen worden opgepakt. Daar ben ik het mee eens. Op een aantal zaken echter die een direct positief effect hebben op de biodiversiteit, zoals het soortenbeleid, mag niet worden bezuinigd. Wij dienen daarom een motie in waarin wij vragen om voor een aantal programma's uit het natuur en

landschapsoffensief zoals het meerjarenprogramma soorten beleid, dus de leefgebied benadering waar gedeputeerde Hoes steeds heel positief over is geweest en dat ook een bewezen effect heeft op de biodiversiteit, onverminderd middelen te blijven inzetten.

De *voorzitter*: Door de leden mw. Verstappen en mw. Jetten wordt de volgende motie voorgesteld.

"Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering bijeen op 9 juli 2010, constaterende dat:

- *een aantal programma's uit het Natuur- en Landschapsoffensief, zoals bijvoorbeeld het meerjarenprogramma soortenbeleid (de leefgebiedenbenadering), een bewezen positief effect hebben op biodiversiteit;*
- *overwegende dat dergelijke succesvolle programma's cruciaal zijn voor het bevorderen van de biodiversiteit,*

verzoeken het college van Gedeputeerde Staten:

- *onverminderd middelen in te blijven zetten op onderdelen van het Natuur- en Landschapsoffensief die een bewezen positief effect hebben op biodiversiteit,*
- en gaan over tot de orde van de dag."*

De *voorzitter*: Deze motie maakt onderdeel uit van de beraadslaging. Zij krijgt nummer M11.

Mevrouw *Jetten* (Brabantse Partij): Voorzitter! Allereerst wil ik ingaan op het amendement over de biodiversiteit. We hebben de biodiversiteit hoog in het vaandel staan en wij zullen haar dan ook steunen. We hebben haar alleen niet mede ondertekend omdat wij vinden dat hier ook best 15% af kan, niet omdat we menen dat ze best met 15% minder toe kunnen – we zouden ze liever 15% meer geven – maar omdat we allemaal moeten inleveren.

Natuurlijk steunen we de motie over MSD Oss.

Andere moties die we mede hebben ingediend blijven ook onze steun houden.

Ook de verordening stikstof en Natura 2000 hebben onze steun.

Dan kom ik bij mijn eigen motie. Ik heb het CDA er nog niet over gehoord maar voor de rest dank ik de Staten voor hun steun. Ik hoop dat in de toekomst debatjes zoals we daarstraks hadden

tussen gedeputeerde Hoes en andere partijen over zaken die wel of niet geregeld moeten worden, dan niet meer nodig zijn omdat er een fonds is waardoor je weet waar je aan toe bent. De criteria zijn helder, de afspraken zijn helder en er is gewoon geld.

De heer *Essed* (GS;CDA): Voorzitter! Ik kan heel kort zijn. Ik heb nog een specifieke reactie richting mevrouw Geeraedts. Ik vind het heel mooi dat mijn inbreng is opgevat zoals u die interpreteert. Mijn boodschap is duidelijk geweest: de financiële situatie is niet meer zoals die is geweest. Ik heb ook het woord uitnodiging gebruikt. Ik heb u uitgenodigd richting aan te geven waarbinnen we zouden moeten zoeken, niet meer en niet minder. Die uitnodiging staat wat ons betreft nog steeds.

De heer *Hoes* (GS;VVD): Voorzitter! Ik liep intussen even te shoppen om te kijken wie van het college antwoord zou kunnen geven op de OV motie, want mevrouw Jacobs onder wie het zou vallen is naar de diploma-uitreiking van haar zoon en de heer De Boer is nog niet helemaal ingewerkt in dit thema. Voor het geval we niemand kunnen vinden kan ik in ieder geval alvast aangeven dat de motie een enorm gat in de begroting zal slaan. Ik kan het bedrag niet overzien maar misschien weet collega Essed het. Het zijn keuzes en daar gaat het vandaag over.

Dat geldt ook voor de moties op het terrein van ecologie en voor het amendement. Over het amendement van de biodiversiteit is breed gesproken. De opvatting van het college is helder zoals de heer Coonen het ook verwoordde. Helderder dan daarstraks kan ik het niet zeggen. Ik blijf dus bij dat standpunt.

Over de motie over stikstof nog het volgende. Het college heeft er duidelijk een keuze gemaakt. We hebben het daarstraks al even gehad over vertrouwen en wantrouwen. Er zit ook een evaluatiemoment in de verordening en dat zou het moment kunnen zijn waarop je gaat intensiveren. Ik heb natuurlijk weleens gezegd dat er lucht in de begroting zat maar daar moet u mij niet te pas en te onpas mee lastigvallen. Dat was overigens nog voordat we die €75 miljoen gingen bezuinigen.

Overigens blijf ik het wel zeggen want er is altijd wel iets te vinden. Maar volgens mij wordt vandaag het lijstje wel enorm opgevoerd. Als ik dan zie wat er in verband met die motie over de stikstof voor 2011 en 2012 en ongetwijfeld voor volgende jaren nodig is, plus alle andere claims die er vandaag neergelegd zijn, moet ik zeggen dat dit een enorme lijst is.

De heer *Coonen* (CDA): Voorzitter! Dit is het antwoord van de bestuurder met de slimme boekhouder. Alle bedrijven hebben die. De bestuurder gaat dan naar die slimme boekhouder en die lost het weer even op. Als hij dat vaak doet wordt hij de knecht van de boekhouder. Als hij zelf zegt dat hij die deskundige is, dan komt zijn kop op het hakblok tenzij hij zo snel carrière maakt dat hij reeds weg is voordat de bijl valt.

De heer *Hoes* (GS;VVD): Ik zit hier al 19 jaar. Dan moet u mij toch even uitleggen wat u bedoelt want dit kan ik niet volgen.

De heer *Coonen* (CDA): U blijft dus zeggen dat er lucht in zit. Dat ben ik met u eens. Alle grote bedrijven hebben dat. Alleen, hoe gaat u daarmee om als bestuurder. Je kunt gebruikmaken van de slimigheden in de boekhouding door te hergroeperen, nog eens wat te ordenen en wat met termijnen te schuiven en dan lijkt je een probleem op te lossen. Dat kunt u wel eens een keer doen en dan krijgt u ook mijn steun, maar als dat onderdeel wordt van het systeem van besturen en dat gaf u net aan.....

De heer *Hoes* (GS;VVD): Nee, dat gaf ik niet aan. Wij zijn het volgens mij met elkaar eens, mijnheer Coonen. Blijf overal je claims neerleggen. Het houdt een keer op.

De heer *Coonen* (CDA): Dan zijn we het met elkaar eens en dan vertellen we gezamenlijk die boodschap aan de collega's hier.

De heer *Hoes* (GS;VVD): mijn laatste opmerking gaat over motie M9 van de SP, GroenLinks, de Partij voor de Dieren, de Brabantse Partij en de

ChristenUnie. In die motie wordt uitgesproken dat de provinciale verplichtingen zoals vastgelegd in de betreffende bestuursakkoorden, nagekomen moeten worden. Nu kan ik heel formeel worden en precies vragen om welke bestuursakkoorden het gaat maar dat is volgens mij niet de bedoeling van de motie. Het gaat om de intentie in dit stuk die betrekking heeft op alle afspraken, in welke vorm ook, over die drie natuurgebieden. Die moeten we nakomen en dat is zeker de intentie van het college. Collega Van Heugten is over de Kleine Beerze in overleg met de partijen in het veld om te kijken, hoe we met elkaar tot nieuwe arrangementen kunnen komen. Bij het Groene Woud loopt het ook evenals bij de Maashorst. Daar heb ik daarstraks al uitleg over gegeven. Ik beschouw deze motie dan ook als ondersteuning van dat beleid. Ik moet er wel meteen bij zeggen dat mochten wij tegen problemen aanlopen en we iets niet waar kunnen maken, dan komen we er wel gewoon bij de Staten terug.

De heer *De Boer* (GS;VVD): Voorzitter! Nog een korte opmerking over de Diezebrug. Ik kan mij de teleurstelling van mevrouw Geeraedts wel voorstellen. Is het college dan niet bereid het belang van Brabant hoog in het vaandel te houden? Dat doen wij en dat doe ik ook met heel veel plezier. We kijken waar we Brabant vooruit kunnen helpen om het in iedere geval een hele mooie, leefbare en bereikbare provincie te laten zijn. Ik heb alleen geprobeerd aan te geven dat we met elkaar moeten kijken hoe we de centen verdelen. In mijn optiek is er een mogelijkheid dat te doen volgens zoals ik daarstraks heb aangegeven de metafoor van de tweetrapsraket. Dat ben ik druk aan het onderzoeken. Ik heb ook een afspraak gemaakt met de betrokken wethouder van Den Bosch.

Wat het kostenelement betreft heeft u bijna een punt, ware het niet dat ProRail er €12,5 miljoen in steekt om te zorgen dat ze de komende jaren gevrijwaard zijn van nieuw onderhoud. Ze laten die stalen brug even liggen. Als ze hadden gevonden dat die stalen brug ook aan vervanging toe was hadden zij dat gegarandeerd gedaan. Zij vinden dat die brug nog een langere levensduur

heeft. Als wij hier, in Brabant vinden dat er €4,5 miljoen extra ingestoken moet worden dan betekent dat dat wij daarmee het Rijk financieren. Dat is de afweging tussen aan de ene kant dat geld daarin stoppen en aan de andere kant dat geld op een andere manier voor de bereikbaarheid van Brabant inzetten en daar moeten we elkaar vandaag in vinden.

Mevrouw *Tsoutsanis-van der Koogh* (VVD): U vergeet volgens mij nog een argument van ProRail. Zoals wij het hebben begrepen ziet ProRail juist door die modernisering mogelijkheden om in de toekomst een vijfde spoor naar den Bosch en Utrecht aan te leggen. U weet dat dat voor Brabant wel eens buitengewoon belangrijk en essentieel kan zijn. Dat is een heel zwaar argument dat meeweegt om nu te stoppen met het onderhoud.

De heer *De Boer* (GS;VVD): Ik ken het argument en natuurlijk heeft mevrouw Tsoutsanis daarin een punt, ware het niet dat je nu met elkaar die bereikbaarheid optimaal kunt maken. Maar dan ligt er ook die vraag waar ik het met mevrouw Geeraedts over had. Willen we nu investeren in dat punt dat u terecht stelt, terwijl echter ProRail niet de bereidheid heeft dat geld daarvoor vrij te maken. Ik heb er indringend met hen over gesproken.

De *voorzitter*: Wie gaat de OV-motie behandelen?

De heer *Hoes* (GS;VVD): Ik word op zo'n dag vanzelf een manusje van alles, voorzitter. Het bedrag was bij de Staten al bekend, zo'n vier tot viereenhalf ton per jaar. Ik heb gevraagd wanneer dat in zou gaan en dat is vanaf 2012. Voor die tijd wordt de nieuwe OV-visie al besproken, eind van dit jaar. Ik vraag mij dan ook even af, waarom die motie nu wordt ingediend, laat staan aangenomen. U begrijpt dus dat wij haar ontraden. Mijn tweede opmerking hierbij is dat zij ook in strijd is met de lijn die wij hier hebben afgesproken, namelijk dat als grote bedragen van het rijk worden binnengehaald met de BDU-gelden, je dan tot andere kortingspercentages moet komen.

De *voorzitter*: Ik stel vast dat er geen behoefte is aan een derde termijn. Dan gaan we nu over tot de stemmingen.

In stemming komt amendement A1.

De heer *Coonen* (CDA): Tegen.

De heer *Heijmans* (SP): Voor.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Voor.

De heer *Arkes* (PvdA): Tegen.

De heer *Martens* (GroenLinks): Voor.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Voor.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Voor.

Mevrouw *Jetten* (Brabantse Partij): Voor.

De *voorzitter*: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, de VVD, GroenLinks, de ChristenUnie-SGP, de PvdD en de Brabantse Partij voor dit amendement hebben gestemd en die van de fracties van het CDA en de PvdA ertegen, zodat het is aangenomen.

In stemming komt het gewijzigde voorstel inzake de Voorjaarsnota.

De heer *Coonen* (CDA): Voor.

De heer *Heijmans* (SP): Voorzitter! Er worden een aantal principiële keuzes gemaakt ten aanzien van de komende begroting, keuzes die niet die van de SP zijn. Alhoewel wij blij zijn dat er waarschijnlijk via moties nog een aantal verbeteringen zullen worden aangebracht, stemmen wij toch tegen de Voorjaarsnota.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Voor.

De heer *Arkes* (PvdA): Voor.

De heer *Martens* (GroenLinks): Voorzitter! We zijn

tegen, met name wat betreft het infrastructuurfonds van €50 miljoen en de beperking van het geld voor de EHS tot €30 miljoen extra.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Voor. Wij stemmen wel in maar wij vinden de horizonruimte zoals die nu vier jaar lang op €50 miljoen wordt gesteld, geen hard criterium en daar zit misschien meteen een oplossing voor het college in.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Tegen. Wij vinden de bezuinigingen op biodiversiteit, de uitgaven aan intensieve veehouderij en het te weinig geld aan openbaar vervoer besteden doorslaggevend.

Mevrouw *Jetten* (Brabantse Partij): Voor.

De *voorzitter*: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van het CDA, de VVD, de ChristenUnie-SGP en de Brabantse Partij voor dit voorstel hebben gestemd en die van de fracties van de SP, GroenLinks en de PvdD ertegen, zodat het is aangenomen.

In stemming komt motie M4.

De heer *Coonen* (CDA): Voor.

De heer *Heijmans* (SP): Voor.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Voor.

De heer *Arkes* (PvdA): Voor.

De heer *Martens* (GroenLinks): Voor.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Voor.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Voor.

Mevrouw *Jetten* (Brabantse Partij): Voor.

De *voorzitter*: Ik constateer dat de aanwezige leden van alle fracties voor deze motie hebben gestemd, zodat deze unaniem is aangenomen.

Wij zullen ervoor zorgen dat de mensen in Oss te weten komen dat wij ook vandaag aan hen hebben

gedacht.

In stemming komt motie M5.

De heer *Coonen* (CDA): Voor.

De heer *Heijmans* (SP): Voor.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Voor.

De heer *Arkes* (PvdA): Voor.

De heer *Martens* (GroenLinks): Voor.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Voor.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Voor.

Mevrouw *Jetten* (Brabantse Partij): Voor.

De *voorzitter*: Ik constateer dat de aanwezige leden van alle fracties voor deze motie hebben gestemd, zodat zij is aangenomen.

In stemming komt motie M6.

Mevrouw *Aarts-van de Loo* (CDA): Tegen. De ervaring tot nu toe met dit punt kunnen ertoe leiden te besluiten tot intensievere controle, maar wij prefereren toch de eigen verantwoordelijkheid van de ondernemer en vertrouwen daarop conform hetgeen GS aangaven. Wij staan open voor een evaluatie van het handhavingsbeleid zoals door de PvdA werd aangegeven.

De heer *Heijmans* (SP): Voor.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Voor.

De heer *Arkes* (PvdA): Voor.

De heer *Martens* (GroenLinks): Voor.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Voor.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Wij vinden 100% handhaving werkelijk absurd maar als we toch

deze heilloze weg op willen gaan dan zullen we inderdaad honderd procent moeten handhaven en daarom: voor.

Mevrouw *Jetten* (Brabantse Partij): Voor.

De *voorzitter*: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, de VVD, de PvdA, GroenLinks, de ChristenUnie-SGP, de PvdD en de Brabantse Partij voor deze motie hebben gestemd en die van de fractie van het CDA ertegen, zodat zij is aangenomen.

In stemming komt motie M7.

De heer *Coonen* (CDA): Wij halen onze handtekening onder deze motie vandaan omdat wij na het antwoord van de gedeputeerde menen dat deze motie voortijdig is en wij er vertrouwen in hebben dat hij in goed overleg tot een gepaste oplossing zal komen. Wij stemmen daarom tegen de motie.

De heer *Heijmans* (SP): Onze handtekening staat eronder en blijft eronder staan. Als ik er een tweede onder kon zetten, deed ik dat. Voor.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Voor.

De heer *Arkes* (PvdA): Voor.

De heer *Martens* (GroenLinks): Voor.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Voor.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Voor.

Mevrouw *Jetten* (Brabantse Partij): Voor.

De *voorzitter*: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, de VVD, de PvdA, GroenLinks, de ChristenUnie-SGP, de PvdD en de Brabantse Partij voor deze motie hebben gestemd en die van de fractie van het CDA ertegen, zodat zij is aangenomen.

In stemming komt motie M8.

De heer *Coonen* (CDA): Wij achten de motie na het antwoord van de gedeputeerde overbodig. Wij hebben eerder aangegeven dat wij beschikbaar zijn om naar de structuur van fondsen te kijken en daarbij ook de stukken van de rekenkamer te betrekken over de wijze waarop we met dit soort van zaken omgaan. We zijn beschikbaar voor het overleg maar we zijn thans tegen de motie.

De heer *Heijmans* (SP): Voor.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Voor.

De heer *Arkes* (PvdA): Voor.

De heer *Martens* (GroenLinks): Voor.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Voor.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Voor.

Mevrouw *Jetten* (Brabantse Partij): Voor.

De *voorzitter*: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, de VVD, de PvdA, GroenLinks, de ChristenUnie-SGP, de PvdD en de Brabantse Partij voor deze motie hebben gestemd en die van de fractie van het CDA ertegen, zodat zij is aangenomen.

In stemming komt motie M9.

De heer *Coonen* (CDA): Wij achten de motie overbodig omdat daarin wordt aangegeven dat verplichtingen zijn aangegaan. Wij gaan ervan uit dat verplichtingen altijd worden nagekomen. Daarmee is deze motie overbodig geworden. Wij zijn dus tegen.

De heer *Heijmans* (SP): Voor.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Ik begrijp uit het antwoord van de gedeputeerde dat deze motie overbodig is en daarom zijn we tegen.

De heer *Arkes* (PvdA): Voor.

De heer *Martens* (GroenLinks): Voor.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Voor.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Voor.

Mevrouw *Jetten* (Brabantse Partij): Voor.

De *voorzitter*: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, de PvdA, GroenLinks, de ChristenUnie-SGP, de PvdD en de Brabantse Partij voor deze motie hebben gestemd en die van het CDA en de VVD ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt motie M10.

De heer *Coonen* (CDA): Het is op zich voor ons een lastige motie om ervoor te zijn, maar wij handhaven onze steun ervoor. De argumentatie dat het pas relevant wordt in de volgende periode had ons kunnen overtuigen, maar tegelijkertijd willen wij het college het signaal afgeven dat wij met de PvdA en overigens ook met andere fracties het belang van openbaar vervoer onderkennen. In die zin heeft de motie voor ons vooral betekenis.

De heer *Heijmans* (SP): Voor.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Voor.

De heer *Arkes* (PvdA): Voor.

De heer *Martens* (GroenLinks): Voor.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Voor.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Voor.

Mevrouw *Jetten* (Brabantse Partij): Voor.

De *voorzitter*: Ik constateer dat de aanwezige leden van alle fracties voor deze motie hebben gestemd zodat zij is aangenomen.

In stemming komt motie M11.

De heer *Coonen* (CDA): Tegen.

De heer *Heijmans* (SP): Voor.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Tegen.

De heer *Arkes* (PvdA): Tegen.

De heer *Martens* (GroenLinks): Voor.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Voor.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Voor.

Mevrouw *Jetten* (Brabantse Partij): Voor.

De *voorzitter*: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van het CDA, de VVD en de PvdA tegen deze motie hebben gestemd en die van GroenLinks, de ChristenUnie-SGP, de PvdD en de Brabantse Partij ervoor zodat zij is verworpen.

Nummer 40/10

Verordening Stikstof

Mevrouw *Aarts-van de Loo* (CDA): Voorzitter! We mogen dit rustig een ingewikkeld dossier noemen. Het gaat om het beperken van de stikstofuitstoot van de veehouderij zodat de natuurherstel kan plaatsvinden bij stikstofgevoelige natuur, de zogenaamde Natura 2000 gebieden. Het is een grote prestatie dat er voor deze verordening zo'n breed draagvlak bestaat. Wij begrijpen dat een dergelijk compromis tussen al deze partijen, provincies, ministeries, gemeentes, natuur- en milieuorganisaties en landbouworganisaties, niet altijd leidt tot honderd procent tevredenheid over het resultaat. Dat mag. De CDA-fractie wil hierbij aangeven dat we erg tevreden zijn over het resultaat en wij sluiten ons aan bij het advies van POC (Provinciale Omgevingscommissie). Uitvoering van deze verordening leidt tot een daling van stikstofemissies door de landbouw en daardoor tot natuurherstel. En toch blijft er ruimte voor agrarische bedrijfsontwikkeling. Een balans tussen ecologie en economie vinden is altijd erg lastig.

Het is gestart met het streven in de Peelgebieden te komen tot een halvering van de stikstofdepositie in 2027 en is verbreed naar een Brabantbrede aanpak middels deze verordening.

Het instrument waarvoor is gekozen is voor ons nog wel een punt van discussie geweest, namelijk de depositiebank. Wij zijn in het algemeen geen voorstander van provinciale rechtensystemen en dergelijke. De kans is daarbij levensgroot aanwezig dat het middel het doel voorbij schiet. Wij gaan echter akkoord met de depositiebank. Voor ons heeft het grote draagvlak voor dit systeem de doorslag gegeven. Ook sterk van belang is dat er geen rechten ontstaan die waarde krijgen. Wij zien altijd liever investeringen in duurzame systemen dan in gebakken lucht als rechten.

In de stukken staat dat u de depositiebank gaat vullen vanuit het bestand veehouderijbedrijven. U weet dat dit staat of valt met de kwaliteit van de gegevens die de gemeenten aanleveren. Ik heb hier wel mijn twijfels over. Hoe gaat de gedeputeerde ervoor zorgen dat de input van de depositiebank klopt?

Zojuist hebben we al een hele discussie gehad over al of niet 100% handhaven. Wij gaan steeds uit van de eigen verantwoordelijkheid van de ondernemer. Wij vinden wel dat er goed en effectief gecontroleerd moet worden, het liefst elektronisch, online of via een internetsysteem. Zolang dat geen realiteit is willen wij de suggestie van de ChristenUnie in de commissie voor een administratief controlesysteem ondersteunen.

Bij een controle hoort ook sanctionering. Van ons mag daar wel een tandje bij. Overtreders moeten hard worden aangepakt en dit mag ook publiek worden gemaakt. Dit moet een zodanige voorbeeldfunctie hebben dat anderen het niet in hun hoofd halen hun zaakjes niet in orde te hebben. Onaangekondigde controles en harde sancties, dan is een 100% controle voor ons overbodig en daarmee de vele euro's die hiermee gepaard gaan. Bij de evaluatie over een jaar kunnen we dan een nieuwe overweging maken.

Mevrouw *Slegers* (SP): Voorzitter! De maatregelen in deze verordening betreffen eisen aan stalsystemen en meldingsplicht voor nieuwe

stallen, saldering van stikstofdeposities en een depositiebank waarin de stikstofdeposities worden berekend voor de saldering ervan. Het is een stap in de richting van het terugdringen van schadelijke ammoniakemissie en stikstofdepositie in Brabant. Helaas, zo concludeert niet alleen de SP maar ook expertorganisaties, gaan deze maatregelen lang niet ver genoeg en zijn dus niet effectief genoeg om de schade aan natuur en milieu van die stikstofdeposities afdoende te beperken. Dat de compartimentering terugkeert is een goed ding maar het compartiment is zo groot dat er in bepaalde gebieden toch een te grote concentratie van dieren is en dus stikstofdepositie kan optreden, met de daaruit voort vloeiende schade voor de natuur. Daarnaast maakt de verordening het mogelijk om, met de met verbeterde technieken behaalde emissiewinsten, meer dieren te gaan houden. Bovendien zullen alleen emissiereducerende technieken in stalsystemen niet voldoende zijn. Dat hebben we hier al heel vaak betoogd.

Ik citeer: GS hebben hoge verwachtingen van elektronische monitoring van luchtwassers. Wanneer stoppen GS ermee zich vast te klampen aan wat deskundigen al lang hebben afgedaan als volstrekt niet afdoende technische maatregelen om de beoogde vermindering van die stikstofdepositie te behalen? De opdracht aan de commissie van deskundigen die GS in het leven willen roepen om hen van advies te dienen over die emissiereducerende staltechnieken, zou idealiter dan ook moeten worden verbreed met het zoeken naar economische en ecologische levensvatbare alternatieven voor de intensieve veehouderij. In een ander verband gaat dat nu ook eindelijk gebeuren maar het had natuurlijk al jaren eerder moeten: nadenken over mogelijkheden voor extensieve veehouderij, biologische veehouderij en simpelweg minder dieren.

Nog een probleem bij deze vordering is dat in gebieden met weinig veehouderijen saldering niet verplicht is waardoor groei van bedrijven mogelijk is. Daardoor komen er meer dieren bij en zullen meer emissie en depositie plaatsvinden. Deze verordening kijkt alleen naar bedrijven apart en niet naar het cumulatieve effect. Dat is geen emissie maar een omissie. Het is ook de illustratie

van een bewuste blikvernaauwing.

De controleerbaarheid door derden wordt met deze verordening erg lastig. De provincie heeft bijna alles in eigen hand: de depositiebank, de saldering, de berekening van de depositie, de monitoring van het aantal dieren et cetera. Dat zou echt anders moeten. Het is het verhaal van de slager die zijn eigen vlees moet keuren.

In de Nota van Wijziging stellen GS dat de helft van de 1800 bedrijven die tussen december 2004 en nu uitgebreid zijn, een risico vormen voor Natura 2000 doelen. Van die 900 bedrijven willen GS 10% steekproefsgewijs laten controleren en de overige 900 bedrijven niet omdat zij een kleiner risico inhouden. Dat betekent dat maar 5% wordt gecontroleerd terwijl al deze bedrijven een risico vormen, zij het in verschillende mate. Daarmee is volgens de SP fractie het hele toezicht en daarmee de handhaving een wassen neus. Wij waren zo-even niet voor niets voor de motie over de aanpak van het toezicht, die een 100%'s controle biedt en dus iets meer bescherming maar wel binnen de grote beperkingen van deze verordening.

Afrondend, met deze ordening doe je er 17 jaar over om de stikstofdepositie alleen maar te halveren in plaats van die echt tot een minimum terug te dringen. Waarom zulke lage ambities? Ik kan niet anders dan constateren dat het GS vooral gaat om economische groei, om ontwikkeling van bedrijven. De milieudoelen zijn daar nog steeds ondergeschikt aan. Ik hecht eraan nog eens te onderstrepen dat daarmee weer voorbij wordt gegaan aan de bescherming van de rol van de provinciale overheid en de rol van de provincie als het behartiger van het collectieve belang. Dat belang is het behoud van de natuur en de biodiversiteit, het behoud van de ecosysteemdiensten van de natuur die de mens voedsel, drinkwater, hout en beschutting levert. Het is ook het belang van de verbondenheid die de mens voelt met de natuur en het is het intrinsieke belang en de waarde van het bestaansrecht van dieren en planten. Dat staat los van de waardering van wat ze voor mensen opbrengen. Deze belangen beschermen is niet alleen noodzakelijk voor onze overleving maar ook simpelweg een kwestie van beschaving. Deze belangen dien je niet met deze

stikstofverordening.

De heer *Van der Burgt* (VVD): Voorzitter! Deze verordening stikstof is in samenwerking met de maatschappelijke organisaties tot stand gekomen en dat vinden wij zeer juist. De verordening maakt het de landbouw mogelijk zich verder te ontwikkelen en te innoveren terwijl tevens veel milieuwinst wordt geboekt. De belangrijkste maatregel uit de verordening stikstof is de inzet van emissie reducerende maatregelen. Er is gekozen voor een depositiebank. We hopen dat deze opzet gaat slagen. Als dat niet het geval is dan dient de verordening hieraan te worden aangepast. Wij vinden als VVD-fractie sowieso dat de verordening jaarlijks moet worden geëvalueerd, niet alleen door de opstellers maar ook de Staten moeten jaarlijks inzicht kunnen krijgen in het functioneren van de verordening. Het saneren van de piekbelastingen is een belangrijke pijler onder het plan. We constateren dat hier weinig middelen voor zijn. De fractie maakt zich dan ook zorgen dat de verordening daardoor niet Raad van State proof is, met alle consequenties van dien. Deelt u die zorg? U moet het toch met ons eens zijn dat die inschatting belangrijk is voor het terugdringen van de piekbelasting.

De VVD-fractie maakt zich ook zorgen over de bestaande bedrijven. Het zijn in hoofdzaak familiebedrijven en die vallen in de categorieën c en d. Het gaat hier om melkveebedrijven waar nu nog geen goede oplossingen voor zijn om de depositie te laten dalen. Dit staat in schril contrast met de intensieve veehouderij die met technische maatregelen meer dieren kan gaan houden en tegelijkertijd de depositie omlaag kan brengen. Er moet daarom intensiever worden gezocht naar nieuwe technische oplossingen. Juridische onvolkomenheden mogen geen belemmering vormen voor technieken die nu al toepasbaar zijn en een directe resultaat opleveren. Ik ben het op dit punt in principe oneens met mevrouw Slegers. Het hoeft echt geen 17 jaar te duren want als je die piekbelasting aanpakt, zal de depositie veel sneller dalen dan zij aangeeft. Onze fractie was dan ook blij verrast met het rapport van LNV aan het begin van de week. Onze fractie hecht er dan ook

waarde aan dat GS met het ministerie van LNV het voorlopig programma aanpak stikstof uitwerken zodat er voor de bedrijven in de categorieën c en d perspectief komt.

Het maatschappelijk draagvlak voor deze verordening staat of valt met de naleving van de afspraken die worden gemaakt. Deze afspraken worden vastgelegd in de milieuvergunning, voor grote bedrijven is de provincie de vergunningverlener, voor andere bedrijven zijn dat de gemeenten. Die zijn tevens belast met de handhaving. Wij vinden dat de provincie goede afspraken moet maken met de gemeenten over de handhaving. Wie doet wat en wanneer. GS stellen dat optie 1 de beste waarborg is voor een goede naleving. De VVD wil een zo optimaal mogelijke handhaving want daarmee staat of valt deze verordening en wij pleiten dus voor optie 1, dit in tegenstelling tot GS die kiezen voor optie 4.

Er is enig meningsverschil over de piekbelasting voor bedrijven. Wij willen graag van het college horen om hoeveel bedrijven het in Brabant gaat die onder die piekbelasting vallen.

Mevrouw *Wijnands* (PvdA): Voorzitter! Door vorige sprekers is het al aangegeven, dat aan de stikstofverordening hard is gewerkt door een scala aan partijen. Het is in ieder geval een mooi proces van brede samenwerking geweest en alleen al daarom heeft deze verordening waarde.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Bent u ervan op de hoogte dat een van de maatschappelijke organisaties, BMF (Brabantse Milieufederatie), die betrokken was bij de totstandkoming van dit stuk, zich er nu zeer kritisch over uitlaat en dat degene die erbij betrokken was, namelijk de directeur, bij de BMF is vertrokken?

Mevrouw *Wijnands* (PvdA): Daarvan ben ik op de hoogte. Ik heb hun notities met een kritische kanttekening ook gelezen. In mijn verhaal kom ik op een aantal punten terug. Los daarvan, ik vind toch dat op het moment dat er een samenwerkingsovereenkomst ligt, we die in eerste instantie een kans moeten geven.

Mijn eerste opmerking gaat over de piekbelasting.

Ik kan mij deels aansluiten bij de bijdrage van de heer Van der Burgt van zo-even. Er ligt een provinciale verantwoordelijkheid om tot een oplossing te komen. Dat is zowel voor de veehouderij als voor de natuur van belang. Het gaat veelal om melkveebedrijven, vaak in of grenzend aan de EHS, die vooralsnog een tijdelijke natuurbeschermingsvergunning hebben gekregen. Deze tijdelijkheid leidt er toe dat die bedrijven niet kunnen uitbreiden en niet kunnen investeren. De enige die deze bedrijven kan uitkopen is de provincie. Daar ligt ook een zekere verantwoordelijkheid voor de provincie. In de commissie gaf de gedeputeerde aan dat deze groep een probleem vormt, dat er geen plan van aanpak is en er ook geen financiën voor zijn. Wij vragen GS, in de commissie te komen met een overzicht van deze problematiek. De heer Van der Burgt vroeg al om het aantal maar wij willen verdergaan en vragen waar de bedrijven liggen, welke acties tot nu toe zijn ondernomen en wat nog mogelijk is. Een ander punt waar we het al veelvuldig over hebben gehad, ook bij de Voorjaarsnota, is dat van de handhaving. De toetsingsaanpak is wat ons betreft niet afdoende. De brief die daarover door meerdere organisaties is geschreven, moeten we serieus nemen. Van de ZLTO (Zuidelijke Land en Tuinbouw Organisatie) tot aan de BMF is dit ook aangegeven.

Een belangrijke maatregel, waar deze verordening ook op steunt, betreft de luchtwassers. Ik sluit mij wat dit betreft aan bij mevrouw Slegers, onze steun krijgt het als de provincie ook gaat kijken naar andere alternatieven dan alleen deze luchtwassers en ook een meer duurzame oplossingen zodat natuur en veehouderij hun plek kunnen krijgen.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Vindt u het zoeken naar oplossingen voor deze problemen een taak van de provincie of is het gewoon een taak van de ondernemer zelf?

Mevrouw *Wijnands* (PvdA): Ik spreek nu de gedeputeerde aan omdat wij als Provinciale Staten een taak kunnen opnemen, maar het is zeker ook een taak van de ondernemers en van de belangenorganisaties. Ik denk dat we het prima

integraal kunnen oppakken. Uiteindelijk zijn wij een onderdeel dat er geld instopt en dat zich verantwoordelijk voelt voor de natuurontwikkeling. Wij kunnen ons er dus wel mee bemoeien, denk ik.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): U bent dus geen voorstander van het principe de vervuiler betaalt.

Mevrouw *Wijnands* (PvdA): Het gaat niet alleen om het belang van de veehouder maar om het belang van heel Brabant en van de natuur. Ik kan me voorstellen dat we als organisatie, als provincie, wel dergelijke onze rol daarin nemen.

Hierbij kan ik mij ook aansluiten bij de opmerking van de SP; die had het rekensommetje ook gemaakt. In de bijlage wordt voorgesteld bij 10% van de bedrijven een steekproef te doen naar het luchtwassergebruik. Het is echter maar 5% want sowieso wordt de helft van de bedrijven al geschrapt als zijnde minder risicovol waarbij niet echt wordt uitgelegd wat er dan minder risicovol is. Waar die scheidslijn precies ligt is voor ons niet duidelijk. Wij gaan dus uit van 5% steekproeven en dat vinden we erg weinig. Kunt u ook aangeven waarom u dat percentage heeft gekozen? Waarom is dat afdoende voor een steekproef? Daarnaast wordt er ook door gemeenten gecontroleerd op basis van milieuvergunningen. Is daar contact over geweest, wordt er samengewerkt met gemeenten, nemen we de resultaten van de gemeente ook mee in de steekproef? Daarnaast gaat de provincie over de controle op de uitbreiding van de bedrijven, de optie één en de optie vier variant. Wij kiezen voor optie 1. Wij controleren op de uitbreiding als er een melding komt. Uit de aanpak van het toezicht blijkt niet wat wij doen met illegale uitbreidingen. Hoe komen we daar dan achter? Nu krijgen we een melding en dan gaan we kijken hoe die uitbreiding loopt. Ik zou graag horen of de provincie een plan heeft in verband met illegale uitbreidingen.

Resumerend kan ik zeggen dat wij vooralsnog akkoord gaan met deze verordening. We zijn er wel kritisch over en we willen het scherp blijven volgen. We vinden alleen wel meer geld en steun voor de handhaving in verband met luchtwassers

en bedrijfsuitbreiding.

De heer *Martens* (GroenLinks): Voorzitter! Laat ik meteen met onze eindconclusie beginnen: de GroenLinks-fractie kan niet instemmen met de voorliggende verordening. De belangrijkste reden daarvoor is de balans die in deze verordening is opgenomen. Dat is de balans tussen economische ontwikkelingen en de depositie op natuurdoelen. Het wordt slechts teruggebracht naar 1800 mol en dat zelfs pas over 18 jaar terwijl de natuurdoelstellingen slechts 400 mol kunnen hebben. Dat is geen balans waar wij als GroenLinks achter kunnen staan en wij hebben samen met de Partij voor de Dieren een motie gemaakt die straks zal worden ingediend. Bovendien, met deze verordening wordt weer gekozen voor oplossingen aan de staart van het varken en wordt niet voorkomen dat de ammoniak ontstaat. Wij hebben er niet voldoende vertrouwen in dat met luchtwassers het probleem kan worden opgelost.

Ik heb nog een paar andere technische punten waarom wij menen dat deze verordening niet goed in elkaar zit. Andere partijen hebben de handhaving al genoemd; die is zo even bij de Voorjaarsnota ook al aan de orde geweest. De handhaving moet duidelijk strikt en 100% zijn. Wij staan dus geheel achter optie 1.

Vervolgens is er het punt van het saneren van piekbelastingen. Het POC geeft dat ook duidelijk aan en als het POC iets aangeeft mag dat wat ons betreft toch ook waarde hebben. Ik hoorde de vraag stellen, ik weet niet meer door wie, of het op deze manier wel Raad van State proof is. Als er inderdaad niet voldoende financiële middelen zijn hebben we toch een probleem want dan valt alles als een kaartenhuis in elkaar.

Mijn voorlaatste punt betreft het gebied dat onder de depositiebank valt. Het is een heel groot gebied waarin gesaldeerd kan worden. Wat ons betreft moet dat gebied veel kleiner zijn en moet het echt beperkt worden tot het Natura 2000 gebied an sich met een kleine schil eromheen. Nu wordt een veel groter gebied gesaldeerd en kan het voorkomen dat aan de rand van een natuurgebied toch een bedrijf komt dat weliswaar met luchtwassers en veel andere technische maat-

regelen probeert de emissie te verminderen maar toch nog veel uitstoot. Ook hiervoor heeft de Partij voor de Dieren mede namens ons een motie voorbereid.

Mijn laatste punt betreft de controleerbaarheid van de in te stellen depositiebank. In de Memorie van Antwoord gaan GS hierop in. Besluiten van de GS over de saldering van de depositiebank staan open voor bezwaar en beroep, zo heb ik gelezen. Hoe worden besluiten van GS in dezen bekendgemaakt? Is er een algemene publicatieplicht of komt het alleen in ons Provinciaal Blad te staan? Wij zijn er voorstander van dat het aantal besluiten dat GS nemen in dit verband, in de jaarlijkse monitoringsrapportage wordt opgenomen.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Voorzitter! Ik kan heel kort zijn; we hebben het al uitgebreid besproken. Wij hebben als fractie drie doelstellingen bepaald. Aan de ene kant de bescherming van natuur en landschap, aan de andere kant ruimte voor bedrijfsontwikkeling geven en terugdringen van regeldruk. Daar zoek je een bepaalde balans in. Het proces zoals het door alle partijen is vormgegeven is in ieder geval een mooi proces geweest. Het is dan heel lastig om na dat proces er nog doorheen te fietsen. Dan moet je afwegen of de uitkomsten wel acceptabel zijn. Wij hebben ervoor gekozen dit als uitgangspunt te nemen en hiermee in te stemmen.

Ik wil nog twee punten stipuleren. De omvang van de compartimenten is een belangrijk punt omdat je scherpe sturing per gebied hebt. Naar de toekomst kijkend moeten we ons afvragen of we niet gericht, met name op het de natuurontwikkeling gericht, die compartimenten moeten gaan inrichten.

Deze hele verordening staat of valt met het punt van de handhaving. Er is vandaag vanuit de Staten een heel scherp signaal gegeven. Eigenlijk is er in de hele aanloop nog vrij weinig over concreet naar buiten komen. Ik heb in de commissie al gevraagd of het in de kernbepaling komt te staan, of het college door middel van de wet economische delicten een aantal zaken wil aanpakken, en hoe het het administratief toezicht gaat inrichten. Het is essentieel om juist aan het begin van het proces

dat heel scherp en helder ook naar het veld uit te stralen en daarmee voor iedereen aan te geven hoe de lijn is en dat men als men over de lijn heen huppelt, men hard wordt teruggeknuppeld. Wij zullen als Staten daar heel scherp op sturen. Alleen als we dat signaal aan het begin van het proces van handhaving afgeven kunnen we uiteindelijk onze doelen bereiken. Ik roep nogmaals ertoe op, dit signaal van de Staten op te pakken en nader uit te werken en ons het gevoel van comfort te geven op het gebied van handhaving.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Voorzitter! Deze verordening is er vooral op gericht de veehouderij ontwikkelingsruimte te bieden. Dat is niet wat wij nodig hebben. Zolang er ontwikkelingsruimte wordt geboden, blijft de noodzakelijke transitie waar iedereen hier een paar maanden geleden nog de mondvol van had, uit. Pas als mensen niet meer kunnen ontwikkelen en met de rug tegen de muur staan worden werkelijk nieuwe mogelijkheden verkend. In een crisis worden mensen creatief. Zolang ze mogen doorgaan op de oude weg wordt de noodzakelijke transitie vooruitgeschoven. Dat is hier duidelijk het geval. Deze stikstofverordening is wat ons betreft weinig ambitieus. Zowel wat betreft de redactie van stikstof als in de tijd. Alarmerende rapporten en prognoses over de biodiversiteit staan werkelijk in geen verhouding tot dit trage proces, dat men in deze verordening voorstaat. Om 18 jaar de tijd te nemen voor deze halvering maakt dat wij ons afvragen of het begrip daadkracht nog enige betekenis heeft. Voor een stabilisatie of herstel in veel gebieden is halvering bovendien onvoldoende en is een afname met zo'n 75% noodzakelijk. Neem bijvoorbeeld de Peel die nu te maken heeft met de uitstoot van 3000 mol dat eigenlijk teruggebracht zou moeten worden naar 400 mol.

De huidige ruime compartimentering is ook een probleem. Neem de Peel. Daar is een concentratie van veehouderijen en er liggen cruciale natuurgebieden. Bestaande bedrijven in die concentratiegebieden zullen willen uitbreiden en zolang er geen adequate regionale compartimentering bestaat zal dit ondanks die verordening leiden tot een verhoogde druk op natuurgebieden zoals de

Peel. Bedrijven met een depositie van minder dan 0,1 mol per hectare hoeven niet te salderen. Dit is werkelijk heel erg omdat onder deze regeling veelal bedrijven vallen die ver van Natura 2000 gebieden aflaggen maar dat is een venijnige adder onder het gras. Het is bekend dat de achtergronddepositie van deze bedrijven aanzienlijk is. Vele van deze niet salderingsplichtige bedrijven maken samen een flinke berg stikstof. We zullen ook met een motie komen die hierin verandering moet brengen. Een van de uitgesproken ambities van Brabant is het leveren van kwaliteit boven kwantiteit. Focussen op duurzaamheid en een algehele herziening van de toekomst van de intensieve veehouderij. Het zijn mooie woorden maar helaas is deze verordening geen afspiegeling van deze uitspraken. In een groot deel van het noordoosten en westen van Brabant mogen de bedrijven ongelimiteerd de uitstoot laten toenemen zonder de verplichting te salderen. Dat komt omdat alleen maar naar de depositie per bedrijf apart wordt gekeken en het cumulatieve effect wordt vergeten. Het is een fout waar in het verleden al veel vergunningen bij de Raad van State op zijn gesneuveld. Ik heb aan gedeputeerde Hoes onlangs een staatje gevraagd van het aantal zaken dat bij de Raad van State eigenlijk wordt gewonnen en ik krijg de indruk dat het maar zeer weinig is. Ik hoop dat ik dat staatje binnenkort krijg.

Wij vinden dat de provincie met deze verordening te veel in eigen hand krijgt: het beheer van de depositiebank, beslissen wat uit de bank gehaald moet worden enzovoorts. U kunt het allemaal lezen in het stuk. Dat roept natuurlijk vragen op met betrekking tot de controleerbaarheid door derden.

De piekbelasting is een groot probleem. Daar heb ik vragen over gesteld in de commissie en daar was geen oplossing voor. Ik heb gevraagd of er een plan van aanpak ligt. De heer Hoes gaf namelijk aan dat er een probleem ligt bij die piekbelasting. Nee, er was geen plan van aanpak.

Waarom niet al die stikstof die de komende decennia in Brabant gaat neerslaan direct uitdrukken in de vele planten en diersoorten die misschien voor Brabant voorgoed verloren gaan? Een aanscher-

ping van de nu voorliggende verordening is noodzakelijk. Zoals de verordening nu is kunnen wij er niet mee instemmen.

Voorzitter. We zijn in een voortdurend gevecht gewikkeld met de veehouderij wat vooral technologisch wordt opgelost. Het doet mij denken aan het verhaal van Hercules en zijn gevecht met de negenkoppige waterslang Hydra, die net als de veehouderij vele onschuldige slachtoffers maakte. Tot ontzetting van Hercules groeide iedere keer als hij een van de koppen van Hydra afhaakte er twee voor in de plaats. We plaatsen luchtwassers, ze blijken niet te voldoen, en wordt mee gefraudeerd, we moeten een nieuw duur controlesysteem opzetten, we moeten meer geld stoppen in het ontwikkelen van nieuwe technologie enzovoorts. Ondertussen pakken we het probleem niet aan om daar waar het moet worden aangepakt. Wat we nodig hebben is een drastische inperking van het aantal dieren in Brabant en transitie naar een diervriendelijke en milieuvriendelijke veehouderij. De verordening maakt het echter mogelijk dat de emissiearme staltechnieken zoals luchtwassers, niet worden ingezet om de uitstoot te verminderen maar worden ingezet om meer dieren te houden die na een ellendig leven op transport worden gezet in vrachtwagens waar temperaturen oplopen tot boven de 40° zoals als we een paar dagen geleden op het NOS journaal konden zien. Zolang men niet tot een daadwerkelijke transitie van de landbouw overgaan, blijft het een Hercules gevecht. U weet het, de onsterfelijke kop van Hydra herrijst zolang de omstandigheden dat toelaten.

Tot slot, laten we alstublieft hier in huis beginnen met gewoon biologisch vlees te serveren, in de pauzes hier, voor gasten en in de kantine.

De *voorzitter*: Door de leden mw. Verstappen, mw. Jetten, Martens en mw. Slegers worden de volgende moties voorgesteld:

"Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering bijeen op 9 juli 2010, constaterende dat met de Verordening Stikstof en Natura 2000 het terugdringen van de achteruitgang van biodiversiteit beoogd wordt,

overwegende:

- *dat de voorgestelde plan-ambitie van 18 jaar (halvering van de stikstofdepositie in 2025 geen recht doet aan het tempo waarmee de biodiversiteit terugloopt;*
- *dat met de voorgestelde plan-ambitie van een halvering van de depositie in 2025 in veel Natura 2000 gebieden de kritische depositiewaarden niet behaald worden,*

verzoeken het college van Gedeputeerde Staten:

- *voorstellen te doen voor een kortere planduur voor het behalen van de stikstofreductie;*
- *de planambitie vast te stellen op een stikstofreductie van 75%,*

en gaan over tot de orde van de dag."

"Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering bijeen op 9 juli 2010,

constaterende dat:

de huidige ruime compartimentering geen maatwerk mogelijk maakt om specifieke Natura 2000 gebieden te beschermen tegen hoge stikstofdepositie;

overwegende dat:

- *een verfijning van compartimentering voor stikstofrechten kan leiden tot het versneld behalen van biodiversiteitsdoelstellingen;*
- *een dergelijke regeling duidelijkheid verschaft aan ondernemers en procedures bij de Raad van State kan voorkomen;*

verzoeken het college van Gedeputeerde Staten:

- *om in de Verordening per natuurgebied een omliggende regio te begrenzen en bij een toename van dieren op een bedrijf te stellen dat deze alleen van binnen deze regio mogen komen,*

en gaan over tot de orde van de dag."

De *voorzitter*: Deze moties maken onderdeel uit van de beraadslaging en krijgen de nrs. M12 en M13.

De *voorzitter*: Door de leden mw. Verstappen, mw. Jetten, Martens en mw. Slegers wordt het volgende amendement voorgesteld:

"Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering bijeen op 9 juli 2010, kennisgenomen hebbende van het Statenvoorstel 40/10

overwegende:

dat de salderingsvrije bedrijven cumulatief tot een aanzienlijke stikstofdepositie leiden;

besluiten de tekst van statenvoorstel 40/10 paragraaf 5, artikel 21 (pag. 14) als volgt te amenderen:

artikel 21.b te weten:

Saldering vindt slechts plaats in situaties waarbij:

b. de maximale depositie van het betrokken bedrijf op het dichtstbijzijnde punt van een dergelijk N-gevoelig habitat groter is of wordt dan 0,1 mol /ha/jr

te laten vervallen."

De *voorzitter*: Dit amendement maakt onderdeel uit van de beraadslaging en krijgt nr. A2.

De heer *Hoes* (GS;VVD): Voorzitter! Ik heb het idee dat de meerderheid van de Staten zich realiseert dat dit een stap zal moeten zijn om economische en ecologische groei hand in hand te laten gaan. CDA en VVD zijn daar duidelijk op ingegaan. Ik zou hier niet hebben gestaan als het niet breed ondersteund was door alle maatschappelijke organisaties.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): U weet ook dat in ieder geval één maatschappelijke organisatie afstand neemt van deze stikstofverordening.

De heer *Hoes* (GS;VVD): Dat is niet juist. Er heeft niemand afstand genomen. Er zijn een aantal kritische opmerkingen gemaakt door de BMF. De BMF heeft nadrukkelijk gezegd deze aanpak te steunen maar gericht op de toekomst nog een aantal opmerkingen te maken.

De CDA-fractie maakt zich zorgen over hoe de depositiebank gevuld gaat worden. Ik ga niet meteen zeggen dat ik me er zorgen over maak want dat zou erg slecht zijn aan het begin van dit proces en wij denken dat we het goed hebben geregeld maar het luistert natuurlijk heel nauw dat we de goede gegevens op het goede moment krijgen. Het luistert zowel hierbij als bij de handhaving heel nauw om bij de vergunningverlening samenwerking met de gemeentes te krijgen.

De heer *Martens* (GroenLinks): Is wat de goede gegevens betreft ook in beeld, welke dierenrechten al aangekocht zijn voordat de compartimentering inging? Het zijn wel rechten die alsnog naar het

gebied kunnen komen maar waarvoor nog geen stal is neergezet. Als dat aantal rechten groot is, zou dat nog wel eens voor een verrassing kunnen zorgen.

De heer *Hoes* (GS;VVD): Wij hebben natuurlijk alles in beeld. Ik wilde zojuist al zeggen dat wij proberen met de gemeentebesturen tot goede afstemming te komen om ervoor te zorgen dat de gegevens op het goede moment op de juiste plek terechtkomen. Dat valt niet altijd mee; met name echter in de Peel waar dit systeem is uitgevonden, zijn de gemeentes zeer scherp. Ook de stuurgroep namens het platteland ondersteunt ons daarin om de gegevens op tijd te krijgen, zodat de depositiebank op het goede moment met de juiste gegevens kan worden gevuld.

De heer *Martens* (GroenLinks): Waar het gaat om de dierenrechten die al zijn aangekocht moet ik erop wijzen dat de gemeentes het alleen maar in beeld hebben als er een vergunning voor wordt aangevraagd. Dan doel ik op dierenrechten die elders in Nederland zijn aangekocht voordat de compartimentering inging en waarvoor nog geen vergunning is aangevraagd maar waarvoor wel een vergunning kan worden aangevraagd. Dat kan zich weleens stapelen bovenop de huidige depositierechten.

De heer *Hoes* (GS;VVD): Ik durf daar niet direct een antwoord op te geven. Ik denk dat ik dat in tweede termijn moet doen of u er schriftelijk over moet informeren. Ik weet niet in hoeverre wij de gegevens voor zover ze grensoverschrijdend zijn al compleet hebben. De zaak is te belangrijk om er een onjuist antwoord op te geven.

Gevraagd werd wanneer extra maatregelen worden afgekondigd. Wij hebben afgesproken en dit ook in de Memorie van Antwoord aangegeven dat we jaarlijks te beginnen in maart 2011 een monitoringsrapportage zullen opstellen en aan de Staten ter informatie zullen geven. De eerste keer niet alleen ter informatie maar ook ter bespreking om te toetsen of dit de informatie is die we willen hebben. Misschien moeten we het elke keer ter bespreking doen maar dat moeten we dan maar

met elkaar beoordelen. De bedoeling van alle organisaties die het convenant in de Peel mede hebben ondertekend – dat geldt nu dus ook Brabant breed – is dat we extra maatregelen afspreken zodra we zien dat de veronderstellingen die we hebben, niet worden nagekomen. Als beide lijnen of een ervan, namelijk een afnemende ammoniakdepositie en een toenemende economische groei, niet werkelijkheid wordt, zullen we daarover in overleg treden. Een van de uitkomsten zou kunnen zijn dat we alsnog in plaats van aan de achterkant aan de voorkant te gaan sturen. Dat is niet de eerste optie die we kiezen maar het zou een optie kunnen zijn als de gegevens daartoe aanleiding geven. We hebben het ook in de Memorie van Antwoord zo gesteld.

Over extra en nieuwe technieken zijn met name door de VVD fractie vragen gesteld. Wij schrijven natuurlijk altijd de best beschikbare technieken voor. In dit geval gaat het om BBT++, dit voor kenners. Dat betekent dat we hier verdergaan dan in de AMvB huisvesting staat. Dat is de extra investering die de agrarisch sector in dit geval doet. Ik vind dat een enorm stap die door de agrariërs is gezet. Daar waar er nieuwe technieken komen, zullen we die zeker toepassen. De luchtwassers die op afstand elektronisch afleesbaar zijn, zijn bijna goedgekeurd door het ministerie van LNV en komen op de lijst van de best beschikbare technieken te staan en kunnen dan ook worden voorgeschreven in de milieuvergunningen. Er is inmiddels ook weer een nieuwe techniek, waarover ik in de commissie al heb gesproken, waarbij geen water nodig is. Dat zou veel beter zijn maar er is nu nog te veel geuremissie. Die is dus voorlopig nog niet goedgekeurd maar wordt in Mierlo in Limburg uitgetoetst.

De heer *Van der Burgt* (VVD): Wij hebben een iets andere informatie. Geldt het ook voor de piekbelasters? U zei dat nu al de best mogelijke technieken worden voorgeschreven, maar onze informatie is dat die niet van toepassing zijn voor de piekbelasters.

De heer *Hoes* (GS;VVD): Het gaat natuurlijk om

bedrijven die bij ons een vergunning aanvragen en waarvoor wij dan in de vergunning een aantal zaken met die bedrijven regelen. Een bedrijf met een bestaande vergunning zit natuurlijk in een andere situatie.

Bij de piekbelasters is er sprake van een heel specifieke probleem. Dat zijn zo zal ik maar zeggen de grote boosdoeners. Als je die allemaal weg krijgt zou dat een enorme ontlasting voor het gebied betekenen. Het aantal voor heel Brabant zou ik even moeten navragen maar voor de Peel zijn dat er zeven of acht aan de Brabantse kant en een aan de Limburgse kant. Dat zijn bedrijven die we min of meer op slot zetten. Ze mogen doorfunctioneren totdat ze willen uitbreiden. Dan zullen ze weg moeten. Daar zijn nog niet voldoende middelen voor en dat is een soort open zenuw die aan dit voorstel vastzit. We zullen ook met het Rijk in overleg gaan om te kijken of we er middelen voor kunnen vinden. De middelen die we nu kunnen gaan gebruiken naar aanleiding van de discussie van zojuist over de ecologische hoofdstructuur gaan we hiervoor niet gebruiken. We moeten er echt andere middelen voor vinden; het gaat echt om de aankoop van bedrijven omdat daarmee de emissie teniet wordt gedaan. Daar zullen we naar gaan zoeken en dat is een opdracht die we zelfs zonder motie op ons nemen.

De heer *Van der Burgt* (VVD): Daar ging het mij ook om want ons is meegedeeld dat er 20-22 piekbelasters zijn. Om daar de middelen voor te vinden is een giga-uitdaging. In het concept beheerplan van 7 april 2010 staat dat het om een 40-50 gaat in Brabant. Als dat juist is geloof ik in de verste verte niet dat daarvoor de middelen kunnen worden gevonden om die te saneren. Daar zul je een andere weg voor moeten zoeken en dat betekent gewoon: technische maatregelen.

De heer *Hoes* (GS;VVD): Voorzitter! Wij schrijven in de verordening ook niet voor dat de piekbelasters weg moeten. Daar waar ze zitten, functioneren en geen nieuwe vergunning aanvragen, kunnen ze natuurlijk blijven functioneren. Als ze willen groeien zijn er natuurlijk beren op hun weg en dan moeten we voor oplossingen kunnen

zorgen. Die zijn er nu nog niet en dat betekent dat die bedrijven daar voorlopig blijven functioneren.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Stel er komt een moment dat de stikstofdepositie niet afneemt, welk plan heeft u dan klaarliggen, wat gaat u dan doen?

De heer *Hoes* (GS;VVD): Voorzitter! Ik kan dan citeren uit de Memorie van Antwoord want die vraag is in de commissie ook gesteld. Wij hebben gesteld: gedacht kan worden aan strengere eisen ten aanzien van staltechnieken, aanpassing van de salderingsvoorwaarden of maatregelen in het kader van dierenaantallen. Er zijn dus variabelen. We hebben er met de maatschappelijke organisaties geen afspraken over gemaakt. We zijn er nog niet uit met elkaar. We gaan er de komende tijd voor gebruiken. Zodra de verordening is vastgesteld, gaan we gewoon door met de volgende fase om te kijken wat we in dat geval moeten doen.

De heer *De Boer* (GS;VVD): Voorzitter! Ik kan nog kort antwoorden op de vragen die zijn gesteld over de handhaving. De 10% waar het CDA om heeft gevraagd betreft een steekproef. Er wordt nog in het kader van milieubeheer veel gecontroleerd door gemeenten. De samenwerking met de gemeenten wordt opgestart en wij gaan ervan uit dat in 2012 die samenwerking met de gemeenten volledig moet zijn. Wellicht dat de Wabo en de RUD's (Regionale uitvoeringsdiensten) ons daarbij dienstig kunnen zijn. Tot dat moment voeren wij natuurlijk de controles steeds uit.

Ook is een vraag gesteld over het risicovol zijn. Risicovol zijn die bedrijven die over technische maatregelen beschikken en dierenaantallen uitbreiden. Wij willen die illegale uitbreiders in beeld krijgen, enerzijds met controle via het BVB (Bestand Veehouderijbedrijven Noord-Brabant) en anderzijds via de door ons ontvangen meldingen.

Mevrouw *Wijnands* (PvdA): Ik heb ook nog gevraagd hoe wordt gecontroleerd op uitbreidingen die illegaal zijn. Er wordt nu alleen na meldingen gecontroleerd.

De heer *De Boer* (GS;VVD): Dat is lastig. Wij

hebben natuurlijk onze ogen en oren in het land nodig. De Staten hebben een motie aangenomen waarin een hele zware controle staat. Dan zou je kunnen bedenken dat de illegaliteit die we nog niet gezien hebben en die nog niet gemeld is, op die manier kan worden afgevangen.

Mevrouw *Wijnands* (PvdA): Die 100% controle richt zich op meldingen en uitbreidingen. We gaan dus alle gemelde uitbreidingen controleren. Ik snap het probleem maar het is iets waarop we zullen moeten letten op enige manier.

De heer *De Boer* (GS;VVD): Het is terecht dat u deze opmerking maakt. Door het aannemen van deze motie hebben wij nu de gelegenheid enerzijds financieel en anderzijds qua inhoud dit vorm te geven.

Mevrouw *Aarts-van de Loo* (CDA): Voorzitter! Ik wil graag nog de sanctionering benadrukken. In de beantwoording is daarop niet ingegaan, maar juist die onaangekondigde controles en de sanctionering hebben een voorbeeldfunctie. Dat is van groot belang. Dat schrikt de mensen af.

De heer *Van der Burgt* (VVD): Voorzitter! We steunen de stikstofverordening natuurlijk van harte. Die start moeten we maken en we vinden het prima dat GS beginnen de depositie terug te dringen.

Ik heb nog geen antwoord gekregen op mijn opmerking over Raad van State proof. Die piekbelasters liggen mijns inziens als een ring om Natura 2000. Zij zijn in hoofdzaak de bedrijven die die depositie veroorzaken. Als je daar niets aan doet zal het effect heel gering zijn, Zeker in eerste instantie. Het is maar zeer de vraag of de Raad van State daarvoor groen licht geeft. Daar hebben wij zorgen over en ik zou graag zien dat de gedeputeerde daar nog op ingaat. In het rapport van LNV wordt uitvoerig op die piekbelasters ingegaan. Er staat wel degelijk in dat technische maatregelen moeten worden overwogen om het probleem van de depositie aan te pakken. Dan zal heel snel het effect zijn dat een flinke emissieverlaging bij de Natura 2000 gebieden

optreedt. Daar streven we toch met z'n allen naar.

De heer *Martens* (GroenLinks): Voorzitter! Ik heb nog geen antwoord gekregen op mijn vraag hoe de besluiten van GS over de saldering bekend worden gemaakt en op ons verzoek ze op te nemen in de jaarlijkse monitoringsrapportage.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Ik zou nog graag het commentaar horen van de gedeputeerde op de motie.

De heer *Hoes* (GS;VVD): Voorzitter! Richting CDA-fractie kan ik zeggen dat wij het volmondig steunen. Je moet zeker voorbeelden stellen. Voorkomen is beter dan genezen. Ik zal kijken hoe we het precies kunnen aanpakken met die sanctiëring en onaangekondigde controles.

De VVD sprak nog over de piekbelasters en Raad van State proof. Ik begrijp uw zorgen omdat het een essentieel onderdeel is van de verordening. Of het een verzwakking is dat wij niet voldoende financiën hebben om de piekbelasters te saneren weet ik niet. Ik begrijp nu ook iets beter wat u in eerste termijn bedoelde met die technische maatregelen: als er geen geld is zijn er altijd technische maatregelen waarmee een bedrijf binnen de emissienormen kan blijven bestaan. Daarmee heeft u op zich gelijk want het gaat ons om de emissiebelasting en wij sturen nog steeds niet op aantallen dieren.

De heer *Martens* (GroenLinks): Hebben de bedrijven recht op uitkopen als ze bij de provincie aankloppen en zeggen te willen uitbreiden?

De heer *Hoes* (GS;VVD): Nee. Ze hebben daar geen recht op. We kunnen ze natuurlijk zeggen, doe je zelf een plezier en ga weg of ga investeren in technische maatregelen om een vergunning te kunnen krijgen. Op die manier zit de verantwoordelijkheid duidelijk bij de ondernemer zelf.

Door de heer *Martens* werd nog gevraagd hoe we het bekendmaken. Ik denk dat we via het provinciaal blad onze besluiten bekend maken; ik zie dat er aan gene zijde geknikt wordt. We zullen

in ieder geval in onze monitoringsrapport de gegevens meenemen over plaats, aantal en consequenties.

De heer *Martens* (GroenLinks): Dan zou ik het toch op prijs stellen als u toezegt dat de besluiten breder gepubliceerd worden, in plaatselijke blaadjes of desnoods in het Brabants Dagblad. Misschien wordt iedereen geacht het provinciale blad te lezen maar ik neem aan dat niet iedereen dat doet.

De heer *Hoes* (GS;VVD): Wie is uw doelgroep dan in dezen?

De heer *Martens* (GroenLinks): de burgers in het gebied, de maatschappelijke organisaties die bij het convenant betrokken zijn.

De heer *Hoes* (GS;VVD): Ik begrijp uw boodschap. Ik zal in onderling overleg bekijken hoe we het zodanig kunnen publiceren dat het afdoende bekend wordt.

De heer *De Boer* (GS;VVD): Voorzitter! Ik heb nog een vraag van het CDA over de sancties. Ik zei zo-even al dat dit bij de nadere uitwerking binnen de daarvoor geldende juridische kaders moet plaatsvinden. Dan weten we ook hoe het zit met de publicaties waarover collega *Hoes* sprak, en welke sancties men kan verwachten als het fout gaat.

Mevrouw *Wijnands* (PvdA): Voorzitter! Ik zou graag nog een reactie krijgen op de moties van de Partij voor de Dieren.

De *voorzitter*: Het gaat om een amendement onder nummer A2 en moties onder de nummers M12 en M13.

De heer *Hoes* (GS;VVD): Voorzitter! Ze zouden ons doen afwijken van de overeenkomst die we voor dat gebied hebben gesloten. Daarom voelt het college zich niet gemachtigd daarin mee te gaan. Het is voor ons geen onderdeel van de discussie geweest. In het kader van de bestuurlijke betrouwbaarheid zou ik namens het college zowel het amendement als de beide moties willen

afraden.

Zoals men weet is in de crisis- en herstelwet op het laatste moment ten behoeve van onze verordening een extra artikel opgenomen om deze verordening voldoende rechtskracht te geven. Dat zou, ook richting Raad van State, wellicht een ondersteuning kunnen zijn mocht zo'n discussie daar gaan plaatsvinden.

Mevrouw *Wijnands* (PvdA): Voorzitter! Kunt u me in verband met motie M13 nog aangeven in hoeverre de provincie bevoegd is de compartimentering aan te passen?

De heer *Hoes* (GS;VVD): Niet. Het is een verantwoordelijkheid van het rijk. Het zou wel kunnen zijn dat wij met het rijk in overleg treden over dat thema. Ik kan mij voorstellen dat als wij met het nieuwe kabinet overleggen over een aantal zaken die in Brabant en Limburg spelen, dit thema op de agenda staat.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Ik heb u dit horen zeggen in de commissie en ik heb contact gezocht om uit te zoeken hoe het precies zit. Mij is gemeld dat wij als provincie wel gebieden kunnen aanwijzen – dat is wat de motie vraagt – en daarover vervolgens met het Rijk in discussie kunnen treden.

De heer *Hoes* (GS;VVD): De vraag is het nu in de verordening te veranderen. Dat gaat nu te ver want de verordening moeten rechtskracht krijgen. Ik heb daarom gezegd dat ik best bereid ben erover in overleg te gaan treden maar op dit moment kunnen we geen ander besluit nemen.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Dan heb ik een reservemotie. Daarin wordt onderstreept dat u dat nog een keer gaat doen.

De heer *Hoes* (GS;VVD): Is mijn uitspraak dan niet voldoende voor u?

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Ja, als u wilt gaan pleiten voor kleinere regio's.

De heer *Hoes* (GS;VVD): ik zeg bij dezen dat wij bereid zijn het thema bij de minister ter sprake te brengen in het overleg met Limburg en met de streek. Het moet natuurlijk wel gewoon passen in de systematiek die we met elkaar kiezen. De voor- en nadelen moeten tegen elkaar worden afgewogen en daarover zullen we in de commissie en in de eerste monitoring in maart volgend jaar rapporteren.

De *voorzitter*: Mevrouw Verstappen, is dat de reden voor u uw reservemotie aan te houden of in te trekken?

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Ik denk dat ik de motie aanhoud want ik hoor de gedeputeerde niet zeggen dat hij in principe staat achter het idee van kleinere regio's en dat hij zich daarvoor hard wil maken. Uiteraard kan dat in een overleg anders uitpakken. Maar mijn vraag is of hij staat achter mijn idee van kleinere compartimenten.

De heer *Hoes* (GS;VVD): ik kan de consequenties daarvan nu niet overzien en daarom houd ik het bij wat ik erover heb gezegd.

De heer *Van der Burgt* (VVD): De compartimentering is ook uitgebreid in de commissie aan de orde geweest. Het heeft niet zoveel zin meer. Nu het rijk de compartimenten weer in ere heeft hersteld, komen er in principe in Brabant niet meer dieren bij. Voor ons heeft het dan ook geen toegevoegde waarde meer.

De heer *Hoes* (GS;VVD): Het effect van de opmerking van mevrouw Verstappen zou kunnen zijn dat je een kleiner gebied afpaalt. Nu kunnen ze vanuit West-Brabant naar Oost Brabant komen en dat wil mevrouw Verstappen zien te vermijden.

De heer *Van der Burgt* (VVD): Dat snap ik maar het gebied rond Natura 2000 nodigt er niet toe uit daar naartoe te gaan.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Dat heeft weer te maken met ons amendement, omdat er wel mogelijkheden zijn voor uitbreidingen van die

bedrijven die niet salderingsplichtig zijn.

De *voorzitter*: We stemmen nu eerst over de amendementen, dan over het voorstel zelf en vervolgens over de drie moties want ik begrijp dat u een motie toevoegt en er geen intrekt.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Nee, die andere motie trek in.

De *voorzitter*: Motie M13 is daarmee ingetrokken en er komt nu een motie aan onder nummer M14. Door mw. Verstappen, mw. Jetten, Martens en mw. Slegers wordt de volgende motie voorgesteld:

"Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering bijeen op 9 juli 2010, constaterende dat:

de huidige ruime compartimentering geen maatwerk mogelijk maakt om specifieke Natura 2000 gebieden te beschermen tegen hoge stikstofdeposities;

overwegende dat:

- een verfijning van compartimentering voor stikstofrechten kan leiden tot het versneld behalen van biodiversiteitsdoelstellingen;*
- een dergelijke regeling duidelijkheid verschaft aan ondernemers en procedures bij de Raad van State kan voorkomen,*

verzoeken het college van Gedeputeerde Staten:

- bij het Rijk aan te dringen op begrenzing van een omliggende regio per natuurgebied, en bij een toename van dieren op een bedrijf te stellen dat deze alleen van binnen deze regio mogen komen,*
- en gaan over tot de orde van de dag."*

De *voorzitter*: Deze motie maakt onderdeel uit van de behandeling. Zij krijgt nr. M14.

In stemming komt amendement A2.

Mevrouw *Aarts-van de Loo* (CDA): Tegen.

Mevrouw *Slegers* (SP): Voor.

De heer *Van der Burgt* (VVD): Tegen.

Mevrouw *Wijnands* (PvdA): Tegen.

De heer *Martens* (GroenLinks): Voor.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Tegen.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Voor.

De *voorzitter*: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van het CDA, de VVD, de PvdA en de ChristenUnie-SGP tegen dit amendement hebben gestemd en die van de overige fracties ervoor, zodat zij is verworpen.

In stemming komt het voorstel.

Mevrouw *Aarts-van de Loo* (CDA): Voor.

Mevrouw *Slegers* (SP): Tegen.

De heer *Van der Burgt* (VVD): Voor.

Mevrouw *Wijnands* (PvdA): Voor.

De heer *Martens* (GroenLinks): Tegen.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Voor.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Tegen.

De *voorzitter*: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van het CDA, de VVD, de PvdA en de ChristenUnie-SGP voor dit voorstel hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is aangenomen.

In stemming komt motie M12.

Mevrouw *Aarts-van de Loo* (CDA): Tegen.

Mevrouw *Slegers* (SP): Voor.

De heer *Van der Burgt* (VVD): Tegen.

Mevrouw *Wijnands* (PvdA): Tegen.

De heer *Martens* (GroenLinks): Voor.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Tegen.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Voor.

De *voorzitter*: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van het CDA, de VVD, de PvdA en de ChristenUnie-SGP tegen deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ervoor, zodat zij is verworpen.

In stemming komt motie M14.

Mevrouw *Aarts-van de Loo* (CDA): Tegen.

Mevrouw *Slegers* (SP): Voor.

De heer *Van de Burgt* (VVD): Tegen.

Mevrouw *Wijnands* (PvdA): De fractie van de PvdA vindt de motie op zich heel sympathiek, en dat menen we echt, maar wij vinden het “per natuurgebied” niet per se noodzakelijk, als het maar kleinere gebieden zijn. Wij stemmen tegen maar zijn wel voor het idee achter de motie.

De heer *Martens* (GroenLinks): Voor.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Voor.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Voor.

De *voorzitter*: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van het CDA, de VVD en de PvdA tegen deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ervoor, zodat zij is verworpen.

De vergadering wordt van 15.02 uur tot 15.17 uur geschorst.

Nummer 33/10

Ontwerp-inpassingsplan AFC West-Brabant

Mevrouw *Aarts-van de Loo* (CDA): Voorzitter! Het Agro & Food Cluster (AFC) Nieuw Prinsenland moet een voorbeeld worden van een duurzame combinatie van projectvestigingsgebied glastuinbouw met het bedrijventerrein aansluitend op de suikerfabriek in Dinteloord. Het is een prestigieus

project waarbij de provincie het inpassingsplan maakt. In de commissievergadering heb ik aangegeven dat een duurzame invulling in relatie tot het parkmanagement voor het CDA erg belangrijk is. We rekenen er dan ook op dat het goed wordt geborgd.

Wat de lichthinder van de glastuinbouwbedrijven betreft hebben wij meer moeite met de uitwerking. Wij staan in principe achter de drietrapsraket, oftewel per direct voldoen aan het besluit glastuinbouw van 1 januari 2014, het nog beperkter kieren tot maximaal 5% van het areaal glas en als derde de standdeeltechniek blijven volgen. Wij zetten wel duidelijk vraagtekens bij het systeem van verhandelbare kierrechten, dat bij punt twee wordt aangegeven. Het CDA ziet liever dat de glastuinders investeren in duurzame productiesystemen dan dat het geld opgaat aan gebakken lucht. We zijn niet overtuigd van een provinciaal ontwikkeld systeem van verhandelbare kierrechten. Dat lijkt ons ongewenste bureaucratie. In de Memorie van Antwoord staat prima weer gegeven hoe de uitvoering van de landschappelijke inpassing is geborgd. Wij gaan akkoord met de aanpassing van het landschapsontwerp aan de noordzijde.

Wat we in de Memorie van Antwoord nog wel missen is een passage over de ontsluiting van Dinteloord. Waarom is die niet meegenomen in het provinciale inpassingsplan?

Het CDA vindt het AFC Nieuw Prinsenland een erg belangrijke ontwikkeling van West-Brabant. Wij hopen dan ook van harte dat er voortvarend verder kan worden gewerkt aan de realisering hiervan.

De heer *Zeegers* (SP): Voorzitter! Het klonk allemaal zo aantrekkelijk: maak een mooi en duurzaam concentratiegebied voor de glastuinbouw en ruim daarmee de rommel in de rest van de provincie op. De SP kon en kan daar achter staan. Dat was echter net als bij die andere reconstructie vooral het idee. Nu is het een plan en wordt duidelijk wat het concreet betekent. Daar verliest u de SP want we hadden en hebben een andere verwachting van een mooi en duurzaam concentratiegebied dan nu concreet voorligt.

Ik ga nu niet alle concrete bedenkingen en vragen uit de commissie herhalen; ik wil mij beperken tot een aantal hoofdzaken, namelijk: de gang van zaken, het proces, vooral rond de inspraak, het resultaat en eigenlijk vooral de ironie van het resultaat, en open einden waarmee ik vooral bedoel de dingen die we graag geregeld willen zien en die nu niet geregeld zijn of veel te onzeker zijn. Allereerst de gang van zaken. We kregen begin van deze maand een brief van drie organisaties: de Stichting Open Polders, de vereniging open polders in oprichting en de stichting Glashard NEE. Zij vragen ons, nu vooral geen besluit te nemen maar eerst een aantal zaken goed te regelen zoals goed parkmanagement, goede burgerparticipatie en genoeg geld voor duurzame inrichting. Daarnet hoorde ik van het CDA ook nog een aantal van die open einden. In een analyse van de brief wijzen de drie organisaties op de dubbelrol die de provincie heeft gespeeld en nog speelt. Vooral de tegenstelling tussen een ondernemende provincie versus een publieke regisseur spreekt ons aan en het beeld van het financieel gouden dradenspoor maakt dat scherp duidelijk. Geld doet wonderen bij het overwinnen van weerstand en behalve Roodkapje heeft nu ook Steenbergen een heus mandje. Het wachten is nu op de grote boze wolf.

Treffend vinden we ook dat GS in de stukken melden dat de inspraak en de participatie goed gewerkt hebben maar juist degenen over wie het gaat spreken van wantrouwen. Formeel klopt de inspraak wel maar inhoudelijk valt het vies tegen, zo is hun betoog. Een paar mensen en een klankbordgroep is wat anders dan met veel mensen de discussie aangaan.

Voorzitter. Ik heb hier meermalen gepleit voor het meer erkennen van de ervaringsdeskundigheid van bewoners en ik heb zelf ondervonden dat er daarvan in West-Brabant heel wat zijn. Het is een gemiste kans die deskundigheid en betrokkenheid niet veel meer te benutten.

Mijn tweede hoofdpunt is het resultaat ofwel de ironie. Het AFC komt er maar de rommel wordt niet opgeruimd. Het AFC is onbereikbaar voor de gewone kleine tuinder. Alleen de grote spelers doen mee, uit Brabant of zelfs uit de rest van het

land. De groten eten de kleintjes en dat is wel een heel erg kille sanering. Bij Organon in Oss gaat het met één grote, harde klap. Hier is sprake van de sluipmoord door de onzichtbare hand van de tuchtige markt. In de commissie heeft de SP vele inhoudelijke bedenkingen naar voren gebracht en daarop hebben wij in de Memorie van Antwoord geen bevredigende reactie gekregen. Wij hebben het gevoel dat net als bij de reconstructie dit een uitkomst is die over een paar jaar in deze zelfde zaal zal leiden tot een groot debat, een nieuw onderzoek van de Commissie Beleidsevaluatie en de vaststelling dat we het bij nader inzien toch anders hadden moeten doen. Herhaling van al die inhoudelijke bedenkingen, zoals kierrechten, milieuvriendelijke alternatieven, landschap, geurnormen, huisvesting van arbeidsmigranten enzovoorts, heeft weinig zin evenals pogingen om de problemen via moties en amendementen nu opgelost te krijgen. Ze halen toch geen meerderheid. Op grond van de inhoud en de ontstane ironie moeten wij dus tegenstemmen.

Het derde hoofdpunt betreft de open einden. Mevrouw Verstappen had het net over Hercules die ook nog eens een Augiasstal moest opruimen, maar in het begin van de vorige eeuw woedde er een felle discussie binnen de nieuwe natuurkunde over de vraag hoe het nu zat met atomen en andere kleine deeltjes. Aan de ene kant stond de Kopenhaagse school die alles verklaarde met waarschijnlijkheden, kansberekening en de onzekerheidstheorie. Aan de andere kant stond Einstein die de opmerkelijke uitspraak deed: God dobbelt niet. Als ik kijk naar uw stukken en met name naar uw reacties op de vele zienswijzen en inspraakreacties, is mijn conclusie dat u niet veel lijkt op Einstein maar veel meer thuishoort bij die Kopenhaagse school. U heeft zoveel onzekerheid ingebouwd in een plan. Veel van de aantrekkelijke doelen zijn op zijn best waarschijnlijkheden geworden. Nu snap ik best dat u graag enige flexibiliteit wilt hebben maar u regelt wel erg weinig. Geen kwantitatieve maten voor het milieu, onduidelijke afdwingbaarheid van de geurnormen, afwachten of en zo ja hoeveel synergie en symbiose er zal komen en er is zelfs een kans dat het AFC een gewoon bedrijventerrein wordt.

Voorzitter, ik ga het toch vragen. Kunnen we het besluit niet opschorten totdat er over deze zojuist genoemde onzekerheden wel meer zekerheid te geven valt, totdat er een zodanig overleg is geweest dat de door mij aangehaalde briefschrijvers in ieder geval het woord wantrouwen niet meer behoeven te gebruiken? Kunnen we niet wachten totdat we het veel beter kunnen regelen dan via de tucht van de markt dat kassen op ongewenste plekken verdwijnen? Kortom, kunnen we voorkomen dat de grote boze wolf tussen de lakens ligt, dat Steenbergen koekjes uit haar mandje wil uitdelen, terwijl de jager in Oost-Brabant bezig is, de LOG's te verminderen?

Mevrouw *Prins-Afman* (VVD): Voorzitter! Sinds het streekplan van 2002 is in onze provincie sprake van een concentratiebeleid voor de glastuinbouw. De fractie van de VVD vindt dat dit concentratiebeleid grote voordelen heeft. Aan de ene kant wordt voorkomen dat de verspreid liggende glastuinbouwbedrijven het landschap ontsieren en aan de andere kant ontstaan allerlei mogelijkheden om schaalvoordelen te realiseren, zowel op financieel als op milieutechnisch terrein. Met de komst van de nieuwe Wro (Wet ruimtelijke ordening) is het mogelijk dat de provincie zelf projecten kan ontwikkelen. In 2008 is in de interim structuurvisie het agrofoodcluster in West-Brabant vanwege het provinciale belang als concreet project opgenomen. Ik heb gelezen dat inmiddels de naam is gewijzigd in AFC nieuw Prinsenland. Na de Overdiepse Polder is dit het tweede inpassingsplan dat wij als Staten binnen de nieuwe WRO vaststellen. Het verschil met de Overdiepse Polder is dat de provincie nu niet zelf initiatiefnemer is. De Suikerunie en de tuinbouwontwikkelingsmaatschappij (TOM) zijn de ontwikkelaars. De rol van de provincie is beperkt tot het bevoegd gezag. Het inpassingsplan is in nauwe samenwerking met de initiatiefnemers, de gemeenten Steenbergen en Halderberge en de klankbordgroep tot stand gekomen. De VVD vindt het belangrijk dat met de komst van de AFC nieuw Prinsenland ook daadwerkelijk de glastuinbouw uit kwetsbare gebieden zoals de Brabantse wal, verplaatst wordt. Daar moet het accent op liggen.

Dat was het uitgangspunt bij het concentratiebeleid voor de glastuinbouw. Om de symbiose op het bedrijventerrein te realiseren moeten alleen die bedrijven uit de agrofoodsector toegelaten worden die daaraan ook werkelijk een bijdrage kunnen leveren.

De heer *Martens* (GroenLinks): Voorzitter! U geeft aan dat u er belang aan hecht dat tuinders uit de kwetsbare gebieden van Brabant naar dit terrein verplaatst worden. Welke garantie heeft u dat dit inderdaad gebeurt? Volgens mij geen een.

Mevrouw *Prins-Afman* (VVD): Nee, een garantie is er niet maar wij kunnen ons er wel hard voor maken en ons ervoor inzetten. We kunnen ook ons budget voor het verplaatsen van glastuinbouw ervoor inzetten.

De heer *Martens* (GroenLinks): We hebben een budget om solitaire bedrijven op te kopen. Daar wordt maar minimaal gebruik van gemaakt maar een beleid om bedrijven te gaan verplaatsen is er volgens mij niet.

Mevrouw *Prins-Afman* (VVD): Dat kunnen we wel proberen te stimuleren in de wijze waarop wij omgaan met bedrijven. Wij hebben de mogelijkheden geschapen om te verplaatsen en nu kunnen we ook bedrijven stimuleren.

De heer *Zeegers* (SP): Voorzitter! Met uw openingszin ben ik het van harte eens. Het gaat erom bedrijven te verplaatsen uit gebieden waar we ze niet willen hebben. Toch lees ik zowel in het stuk zelf als in de Memorie van Antwoord dat het vooral de markt moet zijn die zijn werk doet. De heel beperkte middelen die wij hebben, zullen volstrekt onvoldoende zijn om dat een beetje fatsoenlijk te regelen. Daar zit een hoop ironie in.

Mevrouw *Prins-Afman* (VVD): Laten we die middelen dan inzetten.

De heer *Zeegers* (SP): Bent u dan ook bereid om te zeggen dat we het stuk nu maar even terug moeten nemen om een forsere regeling te maken?

Mevrouw *Prins-Afman* (VVD): Nee, daar ben ik niet toe bereid.

De heer *Zeegers* (SP): Dan zal het toch bij woorden blijven, vrees ik.

Mevrouw *Prins-Afman* (VVD): Uit de MER (Milieueffectrapportage) is naar voren gekomen dat er voor de realisatie van de symbiose een activerend maatregelenpakket en een stimulerende regie nodig zullen zijn, dit alles in samenwerking met de suikerfabriek die haar werkzaamheden dan duurzaam kan voortzetten. Bij de ontwikkeling van het AFC Nieuw Prinsenland zet de provincie in op een hoge beeldkwaliteit. Het landschapontwerp aan de noordzijde van het AFC is aangepast en daar zijn we tevreden over. In de exploitatie-overeenkomsten met de Suiker Unie en de TOM is privaatrechtelijk gegarandeerd dat de landschappelijke inpassing volgens het beeldregieplan wordt aangelegd. Tevens hebben zij zich in de exploitatieovereenkomst verplicht tot de oprichting van organisaties voor parkmanagement voor zowel de suikerfabriek en het bedrijventerrein als de glastuinbouw. Er liggen nu twee organisatie-modellen op tafel die de komende tijd, zo wordt geschreven, in elkaar geschoven zullen worden. Onze vraag is wat de rol van de provincie daarbij nog is. Tot hoever gaat die rol?

De fractie van de VVD vindt dat de duurzame ontwikkeling en het duurzame beheer van het AFC Nieuw Prinsenland goed gewaarborgd moeten worden. Daarover dienen goede afspraken te worden gemaakt, zowel over handhaving van de regels alsook over de lichthinder. Op 30 juni zijn de bestuursovereenkomsten tussen de gemeenten Steenbergen, Halderberge en de provincie getekend. De Suikerunie, de provincie en TOM tekenden op die datum de exploitatieovereenkomsten. Zo kunnen vandaag het inpassingsplan en het exploitatieplan door de Staten worden vastgesteld. De volgende stap in de realisatie van het AFC kan nu worden gezet.

De heer *Wagemakers* (PvdA): Voorzitter! Het AFC-inpassingsplan is een al oud verhaal. Het loopt al een tijdje in deze Staten en het is goed dat de

provincie voor deze omgeving en voor de omringende gemeentes zoals Steenbergen en Halderberge, op dit schaalniveau de initiatieven neemt. Dat leidt tot allerlei vreemde zaken. Voorzitter, had u ooit gehoord van de verhandelbaarheid van de kieldichtheid? Van die scrabblewoorden kom je dan tegen. Als je er over nadenkt vind je het wel een drama. Enerzijds is het heel goed dat je de concentratie van de glastuinbouw overleind houdt, dus niet overal zo'n lichte plek, maar als je bij elkaar legt heb je wel heel nadelige effecten. Het is de vraag of de kieldichtheid en de verhandelbaarheid ervan goed gehandhaafd kunnen worden. Misschien zal onze nieuwe gedeputeerde straks ook zeggen dat we dat volledig gaan handhaven. Wij zijn erg benieuwd. Vanuit de provincie gaan wij bij Steenbergen de tuinbouw neerleggen. Wij waren gedwongen delen van het terrein niet te gebruiken vanwege vloeivelden en andere landschappelijke waarden. De landschappelijke waarden zijn voor een deel toegepast. We zijn begonnen met het AFC als inpassingsplan waarvan de inpassing van het landschapsplan de hoofdmoot vormde. Dat het nu op het terrein zelf door de ontwikkelaar in zelfontwikkeling is gereduceerd geldt ook nog maar voor die 20%. Die andere 80% zal wel afgeregeld zijn. Dat is wat mager. Dat had beter gekund. Ik denk dat wij de gemeente Steenbergen daarmee met een probleem opzadelen. Dat heeft te maken met de arbeidsmigratie. Wij zouden daarin wellicht als provincie, maar ik hoor het straks graag van de gedeputeerde, de gemeente Steenbergen kunnen helpen de bevolkingsgroep die daar ongetwijfeld op afkomt, op een fatsoenlijke manier te huisvesten. We zien in andere delen van Brabant dat het op tilt-niveau bijna uit de bocht vliegt. Dat moeten we hier van het begin af aan vermijden.

In de Memorie van Antwoord staat iets merkwaardigs over de zeggenschap van de gemeente Steenbergen. Deze kan waar het over dit gebied gaat tot 2020 niets meer zeggen. Een soort spreekverbod, zo hebben wij het in de Memorie van Antwoord gelezen. Wij vragen ons af of dat ook de bedoeling is.

De heer *Martens* (GroenLinks): Voorzitter! De heer Wagemakers zei het al, het is een stap in een lang lopend proces. Toen ik in deze bestuursperiode in de Staten kwam was het een van de belangrijkste dossiers, in elk geval voor de fractie van GroenLinks. Ook tijdens de campagne zijn we in dat gebied uitgebreid actief geweest. Het proces zou goed gegaan moeten zijn en formeel kan het allemaal geklopt hebben maar – de woordvoerder van de SP zei het al – individuele burgers hebben toch het gevoel dat over hen heen is besloten. Dat gevoel is des te sterker geworden omdat op het laatste moment nog nieuwe milieuonderzoeken zijn uitgevoerd. We kunnen dat ook lezen in de Memorie van Antwoord. Wat ons betreft had misschien zelfs het plan MER overgedaan moeten worden omdat er nog zoveel aanpassingen zijn geweest.

Dan het plan zelf. We hadden misschien nog achter de oorspronkelijke doelstellingen kunnen staan. Alleenstaande glastuinbouwlocaties saneren en clusteren op een locatie is prima maar – in de interruptie zojuist heb ik al aangegeven dat we wel een opkoopregeling hebben, waarvan maar heel minimaal gebruik wordt gemaakt voor solitaire glastuinbouwbedrijven – een beleid om echt Brabantse bedrijven naar dit terrein te laten verhuizen is er niet; het is inderdaad: laat de markt het werk maar doen. Dan is duidelijk dat we dit terrein ontwikkelen voor bedrijven uit het Westland die hier met goedkopere grond en goede omstandigheden hun bedrijf kunnen gaan vestigen. Over een aantal jaren zullen we dan inderdaad het glastuinbouw areaal alleen maar groter hebben zien worden in het Brabantse. Een paar weken geleden hebben we de rapportage van GS gehad en op dit moment zien we dat we de doelstelling in Brabant voor 2014, 1530 ha glastuinbouw, thans al hebben bereikt. Als we zo doorgaan zal dat areaal ruim worden overschreden door tuinders uit andere delen van Nederland.

Glastuinbouw is niet het enige wat we met dit plan realiseren. We gaan namelijk ook 85 ha bedrijfsterrein realiseren. Dat kan soms noodzakelijk zijn als elders een industrieterrein gesaneerd wordt, maar onze oorspronkelijke

doelstelling was een duurzaam industrieterrein te krijgen dat gekoppeld kon worden aan het glastuinbouwgebied zodat bedrijven van elkaar zouden kunnen profiteren. Die doelstelling is er nog steeds maar juist in het parkmanagement zou daaraan een sturing moeten worden gegeven en zou duidelijk moeten zijn hoe de duurzame doelstellingen worden gerealiseerd. We hebben er in de commissie uitgebreid over gesproken en – de woordvoerder van de SP zei het ook al – nog steeds moet duidelijk worden gemaakt hoe de vork in de steel wordt gestoken. Wat ons betreft stoppen we liever helemaal met deze AFC. Kunnen we niet wachten totdat de uitvoering van doelstellingen duidelijk is en het parkmanagement echt in functie is?

Tot slot nog een drietal punten uit dit voorliggende plan. Het is natuurlijk onzinnig met kierechten te beginnen. Stel gewoon dat elk individueel bedrijf 5% lichtuitstoot mag hebben. Waarom kiezen GS voor een lichtuitstoot van vijf procent voor het hele areaal glastuinbouw? Dat roept toch problemen op. Dan ga je iets in het leven roepen met kierechten. Zeg gewoon dat elk bedrijf 5% lichtuitstoot mag hebben; dat is voldoende. Nu is het zo dat als twee bedrijven met elk 25% lichtuitstoot bij elkaar liggen, dat gebied meer wordt aangelicht dan 's nachts de aanlichting van dit provinciehuis doet.

Dan de overlast voor Stampersgat. GS geven in hun Memorie van Antwoord toe dat de geluidsbelasting toeneemt voor Stampersgat maar dat het niet leidt tot beperking van bestaande woningbouwmogelijkheden. Hoe zit het dan met de huidige bewoners daar ter plekke wonen? Die krijgen wel met meer geluidsoverlast te maken. Hebben ze dan geen recht op planschade of gaan we extra maatregelen nemen om voor de huidige bewoners geen hogere geluidbelasting te laten ontstaan?

Tot slot nog iets over de ecologische hoofdstructuur. Zoals wij het zien worden toch een paar trucjes uitgehaald. In het plangebied is nog een deel voor de ecologische hoofdstructuur bestemd. GS halen deze bestemming ecologische hoofdstructuur er af, met als motivatie dat het gebied industrieterrein moet worden. Dat is zoals

ik het lees de enige argumentatie. Dat is natuurlijk de omgekeerde wereld. We hebben niet voor niets een ecologische hoofdstructuur. Natuurwaarden kunnen ontwikkeld worden of ze zijn al aanwezig. Als we een goede motivatie hebben om de natuur zich daar niet meer te laten ontwikkelen dan gelden gewoon de normale regels voor natuurcompensatie. We hebben dan ook samen met de Partij voor de Dieren en de Brabantse Partij een motie ingediend om voor het perceel van de ecologische hoofdstructuur de normale natuurcompensatieregels van toepassing te laten zijn.

Voorzitter. Het moge duidelijk zijn gelet op de argumenten die ik heb genoemd, dat wij geen voorstander zijn van dit plan.

De *voorzitter*: Door de leden Martens, mw. Verstappen en mw. Jetten wordt de volgende motie voorgesteld.

"Provinciale Staten van Noord-Brabant in vergadering bijeen op 8 juli 2010, behandelend het Statenvoorstel 33/10A inzake de AFC West Brabant, overwegende dat:

- een industriële bestemming van de EHS geen reden op zich is om gronden uit de EHS te halen;*
- een perceel op het hoofdterrein van de suikerfabriek op dit moment als EHS bestemd is;*
- indien volgens het inpassingsplan noodzakelijk is dit perceel uit de EHS te halen de natuurcompensatieregels van toepassing zijn,*

besluiten dat

voor de begrensde EHS binnen het plangebied de natuurcompensatieregels van toepassing zijn, en gaan over tot de orde van de dag."

De *voorzitter*: Deze motie maakt onderdeel uit van de beraadslaging. Zij krijgt nr. M15.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Voorzitter! Wij hebben onze instemming met dit plan altijd laten afhangen van ook de afname van solitair glas en de concentratie in dit gebied. We hebben meermaals ook de vorige gedeputeerde opgeroepen dit tegelijkertijd met dit plan uit te

werken in een plan van aanpak en in een ook concreet werkend plan. Zo staat ook in de nota glastuinbouw dat dit bij het eerstvolgende project nadrukkelijk wordt opgepakt. Wij vinden dat hier een onvoldoende terug. We hebben op zich niet zoveel moeite met dit voorliggende plan maar omdat dat element, dat in ons provinciaal beleidskader heel helder is vastgelegd, hierin onvoldoende is meegenomen, zullen wij onze steun aan dit inpassingsplan niet verlenen.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Voorzitter! Onze vraag voorafgaand aan de behandeling van dit hele plan is of eigenlijk wel een concentratiegebied voor glastuinbouw nodig is. Nieuwvestiging zonder gelijktijdige sanering schiet niet op. Zolang de solitaire glastuinbouwlocaties niet gesaneerd zijn, zijn wij geen voorstander van deze ontwikkeling. Een vraag van ons is ook hoe u ondernemers uit het Westland gaat verhinderen zich hier te vestigen. Zij nemen de locaties in voor de solitaire glastuinbouw die zijn bedoeld voor Brabanders om zich daar te vestigen maar die misschien nu even niet de mogelijkheid hebben vanwege de economische crisis.

In onze ogen valt onder duurzame voedselproductie überhaupt de glastuinbouw niet. Als overheid zouden we die dan ook niet moeten faciliteren. Dat geldt ook voor de Suiker Unie. Suiker ondermijnt onze gezondheid. Suiker zit overal in, zelfs in tandpasta. Als we het dan toch hebben over een transitie van de landbouw menen wij dat in de plaats van suikerbieten planten voor biomassa of planten voor vleesvervangers zouden moeten worden geteeld.

De lichtemissie is onvoldoende geregeld. Hoe milieuvriendelijk en hoe mensvriendelijk is dat plan? Denk aan de arbeidsmigranten en aan wie er straks werkelijk van dit plan gaan profiteren.

Het parkmanagement is onvoldoende geregeld evenals de natuurcompensatie. Zoals u weet blinkt deze provincie bepaald niet uit in een goed natuurcompensatiebeleid. Vandaar onze motie om het hier op een fatsoenlijke manier te doen. Alleen als er zwaarwegende redenen voor zijn kan van natuurcompensatie worden afgeweken. Voor u is blijkbaar een zwaarwegende reden dat er een

industrieterrein moet komen. Wij zouden daarvan toch graag een betere onderbouwing zien.

Ontsluiting van Dinteloord, onderdeel van het PIP, staat er niet in.

Tot slot, we vinden het een heel rommelig en onduidelijk verhaal.

De heer *Van Heugten* (GS;CDA): Voorzitter! We begonnen deze dag met een slechte mededeling over de ontslagen die gaan vallen bij de grote reorganisatie in Oss. Dat is een bedreiging voor deze provincie maar ik denk dat we nu ook kunnen spreken over kansen voor deze provincie, kansen op activiteiten, economische ontwikkelingen en werkgelegenheid, kansen die deze provincie wil sturen en waar we volop mee bezig zijn.

Het AFC is volgens mij zo'n kans. Het AFC in West-Brabant biedt de gelegenheid de tuinbouw in deze provincie een duurzaam toekomstperspectief te bieden, sterk verankerd, uitermate goed geëquipeerd, liggend op de goede plek, gebruikmakend van elkaars sterke kanten en van de synergie met de Suiker Unie. Dat is naar mijn idee een kans die we vandaag met dit inpassingsplan ruimtelijk mogelijk maken.

Bij de ondertekening twee weken geleden in de gemeente Steenbergen hebben de burgemeester en de respectievelijke wethouders nog eens gezegd dat zij er trots op zijn dat het AFC in hun regio komt, dat zij er trots op zijn dat deze werkgelegenheid, deze ontwikkeling op deze manier mogelijk wordt gemaakt, zij het – en daar hebben ze hard aan gewerkt – dat het op een zorgvuldige manier moet gebeuren. De resultaten van alle inspanningen hebben ook daar de reactie opgeroepen dat zij op dit moment tevreden met hoe er is gewerkt en wat uiteindelijk het resultaat is geworden van die zorgvuldigheid om deze ruimtelijke ontwikkeling op een goede manier wettelijk te borgen en mogelijk te maken.

Ik wil dit vooraf even meegeven omdat ik bij een aantal partijen een toch wat negatieve ondertoon bij dit plan blijft horen. Het is het bekende verhaal over een halfvol of een halfleeg glas. Ik wijs erop dat er ook veel positiefs in zit.

De CDA fractie benadrukt dat ook en geeft aan

dat het belangrijk is aan de zorgvuldigheid ook in de toekomst vast te houden. Dat houdt in in het ruimtelijk plan het kader scheppen voor duurzaamheid daar het belangrijk is die voor de toekomst te blijven borgen. Een aantal van u zei dat dit te weinig in het plan staat. De reden daarvoor is dat dit een inpassingsplan, een bestemmingsplan is. Een bestemmingsplan is iets anders dan een milieuverordening, is iets anders dan een aantal dingen borgen. Het bestemmingsplan legt de ruimtelijke functies vast en de kaders waarbinnen die ruimtelijke functies kunnen plaatsvinden. Dat staat hier wel goed in. De ruimtelijke aspecten die met duurzaamheid te maken hebben zijn naar ons idee in dit inpassingsplan wel op een juiste manier opgenomen.

De heer *Zeegers* (SP): Voorzitter, formeel snap ik dat. Zo'n inpassingsplan maken we hier echt niet aan de lopende band; het is geloof ik de tweede keer. Dat doe je om een bepaalde reden. Die reden is dat je een wat groter probleem wil aanpakken. De ChristenUnie heeft het zo-even ook al terecht opgemerkt, het inpassingsplan is één zaak maar hoe regel je nu hier daadwerkelijk sanering en inplaatsing zonder het helemaal aan de markt over te laten. We hadden het bijvoorbeeld over de werkgelegenheid. Hoe regel je bijvoorbeeld de huisvesting van arbeidsmigranten. Koppel ik dat daar meteen aan zoals daarnet ook gebeurde? Door alleen maar dit kale plan te presenteren en niet de rest heb je geen idee hoe het moet. De rest is zo onzeker.

De heer *Van Heugten* (GS;CDA): Wat überhaupt onzeker is is dat we dit ruimtelijk mogelijk maken maar dat we niet weten op welk moment tuinder A., tuinder B., tuinder C. zich zal melden, wat zijn teelt zal zijn en wat zijn activiteiten precies zullen zijn. Het is namelijk het randvoorwaarden scheppend mogelijk maken dat de glastuinbouw zich hier geconcentreerd kan vestigen en daarmee de basis leggend voor het feit dat de glastuinbouw elders waar we er minder van gecharmeerd zijn gelet op ons Brabantse landschap, op zijn minst de mogelijkheid krijgt te verplaatsen. Ik proef bij een

aantal partijen dat ze liever een koude sanering van die sector zien maar niet de mogelijkheid willen bieden ze ergens anders wel te vestigen. Die mogelijkheid is hier wel. Dat dit vervolgens in dit plan niet tot en met de punten en komma's kan worden geregeld en juridisch kan worden geborgd klopt want daar is dit inpassingsplan niet voor. Dat we daarvoor in deze provincie wel al een tijdlang de tuinbouwontwikkelingsmaatschappij hebben die de herstructurering van de glastuinbouw en het goed positioneren van de glastuinbouw in onze provincie kan ondersteunen en sturen is een aanvullend beleid dat wij mogelijk maken om dit uiteindelijk te realiseren.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): We hoeven toch niet met de armen open te staan voor het Westland als het hele plan mislukt is en die sanering daadwerkelijk plaatsvindt?

De heer *Van Heugten* (GS;CDA): Er staat geen hek om Brabant heen. Brabantse ondernemers kunnen zich net zo goed in het Westland vestigen als Westlandse ondernemers zich in het Brabant kunnen vestigen. Het is volgens mij niet de goede weg om naar een economie toe te gaan waarin we muren bouwen en hekken zetten om Brabant.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Nee, natuurlijk ben ik daar niet voor. Ik vind het wel grappig dat u dit nu zegt. De gelden van Essent mochten niet landelijk gebruikt worden want ze waren voor Brabant. Wij waren er toen wel voorstander van want we zijn Nederland en niet alleen Brabant. Het gaat gewoon om het doel. Het doel was sanering en nieuwvestiging.

De heer *Van Heugten* (GS;CDA): Ik heb het nu al een paar keer horen zeggen. Leest u eerst het glastuinbouwbeleid van deze provincie nog eens door. Dan ziet u in dat het niet alleen te maken heeft met sanering en verplaatsingen maar ook met het bieden van duurzame toekomst voor onze glastuinbouw. De VVD fractie heeft dat hier nog een keer kort en krachtig gememoreerd. Daar zitten een aantal aspecten in waarbij ook dit complex in Dinteloord een rol vervult. Het is naar

ons idee een goede rol.

Dan kom ik bij het inspraakproces. Ik vind het jammer dat een aantal fracties zegt dat het proces is mislukt omdat er nog steeds mensen zijn die ontevreden zijn over de uitkomst. Als dat een graadmeter wordt voor het slagen van inspraak dan is dat een bijzondere kijk op de zaak. Inspraak kan er nooit toe leiden dat iedereen zijn zin krijgt. De inspraak moet er juist voor dienen dat de meningen gehoord worden en in een afwegingsproces op een goede manier een plek kunnen krijgen. Ik ben er een paar keer getuige van geweest hoe de onafhankelijke voorzitter met de klankbordgroep heeft gewerkt. Ik heb ook zijn verslagen gezien. Ik meen dat hij op een heel zorgvuldige en onafhankelijke manier alle geluiden die relevant waren om in dit kader met deze ontwikkeling te worden gehoord alle kansen heeft gegeven om gehoord te worden, en dat zij ook een rol hebben gespeeld in de diverse afwegingen en voorwaarden die aan dit plan gerelateerd zijn.

De vraag is of we niet al veel verder hadden moeten zijn met het parkmanagement voordat we dit inpassingsplan vaststellen. Het parkmanagement kan wel een entiteit los van de tuinders zijn maar het zal ook een entiteit moeten zijn met de tuinders op het park. Ze zullen samen het parkmanagement moeten doen. Ze zullen ervoor moeten betalen. Ze zullen zich moeten committeren. Dan moet je eerst een plan hebben en dan moet er eerst gelegenheid voor de mensen zijn om zich hier te vestigen. We hebben er een beeld van hoe dat parkmanagement moet zijn. De vraag van de VVD was hoever onze provinciale rol daarin gaat. Voor ons is van belang dat je ziet dat er een structuur gaat ontstaan, die wij ook mede zullen borgen, van een organisatie die dat parkmanagement gaat uitvoeren. We zullen er ook deel van uitmaken als toezichthouder en toetsers om te zien of het wel allemaal goed gaat. Dat is onze toegevoegde waarde in deze rol. Dat is dus een bescheiden rol. Wat dat betreft hebben we meerdere rollen. Ik zie dat niet als een nadeel maar juist als een voordeel. We kunnen dan namelijk niet alleen passief aan de zijlijn zien wat er fout gaat en dan met wet- en regelgeving ingrijpen, maar we kunnen zelfs actief sturend

zorgen dat ontwikkelingen op gang komen zoals ze bedoeld zijn.

Een vraag is gesteld over de huisvesting van arbeidsmigranten. Wij hebben daar bij dit plan duidelijk aandacht voor gehad. In de gesprekken met de gemeente Steenbergen en Halderberge is ook gekeken naar de woningbouwmogelijkheden die deze gemeentes hebben. Er is afgesproken dat zij ten behoeve van de ontwikkeling van dit terrein de komende jaren hun woningbouwareaal passend mogen uitbreiden. Bovendien hebben we gezegd dat het gelet op de problematiek van huisvesting van arbeidsmigranten het typisch een onderwerp is dat in het regionaal ruimtelijk overleg met de regio moet worden besproken zodat er een regionaal voldoende huisvestingsopties zijn voor grotere stromen arbeidsmigranten voor zover dat in de toekomst nog van belang zal zijn want we kennen natuurlijk allemaal de situatie van vandaag de dag maar hoe we het over vijf of 10 jaar zal zijn is natuurlijk nog ongewis.

Dan is nog gevraagd of voldoende is geborgd dat de omgeving niet met overlast wordt geconfronteerd. Allereerst het geluid voor de bewoners van Stampersgat. Aangegeven is heel duidelijk dat de geluidsproductie zoals die is voorzien, dus niet zoals die nu is maar na de volle ontwikkeling van het terrein, de volle ontwikkeling van de Suiker Unie en de volle ontwikkeling van de tuinbouw, blijft binnen de wettelijke normen en er geen noodzaak is tot sanering van woningen of onaanvaardbare overlast bij bewoners. Met de gemeente Stampersgat is helder afgesproken dat het ook niet gaat leiden tot beperkingen in de mogelijkheid tot woningbouw. De geluidsproductie zal altijd binnen zodanige grenzen blijven dat noch de huidige bewoners met overschrijding van normen te maken krijgen, noch er een belemmering is voor toekomstige woningbouw.

Dan de kierrechten. Ik ben het er onmiddellijk mee eens dat de verhandelbaarheid van kierrechten moet worden geschrapt. Het is ook niet de bedoeling geweest met een bijzondere systematiek daarvoor te komen. Wij zullen als provincie er ook niet aan deelnemen. Wel is aangegeven dat de mogelijkheid bestaat – het is uiteindelijk aan de exploitant om dat in de

onderlinge private gronduitgifteovereenkomsten te regelen – dat als tuinder A. wel de behoefte heeft aan kieren 's nachts en tuinder B. door zijn teelt er geen behoefte aan heeft, tuinder A. gebruik kan maken van een deel van de oppervlakte van tuinder B. Dan blijft de totale oppervlakte binnen de 5% en dus nog steeds binnen de normen die we hebben gesteld. Dat moet niet gebeuren op basis van geld want ik ben het met mevrouw Aarts eens dat iedereen zich aan de wet moet houden. Hier ligt de lat wat lager en binnen die lagere mogelijkheden kan de ene tuinder gebruikmaken van wat zijn buurman onbenut laat. Dat is overigens een zeer normaal verschijnsel op bedrijventerreinen. Daar hebben we niets nieuws mee geïntroduceerd want geluidboekhoudingen op bedrijventerreinen werken al sinds jaar en dag op deze manier.

Men deed het voorkomen alsof wij hier de EHS begrenzing er zomaar even afhalen.

De heer *Wagemakers* (PvdA): Voorzitter! Als we van mening zijn dat het hier niet van toepassing moet zijn en wij ze niet willen verhandelen – wij twijfelen ook aan de rechtszekerheid hiervan omdat het maar op individueel niveau wordt afgegeven – rijzen er voor ons twee vragen. Als u het voorstel terugneemt zijn we snel klaar. Dan zijn we van de handel af en ook van de overlast. Het tweede is wel belangrijk. Als u toestaat het te verhandelen neemt de overlast niet af. Die kan daar maar ook op andere plekken toenemen. Het lijkt ons een heel onzalig onderdeel van dit overigens toch goede inpassingsplan.

De heer *Van Heugten* (GS;CDA): Ik heb het nog even voor u nagekeken. Zowel in het inpassingsplan zelf als in alle nota's van zienswijzen en nota's van wijzigingen komt u nergens tegen de verhandelbare kierrechten. Het staat in de Memorie van Antwoord. Wat wordt bedoeld en ik hoop dat we elkaar daar wel in kunnen vinden, is dat bij het afgeven van vergunningen voor de individuele tuinder wordt vastgelegd wat zijn kiernmogelijkheden zijn. Het is dus netjes in de vergunning bepaald. Als er een tuinder is die daar geen gebruik van kan maken dan kan er in de

vergunning voor zijn buurman meer ruimte komen. Dat is vergelijkbaar met de geluidruimte die de bedrijven a en b op het bedrijventerrein hebben. Dat wordt privaatrechtelijk geregeld en daar staan wij buiten. Iedereen moet zich aan de wet houden en aan het planvoorschrift. Daarvan kunnen we niet afwijken en daarbinnen kan die optie een rol spelen.

De heer *Martens* (GroenLinks): Voorzitter! Dan rijst bij mij toch de vraag waarvoor we nu kiezen. Kiezen we nu ervoor dat elk bedrijf een lichttuitstoot van 5% mag hebben of kiezen we ervoor dat elk bedrijf 25% mag hebben.

De heer *Van Heugten* (GS;CDA): We kiezen ervoor dat het totale plangebied nooit meer dan 5% lichttuitstoot heeft.

De heer *Martens* (GroenLinks): De consequentie kan dus zijn dat een bedrijf de lichttuitstoot van 25% mag hebben.

De heer *Van Heugten* (GS;CDA): Als zich er 100 bedrijven vestigen en er 99 geen kieren hebben dan kan dat ene bedrijf misschien wel alles kieren en is er misschien maar 1% lichtdoorlatendheid en hebben we nog steeds een prima plan waar honderd gelukkige tuinders zitten.

Mevrouw *Aarts-van de Loo* (CDA): Wat er nu als een burger gaat klagen? Wie treedt er dan op?

De heer *Van Heugten* (GS;CDA): Er vindt een normale handhaving plaats zoals in elk bestemmingsplan gehandhaafd wordt en elke vergunning gehandhaafd wordt. Dat is dus ook hier het geval met de lichttuitstoot die 's avonds plaatsvindt. U denkt natuurlijk allemaal al een soort discotorens die naar boven wijzen maar u moet zich voorstellen dat bij zo'n complex alle zijgevels 100% dicht zijn, dat alle bovengevels voor 98% dicht zijn en dat alleen in de nacht gedurende acht maanden per jaar enkele uren gekierd mag worden tot een wettelijk maximum van 25% van de oppervlakte. Dat is teruggebracht naar 5% vanwege Natura 2000 omgeving. Het is

niet eens een menselijke schade. Het gaat niet om gezondheid. Wat dat betreft is er dus al een zeer beperkte lichttuitstoot. Bovendien hebben wij opgegeven dat de wettelijke verplichting tot kieren die in 2014 in heel Nederland van kracht wordt, hier al vanaf de eerste uitgifte van grond van kracht wordt. Deze tuinders lopen dus voorop in terughoudendheid met lichttuitstoot. Als er over een paar jaar andere lichttechnieken zijn waardoor er geen lichtdoorlatendheid meer naar boven toe is dan is misschien zelfs 100 % kieren mogelijk.

De voorzitter: Er lijkt geen licht tussen te zitten.

De heer *Zeegers* (SP): Ik heb toch nog een vraag over dat kieren. U zei dat wij er eigenlijk buiten staan als bedrijven het onderling regelen zodanig dat ze samen niet boven de grens uitkomen. Denkt u nu werkelijk dat het allemaal liefdewerk oud papier is? Zal er niet toch in gehandeld worden?

De heer *Van Heugten* (GS;CDA): Ik kan ondernemers niet verbieden met elkaar overeenkomsten af te sluiten, net zoals het overtollige water van de één naar de ander geleid wordt. Het parkmanagement is er juist voor bedoeld verbindingen tussen die ondernemers te leggen. Zij zullen wel degelijk met elkaar afspraken maken over heel veel zaken. Dan kunnen ze wat mij betreft ook zakendoen over het licht en de kieren. Het is inderdaad soms een wat bijzonder onderwerp. Het is voor ons geen dagelijkse kost, niet tuinders zijnde.

Mevrouw *Prins-Afman* (VVD): U zei dat de kierrechten geen onderdeel uitmaken van het inpassingsplan. Er schijnt heel wat verwarring te zijn over de kierrechten ondanks dat u probeert het heel goed uit te leggen. Is het mogelijk dat we dit onderdeelje terugkrijgen in de commissie?

De heer *Van Heugten* (GS;CDA): Als u bedoelt na het vaststellen nu van het inpassingsplan waarin niets over kierrechten staat evenals trouwens niet in de nota van wijzigingen, wil ik later met u er nog wel eens over praten. Maar dan wil ik een specialist laten uitleggen hoe in de tuinderswereld

met kieren en licht wordt omgegaan. Ik denk dat dat goed is want ook voor mij is het een wat bijzondere aangelegenheid.

Mevrouw *Prins-Afman* (VVD): Dat merk ik aan uw beantwoording.

De *voorzitter*: Wie weet werpt u nog een nieuw licht op de zaak.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Dit hele gesprek over kierrechten roept bij mij de vraag op – maar daar hoeft u niet op in te gaan – hoe het eigenlijk zit met de kierrechten in de intensieve rundveehouderij die de hele nacht door volop de lampen aan mag laten.

De *voorzitter*: Ik stel voor dat we deze discussie dan maar meenemen bij de meer algemene beschouwingen over kieren.

De heer *Van Heugten* (GS;CDA): Voorzitter! Het lijkt mij het beste dat we de commissievergadering dan maar overdag doen zodat we het hier 's avonds verduisterd hebben.

Tot slot de EHS. Op het terrein van de Suiker Unie, de werkdijk en het andere hoekje, lag altijd de bestemming industrie. Er is echter bij de toedeling van EHS door het natuurbeheerplan een stukje EHS op dit terrein gelegd. Daar heeft de Suiker Unie vanaf het begin bezwaar tegen gemaakt. Naar mijn mening is dat terecht maar wij hebben nooit de gelegenheid genomen die EHS er af te halen. Bij het vaststellen van dit inpassingsplan wordt terecht gezegd dat de ten onrechte daarop terechtgekomen EHS daar niet thuishoort.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Kunt u uitleggen waarom wij niet in de gelegenheid waren die EHS er af te halen?

De heer *Van Heugten* (GS;CDA): Dat waren we kennelijk wel want we hebben de EHS nog begrensd voor de verordening ruimte. Toen ook is door het bedrijf er bezwaar tegen gemaakt. Het bedrijf heeft wat dat betreft heel consequent

gehandeld en altijd bezwaar gemaakt. Alleen, we hebben het nooit in onze besluitvorming opgenomen.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Zou het kunnen zijn dat we daar goede argumenten voor hadden?

De heer *Van Heugten* (GS;CDA): Als u ze kent wil ik ze graag horen. Ik heb niet gezien dat hier goede argumenten voor waren. Hetzelfde geldt voor de vloeivelden. Die kunnen een bepaalde waarde hebben omdat ze lange tijd ongebruikt zijn. Op die ongebruikte grond komt dan vervolgens een deel natuurontwikkeling maar als dat de manier is waarop wij in Nederland bedrijventerreinen gaan benoemen en belasten met EHS zouden we in economisch opzicht een bijzondere situatie creëren.

De heer *Zeegers* (SP): Voorzitter! Ik haal uit de discussie een paar hoofdlijnen. Het gaat mij niet om de kierrechten als zodanig maar de vraag is of je het zelf regelt of aan de markt overlaat. Voor mij mede-Statenvolgers is de vraag: stellen we eerst een plan vast en laten we daarna in de commissie uitleggen hoe het zit om dan misschien tot de conclusie te komen dat we iets niet goed hebben gedaan? Die vraag werp ik even op maar zover willen wij het niet laten komen.

Een tweede hoofdpunt is de huisvesting van arbeidsmigranten. De gedeputeerde zei dat er een en ander voor is opgenomen. Ik heb echter in de stukken niet een vijftal uitgangspunten gezien. Ik noem ze kort: spreiding, bezetting per woning, aanpak overlast, aanpak van huisjesmelkers en de aanpak van uitzendbureaus die dat allemaal mogelijk maken en er ook nog dubbel aan verdienen. Over die zaken heb ik niets gelezen maar het lijkt mij dat ze hard nodig zijn.

De gedeputeerde vroeg zich af of als we de inspraak moeten oordelen aan de hand van de vraag of de mensen hun zin hebben gekregen, waar we dan zijn. Het gaat natuurlijk wel degelijk om het resultaat van de inspraak. Als het alleen nog maar over het proces mag gaan, als het een rituele dans wordt, dan krijgt Marcuse gewoon groot gelijk. De democratie is dan enkel en alleen

repressieve tolerantie. Je mag zeggen wat je wilt maar we gaan gewoon onze gang. Dat is een van de redenen waarom wij niet met uw plan zullen instemmen.

De heer *Van Heugten* (GS;CDA): Voorzitter, heel kort. De heer Zeegers heeft gelijk, er staan heel veel dingen niet in dit plan maar dat is terecht. Er staat ook niet in dat de ondernemers allemaal netjes hun premies moeten betalen en dat ze hun inkomstenbelasting netjes moeten opgeven. Er zijn heel veel zaken die nog direct verband houden met dit plan maar er niet instaan en dat is terecht want het is een bestemmingsplan.

Ik wil nog even de opmerking over de inspraak rechtzetten. Ik heb aangegeven dat we hier met een klankbordgroep en een onafhankelijke voorzitter werken. U hebt allemaal in de verslagen kunnen lezen dat de inspraak van de burgers die hierbij betrokken zijn geweest, echt serieus is genomen en wel degelijk heeft geleid tot een aantal wezenlijke aanpassingen in dit plan. Ik zou het een tekort van uw kant vinden als u dat als een rituele dans bestempelt.

De *voorzitter*: Thans zijn aan de orde de stemmingen over het voorstel en over motie M15. Allereerst over het voorstel.

Mevrouw *Aarts-van de Loo* (CDA): Voor.

De heer *Zeegers* (SP): Tegen.

Mevrouw *Prins-Afman* (VVD): Voor, maar in verband met de kierechten kunnen we niet instemmen met de besluiten onder 1 en 2. Zie ik dat goed?

De *voorzitter*: De gedeputeerde kan nu niet de antwoorden want we zijn aan het stemmen maar hij heeft gezegd dat hij los van de vaststelling van het plan technisch op dat punt terugkomt.

Mevrouw *Prins-Afman* (VVD): Dan zijn we voor.

De heer *Wagemakers* (PvdA): Voor.

De heer *Martens* (GroenLinks): Tegen.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Tegen.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Tegen.

De *voorzitter*: De aanwezige leden van de fracties van het CDA, de VVD en de PvdA hebben voor dit voorstel gestemd en die van de overige fracties ertegen zodat zij is aangenomen.

In stemming komt motie M15.

Mevrouw *Aarts-van de Loo* (CDA): Tegen.

De heer *Zeegers* (SP): Wij stemmen in met de motie. Wij vinden haar zelfs zo goed dat hij haar mede hadden kunnen ondertekenen.

Mevrouw *Prins-Afman* (VVD): Tegen.

De heer *Wagemakers* (PvdA): Voor.

De heer *Martens* (GroenLinks): Voor.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Voor.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Voor.

De *voorzitter*: De aanwezige leden van de fracties van het CDA en de VVD hebben tegen deze motie gestemd en die van de overige fracties ervoor zodat zij is verworpen.

Nummer 45/10

Kaartwijziging Verordening ruimte Noord-Brabant, fase 1

Mevrouw *Verschuuren* (CDA): Voorzitter! Op 23 april is in de Staten een motie aangenomen over het gebied Moortwijk te Bostel. In dit voorstel wordt uitvoering gegeven aan deze motie en wordt een aangepaste kaart voorgelegd. Dat is een goede zaak want op basis van de voorschriften en de plankaarten van het uitwerkingsplan en de ISV (investeringsbudget stedelijke vernieuwing) is heel

het gebied ten oosten van de spoorlijn onderdeel van het bestaand stedelijk gebied. We hebben afgesproken dat de eerste fase van de verordening beleidsarm wordt ingevoerd. Dus nu geen nieuwe gebiedsaanduidingen opnemen. Daarom zal er namens de coalitiepartijen door Rob Wagemakers een amendement worden ingediend op voorstel van 45/10 B. Hierin wordt aangegeven dat de oorspronkelijke status van het gebied wordt gerespecteerd. Dat is stedelijke ontwikkeling in samenhang met landschapontwikkeling. Het is aan de gemeente Boxtel om hieraan in het bestemmingsplan een goede invulling te geven. Op deze wijze kan dit dossier afgehandeld worden en hoeven geen extra stappen meer gezet te worden. De bal ligt nu bij de initiatiefnemer en de gemeente Boxtel.

De heer *Heijmans* (SP): Voorzitter! De SP-fractie ziet af van spreektijd.

Mevrouw *Prins-Afman* (VVD): Voorzitter! Ook ik begin met 23 april. De Staten namen toen een motie nummer M4 aan waarin aan GS werd gevraagd de kaarten behorende bij de verordening ruimte Noord-Brabant fase 1 in een aantal situaties te corrigeren overeenkomstig de uitwerking behorende bij het streekplan 2002. Immers, de verordening ruimte fase 1 is gebaseerd op de structuurvisie waarin ongewijzigd het beleid voor streekplan en uitwerkingsplannen is overgenomen. Tijdens de inspraak bij de interim-structuurvisie in november 2007 merkte de gemeente Boxtel op dat het stedelijk gebied in het noorden van deze gemeente op de kaart staat aangegeven als EHS natuur terwijl tussen een aantal gemeenten waaronder Boxtel, en de provincie is afgesproken dat dit gebied in het stedelijk gebied ligt. Ik citeer uit deze inspraak: 'Deze gronden zijn in het uitwerkingsplan aangeduid als stedelijk gebied, beheer en intensivering en stedelijk groene drager. De gemeente verzoekt de kaarten aan te passen aan het uitwerkingsplan.'

Kennelijk gebeurt dit niet want in een brief van de gemeente Boxtel aan de commissie RM van maart van dit jaar lezen we: Ten onrechte wordt een

klein gedeelte van het bestaand stedelijk gebied en een klein deel van Moortwijk aangeduid als EHS en niet als stedelijk gebied, terwijl in de Nota van Wijziging is aangetekend dat de EHS zonder uitzondering van Moortwijk zou worden verwijderd. De bestemming EHS is in flagrante tegenspraak, zo schrijft de gemeente Boxtel, met het gemeentelijk en het provinciaal beleid zoals eerder vastgelegd in de structuurvisie, uitwerkingsplan Boxtel, Haaren, Sint Michielsgestel, en in de interim structuurvisie en de paraplunota. Dit betekent dat het gebied Moortwijk in zijn geheel verwijderd moet worden van de kaartlaag EHS en op de kaartlaag bestaand stedelijk gebied aangegeven moet worden. Daar ging onze motie over. De gedeputeerde erkende in de vergadering van PS in april dat er een fout is gemaakt en hij zegde toe dat dit gerepareerd zou worden. Het ging om niet meer en minder dan het herstellen van een fout in de kaarten. U begrijpt dat onze verbazing groot was toen we hoorden dat aanpassing bij de verordening fase twee zal plaatshebben. Dat zou betekenen dat bestaand ongewijzigd beleid op dit onderdeel opnieuw de inspraak in zou gaan, terwijl alleen zoals gezegd een fout hersteld behoefde te worden. Onze verbazing werd nog groter bij het lezen van het voorstel van GS dat eerst voorlag en waarin de bestemming van het gebied in de verordening zou worden gewijzigd in landelijk gebied. Vandaag hebben we een voorstel ontvangen om dit gebied op de kaarten aan te geven als integratie stad land. Een gebied integratie stad land is volgens de verordening fase 1 een gebied waar onder voorwaarden stedelijke ontwikkeling mogelijk is et cetera, maar wel na ontheffing door GS. Nogmaals gezegd, waar gaat het om? Het gaat om het herstellen van een fout in de verordening ruimte fase 1, een verordening gebaseerd op de interim structuurvisie waarin onverkort het beleid van het streekplan 2002 en de uitwerkingsplannen zijn overgenomen. Hierin staat de begrenzing van heel Moortwijk op de kaartlaag bestaand stedelijk gebied. Waarom corrigeren GS dit niet gewoon als ze daarvoor de bevoegdheid hebben?

De fractie van de VVD vindt dit alles een zeer vreemde gang van zaken die onnodig veel tijd en

energie van deze en gene heeft gekost. We gaan er nu vanuit dat we met dit amendement dat we samen met PvdA en CDA indienen de zaak nu afdoen.

De heer *Wagemakers* (PvdA): Voorzitter! Ik zal beginnen met het indienen van het amendement zodat dat alvast kan worden gekopieerd.

Al een paar keer is verteld dat de oorsprong van dit dossier en deze behandeling berusten bij motie nummer vier in april. Daar is al genoeg over gezegd. Maar wat jammer nu. Als ik een vergelijking mag maken met uw uitstekende verhaal gisteren over de trieste situatie door de ontslagen in Oss waarin u heel duidelijk wist aan te geven waar wij als Nederlanders wellicht op onderdelen verkeerd handelen, moet ik op dit niveau onze Staten maar vooral GS even waarschuwen voor het feit dat wij, Staten, geweldig op onze donder krijgen. Hoe is het toch mogelijk dat bij de verordening na een aantal brieven van Goirle, Tilburg, Boxtel – daar gaat het nu hoofdzakelijk over – heel eenvoudig wordt gezegd en gevraagd: we zijn met plannen bezig en die gaat u nu wijzigen; zou u die wijzigingen ongedaan willen maken want we zijn al een eind op weg. Bij de verordening is daarover al een motie aangenomen en na heel veel soebatten komen wij vandaag eindelijk uit bij een amendement waarin wij als Staten zeggen hoe we het willen hebben en hoe verantwoord dat naar onze mening is. Daar gaan wij over. Het gaat dan in dit geval over Boxtel. Ik hoop dat de gedeputeerde in september klaar is met twee andere onderdelen van de motie namelijk die betreffende Tilburg en Goirle. Anders moeten wij daar weer zoveel tijd aan besteden. Wat is hier al een tijd aan besteed! Die kunnen we beter gebruiken om ons goede imago van de provincie in de richting van de gemeentes te faciliteren. Waarvan akte!

Voorzitter. Het amendement gaat over Moerwijk en daar is al heel veel over gezegd. Wij willen daar gewoon de originele onderdelen van het stedelijk gebied, de groene drager heette het destijds, voor de verandering van de verordening en de ontwerp-structuurvisie, teruggedraaid hebben. Dan kan

Boxtel vooruit.

De *voorzitter*: Door de leden Wagemakers, mw. Prins-Afman en mw. Verschuuren wordt het volgende amendement voorgesteld:

"Provinciale Staten in vergadering bijeen op 9 juli 2010, kennis genomen hebbende van het Statenvoorstel en de Memorie van Antwoord,

overwegende dat:

- *het gebied Moerwijk in de Uitwerkingsplannen Boxtel, Haaren en Sint-Michielsgestel is gelegen;*
- *op basis van de voorschriften en de plankaarten van het uitwerkingsplan, ISV en de paraplunota heel het gebied ten oosten van de spoorlijn (in Boxtel) onderdeel is van het bestaand stedelijk gebied;*
- *de verordening Ruimte fase 1 is gebaseerd op de Interimstructuurvisie en de paraplunota waarin het Streekplan 2002 en de Uitwerkingsplannen beleidsarm zijn overgenomen;*
- *duidelijk is dat stedelijke ontwikkeling alleen mogelijk zal zijn in samenhang met landschapsontwikkeling omdat in de Uitwerkingsplannen van dit gebied stedelijk gebied is aangeduid met de toevoeging 'beheer en intensivering' en 'stedelijke groene drager', conform kaart 12 uitsnede Boxtel, pag. 56 uitwerkingsplan 2004;*
- *integratie stad - land geen recht doet aan hetgeen is opgenomen in het uitwerkingsplan 2004,*

besluiten de tekst van het Statenvoorstel als volgt te amenderen:

besluitpunt 2 verwijderen het onderdeel:

- *voor het gebied Moerwijk te Boxtel de aanduiding ecologische hoofdstructuur vervalt en de aanduiding integratie stad - land wordt opgenomen,*

en toevoegen een nieuw streekje bij besluitpunt 2:

- *voor het gebied Moerwijk te Boxtel de aanduiding ecologische hoofdstructuur vervalt en de aanduiding uit het uitwerkingsplan streekplan wordt opgenomen te weten: "bestaand stedelijk gebied" en de verdere uitwerking over te laten aan de gemeente Boxtel."*

De *voorzitter*: Dit amendement maakt onderdeel uit van de beraadslaging. Het krijgt nr. A3.

De heer *Martens* (GroenLinks): Voorzitter! Mijn inbreng richt zich op het tweede punt, de vlocvelden, met name het perceel ecologische

hoofdstructuur. Ik heb het bij het vorige agendapunt ook al aangegeven. Volgens mij is het principieel fout zoals het hier wordt al gepakt. We hebben een stuk ecologische hoofdstructuur waar inderdaad ook een industriële bestemming op ligt. Puur het feit dat het ook een industriële bestemming heeft, is geen reden om de ecologische hoofdstructuur er af te halen. Je kijkt of er potentiële natuurwaarden aanwezig zijn en daarover kun je discussiëren. Vervolgens beslis je dan of de bestemming ecologische hoofdstructuur er al of niet op blijft rusten. Enkel en alleen het feit dat het ook een industriële bestemming heeft, is voor ons duidelijk geen motivatie om de bestemming ecologische hoofdstructuur er af te halen. Wij zullen dan ook tegen dit voorstel stemmen.

De heer *Van Heugten* (GS;CDA): Voorzitter! Ik kan mij op zich goed vinden in de kritische woorden van een aantal fracties over de correctie die hier heeft plaatsgevonden. Ik wil het ook even kort toelichten. Aan het gebied Moordijk zijn al zeven jaren van procedures voorafgegaan. De ontwikkelaar die daar bezig is, is voor de gemeente en voor de provincie geen vreemde. Hij heeft al drie keer bij de Raad van State gestaan en er is een mediation-procedure gevoerd. Dit stukje is dus in het verleden al met veel gedoe omgeven geweest. Dat was voor mij ook de reden toen het werd aangekaart in de commissie ruimte te proberen een einde aan dat gedoe te maken. Dat was u van harte met mij eens en daar hebben we ook samen over afgesproken dat te doen.

Bij de vaststelling van de verordening heeft u echter ook een motie aangenomen waarmee de correctie zou moeten plaatsvinden. Bij de uitwerking en vertaling ervan kwamen we tot de ontdekking dat niet GS bevoegd zijn die verandering aan te brengen maar dat alleen PS bevoegd zijn die wijziging aan te brengen. Dat is helaas niet meegenomen in de publicatie van de verordening fase 1. Dus zonder de vereiste correctie is de verordening fase 1 vastgesteld en gepubliceerd. Dat noopte ons ertoe die correctie alsnog langs de Staten te leiden om haar uitgevoerd te krijgen. Daarbij hebben wij ons te

laat gerealiseerd dat bij het weghalen van de EHS, namelijk uw opdracht in de motie, overigens verder zonder compensatie, de ondergrond daarmee blanco werd. Een blanco ondergrond betekent in de legenda van de kaart dat het landelijk gebied wordt. Dat was niet de bedoeling en dat hebben we ook niet gedaan. Ik heb toen aan de gemeente Boxtel gevraagd wat haar beter zou passen, bestaand stedelijk gebied of integratie stad land. In een eerdere brief heeft de gemeente aangegeven dat het bestaand stedelijk gebied zou moeten zijn maar in dat overleg heeft zij toen aangegeven dat het maar integratie stad land moet worden.

Mevrouw *Prins-Afman* (VVD): De gedeputeerde gaat nu heel gemakkelijk over dat landelijk gebied heen met te zeggen dat dat niet is gedaan maar waarom krijgen we dan nu een echt statenvoorstel waarin de term landelijk gebied staat?

De heer *Van Heugten* (GS;CDA): Bij het weghalen van de EHS kwam in de kaartenopbouw het landelijk gebied te voorschijn. Je moet dan echt een andere bestemming benoemen. Die ommissie is rechtgezet.

Mevrouw *Prins-Afman* (VVD): U hebt ons dus graag aan het werk willen houden.

De heer *Van Heugten* (GS;CDA): Nee, ik heb u nu niet aan het werk willen houden. We hebben geprobeerd de correctie goed te verwerken en dat is niet op de juiste manier gebeurd. Daar heeft u groot gelijk in en u heeft terecht aangegeven dat het niet kan.

Gezegd is dat we terug moeten naar de oude benamingen en de oude classificatie zoals die destijds in de interim structuurvisie stond. Dat kan niet want die classificatie hebben we niet meer. Als we die nu aan zouden geven, zouden we een benoeming in de verordening opnemen die niet omgeven is met de voorschriften maar bovendien – dat zou u moeten weten – laat de groenstedelijke drager geen bebouwing toe. Als we het nu groenstedelijke drager zouden maken zoals het destijds is bestemd, zou er geen bebouwing meer

mogelijk zijn. Ik denk dat dat niet de bedoeling is en ook de gemeente Boxtel heeft dat aangegeven. Er is ruimte voor ontwikkeling, met respect voor de groene kwaliteiten van dit stukje gebied. Daar wil de gemeente Boxtel zorgvuldig mee omgaan. Wij zijn het daar van harte mee eens en wij willen dat faciliteren. Daarom hebben wij in het voorstel dat u als laatste heeft gekregen, voorgesteld de benoeming integratie stad land op te nemen. Dat was overigens in overeenstemming met de mening van de gemeente Boxtel en dat is deze week nog zo met hen afgestemd.

Ik kan mij erin vinden, er een nieuwe benaming aan te geven, zoals voorgesteld in het amendement, namelijk bestaand stedelijk gebied. Het is uw keuze en ik respecteer uw keuze. Het kaartmateriaal kan daarop worden aangepast. U stelt het nu voor bij amendement en daardoor kan het in één keer goed in de verordening ruimte worden opgenomen.

Tot slot nog een opmerking over andere zaken die in de moties bij de verordening ruimte staan. Een motie ging over drie locaties, te weten Moordijk in Boxtel, het MOB-complex in Tilburg en het sportcomplex in Goirle. Dinsdag aanstaande ligt in GS voor een notitie aan de commissie om uit te leggen wat er in deze situaties gaat gebeuren. Dat krijgt u deze week of na de zomervakantie dus. Dat geldt ook voor de tweede motie die gaat over aanpassing van het kaartmateriaal aan de voormalige structuurvisie en interim structuurvisie. In dezelfde notitie zult u ook een uitleg krijgen hoe wij met die moties zijn omgegaan en zullen omgaan.

De heer *Heijmans* (SP): Voorzitter! Hoe kunnen we toch alsjeblieft voorkomen dat we in de toekomst de Statenvergadering aan zo'n onderwerpen moeten besteden. Ik word hier niet vrolijk van.

De heer *Van Heugten* (GS;CDA): Voorzitter! Die opmerking is terecht. Er blijkt ook uit hoe belangrijk het is dat we een verordening vaststellen die een behoorlijk detailniveau kent. Dan komt het er erg nauw op aan dat de kaarten goed zijn. Het blijkt inderdaad uitermate moeilijk te zijn, zelfs in dit digitale tijdperk, een foutloze kaart te hebben.

Het herstel van de kaart is wel onderdeel van de verordening en is dus ook onderdeel van de procedure via de Staten. Dat is nu eenmaal zo vastgelegd. Ik ben het helemaal met de oproep van de heer Heijmans eens. Het luistert geweldig nauw bij dit soort verordeningen waarbij wij als provincie zo gedetailleerd kaarten vaststellen – misschien moeten we ons afvragen of het wel nodig is dat zo te doen – want het kan gaan om kleine fouten die voor de individuele belangen van onze burgers in Brabant grote gevolgen kunnen hebben. Daar moeten we uitermate zorgvuldig mee omgaan.

De heer *Wagemakers* (PvdA): Voorzitter! De opmerking van de heer Heijmans kan op verschillende manieren worden uitgelegd. Als de heer Heijmans bedoelt dat wij ons als Staten nu niet meer bezig moeten houden met die details, is dat een mogelijkheid. De heer Heijmans kan echter ook bedoeld hebben – als hij het niet heeft bedoeld doe ik dat nu – dat als een gemeente bij de vaststelling van een verordening in de periode vooraf aangeeft wat hun problemen zijn met in dit geval reeds ingang gezette ontwikkelingen en als de Staten dan zeggen bij motie dat het terug moet naar de oude situatie, het toch een kleine zaak is om dat te doen. Dat ben ik met de heer Heijmans helemaal eens. Het gaat over onze rol als provincie.

De *voorzitter*: Ik stel als uw voorzitter vast dat wij zorgvuldig moeten besluiten. De gedetailleerde kaarten hebben rechtsgevolgen. Aan detaillering zullen we niet ontkomen. Dit moest via de Staten gaan vanwege precies die rechtsgevolgen. Er zijn gewoon fouten gemaakt bij de uitwerking en daarvoor passen excuses. Er is hier gewoon niet goed gewerkt. Dat moet de volgende keer beter.

In stemming komt amendement A3.

Mevrouw *Verschuuren* (CDA): Voor.

Mevrouw *Slegers* (SP): Tegen.

Mevrouw *Prins-Afman* (VVD): Voor.

De heer *Wagemakers* (PvdA): Voor.

De heer *Martens* (GroenLinks): Tegen.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Voor.

De *voorzitter*: Ik zie de PvdD niet meer. Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van het CDA, de VVD, de PvdA en de ChristenUnie-SGP voor dit amendement hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is aangenomen.

In stemming komt het geamendeerde voorstel.

Mevrouw *Verschuuren* (CDA): Voor.

Mevrouw *Slegers* (SP): Nu het geamendeerd is zijn we tegen.

Mevrouw *Prins-Afman* (VVD): Voor.

De heer *Wagemakers* (PvdA): Voor.

De heer *Martens* (GroenLinks): Tegen.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Voor.

De *voorzitter*: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van het CDA, de VVD, de PvdA en de ChristenUnie-SGP voor dit geamendeerde voorstel hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat het is aangenomen.

De vergadering wordt te 16.30 uur tot 16.40 uur geschorst.

Nummer 19/10

Stimuleringsfonds nieuwbouwwoningen Noord-Brabant

De *voorzitter*: Het woord is aan de heer Dörr van de fractie van het CDA.

De heer *Dörr* (CDA): Voorzitter! Mijn fractie heeft de joker ingezet, maar ik maak graag gebruik van

het voorwerk dat de heer Van de Ven heeft verricht. Hij bezoekt op dit moment zijn dochter die in het ziekenhuis is opgenomen. Wij hebben vijf minuten geleden nog contact gehad. Zij houdt zich kranig en wordt om zes uur geopereerd. Wij hopen dat het allemaal goed gaat.

Voorzitter. Laat ik met het goede nieuws beginnen: het CDA steunt dit voorstel. De stagnatie van de woningbouw in Brabant baart ons grote zorgen zowel vanuit een volkshuisvestingsbelang als vanuit een economisch belang. De krantenberichten van de afgelopen week bevestigen helaas dat beeld. Wij denken dat wij in dezen het ergste nog niet achter de rug hebben. Het is dan ook jammer dat het voorstel enkele maanden is blijven liggen.

Mijn fractie was in de commissie kritisch positief. Zij had weliswaar een positieve grondhouding maar er waren wel wat vragen. Kan dit instrument voldoende effectief zijn? Komt het geld wel bij de juiste projecten terecht, dus ook bij de kleine? Is het niet te bureaucratisch, te ingewikkeld waardoor er een drempel wordt opgeworpen die wellicht te hoog wordt om het instrument in te zetten? Misschien is de uitvoering niet transparant genoeg?

Wij zijn van mening dat de gedeputeerde onze vragen voldoende beantwoord heeft en daardoor zijn onze reserves weggenomen. Wij vinden hierbij de volgende zaken heel belangrijk: de middelen zijn ook voor de kleinere projecten beschikbaar, het middel is een aanvulling op de bestaande instrumenten, zowel voor consumenten als producenten, en het voorziet in een stimulans bij de woningbouwcorporaties. Met dit instrument kan de provincie voor een aantal projecten – ongeveer 900 – het verschil maken. Die rol van de overheid vindt mijn fractie heel belangrijk. Ieder draagt zijn eigen verantwoordelijkheid, waar nodig geeft de overheid het laatste zetje.

Conclusie: wij vinden dit een welkome aanvulling op de crisismaatregelen. In crisistijd is het rechtvaardig om een slagvaardig bestuur te hebben. Wij vragen het college zo spoedig mogelijk hiermee te starten, maar willen wel graag een evaluatiemoment afspreken: over een jaar, een halfjaar; roept u maar!

De *voorzitter*: Ik had daarover geen zekerheid, maar zie nu dat de heer Zeegers het woord wil voeren.

De heer *Zeegers* (SP): Voorzitter! Los van het tijdstip van de vergadering, wij hebben het niet gemakkelijk met dit voorstel omdat het twee gezichten heeft. Er zit een zeer positieve kant aan. De mensen worden echt geholpen, met name mensen die vaak heel lang moeten wachten op een woning. Door meer woningen te bouwen, wordt dat probleem gedeeltelijk opgelost. Bovendien worden mensen hiermee echt aan het werk geholpen en dat is goed voor de economie.

De andere kant is dat het inderdaad een complexe regeling is. Het is nog steeds niet duidelijk hoe en ander precies zal uitpakken. Wij lopen dus risico's. De heer Dörr heeft gelijk dat wij de daadwerkelijke effecten moeten afwachten. Nog belangrijker, het is een pragmatische regeling die erop gericht is om snel iets te doen, maar eigenlijk wordt daarmee voorbijgegaan aan een fundamenteel probleem. Wordt er wel gebouwd in overeenstemming met de behoefte aan nieuwbouwwoningen, of worden projectontwikkelaars onbedoeld geholpen? Moeten gemeenten en corporaties samen juist niet veel dwingender zeggen dat zij juist veel goedkopere woningen willen bouwen omdat er toch een bepaald risico overgenomen wordt van een ontwikkelaar?

Wij hebben twijfels. Dat kan ook gezond zijn. Wij neigen ernaar om wel in te stemmen met het voorstel omdat de eerste twee redenen – stimuleren van de economie en mensen aan een woning helpen – vooropstaan. Wij hopen dat dit voorstel werkelijk die effecten zal sorteren. De andere risico's willen wij wel lopen, maar wij menen dat het goed is om over een tijdje stil te staan bij de fundamentele vraag of wij echt bouwen voor de behoefte die er bestaat.

De heer *Dörr* (CDA): Voorzitter! Ik kan mij de bedenkingen van de heer Zeegers goed voorstellen. Is hij met mij van mening dat juist dit instrument en de voorbereidingen om tot een keuze te komen welke projecten wij op deze wijze gaan ondersteunen, het aspect dat hij als laatste noemde juist positief kunnen beïnvloeden? Ik ben het volstrekt

met hem eens dat het heel wezenlijk is dat de juiste soort woningen worden gebouwd en dat er niet alleen heel dure appartementen worden gebouwd waaraan over enige tijd te weinig behoefte zal zijn. Er moet juist ook rekening gehouden worden met de sterke vergrijzing en met de krimp. Is hij het met mij eens dat dit met dit instrument bereikt kan worden?

De heer *Zeegers* (SP): Voorzitter! Ik ben dat met de heer Dörr eens. Ik vond de Memorie van Antwoord best positief. De weegschaal sloeg door naar de andere kant. In de diverse commissievergaderingen bleek wel dat de provincie pas secundair in beeld komt. Eerst wordt er gepland en gebouwd en als het dan niet lukt, springt zij in als een soort huisvestingsbrandweer. Naar mijn mening zouden wij samen met gemeenten en woningbouwcorporaties juist aan de voorkant moeten zeggen wat wij willen en niet achteraf redden omdat het moeilijk is geworden. Ik wil dit voorstel niet onnodig ophouden maar daarop wil ik in een ander verband nog wel eens uitgebreid terugkomen.

De *voorzitter*: Dan is nu het woord aan de heer Van Lopik van de fractie van de VVD.

De heer *Van Lopik* (VVD): Voorzitter! Wij steken hier wat anders in. Ik heb ook in de commissie EMG aangekondigd dat ik deze zaak wilde terugnemen naar mijn fractie. De VVD begrijpt de moeilijke situatie waarin de woningbouw verkeert als gevolg van de aanhoudende crisis. De woningmarkt komt niet in beweging omdat de consument onzeker is over de toekomst. Alleen al het uitblijven van zekerheid over de koers van het nieuwe kabinet, waarbij de aftrek van de hypotheekrente een belangrijk aspect vormt, geeft daaraan extra voeding. Zoals u weet, is de economie erg afhankelijk van zekerheden en onzekerheden.

Het college voorspelt dat de woningmarkt in Nederland en in Europa nog verder zal stagneren. Wij vinden die voorspelling reëel. Wij hebben daarom in deze Staten eerder besloten te komen tot implementatie van een pakket maatregelen om

de woningbouwsector te stimuleren en daarmee de bouw van zo'n 10.000 woningen veilig te stellen. Dat pakket bestond uit op de consument en op de producent gerichte maatregelen. Voor de consument zijn dat de Brabantse subsidie woonlastenverzekering, de Brabantse waardebescherming nieuwbouwwoningen, de Brabantse verkoopgarantie en de Brabantse starterslening. Voor de producent zijn dat renteloze geldleningen en garantiestellingen. U ziet dat er een complex aan maatregelen genomen is om de woningbouw in Brabant te stimuleren.

Wij concluderen dat de mate van het succes van de huidige regelingen niet groot is. Er is spanning tussen de economie en de volkshuisvestingsplannen. In het kader van de Agenda van Brabant zijn wij inmiddels teruggekomen op deze maatregelen. Het college stelt nu voor om aan de tot op heden toegepaste maatwerkoplossingen een nieuw instrument toe te voegen: het Brabantse stimuleringsfonds nieuwbouwwoningen. Dit fonds moet de woningcorporaties in staat stellen een garantie af te geven aan projectontwikkelaars voor eventuele onverkochte woningen, zodat er eerder met de bouw gestart kan worden. Dat lijkt buitengewoon nobel maar dan komt het. Wij vinden het op dit moment niet juist om dit Brabantse stimuleringsfonds nieuwbouwwoningen op te richten en wel om de volgende redenen. Wij vinden de regeling zeer complex. Voor de verschillende maatwerkoplossingen moet een zekerhedenagent worden ingehuurd. De naam alleen al vinden wij buitengewoon onzeker. Gemeenten, projectontwikkelaars, woningbouwstichtingen, provincie, wie bepaalt nu eigenlijk wie wat doet? Wat is de complexiteit van het totale systeem?

Het college houdt rekening met een verlies van €2 mln. en treft daarvoor een reservering binnen de risicoreserve. Wij betwijfelen of dit echt voldoende is met het oog op de situatie op de woningbouwmarkt. De regeling is per slot van rekening een soort opkoopregeling voor onverkoopbare of onverhuurbare huizen. U begrijpt dat mijn partij zich verzet tegen een dergelijke beïnvloeding van de markt.

Hoe kijken de woningbouwcorporaties tegen dit

fonds? Er zijn geluiden dat zij daarover zeer kritisch zijn.

Voorzitter. De VVD kan daarom niet instemmen met dit voorstel.

De *voorzitter*. Het woord is nu aan de heer Wagemakers van de Partij van de Arbeid.

De heer *Wagemakers* (PvdA): Voorzitter! Na deze drie sprekers kunnen wij heel kort zijn: eigenlijk zou je alles moeten stimuleren om te kunnen bouwen. Daarover is iedereen hier het wel eens. Een regeling zoals deze is echter zo complex dat wij ons moet afvragen waarmee wij bezig zijn en waarom wij het doen. Dan is de conclusie dat wij deze regeling niet moeten maken. Zie hier de spagaat waarin wij zitten.

Met enige tegenzin stemmen wij in met deze regeling omdat wij van mening zijn dat elk middel moet worden gebruikt om de bouw op gang te houden.

Er is echter nog een andere reden. Die is aan de orde gekomen in een andere commissie dan de commissie BM en dat geluid horen wij ook in de samenleving c.q. uit de werkelijkheid. Iedereen is voor bouwen. Oud-gedeputeerde Rüpp riep altijd: bouwen, bouwen, bouwen. Hoe gaat dat in zijn werk? En projectontwikkelaar of een woningbouwvereniging heeft een idee en legt dat neer bij de gemeente. Met permissie, voorzitter, daar ligt ook een geweldig probleem. De projecten blijven daar liggen en komen niet van de grond. Soms duurt het een of zelfs twee jaar voordat het project op gang komt en er uiteindelijk een bouwvergunning gegeven kan worden. Wij vragen het college om gemeenten daadwerkelijk te helpen om die stapel aanvragen te verwerken zodat er zonder deze ingewikkelde regeling gewoon gebouwd kan worden.

De heer *Van Schoonhoven* (GroenLinks): Voorzitter! De heer Wagemakers weet toch ook dat deze regeling juist gaat over bouwklare projecten. De provincie kan daaraan juist die laatste duw geven. Hij wil de gemeenten een hand toesteken om die stapel te verwerken, maar daarvoor is deze regeling toch niet bedoeld?

De heer *Wagemakers* (PvdA): De regeling is gedeeltelijk geschikt om het laatste financiële duwtje te geven. Wij proberen echter uit te leggen dat er bij het bouwen wel degelijk ook sprake is van andere problemen. Wij vinden deze regeling ingewikkeld. Dat hebben wij ook gezegd in de commissie BM. Wij vinden echter dat de provincie alles in het werk moet stellen om te helpen en daarom stemmen wij voor deze regeling.

De *voorzitter*: De heer Van Schoonhoven van de fractie van GroenLinks heeft het woord.

De heer *Van Schoonhoven* (GroenLinks): Voorzitter! Ik kan vrij kort zijn namens mijn fractie. De argumenten van de heer Van Lopik zijn in feite ook onze argumenten. In eerste instantie achtten wij deze regeling nog niet rijp voor behandeling in de Statenvergadering en daaraan is weinig veranderd. Wij beoordelen deze regeling als weinig effectief. Zij is veel te ingewikkeld. Er moet een stichting worden opgericht. De zekerheden-agent is al genoemd. Wij constateren evenals de heer Zeegers van de SP dat er een enorm spanningsveld is tussen economische aspecten en volkshuisvestingsaspecten. Die spanning is met deze Memorie van Antwoord en de daarbij gevoegde uitgebreide notitie niet verminderd.

De heer *Zeegers* (SP): Voorzitter! Ik proef een beetje dat GroenLinks de kant opgaat van de VVD. Het belangrijkste argument is de ingewikkeldheid van de regeling. Ik zie heel goed dat zij heel ingewikkeld is, maar soms zijn dingen gewoon ingewikkeld. Uiteindelijk gaat het erom welk effect je bereikt. Wij willen deze regeling graag het voordeel van de twijfel geven. Mensen worden wel degelijk aan een woning geholpen en dat is heel belangrijk in deze tijd. Nog belangrijker is het feit dat de bouwvakkers aan het werk kunnen blijven. Het is een pragmatische oplossing. De fundamentele discussie moet op een ander moment gevoerd worden. Wij moeten nu laten zien dat we er zijn!

De heer *Van Schoonhoven* (GroenLinks): Het feit dat de regeling ingewikkeld is, is niet alleen de reden.

Effectiviteit heeft er ook mee te maken. Een regeling moet niet ten onder gaan aan zoveel regelzucht en opsmuk. Dat is bij de regeling aan de hand. Bovendien is het de vraag of de woningbouwverenigingen wel zitten te springen om de actieve rol die hun wordt toebedeeld.

De heer *Van Lopik* (VVD): Voorzitter! Ik wil graag reageren op de interruptie van de heer Zeegers. Natuurlijk willen wij heel graag dat er woningen gebouwd worden. Wij weten zeker dat de bouw een economische motor is van ons bestel. Als de consument niet zeker is om te gaan kopen en even wil wachten, kunnen wij nog zoveel stimuleren, nog zoveel energie erin steken en nog zoveel plannen maken, maar eerst moet de economie aantrekken. Dan werkt deze regeling wellicht wel, maar op dit moment nog niet.

De heer *Zeegers* (SP): Daarmee ontstaat het beeld dat een slechte economische situatie een soort natuurverschijnsel is. Dat geldt overigens ook voor een goede economische situatie. Maar dat is niet waar, het is gewoon mensenwerk. De heer Van Lopik sprak over de onzekerheid over de aftrek van de hypotheekrente, maar er zijn veel andere dingen die mensen aan het twijfelen brengen, bijvoorbeeld de kosten van de ziektekostenverzekering en de sociale zekerheid. Dat zijn harde feiten; de hypotheekrente moeten wij maar afwachten. Door niets te doen en te denken dat het vanzelf wel goed komt, duurt het misschien nog wel tien jaar. Wij willen dit niet aan het toeval overlaten. Wij willen graag sturen, ook al is het met een ingewikkeld instrument. Als het nodig is om te sturen, moet je dat doen. Drie keer per dag je tanden poetsen is vervelend, maar dat moet je ook doen!

De heer *Van Lopik* (VVD): Voorzitter! Wij hebben gigantische maatregelen genomen. Ik heb die allemaal genoemd. Wij moeten echter constateren dat tot op dit moment de effecten uitblijven. Wij zijn daarom zeer terughoudend over een nieuw stimulansmiddel in dezen.

De heer *Van Schoonhoven* (GroenLinks): Voorzitter!

Mijn fractie is niet voor deze maatregel omdat wij menen dat die niet effectief is. Wij kunnen wel betere regelingen bedenken. Ik verwijs naar de motie over MSD.

De *voorzitter*: Het woord is aan de heer Vreugdenhil van de ChristenUnie-SGP.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Voorzitter! Ook onze fractie is en blijft heel kritisch over deze maatregel, met name omdat er een enorm spanningsveld zit tussen de kerntaken van de provincie en de taken die een gemeente heeft op het gebied van volkshuisvesting. Bouwprojecten die gericht zijn op de juiste doelgroepen gaan nog steeds door. Er is nog steeds vraag naar starterswoningen en naar goedkope woningen. Deze maatregel is volgens mij met heel veel inhuur tot stand gekomen, mijnheer Heijmans. Ik ben het eens met de woordvoerder van de fractie van de VVD dat er nog ontzettend veel vragen zijn over de uitwerking en over de risico's die eraan vastzitten en waarop wij heel weinig grip hebben. Wij hebben vier keer een presentatie gekregen over die risico's, maar wij hebben er nog steeds geen scherp beeld van. Ik gaf de heer Van Heugten eigenlijk geen enkele kans dat dit voorstel het zou halen, ik verklaarde hem misschien een beetje voor gek dat hij hiermee voor de derde keer naar de Staten kwam, maar blijkbaar wordt hij gered door de SP die deze regeling overeind wil houden, daarmee met de name de bouwsector ondersteunend maar niet de volkshuisvestingstaak van de gemeenten. Zij moeten juist dit soort vragen oppakken en bouwplannen omzetten in bouwplannen waar daadwerkelijk vraag naar is.

De heer *Zeegers* (SP): Voorzitter! Ik protesteer tegen de opmerking van de heer Vreugdenhil dat de SP deze regeling overeind wil houden. Dat veronderstelt dat de regeling al bestaat en dreigt te worden opgeheven. Dan pas kan er sprake zijn van overeind houden. De regeling moet echter nog starten. Wij hebben nog steeds bepaalde twijfels. De beste manier om erachter te komen of de regeling wel of niet werkt, is om haar toe te passen.

Wij willen de regeling het voordeel van de twijfel geven. Als over een halfjaar of over een jaar blijkt dat de regeling niet tot resultaten leidt, dat zij te ingewikkeld is, dat er sprake is van te grote risico's of dat corporaties niet willen meewerken, zullen wij de eerste zijn om te concluderen dat zij niet gewerkt heeft. Ik vind het onjuist dat de heer Vreugdenhil zegt dat wij deze regeling overeind willen houden. De regeling is er nu nog niet. Misschien is dat over tien minuten wel het geval als een meerderheid er ja tegen zegt.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Ik constateer alleen dat de fractie van de SP de swing vote heeft in de Staten. Als er nu zoveel onzekerheden zijn en de heer Zeegers nu al zegt dat over een jaar moet worden bekeken wat er van de regeling terechtgekomen is, vind ik dat hij een heel groot risico neemt en deze nog eens goed zou moeten inschatten. Als de SP tegenstemt, gaat de regeling niet door.

De heer *Zeegers* (SP): In de kern hebben wij dezelfde keuze als de gedeputeerde, namelijk wachten wij af of doen wij iets. Ik breng het terug tot die twee zaken. Ik weet dat er hiernaast nog andere regelingen zijn, maar onze fractie wil graag iets doen in plaats van alleen debatteren.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Dat hebben wij ook gedaan bij het pakket van €400 mln. Een jaar later moesten wij constateren dat het niet echt effectief geweest is en €200 mln. terug moeten gaan. Ik neem liever op de juiste moment de juiste besluiten en wil niet na een jaar moeten constateren dat het toch niet gewerkt heeft, met alle gemaakte kosten van dien.

De heer *Van Lopik* (VVD): Begrijp ik het goed dat de heer Zeegers zegt: laten wij ermee starten, na een halfjaar de regeling evalueren en er eventueel mee stoppen als zij geen effect heeft?

De heer *Zeegers* (SP): Ik zou denken dat de gedeputeerde er is om het beleid te verdedigen, maar goed. Ik heb de termijn van een halfjaar genoemd, maar u moet mij daar niet op

vastpinnen. De essentie van mijn betoog is: laten wij het doen, laten wij het aanpakken. Het is een pragmatische regeling. Als zij niet blijkt te werken, komen wij erop terug en trekken wij haar in. Dat is mijn verhaal. En of dat nu over een halfjaar of over anderhalf jaar is, maakt mij in wezen niets uit. Ik vind dat wij het moeten doen en niet de twijfels of de risico's zo zwaar laten wegen dat wij het niet doen.

De heer *Van Lopik* (VVD): Voorzitter! Op dit moment schorten een heleboel gemeenten bouwprojecten op. Ik verwijs naar Amsterdam, etc. Wij pakken nu zaken aan waarvan de resultaten absoluut niet zeker zijn.

De heer *Zeegers* (SP): Voorzitter! Er zijn ook gemeenten die hun bestemmingsplan wél klaar hebben en waar ontwikkelaars, corporaties of aannemers bestemmingsplantechnisch vooruit kunnen maar er niet aan beginnen omdat zij onvoldoende zekerheid hebben over de verkoop. Dat ligt niet aan de gemeenten. Zij hebben hun ruimtelijkeordeningswerk keurig op orde: er ligt een bestemmingsplan dat de provincie gepasseerd heeft. Over dat soort situaties gaat: concrete projecten.

De heer *Dörr* (CDA): Voorzitter! Tegen de heer Vreugdenhil zou ik willen opmerken dat ik toch de indruk krijg dat de urgentie van het probleem onder de tafel dreigt te raken. Wij praten over een buitengewoon belangrijke en zorgwekkende situatie in een sector die in veel gevallen de kurk vormt waarop de economie drijft. Als wij nu zeggen dat het allemaal ingewikkeld is en laten wij daarom maar weinig doen, vind ik dat een erg ongelukkig manier om dit probleem te tackelen. De heer Vreugdenhil spreekt over grote risico's en dergelijke. Het maximale risico's wordt geschat op €2 mln. Het gaat om 900 woningen. In het worst case scenario betekent dit dat de provincie €2200 bij een woning legt die dan eventueel ook nog als huurwoning in de markt gezet kan worden. Eerlijk gezegd begrijp ik het probleem helemaal niet.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP):

Voorzitter! Volgens mij gaat het niet om de urgentie van het probleem, die delen wij, maar wel om de wijze van aanpak.

De heer *Dörr* (CDA): De heer Vreugdenhil wil het probleem gewoon niet aanpakken, begrijp ik.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Voorzitter! Bij het maatregelenpakket van €400 mln. zat juist een verkoopgarantie van de provincie waardoor het voor de mensen makkelijker moest zijn om die gang te maken naar de projecten die zouden worden gerealiseerd. Dat was een heldere regel waarvan wij helaas moeten vaststellen dat die niet heeft gewerkt. Omdat dit niet werkte, zetten wij nu een ander instrument in en gaan wij dat een halfjaar of een jaartje proberen. In die periode kan de provincie die middelen niet ergens anders aan besteden. Ik ben er niet van overtuigd dat dit een goede maatregel is, dat daarmee de doelen bereikt worden die wij willen bereiken en dat daarmee volkshuisvestelijk die kwaliteit bereikt wordt waarop wij allemaal zitten te wachten.

De voorzitter: Ik stel voor dat wij het woord geven aan de gedeputeerde om te reageren op wat door de Staten naar voren is gebracht.

Het woord is aan de heer Van Heugten.

De heer *Van Heugten* (GS;CDA): Voorzitter! Allereerst wil ik "schaduwgedeputeerde" Zeegers mijn complimenten maken. Ik vind dat hij goed zijn best gedaan heeft om zijn standpunt helder naar voren te brengen. Dit is ook het standpunt dat ik graag met de Staten wil delen.

Het is jammer dat een aantal partijen wat verkeerde uitgangspunten hanteert bij de beoordeling van dit instrument. Zij doen alsof het een nieuw instrument is. Dat is niet zo. Deze maatregel is vorig jaar al gemaakt tijdens het creëren van het pakket maatregelen ter bestrijding van de kredietcrisis. De kosten voor de ontwikkeling van deze maatregel zijn al gedragen. Daarmee is het nu een van de goedkoopste instrumenten geworden want de kosten daarvoor zijn al gemaakt. Het is zonde als de maatregel niet wordt

toegepast, dan is er echt sprake van weggegooid geld!

Verder is opgemerkt dat het een ingewikkelde regeling is. In het begin was ik het daarmee eens. Ik heb ook zelf een paar keer moeten kijken voordat ik een en ander doorhad en begreep. Het is eigenlijk ongelooflijk simpel. Ik vind het ontzettend jammer dat hier zo negatief wordt gesproken over ons pakket kredietcrisismaatregelen, terwijl dat wel een succes is. Onze kredietcrisismaatregelen werken wel!

Voor de woningmarkt hebben wij twee typen maatregelen getroffen. De heer Van Lopik wordt op zijn wenken bediend. De consument krijgt meer zekerheid omdat wij de onzekerheid wegnemen of hij zijn huidige huis wel verkocht krijgt en niet met twee woningen zit als hij een ander huis koopt. Hij kan dan een beroep doen op de provinciale regeling. De starter kan een beroep doen op de provincie als hij het laatste stukje van de financiering niet rond krijgt. Wij dekken daarmee de consumentenkant af.

De projectontwikkelaars hadden inderdaad problemen met de vraaguitval, maar zij kregen ook te maken met banken die niet langer wensten te financieren omdat de risico's van de projecten beter afgedekt moesten zijn: de ontwikkelaars moesten beschikken over hogere eigen vermogens. Kortom, de banken zijn veel terughoudender geworden in hun financiering. Ook al waren de woningen verkocht, dan nog kreeg de projectontwikkelaar in een aantal gevallen zijn project niet rond omdat de bank de voorfinanciering niet afdekte. De provincie heeft hierbij ondersteuning verleend, leningen verstrekt en garantstelling toegezegd. Daarvoor hebben wij een zekerheidsagent ingehuurd. Dat is iemand die met ons goed kijkt of het bedrijf waaraan wij een lening geven of een garantstelling verlenen, valide en solide is. Hij heeft verstand van de manier hoe de positie van een bedrijf moet worden beoordeeld. Wij hebben de figuur van zekerheidsagent niet nu bedacht en die is voor deze regeling ook niet echt nodig. Die hebben wij het afgelopen halfjaar al regelmatig ingehuurd. Samen met de garantstelling en de leningen is dit instrument bedoeld om aan de aanbodkant een project juist dat zetje te geven om

de bouw te starten. De consument wordt bediend én de producent wordt geholpen. Het is dus een nieuw instrument. Wij hebben het al heel lang op de plank liggen. De regel is dat het oprichten van een fonds formeel langs PS moet, anders waren wij er allang mee begonnen en hadden wij de successen van dit fonds met de Staten kunnen delen. Wij moeten nu eenmaal de formele weg volgen en PS toestemming vragen om dit te mogen doen. Op dit moment liggen er bij ons verzoeken ook van woningbouwcorporaties om met dit instrument te komen.

De heer *Van Schoonhoven* (GroenLinks): Ik wil even teruggaan naar de vergadering van de commissie BM van 26 februari toen deze maatregel voor de eerste keer werd besproken. Alle kritiekpunten die nu weer terugkomen, zijn daar aan de orde geweest. Het college heeft toen een Memorie van Antwoord en een aanvullende notitie toegezegd. Een en ander is besproken in de commissie EMG en dus eigenlijk weggehaald bij de commissie BM. De commissie EMG was dezelfde mening toegedaan. Op 26 juni is in de commissie RM over dit onderwerp gesproken. Uit verschillende commissies is dus kritiek gekomen. Mijn fractie constateert dat in de Memorie van Antwoord in feite hetzelfde verhaal staat dat wij in eerste instantie al hebben gehoord. De op 26 februari gestarte discussie wordt nu eigenlijk opnieuw gevoerd.

De heer *Van Heugten* (GS;CDA): Dat bestrijd ik ten zeerste, voorzitter. In de commissie BM is een discussie gevoerd. Een van de vragen was hoe het zat met de volkshuisvestelijke aspecten van dit instrument. Bij welke woningbouwprojecten wordt dit toegepast? Op verzoek van de commissie BM is het naar de commissie RM doorgeleid om daar het volkshuisvestelijke aspect te bespreken. Dat is gebeurd. Daar werd het vrijgegeven voor besluitvorming en is het op de agenda van PS gekomen. Toen werd er nog steeds getwijfeld, met name of de kredietcrisismaatregelen wel effect sorteerden. Omdat het ingewikkeld was en omdat de leden zich afvroegen of het wel effect had, heb ik toen mede omwille van de tijd gezegd: laten wij

dit meenemen bij de evaluatie in mei van de kredietcrisismaatregelen. Dat was een bespreking in de commissie EMG. Daar is dit weer onderdeel van geworden en dus staat het nu weer op deze agenda. Dat is de route. U kunt ons niet verwijten dat wij opzettelijk een lange route hebben gevolgd. Wij hebben de vragen gewoon beantwoord.

De heer *Van Schoonhoven* (GroenLinks): Ik heb willen aangegeven dat het college de kritiek van PS niet gepareerd heeft door met nieuwe informatie of wat dan ook te komen. Bij een aantal fracties was en is sprake van een dilemma: aan de ene kant is het pragmatisch en aan de andere kant twijfelt men aan de efficiency van de maatregel. Ik heb in de Memorie van Antwoord en de daarbij gevoegde notitie geen enkel nieuw argument kunnen vinden.

De heer *Van Heugten* (GS;CDA): Voorzitter! Ook in de laatste vergadering van de commissie EMG is lang hierbij stilgestaan. Er is uitgebreid gesproken over de risico's; ook destijds in de commissie RM. Ik vind niet dat alles wat besproken is uitgebreider in de Memorie van Antwoord moet komen. Ik neem aan dat de leden de informatie vanuit de commissies ook meenemen en meewegen, ook al is die mondeling uitgewisseld. De risico's van dit project zijn namelijk erg klein en zeer beperkt. Wij hebben daarbij uitgebreid stilgestaan. Waarschijnlijk is dit een van de weinige projecten waarvan wij over een paar jaar kunnen concluderen dat wij die met winst hebben afgesloten. Het is ook heel begrijpelijk. Wij verstrekken een winstdelende lening. De corporatie krijgt het huis met korting. Als de woning in waarde gelijk blijft, heb je een kleine winst vanwege de korting. Stijgt de woning in prijs, dan heb je winst. Daalt de woning in prijs, dan heb je iets verlies. Het is een heel mooi instrument. De provincie hoeft maar één keer een lening te verstrekken en kan vervolgens vijf jaar op haar krent blijven zitten. Na vijf jaar wordt er afgerekend en zien wij wat er gebeurd is. De corporatie beheert de woning.

De heer *Van Lopik* vroeg hoe de corporaties er tegenover staan. Zes corporaties staan te wachten wanneer de Staten eindelijk besluiten over dit

voorstel. Zij willen graag ermee aan de slag.

De heer *Van Lopik* (VVD): Voorzitter! Kan de gedeputeerde aangeven hoeveel aanvragen er liggen? Hij verwijst naar zes corporaties? Zijn dat de enige gegadigden?

Verder vind ik dat de stimulans er eigenlijk niet is omdat de grondprijzen zodanig zijn dat er geen woningen gekocht gaan worden.

De heer *Van Heugten* (GS;CDA): Sorry, voorzitter, maar dat ziet de heer *Van Lopik* echt verkeerd. Wij hebben de partijen gevraagd wie met ons wil meedoen. De maatregelen zijn weggezet in twee tranches. Dit maatregelenpakket hebben wij in eerste instantie weggezet. Daarop hebben verschillende partijen ingeschreven; in eerste instantie waren er acht aanvragen voor deze projecten. Inmiddels zijn er twee afgehaakt want die vonden dat het veel te lang duurde. Die projecten zijn in samenspraak met gemeenten misschien in de ijskast beland. In ieder geval zijn daarvoor nu geen bouwvakkers aan het werk. Zes projecten wachten nog steeds en proberen ondertussen de voorverkoop te halen. Als dit instrument morgen kan worden ingezet, begint overmorgen de bouw van die projecten. Andere projecten zijn herontwikkeld omdat de corporatie tegen de projectontwikkelaar zegt: als u wilt, dat ik morgen de onverkochte woningen van u overneem, zult u die wel iets moeten aanpassen want ik als verhuurder wens een iets andere woning of een andere prijsklasse. Een aantal corporaties heeft met dit in het achterhoofd een aantal projecten herontwikkeld. De Havenmeester in Tilburg is daar een voorbeeld van. De corporatie en de projectontwikkelaar staan klaar. Als wij vandaag ja zeggen, kunnen zij maandag van start gaan.

De heer *Zeegers* (SP): Ik wil de gedeputeerde bijvallen en steunen. Ik wil het wat simpeler maken. In de Memorie van Antwoord is wel degelijk nieuwe informatie gegeven, al was het maar met de tabel die ik nu aanwijs. Als je 2650 en 650 bij elkaar optelt, kom je op 3300 woningen die je wel of niet bouwt, afhankelijk van het feit of

wij de regeling wel of niet accorderen.

Huurwoningen hebben onterecht een bepaald stigma. Met deze regeling kunnen wij een beetje daar vanaf raken. Er is niets mis met huurwoningen. Juist door de corporaties die rol te geven, helpen wij mee aan het wegwerken van dat stigma. Dat is ook een voordeel. Ik vond dit zeer helder verwoord in de Memorie van Antwoord.

De voorzitter: De verdediging van dit voorstel wordt vervolgd door de gedeputeerde.

De heer *Van Heugten* (GS;CDA): Voorzitter! Zeker voor de provincie is het een eenvoudig systeem. Er wordt gestart met de bouw. De ontwikkelaar en de corporatie hebben samen een contract waarin staat dat de corporatie elke woning die niet verkocht wordt aan het einde van de bouw overneemt van de ontwikkelaar. De corporatie krijgt korting. De ontwikkelaar moet zijn bouwrente inslikken en de korting geven. De corporatie verhuurt de woning en probeert haar ondertussen te verkopen. De huurprijs is echter onvoldoende om de koop van de woning helemaal te betalen. De aanvullende lening wordt gegeven door een investeringsfonds. De provincie en de corporatie zitten daar risicodragend en winstdelend in. De provincie heeft een zeer beperkt risico. Het is een eenvoudig instrument dat heel goed werkt. Ik kan niet anders dan mij van harte aansluiten bij de woorden van de heer Zeegers dat het er nu wel op aankomt: óf je doet iets óf je doet niets. Als wij dit niet doen, geven wij de vele honderden woningen die in deze provincie wachten om gebouwd geen kans en maken wij het veel moeilijker om met de bouw te starten.

Voorzitter. Met deze woorden wil ik alle fracties oproepen om dit voorstel van harte te ondersteunen en positief uit te stralen dat de kredietcrisismaatregelen van de provincie wel degelijk effect sorteren.

De voorzitter: Wensen de Staten een tweede termijn? Mag ik u allen vragen het zo kort mogelijk te houden.

De heer *Dörr* (CDA): Zeker, voorzitter, u bent van

mij immers niet anders gewend. Ik sluit even aan bij de laatste opmerking van de heer Zeegers. Hij wees terecht op de tabel op pagina 5. Ik wil overigens een kleine correctie aanbrengen: het ging niet om 3300 woningen; dat waren manjaren, het ging om 1478 woningen. Dat zijn er ook een heleboel, dus dat is zeker zo belangrijk. Voorzitter. Ik vind het wat vreemd. Wij hebben vanmorgen mooie woorden gewijd aan een motie over MSD Oss. Die motie wordt volstrekt terecht breed ondersteund. Een halve dag later krijgen wij een grote kans om een andere sector een steuntje in de rug te geven zonder dat dit ons veel gaat kosten en is het ineens te ingewikkeld. Daar begrijp ik helemaal niets van.

Als tweede argument werd aangevoerd dat de andere regelingen niet werken. Ik vraag mij af of dat inderdaad zo is. Ik krijg uit de antwoorden van de gedeputeerde de indruk dat dit wel meevalt. Bovendien vind ik de conclusie dat wij dit dan ook maar niet moeten doen, volstrekt verkeerd. Je zou ook kunnen zeggen, dat wij het juist wel moeten doen om meer resultaat te krijgen. Als er iets omgekat moet worden – ik vind omkatten overigens een vreemd woord – is het het woord zekerheidsagent. Daarvoor moeten wij iets anders verzinnen.

Ik heb nog geen antwoord gekregen op mijn vraag wanneer de gedeputeerde deze regeling wil evalueren.

Het CDA wil een provinciaal beleid waarin zowel in krimp- als in groei regio's evenwichtig gebouwd wordt; niet alleen in aantallen maar ook in soorten woningen. Het CDA is voor een beleid dat het eigenwoningbezit stimuleert en vindt dat woningbouwcorporaties de aangewezen organisaties zijn om die doelstellingen te verwezenlijken. Deze maatregel past precies in die beleidscontext. Het CDA blijft die gaarne ondersteunen.

De heer *Zeegers* (SP): Voorzitter! Als het mag, reageer ik vanaf mijn plaats want ik heb het gevoel dat ik al vijf termijnen gehad heb. Wij gaan akkoord met dit voorstel. Wij geven dit voorstel het voordeel van de twijfel en hechten aan een goede evaluatie over enige tijd. Ik wacht nog even het antwoord daarop af.

De heer *Van Lopik* (VVD): Voorzitter! Als huurders met een relatief beperkt inkomen in een dure woning geplaatst worden, hoe denkt u daarmee doorstroming te bereiken? Ik begrijp dat het niet een doel op zich om met dit fonds winst te maken, maar dit is toch een belangrijk aspect in het verhaal over de winstgevendheid. Ik ben benieuwd hoe het college dit gaat oplossen.

De heer *Zeegers* (SP): Mijnheer Van Lopik, uw partij is nu aan zet om een regering te vormen. U heeft net gesproken over de hypotheekrenteaftrek. Wat nu in de plaats gekomen is voor de oude huursubsidie is zeer mager in vergelijking tot de hypotheekrenteaftrek. Als u aan uw partijgenoten in Den Haag doorgeeft dat zij daaraan fors moeten werken, verdwijnt uw probleem als sneeuw voor de zon!

De heer *Van Lopik* (VVD): Voorzitter! Als ik mijn collega-Statenleden zou vragen wie er voor of tegen de hypotheekrenteaftrek is, zou ik het antwoord heel belangrijk vinden. Zij hoeven niet allemaal hun hand op te steken.

De *voorzitter*: Dit staat niet op de agenda, mijnheer Van Lopik. Ik stel voor dat u zich beperkt tot dit voorstel.

De heer *Van Lopik* (VVD): Oké, voorzitter. Ik wil graag van de gedeputeerde horen hoe hij dit effect op de totale doorstroming ziet.

De heer *Van Schoonhoven* (GroenLinks): Voorzitter! Voor ons was de insteek steeds de efficiency van deze maatregel naast alle andere maatregelen die wij uitvoeren om de crisis zoveel mogelijk te beteugelen en de markt te stimuleren. In die zin beoordelen wij deze maatregel als weinig efficiënt. Het inhoudelijke aspect is dat de woningbouwcorporaties steeds meer gedreven worden in de richting van de koopmarkt. Dat is een effect dat wij niet beogen.

Als ik de beantwoording van de gedeputeerden Zeegers en Van Heugten beluister, zou deze maatregel in heel Nederland moeten worden ingevoerd. Dat raakt dan de kerntaak van de

provincie. Wij blijven daarom tegen de invoering van dit fonds.

De *voorzitter*: Ik vraag gedeputeerde Van Heugten te reageren op de opmerkingen die in tweede termijn gemaakt zijn.

De heer *Van Heugten* (GS;CDA): Voorzitter! De heer Dörr had inderdaad nog een antwoord tegoed op zijn vraag of er een evaluatie plaatsvindt. Wat mij betreft is dat wel het geval. Eind van het jaar hebben wij een nieuw evaluatiemoment voor de kredietcrisismaatregelen. Ik stel voor de effecten van deze maatregel daarin mee te nemen. Dan kunnen de respons en het effect van deze maatregel precies zien. Ik vind het jammer dat met name de fractie van GroenLinks persisteert in haar opvatting dat dit een weinig effectieve maatregel is. Ik herhaal de woorden van de heer Zeegers: u hebt het niet geprobeerd; u kunt het op voorhand alleen inschatten. Onze inschatting van de efficiency en de effectiviteit van deze maatregel is volgens mij iets meer valide dan die van de heer Van Schoonhoven. Dat leiden wij af uit het feit dat er interesse is om het te doen. Als de maatregel weinig effectief was, zou men zich niet aangemeld hebben om met dit instrument in zee te gaan.

De heer *Van Schoonhoven* (GroenLinks): Voorzitter! Met elke maatregel probeer je beleidseffecten te bereiken. Wij hebben erop gewezen dat elk beleid ook neveneffecten bewerkstelligt. In onze visie werken die negatiever uit dan het beoogde hoofdeffect.

De heer *Van Heugten* (GS;CDA): Het allerbelangrijkste effect van de kredietcrisismaatregelen is dat de werkgelegenheid gestimuleerd wordt, dat bouwprojecten om die reden van start gaan en dat het goede bouwprojecten zijn. Dat blijkt ook wel want een corporatie neemt geen slecht project over van een ontwikkelaar. De corporatie zorgt ervoor dat zij de woningen overneemt voor een kwalitatief goede prijs.

Er is gevraagd of door deze regeling woningcorporaties niet in de koopmarkt getrokken

worden. Woningcorporaties zijn juist gecharmeerd van deze regeling want zij krijgen op een goede plek uit een goed project voor weinig geld een woning die zij een tijdlang kunnen verhuren en waarbij zij geen onrendabele top hebben. Als corporaties zelf een project bouwen, hebben zij een enorme onrendabele top. Nu krijgen zij een aantal koopwoningen in de schoot geworpen waarbij zij de onrendabele top via een lening vergoed krijgen. Zij kunnen de woning verkopen. Het risico van de winst en het verlies wordt gedeeld met anderen. Het is voor corporaties ook een prima manier om snel hun eigen bezit en hun huurmogelijkheden uit te breiden en tegemoet te komen aan de wachtlijsten.

Ik heb dan meteen een stukje van de vraag van de heer Van Lopik meegenomen. Doorstroming op de woningmarkt wordt vooral gerealiseerd als er ook gebouwd wordt. Dan stromen kopers en huurders door. Met deze woningbouwprojecten komen kopers aan hun trekken. Als de woningen niet verkocht worden, komen ook huurders aan hun trekken. Mensen die juist vanwege de economische recessie nu niet willen kopen maar daar wel een tijdje willen huren, komen met deze optie prima aan de bak.

De *voorzitter*: Ik kijk even rond of er behoefte is aan een schorsing voor nader overleg. Als dat niet zo is, stel ik voor dit voorstel in stemming te brengen.

Aldus wordt besloten.

In stemming komt Statenvoorstel 19/10

De heer *Dörr* (CDA): Voor.

De heer *Zeegers* (SP): Voor.

De heer *Van Lopik* (VVD): Tegen.

De heer *Wagemakers* (PvdA): Voor.

De heer *Van Schoonhoven* (GroenLinks): Tegen.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Tegen.

De *voorzitter*: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van het CDA, de SP en de PvdA voor dit voorstel hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat het is aangenomen. Dames en heren, wij gaan verder met de behandeling van de moties vreemd aan de orde van de dag. Als het goed is, heeft u een overzicht gekregen en weet u dat het over drie moties gaat. Motie M1 is gisteravond eigenlijk al toegelicht. Motie M2 gaat over de N65 en de spoorproblematiek Vught. Motie M3 betreft de lopende zaken intensieve veehouderij. Ik stel voor de eerste indiener van de motie de kans te geven de motie kort toe te lichten. Daarna zal ik per fractie vragen wie er behoefte heeft aan een korte reactie. Zonodig zal vanuit het college worden gereageerd. Daarna stemmen wij per motie.

Aldus wordt besloten.

Motie 1 vreemd aan de orde van de dag

De *voorzitter*: Ik geef het woord aan de heer *Dörr*.

De heer *Dörr* (CDA): Voorzitter! Ik was vast naar het spreekgestoelte gegaan. Motie M1 vreemd aan de orde van de dag spreekt voor zichzelf. Een serieuze bestuurslaag heeft een eigen huishouding en dus ook een eigen belastinggebied nodig. In de algemene vergadering van het IPO is afgesproken in alle twaalf provincies een motie die dat uitsprekt aan te bieden en zo mogelijk aan te nemen.

De stand van zaken op dit moment is dat deze motie in zeven provincies is behandeld en aangenomen; in Flevoland, Friesland en Drenthe Statenbreed. In Overijssel, Groningen en Utrecht bijna unaniem: één fractie heeft tegengestemd. In Gelderland is de motie met grote meerderheid aangenomen. Ik heb deze motie niet alleen namens het CDA ingediend maar ook namens de VVD, de PvdA, GroenLinks, de ChristenUnie-SGP, de PvdD, D66 en de Brabantse Partij, kortom alle partijen behalve de SP. Dat is jammer, maar wel enigszins begrijpelijk gezien de bijdrage vanmorgen van de heer Heijmans bij de

Voorjaarsnota. Ik blijf hopen dat de SP de motie toch zal steunen, want het gaat hier namelijk niet om het wel of niet verhogen van de motorrijtuigenbelasting; in de motie wordt alleen uitgesproken dat een open huishouding noodzakelijk is voor de provincie. Daarbij hoort ook een eigen belastinggebied. Wie zou daar nu tegen zijn?

In het dictum roepen Provinciale Staten het bestuur van het IPO op om deze motie door te geleiden naar de kabinetsinformatuur of –formateur en naar de Staten-Generaal.

Het staat niet met zoveel woorden in de motie, voorzitter, maar wij zouden het ook zeer op prijs stellen als ons eigen college van GS de hem ter beschikking staande kanalen zou benutten om dit onderwerp in Den Haag en elders in het land op de agenda te zetten en te houden.

De *voorzitter*. Ik kijk even rond wie van de fracties het woord wil voeren. Het woord is aan de heer Heijmans van de SP.

De heer *Heijmans* (SP): Voorzitter! Ik kom toch maar even naar het spreekgestoelte omdat wij in de uitzonderlijke situatie zitten dat wij de enige fractie zijn die de motie niet heeft ondertekend.

Dat is om verschillende redenen. Ik denk dat het nu te laat is om de Staten precies te vertellen wat wij in de toekomst met de provincies willen. Dat is niet zo eenvoudig. Wij willen kleinere provincies, wij willen provincies op maat. Dat wil zeggen dat niet alle provincies dezelfde taken hebben. Er zijn minimumtaken en maximumtaken. Er is dus sprake van gevarieerde provincies. Daarbij past een belastinggebied heel slecht.

Ik wil mij vooral beperken tot de belangrijkste reden waarom wij vinden dat een provincie geen eigen belastinggebied moet hebben. Daarstraks gaf de heer *Vreugdenhil* al een voorbeeld. Over het algemeen gaat men met een eigen belastinggebied iets zoeken op grond waarvan je belasting kunt heffen. In de gemeenten is dat de OZB. Niemand heeft mij ooit kunnen uitleggen wat er rechtvaardig is aan de OZB. Is iemand die in een duur huis woont automatisch kapitaalkrachtig? Welnee, dat hoeft helemaal niet. Ik vind dat er één

grond moet zijn voor belastingheffing: sociale rechtvaardigheid. Je moet belasting heffen op grond van inkomen. Het is het beste als provincies hun zaken bekostigen vanuit bijdragen die zij van de landelijke overheid krijgen; de landelijke overheid die haar inkomsten krijgt uit inkomstenbelasting. Zoals wij allemaal weten heeft Nederland een progressief belastingstelsel. Wij vinden het rechtvaardig en duidelijk als wij via de uitkeringen van het Provinciefonds onze wettelijke en andere taken verrichten. Natuurlijk moet die uitkering zodanig zijn dat er sprake is van enige beleidsvrijheid. Daarmee zijn wij het absoluut eens.

Elk belastingsysteem dat je gaat hanteren, betekent veel administratieve rompslomp en hoge uitvoeringskosten. Ik verwijs naar de OZB bij de gemeenten. Een extra eigen provinciale belasting betekent een apparaat met controle- en uitvoeringskosten. Ik dacht dat het juist een hartenkreet was van SP tot VVD dat wij van al die bureaucratie en rompslomp afmoeten. Mijn voorstel is om in dit land een belasting te heffen: inkomstenbelasting!

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Voorzitter! Ik heb nog een vraag voor de heer Heijmans. Gaan wij dan ook af van de vleestaks en dergelijke? Wil hij dat ook allemaal schrappen?

De heer *Heijmans* (SP): Sinds wanneer was ik voor een vleestaks?

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Dat is dan duidelijk.

De *voorzitter*: Is er vanuit het college behoefte om te reageren? Ik geef het woord aan de heer Van Heugten.

De heer *Van Heugten* (GS;CDA): Voorzitter! Tegen de oproep van de heer Dörr om ook via het college te proberen langs alle kanalen de inhoud van deze motie te ondersteunen, zeggen wij graag ja. Ik zoek graag een ander tijdstip om met de SP nog eens over belastingheffingen zoals btw, vennootschapbelasting etc. te praten. Ik begrijp dat de SP

naar een heel smalle belastingbasis wil, maar die discussie voeren wij een andere keer wel.

De heer *Heijmans* (SP): Belastingen die gekoppeld zijn aan producten moet je niet vergelijken met een belasting zoals de OZB en de inkomstenbelasting. Het is natuurlijk onzin om accijnzen, vleestaks, belasting op kerosine en belasting op alcohol daarmee te vergelijken.

De *voorzitter*: Ik stel voor dat wij het in het vooruitzicht gestelde gesprek op een later tijdstip voeren.

Nu is het tijd om over de motie te stemmen.

In stemming komt motie M1.

De heer *Dörr* (CDA): Voor.

De heer *Heijmans* (SP): Tegen.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Voor.

De heer *Arkes* (PvdA): Voor.

De heer *Van Schoonhoven* (GroenLinks): Voor.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Voor.

De *voorzitter*: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fractie van de SP tegen deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ervoor, zodat zij is aangenomen.

Van de andere niet aanwezige partijen weten wij dat zij deze motie steunen. Dat blijkt uit de ondertekening.

Motie 2 vreemd aan de orde van de dag

De *voorzitter*: Dan komen wij nu bij de tweede motie vreemd aan de orde van de dag. Die betreft de N65 en de spoorproblematiek Vught.

De gedeputeerde heeft er straks al enige woorden aan gewijd. Ik denk dat het goed is om de eerste indiener van de motie, mevrouw Tsoutsanis, te vragen om misschien een korte toelichting te

geven. Daarna zal ik in de zojuist gehanteerde volgorde de verschillende partijen vragen of er behoefte is aan een reactie.

Mevrouw *Tsoutsanis-van der Koogh* (VVD): Voorzitter! Ik kan kort zijn want de problematiek in Vught is ons allen bekend. Wij hebben daar immers verschillende werkbezoeken gebracht. De urgentie van deze motie ligt in de intensivering van het spoorvervoer. Wij hebben daarover vanochtend al even gesproken. Het betreft zowel het personenvervoer als het goederenvervoer. Als het toekomstperspectief is dat straks in het kader van de PHS bijna 600 treinen door Vught gaan, waarvan bijna 150 goederentreinen, wordt die urgentie zeer sterk gevoeld.

Wij zien dat onze bemoeienissen tot nu toe eraan hebben bijgedragen dat dit probleem aandacht krijgt en op de politieke agenda van Den Haag staat; ik verwijs naar de brief die wij hebben meegegeven naar het desbetreffende algemeen overleg. Daarom menen wij nogmaals te moeten stipuleren dat wij heel veel zorgen hebben over de spoorproblematiek in Vught. De minister heeft een pilot toegezegd voor de N65. Wij hebben ons afgevraagd of het dan niet verstandig is om bij die pilot ook die spoorproblematiek bij Vught mee te nemen, omdat dan in samenhang gekeken kan worden naar het totaal. Een aardig voorbeeld is de A27. Rijkswaterstaat was daar al bezig met verbreding van de weg toen op verzoek van de omliggende gemeenten ook naar het toekomstig tracé van de daar lopende spoorweg is gekeken. Vught is veel urgenter. Er is sprake van een zeer zware problematiek. Het college heeft per brief zijn zorgen al geuit over de problematiek rondom Vught. Wij vragen in de motie om dat nogmaals te bevestigen bij de minister en vooral te pleiten om binnen de pilot te kijken naar samenhang en naar een effectieve oplossing voor zowel de knelpunten N65 als de problemen bij het spoor. Wij bedoelen daarmee niet dat het in de realisatiefase bij elkaar gestopt moet worden. Vanochtend zei de gedeputeerde dat er waarschijnlijk helemaal niets gebeurt als wij het spoor en de weg tegelijkertijd willen opwaarderen. Ik ben het daarmee helemaal eens. Dat is ook niet de bedoeling. Zowel bij de

wegproblematiek als bij de spoorproblematiek is sprake van fases in voorbereiding, ontwerp, plannen en uitvoering. Ook de burgers in Vught hebben er recht op dat een en ander goed op elkaar wordt afgestemd, in samenhang wordt bezien en dat geen domme beslissingen genomen worden bij het een of bij het ander waardoor het niet leidt tot het gewenste goede resultaat.

De *voorzitter*: Ik zie dat de motie Statenbreed ondertekend is. Heeft een van de ondertekenaars nog behoefte het woord te voeren?

Mevrouw *Tsoutsanis-van der Koogh* (VVD): Voorzitter! De motie is bijna Statenbreed ondertekend. Mevrouw Lestrade van de fractie van D66 is vandaag helaas wegens ziekte afwezig. Zij heeft mij gisteren mondeling haar instemming met deze motie betuigd.

De *voorzitter*: Waarvan akte.

Ik constateer dat er bij de andere fracties geen behoefte is om te reageren. Ik stel voor om ook deze motie in stemming te brengen.

Daartoe wordt besloten.

In stemming komt motie M2.

De heer *Smolders* (CDA): Voor.

De heer *Van der Staak* (SP): Voor.

Mevrouw *Tsoutsanis-van der Koogh* (VVD): Voor.

Mevrouw *Gounou* (PvdA): Voor.

De heer *Martens* (GroenLinks): Voor.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Voor.

De *voorzitter*: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van het CDA, de SP, de VVD, de PvdA, GroenLinks en de ChristenUnie-SGP voor deze motie hebben gestemd, zodat zij is aangenomen.

De leden van de fracties van D66, de PvdA en de

Brabantse Partij zijn afwezig.

De gedeputeerde heeft toegezegd dat het college aandacht hieraan zal geven.

Motie 3 vreemd aan de orde van de dag

De *voorzitter*: Wij komen nu bij de derde motie vreemd aan de orde. Zij heeft betrekking op lopende zaken in de intensieve veehouderij. Het is een merkwaardige tegenstelling want daar loopt weinig.

De heer *Wagemakers* licht de motie toe.

De heer *Wagemakers* (PvdA): Voorzitter! Ik kan kort zijn. Bij het debat over de megastallen in maart j.l. is hier uitgebreid gesproken over lopende zaken. Lopende zaken zijn zaken die in de pijplijn zitten. Bedrijven hebben aanvragen ingediend om zich verder te kunnen ontwikkelen en/of te mogen verplaatsen. Wij hebben het debat nog eens dunnetjes overgedaan bij de vaststelling van de verordening fase 1. In deze zaal is enige discussie geweest over de steeds weer terugkerende vraag wat verstaan moet worden onder “lopende zaken”. PS willen alle lopende zaken inzien en weten waarover het gaat.

In de commissie Ruimte en Milieu hebben wij nog een keer uitgebreid stilgestaan bij de keuze van de LOG's. GS hebben ons een heel duidelijk overzicht gegeven. In het schema zijn de kleuren rood, lichtgroen en donkergroen gebruikt. Wij hebben toen gezegd dat wij willen weten wat er speelt bij LOG's die niet kunnen doorgaan en bij de LOG's waarover twijfels bestaan. Er is afgesproken dat de keuze voor de LOG's in september aan de commissie RM zou worden voorgelegd en de commissie daarover een uitspraak kan doen.

Het heeft ons zeer verbaasd dat op de openbare besluitenlijst van GS sprake is van een verklaring van geen bezwaar voor een verplaatsing van een bedrijf vanuit Helmond naar Chijnsgoed. Het gaat hier namelijk om een LOG met het kenmerk oranje. Dat betekent twijfelachtig. Wij zijn het daarmee niet eens. Er is immers afgesproken dat de commissie RM c.q. de Staten daarover gaan.

Er is hier een gevoelige snaar geraakt. Wij hebben

in Brabant een heel belangrijk debat gevoerd en met alle voor- en tegenstanders in deze zaal uitgebreid stilgestaan bij de vraag wat je wel en niet zou moeten doen en wat je zou kunnen doen. Daarbij stond voorop dat wij voor de inwoners van Brabant, voor boeren, burgers en buitenlui, kortom voor iedereen, dit proces zorgvuldig moeten bewaken en heel goed uitvoeren. Wij vragen daarom duidelijkheid.

Het is jammer dat wij dit via een openbare besluitenlijst hebben moeten constateren. Nogmaals, wij zijn het daarmee niets eens en roepen daarom het college op om de lijst van lopende zaken nog eens bij ons aan te bieden. Dit geldt zeker voor de rode en de oranje LOG's. Als ik het provinciebestuur was, zou ik de Staten alle zaken voorleggen teneinde een keer van deze discussie af te komen. Dat is helder en duidelijk.

De heer *Martens* (GroenLinks): Voorzitter! De heer Wagemakers wil zeker de zaken van de rode en de oranje lijst bespreken. Dat suggereert dat hij eigenlijk niet alle lopende zaken wil behandelen. Wij vinden dat alle lopende zaken langs de commissie Ruimte en Milieu moeten. Deelt hij die mening?

De heer *Wagemakers* (PvdA): In de laatste commissievergadering die wat tumultueus is verlopen, is afgesproken dat wij in ieder geval de rode en oranje zaken willen zien. Het ging in die vergadering om de keuze of bepaalde LOG's wel of niet kunnen doorgaan. De reden waarom ik namens een groot deel van de commissie RM het college vraag om ons al die lopende zaken voor te leggen, is dat wij in september niet opnieuw hier willen staan en nieuwe vragen willen stellen. Wij behouden ons het recht voor om na bestudering van enkele van die lopende zaken hierop wellicht terug te komen op PS-niveau. Het moet namelijk heel duidelijk zijn. Er mogen geen misverstanden over zijn.

Bovendien, voorzitter, maken wij ook gebruik van deze motie vreemd aan de orde van de dag om het college op te roepen de aanvragen die liggen in de verwevingsgebieden aan de commissie RM voor te leggen. Wij doen dat per motie omdat wij niet

willen dat er misverstand ontstaat over de vertaling van wat wij gezegd hebben. Wellicht hebben wij het niet helemaal goed gedaan in de laatste commissievergadering en past hier een mea culpa. Misschien komen wij hierop in september terug in de vergadering van de commissie RM.

De *voorzitter*: Ik kijk even of er bij de andere fracties behoefte bestaat om te reageren.

Het woord is mevrouw Kerkhof van de fractie van het CDA.

Mevrouw *Kerkhof-Mos* (CDA): Voorzitter! Ik begrijp uit de woorden van de heer Wagemakers dat de achterliggende reden waarom hij deze motie vreemd aan de orde van de dag heeft ingediend, is dat hij helderheid wil hebben over de met Gedeputeerde Staten gemaakte afspraken. Volgens ons zijn die in commissievergadering van 21 mei heel erg duidelijk gemaakt. Kennelijk is er een incident geweest wat mij ontschoten is. Het gaat om iets uit de openbare besluitenlijst waarvan de heer Wagemakers denkt dat het afwijkt van de gemaakte afspraken. Het is misschien goed om de gedeputeerde eerst opheldering te vragen over dat punt uit de constatering, namelijk een verklaring van geen bezwaar voor een varkensbedrijf in Heeze. Ik wil hierover eerst duidelijkheid alvorens te bepalen of wij de motie kunnen steunen. Naar ons idee is de motie namelijk niet nodig. Ik hoor graag of er aanleiding is om te twijfelen aan goed vertrouwen.

De heer *Wagemakers* (PvdA): Voorzitter! Er was nog een reden. Wij hebben op de openbare besluitlijst gezien waar het bedrijf gevestigd en waar het naar toe gaat. Zo hebben wij het gelezen. Ook wij horen graag de reactie van de gedeputeerde.

Er is een partnerbericht gestuurd als verslag van de bespreking in de commissie RM van 21 mei 2010. Die vergadering is een beetje tumultueus verlopen. Mevrouw Kerkhof was daarbij. Ik geef een citaat: "De lopende zaken in relatie tot verplaatsters kunnen nu door GS worden afgehandeld. Alleen lopende zaken die leiden tot nieuwvestiging en betrekking hebben op een LOG dat is aangemerkt als niet goed of twijfelachtig moeten worden

voorgelegd aan de commissie RM. Het gaat bij dit laatste om ongeveer acht lopende zaken."

Dit citaat hebben wij uitgebreid bestudeerd; een reden te meer om wakker te blijven! Ik geef maar aan hoe het gebeurd is. Verschillende leden van de commissie hebben dit een paar keer moeten lezen en zijn uiteindelijk tot de conclusie gekomen dat het juist is wat hier staat. Het feit dat wij daarover zo diep moesten nadenken, maakte ons echter een beetje ongerust. Dit is een indirect antwoord op de vraag van mevrouw Kerkhof. Wij horen ook graag de reactie van de gedeputeerde.

Mevrouw *Kerkhof-Mos* (CDA): Het verbaast mij dat de heer Wagemakers daar nu mee komt. Het verslag is vastgesteld. De heer Wagemakers was daarbij. Volgens mij bestond er op dat moment geen enkel misverstand over wat wij hadden vastgesteld en afgesproken. Er is ook nog een schorsing geweest waarin wij met elkaar van gedachten hebben gewisseld. Uiteindelijk hebben wij met elkaar en met de gedeputeerde bepaalde conclusies afgetimmerd. Die waren wat ons betreft klip en klaar. Ik ben benieuwd naar de reactie van de gedeputeerde.

Mevrouw *Slegers* (SP): Voorzitter! Ik wil graag horen wat de gedeputeerde te zeggen heeft.

De *voorzitter*: Ik neem aan dat dit ook voor de andere fracties geldt en geef het woord aan de gedeputeerde.

De heer *Van Heugten* (GS;CDA): Voorzitter! De commissievergadering van 21 mei ging over de notitie die GS aan de commissie RM had gestuurd over hoe om te gaan met de lopende zaken. Daarbij is aangegeven dat door het besluit van 19 maart, te weten geen enkele nieuwvestiging meer in Brabant, de LOG's in een ander perspectief zijn komen te staan. De mooiste en beste LOG's waar niemand woont, waar helemaal geen natuur is, die uitermate geschikt waren voor nieuwvestiging bleken opeens LOG's te zijn waar niets meer kon. Daarom werden de mooiste en beste LOG's in één keer rood want daar kon niets meer. Wij hadden groene LOG's waar nog wel iets kon en LOG's

waarbij twijfel was omdat wij niet alle milieuvergunningen of alle burgerwoningen goed op de kaart hadden staan en wij met gemeenten wilden kijken wat de mogelijkheden van zo'n LOG precies waren. Is er nog wel ruimte om bedrijven door te laten groeien van 1,5 ha. naar 2,5 ha. of niet? Die classificatie hebben wij op 21 mei aangeboden in de commissie RM. Er is uitgebreid over gesproken en de heer Wagemakers vroeg daar in welke volgorde die afhandeling van de lopende zaken zou plaatsvinden. Hij vroeg of wij eerst de nieuwvestigers in een LOG gingen plaatsen dan daarna kijken of het LOG nog verder geschikt is. Ik heb gezegd dat dit volgens mij de volgorde is. De heer Wagemakers vroeg toen of in een rood of een oranje LOG nog een nieuwvestiging kan komen als gevolg van een verplaatsingstraject. Mijn antwoord was: ja, dat is de volgorde die mij voor ogen staat op basis van de discussies die wij gevoerd hebben. Er is een schorsing geweest. Wij hebben het nog eens opnieuw met elkaar bekeken en toen is gezegd dat de commissie er anders over denkt. De commissie wil voordat GS nieuwvestigers in een oranje of rood LOG toelaten deze eerst zien, omdat het volgens de commissie niet zo kan zijn dat een LOG eigenlijk als ongeschikt of twijfelachtig wordt aangemerkt en er toch een nieuwvestiging toegelaten is als gevolg van de afhandeling van een lopende zaak. Als u de band naluistert, mijnheer Wagemakers, want ik word er een beetje giftig over, hoort u dat wij drie keer de conclusie getrokken hebben dat GS hebben toegezegd dat alle lopende zaken van een verplaatsing naar een nieuwvestiging in een LOG geclassificeerd als rood of oranje aan de commissie zouden worden voorgelegd. Tegelijkertijd is met instemming van de commissie gezegd dat alle andere lopende zaken gewoon door GS afgedaan konden worden. Dat strookt niet met de lezing in de constatering van deze motie. De feitelijke inhoud van de motie gaat mank. De heer Wagemakers spreekt over zorgvuldigheid. Misschien was het een kleine moeite geweest om even de band na te luisteren.

Dan kom ik bij de verklaring van geen bezwaar voor de verplaatsing van het bedrijf van de familie Van Asten uit Helmond naar Chijnsgoed. Die

verplaatsing is al heel lang geleden in gang gezet. Het is een lopende zaak die nog valt onder de oude Wet op de ruimtelijke ordening. Er lag een aanvraag tot verklaring van geen bezwaar. Het is geen nieuwvestiging in een oranje LOG. Dit bedrijf gaat naar een bestaande locatie die al ruime tijd geleden door het bedrijf is aangekocht. Voor de verplaatsing is een verbouwing nodig. Die verbouwing valt onder deze verklaring van geen bezwaar.

Wij hebben in het college heel zorgvuldig gekeken of dit aan de commissie RM moest worden voorgelegd, want wij wilden de commissie c.q. de Staten vooral niet op de tenen staan of schofferen. De conclusie was dat dit niet nodig was omdat het niet ging om een verplaatsing naar een oranje LOG die leidt tot nieuwvestiging. Nee, het is naar een bestaand bedrijf. Bovendien is het een lopend traject dat nog valt onder de oude Wet op de ruimtelijke ordening. De verklaring van geen bezwaar is gemandateerd aan GS en is conform afgewikkeld.

Ik zou de Staten willen vragen om de afspraak die wij met elkaar gemaakt hebben strikt na te komen. Als de Staten zeggen: gedeputeerde, wij willen over de lopende trajecten meer of nadere informatie van u ontvangen, sta ik daar echt voor open. Ik vind dat helemaal niet erg. Het lijkt mij redelijk dat in de volgende commissievergadering een agendapunt "stand van zaken bij de lopende zaken" wordt opgenomen en mij gevraagd wordt om aan te geven waarmee wij bezig zijn en wat wij al bereikt hebben. Ik ga binnenkort met alle gemeenten die een LOG hebben bestuurlijk overleg voeren en de lopende zaken inventariseren. Is er geprobeerd naar een bestaande locatie uit te wijken? Moet er nog wel een nieuwvestiging komen? Ik kan u in de commissievergadering regelmatig verslag doen van de uitkomsten van een en ander. Dat is prima. Ik wil met de commissie meedenken om ervoor te zorgen dat wij samen blijven werken in de sfeer en in de cultuur van de dingen goed blijven doen zoals dat de bedoeling was. Ik vind het jammer als de Staten dan door middel van een motie een werkwijze gaan afspreken. Als zij deze werkwijze inderdaad willen volgen, hebben wij straks

misschien wel tien commissieavonden nodig. De lopende zaken moeten immers snel afgewikkeld worden. In het kader van de verordening is er maar ruimte tot het eind van dit jaar om ontheffingen af te geven. Na een grondige inventarisatie en de bestuurlijke overleggen met de gemeenten willen wij graag snel proberen helderheid te geven welke LOG's en welke lopende zaken uiteindelijk worden afgehandeld en aan de Staten worden voorgelegd. Ik vraag de commissie om vergadertijd in te ruimen om met mij die lopende zaken adequaat te kunnen bespreken. Het zou immers jammer zijn als wij daarvoor niet voldoende tijd zouden nemen.

De voorzitter: Ik breng de motie opnieuw in bespreking. Iedereen kan er iets over zeggen. Ik begin met mevrouw Kerkhof van de fractie van het CDA.

Mevrouw *Kerkhof-Mos* (CDA): Voorzitter! Ik wil graag drie minuten overleg plegen met de heer Wagemakers, de heer Van der Burgt en met alle fracties die zich daarbij willen aansluiten.

De voorzitter: Dat sta ik u graag toe. Ik schors de vergadering voor tien minuten.

De vergadering wordt van 18.00 uur tot 18.10 uur geschorst

De voorzitter: Ik stel voor allereerst het woord te geven aan de eerste ondertekenaar van de motie: de heer Wagemakers.

De heer *Wagemakers* (PvdA): Voorzitter! Ik dank u voor de schorsing. Wij hebben zojuist met bijna alle partijen uitgebreid overleg gevoerd over de motie. Het ging daarbij meteen over de inhoud van de besprekingen in de commissievergadering van 21 mei. Er zijn verschillende conclusies mogelijk:

- wij hebben het goed afgesproken;
- wellicht heeft niet iedereen begrepen wat er precies is afgesproken;
- misschien hebben wij het niet goed afgesproken.

Alle drie conclusies zijn mogelijk.

Wij hebben de griffie gevraagd of zij ons precies kon aangeven wat wij met elkaar besproken hebben. De griffie heeft een heel zuiver antwoord gegeven; nog dank daarvoor. Wij hebben echter een ander beeld van die vergadering. Het is duidelijk dat wij de zaak moeten rechtzetten. Wij willen de motie nu aanhouden stellen voor om dit punt te agenderen voor de eerstvolgende vergadering van de commissie RM. Daar zullen wij besluiten hoe wij hiermee omgaan en de afspraken die gemaakt worden c.q. de besluiten die genomen worden, goed vastleggen. Ik hecht eraan om dat namens alle fracties te zeggen.

Ik hecht er ook aan om de volgende opmerking te maken. Wij hebben het gevoel gekregen dat wij over alle lopende zaken zouden spreken – zowel mevrouw Geeraedts als de heer Heijmans hebben dat destijds gezegd – en zien dan woorden en zinnen die wellicht niet kloppen met wat wij dachten afgesproken te hebben. Ik kan het niet voorzichtiger zeggen, voorzitter. Ik hecht eraan op te merken, dat wij te goeder trouw gehandeld hebben en oprecht zijn. Dat is zojuist bij de bespreking ook gebleken.

De voorzitter: Het siert u allen dat de collegialiteit en de kwaliteit van de besluitvorming hier nu vooropstaan en dat in de eerstkomende commissie-vergadering even zorgvuldig wordt gekeken wat precies is afgesproken en hoe de consequenties en conclusies van eerdere besluitvorming zo goed mogelijk verwerkt kunnen worden. Ik weet zeker dat de gedeputeerde daaraan van harte zal meewerken.

Dames en heren, dat betekent dat deze motie wordt aangehouden en wij de besprekingen van de moties vreemd aan de orde van deze dag kunnen beëindigen.

Op verzoek van de heer Wagemakers c.s. wordt motie M3 van de agenda afgevoerd.

Sluiting

De voorzitter: Ik stel vast dat er geen vragen voor het vragen uur zijn ingediend en ik kan overgaan

tot sluiting van de vergadering. Ik wil dat niet doen voordat ik nogmaals onder uw aandacht breng dat wij als Brabantse Staten hebben meegeleefd met de mensen in Oss die anders dan wij misschien met zorgen de vakantie ingaan. Ik wil nogmaals beklemtonen dat wij alles zullen doen wat in ons vermogen ligt om die mensen een nieuw perspectief te bieden, alhoewel ik mij realiseer dat dit nu de klap nog niet eens verwerkt is wat makkelijk klinkt. Het zijn wel woorden die wij menen. Collega Jacobs heeft de afgelopen dagen hard gewerkt aan het instellen van een werkgroep die gaat kijken hoe wij een Phenix uit zijn as kunnen laten herrijzen. Wie weet wat wij daar kunnen doen; wij hebben het in Brabant eerder laten zien. De zorgen zijn groot en er zal hard aan gewerkt moeten worden. Dat gaan wij doen, misschien zelfs tijdens de vakantie. Wij zien wel wat nodig is, maar de vakantie breekt aan.

Ik stel als uw voorzitter vast dat u het afgelopen seizoen buitengewoon hard gewerkt heeft. Er zijn veel vergaderingen geweest en veel voor Brabant belangrijke onderwerpen zijn de revue gepasseerd. U heeft een welverdiend reces. Ik hoop dat u daarvan geniet; dat u tijd vindt om ook aan andere dingen te denken. Wij zien elkaar graag aan het begin van het seizoen weer terug. Ik wens u een mooie vakantie.

De voorzitter sluit te 18.20 uur de vergadering.

Besluit 63/10

Provinciale Staten van Noord-Brabant,

- gezien het voorstel van de griffier d.d. 1 november 2010, nr. 2346694,
- gelet op artikel 2.27, vijfde lid, van het Reglement van orde Provinciale Staten 2007;

besluiten:

de notulen van het verhandelde door Provinciale Staten in hun vergadering op 8/9 juli 2010 vast te stellen.

's-Hertogenbosch, 12 november 2010

Provinciale Staten voornoemd,

prof. dr. W.B.H.J. van de Donk, voorzitter,

A.J. Brul, griffier wnd.